GEILLUSTREERDE BIBLIOTHEEK voor JONGENS

de GOEDE KAMERAAD

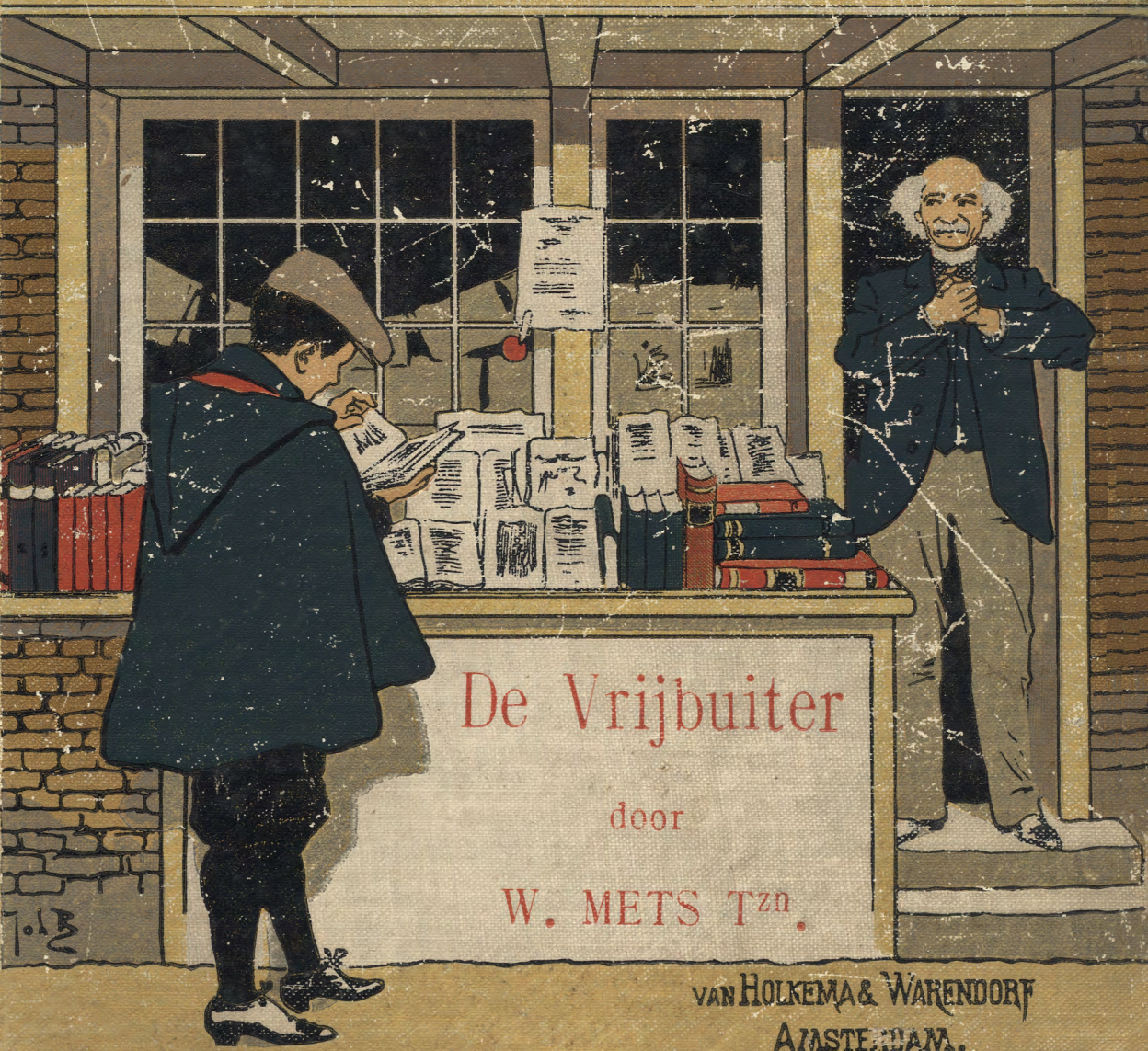

De Vrijbuiter

door

W. METS Tzn.

VAN HOLKEMA & WARENDORF
AMSTERDAM.

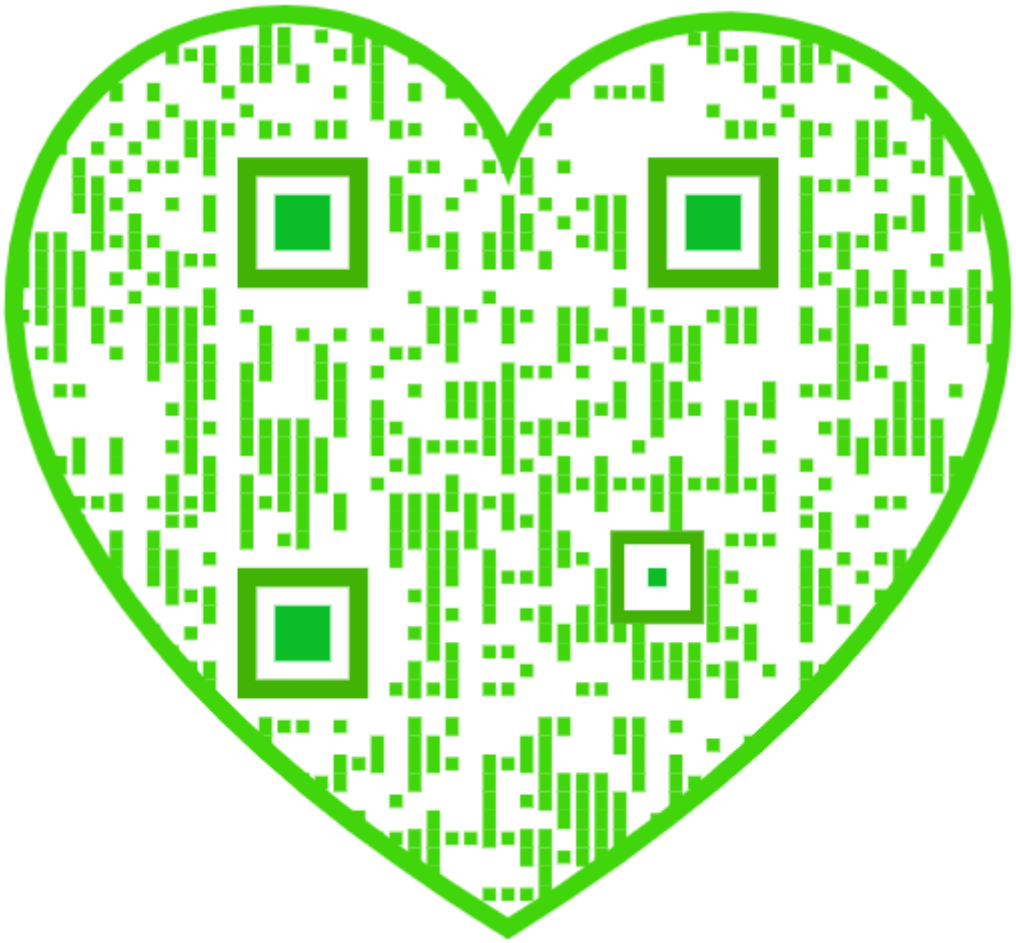

DE VRIJBUITER

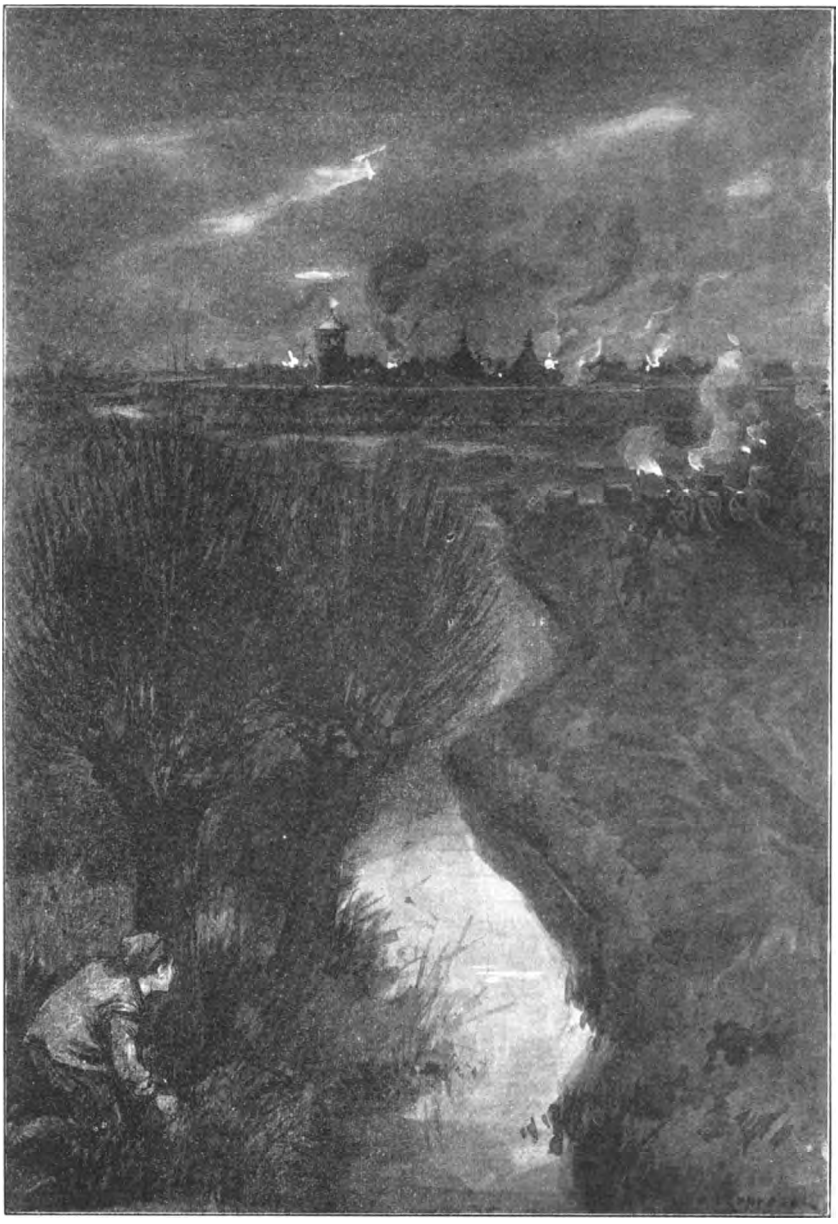

Onwillekeurig blikte Marten in de richting der benarde vesting. (Blz. 22).

DE VRIJBUITER

EEN JONGENSBOEK

DOOR

W. METS T ZN.

Geillustreerd door J. KOPPENOL

AMSTERDAM
VAN HOLKEMA & WARENDORF

INHOUD.

			Bladz.
HOOFDSTUK	I.	Een ijverig leerling	1
„	II.	Een jonge spion	7
„	III.	Gesnapt	17
„	IV.	Een banneling	29
„	V.	Een eerste zeetocht	37
„	VI.	In Steenwijk	47
„	VII.	Gevaarlijke beschermers	53
„	VIII.	Zeeroof	64
„	IX.	Een Overrompeling	75
„	X.	Onder de Roovers	87
„	XI.	Vrijbuiters	99
„	XII.	Een onderzoekingstocht	106
„	XIII.	De nieuwe Hoofdman	116
„	XIV.	Ter zee en te land	128
„	XV.	Twee jaren later	135
„	XVI.	Rodrigo's listen	151
„	XVII.	Een ongelukkige tocht	160
„	XVIII.	Machteld	175
„	XIX.	Ontsnapt	192
„	XX.	De schrik der zee	205
„	XXI.	Prins Maurits voor Steenwijk	218
„	XXII.	Een zwerftocht	227
„	XXIII.	De Herberg Friso	238
„	XXIV.	In 's Prinsen kamp	249
„	XXV.	Na het beleg	261

Lijst der Platen.

't BELEG VAN STEENWIJK . . . . . naast de titel

ONDER DE ROOVERS . . . . . „ blz. 59

OP ZEE . . . . . „ „ 209

PRINS MAURITS OP HET BRUILOFTSMAAL „ „ 270

HOOFDSTUK I.

Een ijverig leerling.

De belegerde Staatschen, die onder den wakkeren Van den Cornput in 1581, zoo kloek Steenwijk verdedigden tegen de machtige troepen des vijands, kortten zich den tijd met het bespreken der belangrijkste gebeurtenissen der laatste dagen.

De Spanjaard had dien dag nog geen schot op de vesting gelost, en daaruit leidde Van den Cornput af, dat hij stellig wel iets in 't schild voerde.

Gaarne had de dappere aanvoerder der belegerden een kijkje willen nemen in het kamp des vijands, of langs anderen weg iets hebben vernomen van de positie der belegeraars en omtrent de plannen van den bevelhebber.

Van het rustige oogenblik trokken de belegerden zooveel mogelijk profijt.

Een groep zat, nabij den vestingmuur van de Woldpoort, in druk gesprek verdiept.

Onder hen bevond zich een vijftienjarige jongen, een flink opgeschoten knaap, een neef van Aert van Groningen, wiens meesterschot in de veste nog meermalen het onderwerp der gesprekken uitmaakte.

„Nu, Marten", voegde een der krijgslieden den jongeling toe; „zal je ook weldra de wapenen voeren om den gehaten Spanjaard het land te helpen uitjagen?"

„Als mijne moeder er maar niet zoo schrikkelijk op tegen had", luidde 't antwoord; „maar sinds mijn vader niet weer is teruggekeerd van zijn laatsten zeetocht, nadat

hij met de Watergeuzen was uitgezeild, huivert zij bij het denkbeeld, dat zij ook mij zou moeten verliezen.

Als ik maar eerst wat ouder ben, dan... hier fonkelden de oogen van den flinken jongen..., dan..."

„Zal hij alleen de Spanjolen verjagen," klonk een stem, die midden uit den wal scheen te komen.

Alle soldaten lachten en Marten begreep niet waar dat geluid vandaan kwam.

„Ha, de Vlaming is weer in zijn humeur; dat voorspelt iets goeds;" merkte een der soldaten op.

„Breng den Vlaming eens een pint echten Spaanschen wijn," liet dezelfde geheimzinnige stem zich andermaal hooren.

Marten zag om zich heen en ontwaarde alleen de lachende soldaten, doch begreep volstrekt niet, vanwaar die stem kwam.

„Te wapen, te wapen! Daar is Rennenberg om ons Spaanschen wijn te brengen," klonk 't opnieuw even geheimzinnig, en toen meende de jongeling, vlak onder zich uit den grond te hooren: „Marten, drink je ook mee; de Spanjool betaalt toch 't gelag!"

Zwijgend, doch met een vraag op de lippen, blikte de jongeling weer onderzoekend den kring der soldaten rond, die luidkeels lachten over de verbazing van den knaap.

Daar klonk, vlak in de nabijheid de krijgstrompet, die het sein tot den aanval liet hooren.

Tot groote vroolijkheid van de krijgers, draaide Marten zich om en om, teneinde te onderzoeken vanwaar die geheimzinnige stem kwam.

„Maar wat is dat dan toch?" liet hij eindelijk met een stem, die evenveel ergernis als nieuwsgierigheid verried, hooren.

„Dat is het kunstwerk van den Vlaming," hernam een soldaat, die van tijd tot tijd met een neef van Marten diens Moeder bezocht; „alleen als hij in zijn humeur is, haalt hij die grap nogal eens uit."

„Maar hoe doet hij dat dan?"

„Ja, dat is zijn kunst; hij noemt dat buikspreken."

„Dat is heel vermakelijk," zei de knaap.

„Zou je 't ook willen leeren?" klonk het, en wel precies of de hond van den sergeant, die bij de deur der naaste woning lag uitgestrekt, 't gevraagd had.

„Heel graag," zei Marten; „heel graag zou ik 't leeren. Vooreerst vind ik 't alleraardigst en dan, je weet nooit hoe 't eens te pas kan komen."

„Dat merk je heel goed op," sprak nu de Vlaming op zijn gewonen toon; „daar zou ik je vreemde staaltjes van kunnen vertellen."

„Vertel ons dan nog eens de geschiedenis hoe je de galg ontliep, Filips," riep een der soldaten den Vlaming toe.

„Dat wil ik wel doen, maar eerst moet ik mij de keel verfrisschen met een kroes bier."

Het gevraagde werd den soldaat, bij zijn makkers bekend als de Vlaming, gebracht, en nu begon hij aldus te vertellen:

„'t Is nu ten naastenbij vijf jaren geleden, dat ik in Antwerpen wat te duidelijk had getoond, geen vriend van de Spanjolen te zijn.

Ik werd opgepakt en in de gevangenis geworpen.

Tegen den avond werd ik voor de rechters gebracht, wat gewoonlijk maar voor den vorm geschiedde.

Het slot van zulk een verhoor was doorgaans, dat men op het schavot, dat vlak aan den boord der Schelde was opgeslagen, nog vóor den nacht werd opgeknoopt.

Ik durf gerust te verklaren, dat ik mij volstrekt in geen prettige stemming bevond, want 't denkbeeld aan zoo'n eng halssnoer de eeuwigheid te worden ingeslingerd, lachte mij volstrekt niet toe.

Het verhoor dat ik voor de rechters onderging, was zeer kort. Trouwens was mijn schuld al te overtuigend gebleken, omdat ik op den Spaanschen koning had gesmaald en alle Spanjolen voor bloeddorstige gieren en ik weet zelf niet voor wat meer nog had uitgemaakt.

Zooals ik gevreesd had, geschiedde. De beul met twee van zijn helpers trad op een wenk van den president der rechtbank binnen en greep mij aan.

Eer ik geheel tot bezinning was gekomen, bevond ik mij op het schavot.

't Was een heerlijke avond in den nazomer. De zon was juist aan de kimmen verdwenen en prachtig weerkaatste het avondrood tegen den zoom der weinige wolken, die in 't Westen aan den gezichteinder waren te zien.

Vlak achter mij stroomde kalm de Schelde voorbij, terwijl hier en daar een enkel vaartuig zich op het kalme water voortbewoog.

„Velasco!" klonk 't bevelend uit de gerechtzaal, en aanstonds toog de beul heen.

„Mannen, komt terstond hier!" luidde onmiddellijk daarop in het Spaansch de stem van den beul, en ook de helpers traden op de deur van het rechtsgebouw toe.

Geen der drie Spanjaarden had begrepen, dat een buikspreker hen had beet gehad. Wel bemerkten zij aanstonds, dat ik hen gefopt had, doch eer de mannen mij konden bereiken, was ik over de rand van het schavot in de Schelde gesprongen.

Meer en meer viel de schemering in. 't Duurde niet lang of ik kon onze boot onderscheiden, die door de helpers van den beul snel werd voortgeroeid, met het doel mij weer in handen te krijgen.

De beul stond op het schavot en wees zijnen mannen in welke richting ik voortzwom. Gelukkig was ik in die kunst nog meer bedreven dan in het buikspreken.

Intusschen merkte ik op, dat hoe ik ook mijne krachten inspande, de vervolgers op mij wonnen.

Op een afstand van ongeveer 200 schreden lag een schip in de rivier voor anker. Daarheen richtte ik de koers.

Was ik zoo gelukkig dat vaartuig te bereiken alvorens gegrepen te zijn, dan was ik wellicht spoedig weer vrij man.

Mijne onderneming slaagde.

Niet ver van 't schip dook ik onder 't vaartuig door, kwam aan de andere zijde weer boven en richtte mijn koers naar een schip, dat iets verder voor anker lag.

De vervolgers hadden mijn spoor verloren en, doordien de duisternis hen belette ver over den waterspiegel zulk een klein voorwerp als een menschenhoofd te onderscheiden, waanden zij dat ik mij aan boord van het schip zou hebben verborgen.

Daarom begonnen zij de bemanning te ondervragen en gingen vervolgens het vaartuig onderzoeken.

Ik had het andere schip bereikt, doch onwetend of ik met vriend of vijand te doen kon hebben, klemde ik mij zoo stil mogelijk aan het ankertouw en bleef zoo voor den boeg wat uitrusten.

Intusschen hield ik een wakend oog, doch bespeurde van mijne vervolgers niets meer.

Eindelijk begon ik weer verder te zwemmen, bereikte den anderen oever der Schelde en was gered.

Den volgenden dag begaf ik mij in dienst van het Staatsche leger en heb reeds ettelijke Spanjolen in 't zand doen bijten."

Marten had met open mond naar den Vlaming geluisterd, en merkte nauwelijks hoe een der soldaten hoofdschuddend mompelde: „hij kan machtig mooi vertellen, maar 't is jammer dat hij zoo met spek schiet."

„En wilt u mij nu 't buikspreken ook leeren?" vroeg de knaap.

„Jawel, maar dat gaat zoo niet in 'n vloek en 'n zucht. Ik moet eerst weten of je mond en keel geschikt zijn om het te leeren Dit moet ik dus allereerst onderzoeken."

Onderwijl begon de Vlaming, die bijzonder goed gemutst scheen te zijn, den jongeling te onderrichten hoe hij zich 't best en gemakkelijkst de edele kunst van 't buikspreken zou kunnen eigen maken.

't Meest kwam het op zelfoefening aan.

Marten betoonde zich een ijverige leerling, die al

spoedig den slag van 't schijnbaar wonderbare buikspreken beet had, en volgens zijn leermeester 't eenmaal in die kunst zeer ver zou brengen.

De avond begon te vallen, en Marten toog dus naar zijne moeder, die hem reeds met angstig gemoed verbeidde.

Inmiddels bleef hij zich onophoudelijk oefenen in de kunst, die hem zoo bijzonder aantrekkelijk toescheen.

Hij was zelf nu en dan verbaasd over de vorderingen die hij maakte, en verzon reeds allerlei poetsen, waarvan zijn makkers de slachtoffers zouden zijn.

Zelfs in 't bijzijn van zijne moeder zette hij zijne oefeningen voort, totdat zij er een eind aan maakte, althans binnenshuis, door hem bestraffend toe te voegen: „laat toch af van die ijdele duivelskunsten!"

HOOFDSTUK II.

Een jonge Spion.

Den volgenden dag heerschte in en buiten Steenwijk een rust, die niemand zou hebben doen vermoeden, dat men met een belegerde veste te doen had, welke ingesloten was door machtige en talrijke vijanden.

De bevelhebber der Staatschen, de kloeke Van den Cornput, was ondanks de heerschende rust niet op zijn gemak.

„Ik geloof," sprak hij, „dat het de stilte is, die den storm pleegt vooraf te gaan. Gaarne gaf ik honderd carolusguldens aan hem, die mij wist te berichten wat graaf Rennenberg in zijn schild voert en wat men in 't vijandelijk kamp op het oog heeft.

Ook Marten, die vroegtijdig zijn leermeester had opgezocht, was bij de krijgslieden, toen de opperbevelhebber die woorden sprak.

Geen der soldaten scheen eenigen lust te toonen om de uitgeloofde honderd zilverlingen te verdienen.

Althans bood zich niemand aan om het waagstuk te ondernemen.

„Zou ik dat niet kunnen doen?" vroeg de jongeling aan den Vlaming.

„Jij, om levend gevild, gespietst of opgeknoopt te worden; daar ben je veel te jong voor."

„Maar als er voor onze stad nu zooveel aan gelegen ligt, dat de bevelhebber alles van den vijand en diens plannen weet, zou 't dan niet nuttig zijn daar in 't kamp eens te zien en te hooren?"

„Dat zou 't zeker, maar dan zou zich iemand in een raaf of een anderen vogel moeten kunnen veranderen; want als een mensch 't probeert, geef ik geen kan bier voor zijn leven."

„Zou de vijand dan zoo waakzaam zijn?"

„Praat er niet van; dat Spaansche tuig heeft oogen van achteren en van voren."

„'k Zou toch van avond wel eens een proef willen nemen."

„Nu, ik gun je de pret; maar dit zeg ik je, als je er werkelijk plan op hebt, neem dan maar afscheid van je moeder en vertel haar dat je nooit terugkomt."

„Och, wat! Zou er zoo weinig kans zijn om den dommeligen vijand, die hier in de omstreken heg noch steg kent, langs een omweg te verrassen?

„Je doet warempel precies of je 't in ernst meent, knaap!"

„Dat doe ik ook," luidde 't vastbesloten.

„En hoe zou je in 't kamp willen komen?"

„Door een stuk langs de Aa te zwemmen, dan het moeras aan de Noordwestzijde der stad door te gaan en langs de binnenpaadjes, die ik in den zwartsten nacht wel weet te vinden, heimelijk het kamp van den vijand kruipende binnen te sluipen."

„Maar je spreekt daar van zwemmen; ben je die kunst machtig?"

„Ik kan zoo lang zwemmen als loopen, als 't er op aan komt."

„Je bent een kranige knaap. Maar je moet niet vergeten, dat het water tegenwoordig meer dan frisch is. Denk er om dat wij in den wintertijd zijn. Ik zou je dus aanraden om van dat dwaze plan nu maar verder te zwijgen."

„Doe het niet, malle jongen!" liet zich waarschuwend een stem hooren, doch Marten begreep nu terstond, dat de Vlaming weer een staaltje van zijn buiksprekerskunst vertoonde. Onmiddellijk na de waarschuwing klonk 't dan ook: „doe het wel, doe het wel!"

Nu was 't de beurt van den vreemden krijger om zich

te verbazen, en hij sprak dan ook tot zijnen leerling: „dat lever je al knap; je zult een baasje worden als de Spanjolen je niet al te spoedig de kunst verleeren."

„Spreek mij niet van die ellendige honden", riep de knaap toornig uit; „ik hoop hen eenmaal tot den laatsten man ons land te helpen uitjagen.

Wie weet hoe die schelmen mijn armen vader gepijnigd hebben; doch ik zal hem wreken."

„Je vader was een Watergeus, niet waar?"

„Ja; hij vertrok 't laatst van hier, toen ik pas vijf jaren oud was; dit is nu reeds tien jaren geleden en wij hebben nooit meer iets van hem gehoord. Mijne moeder twijfelt er niet aan of hij is reeds jaren dood. Toch spreekt zij nog elken dag van hem en wijst telkens op hem als een voorbeeld van moed en trouw."

„Dan is hij zeker een nobele Watergeus geweest; dat mag van allen niet gezegd worden. De meesten toch zijn geen katjes om zonder handschoenen aangeraakt te worden."

„Om hem te wreken," vervolgde de knaap, is mij niets te moeielijk of te zwaar, en daarom zou ik zoo gaarne willen, dat ik onzen bevelhebber van dienst mocht zijn, door als spion naar het vijandelijk kamp te trekken en daar te speuren en te hooren wat er voor onze stad in de toekomst te wachten is."

„'t Zou een al te vermetel stuk zijn; als 't nu in den zomer was, maar 't water steekt je in de huid alsof 't spelden zijn!"

„Daar ben ik niet bang voor; ik wil vanavond het stuk nog ondernemen."

„Dan mag je eerst wel voor goed afscheid van je moeder nemen; maar zij zal je wel niet laten vertrekken."

„Daarom moet zij 't juist niet weten. Kom ik er goed af, dan zijn haar de honderd gulden des te aangenamer, want zij kan ze wat best gebruiken."

„En als je 't er niet goed afbrengt?"

„Dan zal de edele bevelhebber het geld even goed aan mijne moeder ter hand stellen, maar daaraan denk ik nu maar liever niet".

„Ik blijf er bij, dat 't een dolle onderneming is, die aan de belegerden geen voordeel zal opleveren en jou 't leven zal kosten."

„Toch laat ik mij door niets weerhouden. Ik wil meehelpen om de Spanjolen op alle wijze afbreuk te doen, en tevens om mijne moeder een goede som geld te bezorgen."

„Je bent een stijfkop, maar als je dan toch niet van dat dolle waagstuk wilt afzien, zal ik er den hopman over spreken, dan kan hij er met onzen bevelhebber over praten."

„Wees zoo goed dan maar niet langer te talmen."

„Je bent een drieste knaap, maar 't zal je berouwen niet naar goeden raad te hebben geluisterd. De hopman en onze dappere Van den Cornput zullen echter wel verstandiger zijn en de gewichtige taak niet aan een vermetelen jongeling opdragen."

„Dan zou 't maar snorkerij zijn, om zulk een geldsom uit te loven."

„Nu ik wil je niet langer tegenhouden; daar is onze hopman, nu moet hij 't maar verder weten."

De bevelhebber werd door den Vlaming in kennis gesteld met den wensch van Marten. De hopman schudde 't hoofd en trad toen op den jongeling toe, die op alle vragen beslist antwoordde en halsstarrig bij zijn voornemen bleef.

Al werden hem ook de gevaren waaraan de knaap zich zou blootstellen, in de schelste kleuren geteekend, toch volhardde hij. Ten slotte gaf de hopman aan Marten te kennen, dat hij tegen den avond maar eens terug moest komen.

Hij zou onderwijl Van den Cornput over de zaak spreken.

Toen Marten heenging, zag de Vlaming hem met bewondering na en mompelde: „als alle Nederlandsche knapen een hart in 't lijf hadden als die jongen, zouden de Spanjolen hier spoedig ruim baan moeten maken."

Niet zonder verbazing vernam de bevelhebber het stoute voornemen.

Hij monsterde Marten van 't hoofd tot de voeten en rekende het zich tot plicht om hem wel met alle gevaren der onderneming op de hoogte te stellen.

't Was even vruchteloos als het langdurig betoog van den Vlaming, en de ernstige woorden van den hopman.

Het eind der geschiedenis was, dat de jonge waaghals te zes uur naar de Noord-Westzijde der stad zou gaan, dan behoedzaam langs den oever der Aa voortsluipen, om ten slotte door de rivier te zwemmen en het moeras te doorkruisen langs de hem bekende paadjes.

Nauwelijks had het vastgestelde uur geslagen of Marten toog heen om de vrijwillige, doch hoogst gevaarvolle zending te volbrengen.

Onbemerkt kwam hij over de rivier en in het moeras.

De avond was buitengewoon donker, doch de jonge waaghals, die in de omstreken der stad even goed te huis was als in de ouderlijke woning, herkende ieder slingerpad door 't moeras.

Behoedzaam sloop hij voort, nu en dan stilstaande en den omtrek nauwlettend bespiedend.

Hij luisterde naar elk gerucht en hield dan, als hij iets vernam, met ingehouden adem stand.

Bijna ieder oogenblik vloog er eenig waterwild voor zijne voeten op.

Eindelijk was de moeielijke tocht door het moeras volbracht, doch nu wachtten hem grootere gevaren.

De stoutmoedigheid van den knaap zou alleen dan met goeden uitslag bekroond kunnen worden, zoo de fortuin hem buitengewoon gunstig was. Veel hing er echter af van eigen voorzichtigheid, slimheid en koelbloedig handelen.

Marten zag niet ver van 't moeras, een paar schildwachten met langzamen tred op en neer wandelen.

De weg om daar op drogeren bodem te komen was alzoo versperd.

Hij sloop dus op handen en voeten een stuk verder langs den zoom van het drassige land voort en vervolgde toen kruipende zijn weg naar het legerkamp.

Overal zag hij schildwachten.

De vijand gaf alle blijken van waakzaamheid.

Toch wist de jonge spion al kruipende tusschen twee wachtposten door te komen en bevond zich nabij eenige legertenten.

Hier en daar verspreidden de wachtvuren een hel schijnsel en de groepen krijgers, die bij 't flikkerend licht zich onledig hielden met spelen en drinken, boden een fantastisch schouwspel.

Al verder en verder kroop de knaap voort, doch vermeed zorgvuldig al te kort bij de wachtvuren of tenten te komen.

Hier en daar ontwaarde hij ook schildwachten in de nabijheid der tenten.

Eindelijk kwam hij weer op een geheel open terrein en bespeurde niet ver van de tenten een menigte andere woningen, van de grilligste vormen en allerlei afmeting.

Daar huisden vooral de vrouwen en kinderen der krijgslieden, doch daar hield ook de hoofdaanvoerder met zijn staf zijn verblijf.

In een der grootste woningen, voor welker deur een schildwacht stond te leunen op zijn haakbus, misschien mijmerende over zijn zonnig zuidelijk vaderland, werd luid gesproken.

Zoo behoedzaam en voorzichtig als slechts mogelijk was, sloop Marten nader en posteerde zich achter het huis.

Hier woonde, naar hij dacht, de opperbevelhebber, graaf Rennenberg.

Eerst hoorde de spion in verschillende talen spreken, zoowel in het Spaansch als in het Fransch, Duitsch en Nederlandsch.

Hij luisterde scherp toe.

Daar klonk een zachte, doch welluidende en goed verstaanbare stem in het Nederlandsch:

„Dus alles is voor de beschieting gereed, hopman Veliers?"

„Ja, waarde graaf; morgenavond kunnen wij beginnen."

„De Steenwijkers zullen er benauwd van opkijken, als ze zoo plotseling op een regen van gloeiende kogels worden onthaald."

„'t Is misschien nog maar beter 't nest in brand te schieten dan het beleg langer te rekken. De stijfkoppige verdediger moet voornemens zijn 't tot den laatsten ademtocht te verdedigen."

„U hebt toch zeker het voornemen, heer overste, om onverwijld storm te doen loopen, zoodra 't nest in brand staat en de bezetting de handen vol heeft met het blusschingswerk?"

„Zeker is dit mijn voornemen. Alles moet zijn afgeloopen voor John Norrits hier kan zijn met zijne troepen.

De wilde Schot zou 't ons lastig genoeg kunnen maken, zoo 't nest niet vóor dien tijd in ons bezit was."

„En waar zou hij zich thans ophouden?"

„Indien de berichten, die ik van reizende kooplieden heb opgevangen, juist zijn, dan is de Schot thans te Meppel, en moet hij voornemens zijn naar Giethoorn te trekken, om ons vandaar te verontrusten.

Wij zullen op zijn komst rekenen en hem dan zoodanig ontvangen, dat hem de lust vergaat verder onzen heer en koning te bekampen."

„Goed gesproken. Alle vijanden van onzen wettigen gebieder zijn onze vijanden.

Zij moeten tot den laatsten man worden uitgeroeid. Maar zorgen wij er voor ons meester van de stad te maken voor Norrits zich hier kan bevinden."

Marten wist meer dan genoeg.

De fortuin had hem zeer begunstigd, juist van dit gesprek getuige te mogen zijn.

Nu was de schijnbare rust van den vijand opgehelderd.

Hij had onvermoeid gearbeid om gereed te zijn tot het in brand schieten van Steenwijk. 't Vermoeden van

den wakkeren Van den Cornput was dus geenszins ongegrond geweest. De jongeling brandde van ongeduld, om den kommandant der belegerden kondschap te doen van alles wat hij had vernomen.

Nu de ergste spanning echter eenigszins week, gevoelde Marten eerst hoe koud hij was.

't Natte pak en de kille, nevelachtige winterlucht deden hem klappertanden.

Doch 't was voor de stad en voor zijne moeder, dat hij de taak van spion vrijwillig op zich had genomen.

Nu was 't maar de vraag hoe hij weer ongemerkt uit het Spaansche kamp zou kunnen ontsnappen.

Hij sloeg weer denzelfden weg in dien hij gekomen was.

Langzaam kruipend en behoedzaam om zich spiedend, baande hij zich een weg tusschen hutten en tenten door, zooveel mogelijk vermijdende de wachtvuren al te veel te naderen.

Hoe zou 't zijn als hij die geheele huttenwijk eens in brand kon steken!

Die gedachte vloog hem een oogenblik door 't brein, maar toen ook viel 't hem in, hoevele vrouwen en kinderen daar wellicht in rust verzonken lagen

Aanstonds liet hij dan ook 't snoode denkbeeld varen.

Marten was aan den zoom van een klein kreupelboschje, dat het kamp van het moeras scheidde. Reeds was hij buiten de schansen des vijands.

Ook in de nabijheid van dat boschje bevond zich een schildwacht.

De jongeling sloop behoedzaam vooruit, de blikken onafgebroken op den schildwacht gericht.

Eensklaps struikelde onze jeugdige spion en een krachtige Duitsche vloek klinkt hem in de ooren.

Een vijandelijk krijger, ook een schildwacht, lag in 't gras gehurkt op eenig waterwild te loeren, dat hij in de nabijheid ontdekt had.

Hoewel hevig verschrikt, begreep Marten aanstonds,

dat alleen een snelle vlucht hem nog zou kunnen redden.

In eenige sprongen was hij in het kreupelboschje, en zijn oude taktiek volgende, kroop hij op handen en voeten voort.

't Was gelukkig, dat hij dit gedaan had, want een kogel floot hem over 't lichaam door 't geboomte.

Links en rechts hoorde hij 't geschreeuw der schildwachten, die elkaar in 't Duitsch en Spaansch toeriepen dat er onraad was. De musketkogels snorden tot drie malen langs de ooren van den vluchteling, doch hem werd geen haar gedeerd.

De vijand dacht er niet aan hem in 't nachtelijk duister in 't moeras na te zetten.

Weldra was Marten in veiligheid.

Toen hij de hoofdwacht binnentrad, natuurlijk doornat, beslijkt en met gehavende kleederen, stond de Vlaming, die eigenlijk Filips van Buren heette, aan den ingang.

Hij keerde den jongeling om en om, bekeek hem aan alle zijden, en voegde hem toe: „Ben je 't nu zelf of ben je 't niet?"

Marten vertelde in korte trekken wat hem wedervaren was en de Vlaming betuigde op nieuw zijn verbazing.

De krijgers drongen er bij den jongeling op aan, dat hij zich eerst van droge kleederen zou voorzien, alvorens met den hoofdman te spreken.

Juist kwam Van den Cornput, die eene ongewone woeligheid onder de bezetting in de hoofdwacht ontdekte, eens zien wat er was voorgevallen.

Met bewonderende blikken zag hij den stoutmoedigen knaap aan en luisterde aandachtig naar diens belangrijke mededeelingen.

Toen hij vernam waar Norrits zich bevond, sprak hij: „morgen moet er iemand met een brief naar Norrits, opdat hij Rennenberg terstond aanvalle."

„Heer Hoofdman," sprak de jongeling, „als ik u daarbij van dienst kan zijn, kunt u op mij rekenen."

„Je bent een wakkere knaap," was 't antwoord; „kom morgenochtend aan mijn kwartier de honderd guldens in ontvangst nemen; ik ben dan met mijn hoplieden vergaderd en zal je dan verder bescheid doen."

Marten toog nu huiswaarts.

Op de markt stond een troep burgers te morren. Onverholen toonden zij hun misnoegdheid en mompelden: „'t Begint ons te verdrieten! waarom geeft men de stad niet over als men toch de Spanjaarden niet weet te verjagen."

„Ge zijt lafhartige schurken!" klonk een geheimzinnige stem, die boven uit de boomen scheen te komen en de misnoegden verschrikt uit elkaar deed gaan.

Marten had weer eens beproefd of hij de pas verkregen bekwaamheid in 't buikspreken nog wel bezat.

Lachend toog hij verder.

Zijn moeder, zeer beangst om hem, had geen woorden genoeg om hare verbazing en bewondering te betuigen, en hoe nat haar jongen ook was, toch sloot zij hem in de armen en drukte hem aan de teedere moederborst.

HOOFDSTUK III.

Gesnapt.

Aan een lange tafel in eene zaal van een groot huis bij de Onnigerpoort, zat hoofdman Van den Cornput met zijn hoplieden te beraadslagen.

De bevelhebber las zijn krijgsmakkers een brief voor, door hem aan den bevelhebber Norrits gericht, waarin de Schotsche bevelhebber in 't Staatsche leger, dringend werd aangespoord, om zoo haastig mogelijk iets te ondernemen tot ontzet van de belegerde veste.

Voorts deelde Van den Cornput zijnen mannen mede, de plannen die de Spaansche bevelhebber scheen te koesteren, namelijk om Steenwijk 's avonds met gloeiende kogels te bombardeeren en zoo in brand te schieten.

Alles wat maar dienen kon om 't gevaar te verminderen werd besproken.

Tevens werd de vesting in geduchten staat van tegenweer gebracht, om althans het stormloopen te doen mislukken.

Voorts beraamden de verdedigers middelen, die tot onmiddellijke blussching konden dienen, wanneer de stad in brand geraakte.

Straks zou alles aan de soldaten worden meegedeeld, terwijl Van den Cornput zich met de taak belastte, om ook de stedelijke overheid van een en ander kennis te geven, opdat ook van de zijde der burgerij alle maatregelen, die te nemen waren, voorbereid konden worden.

Daar werd door een korporaal de jeugdige Steenwijker aangediend. De bevelhebber gaf last om Marten binnen te laten.

Met een blos op de wangen, trad de jongeling bescheiden binnen en groette de kloeke hoplieden, die hem, evenals de bevelhebber, den meesten lof toezwaaiden.

„Ge zijt een kloeke knaap," sprak Van den Cornput; „als ge een paar jaren ouder zijn, zult ge 't Staatsche leger eer aandoen. Ik reken er op, dat ge een dapper krijgsman wordt."

„Vergeef mij, edele heer," hernam Marten; „maar 't soldatenleven trekt mij weinig aan; ik zou meer behagen vinden om ter zee te gaan en daar de verwenschte Spanjolen zooveel afbreuk te doen als maar mogelijk is."

„De dagen der Watergeuzen zijn voorbij, vrindje. Hier en daar zwerft nog wel een scheepje met zulke kapers op zee, doch hun optreden komt niet altijd ons vaderland ten goede."

Op het land hebben wij thans alle krachten noodig; maar wat beweegt u om zooveel liefde voor het zeeleven te gevoelen?"

Omdat mijn vader een Watergeus was, edele heer! Hij ging de laatste maal uit, toen ik pas vijf jaren oud was en is ongetwijfeld door de Spaansche moordenaars ellendig omgebracht. Hem te wreken zal mijn lust zijn. Maar mijne moeder gedoogt niet, dat ik haar ga verlaten."

„En hoe hebt ge dan gisteren uwe vrijwillige zending kunnen volbrengen, en op welke wijze zult gij heden een even stout waagstuk ondernemen, door een brief over te brengen naar den edelen heer John Norrits, den opperbevelhebber der Schotten en Friezen?"

„Gisteren had ik er mijne moeder niets van gezegd en ook heden vraag ik haar geen verlof. Wat ik doe is in het belang van onze goede stad en van ons ongelukkig vaderland."

„Flink gesproken," viel een der hoplieden in; „hoe hoog ik 't in een kind ook waardeer dat hij zijn ouderen eert en liefheeft, toch zie ik ook gaarne dat zij een hart hebben voor de goede zaak, die wij voorstaan en verdedigen."

„Hier is allereerst het geld, dat gij gisteren door uw kloek gedrag hebt verdiend," sprak de bevelhebber en telde Marten de blanke zilverstukken toe.

Met duizend dankbetuigingen nam hij zijn schat in ontvangst en verbeeldde zich dat er nu in geheel Steenwijk wel geen rijker zou zijn dan hij."

„Vertel mij nu eens," vervolgde de bevelhebber; „of gij bij uw plan volhardt en heden avond de zending met den brief gaat ondernemen?"

„Een man een man, een woord een woord," heer hoofdman; „u kunt op mij rekenen."

„Goed! Kom dan maar hier zoodra de zon is ondergegaan; ik zal een kleine boot in de nabijheid der Woldpoort laten brengen. Daarmede kunt gij dan de rivier oversteken waar ge maar wilt en behoeft dan niet den ganschen nacht met een nat pak te loopen. Voor een keer kan er dit eens door, maar de tijd des jaars brengt niet mede om elken nacht zulk een verfrissching te nemen."

„Daar bekommer ik mij weinig over," edele heer! Overigens geloof ik, dat ik met eene boot eerder in verlegenheid zou zijn dan zonder boot."

„Toch zal ik zorg dragen dat er eene gereed wordt gelegd. Zijt ge dan de rivier over, dan hebt ge slechts de boot te laten zinken om te voorkomen, dat de vijand er gebruik van maakt."

„Dus te half vijf ongeveer moet ik hier zijn?"

„Ja, maar hebt ge al nagedacht over den weg dien ge zult nemen?"

„Ja, edele heer! Mijn voornemen is om weer door 't moeras te sluipen; daar ben ik vooreerst het veiligst en ken er alle paadjes.

Zoodra ik het kreupelboschje bereikt heb, neem ik daar mijn weg door, tracht Rennenberg's kamp zooveel doenlijk te mijden, en trek achter de legerplaats der Spanjaarden langs."

„Ge maakt dan wel een geduchten omweg, doch loopt

daardoor ook de meeste kans het beoogde doel het best te bereiken.

Thans kunt ge gaan; ik reken er op je tegen den avond hier weer te zien."

Marten groette en vertrok.

Zijne moeder, die nooit zulk een schat bijeen gezien had en veel minder zooveel geld het hare had mogen noemen, was kinderlijk blij, toen haar zoon haar zulk een som bracht, eerlijk door hem verdiend.

Toen zij zich in den aanblik van het geld verlustigde, zei Marten: „Als u mij toestaat, naar zee te gaan, zoodra de Spanjaard het beleg heeft opgebroken, zal ik nog veel grooter schatten naar huis medebrengen."

„Om misschien even ongelukkig 't leven te verliezen als je goede vader. Marten, spreek mij over dergelijke plannen niet meer; zij beangstigen mij veel meer dan alle aanslagen der belegeraars."

De jongeling sprak dus verder niet over de zaak en trok weer naar zijne vrienden van de bezetting.

Met den Vlaming hield hij, tot bijzonder vermaak der andere soldaten, een wedstrijd in het buikspreken, die alle kenmerken droeg dat de leerling weldra den meester in die kunst zou overtreffen.

Toen Marten bij 't vallen van den avond de ouderlijke woning verliet, was 't binnen in hem toch wel wat wonderlijk te moede. Hoorbaar sloeg zijn hart en de blos op zijne wangen was nog sterker dan gewoonlijk. De goede vrouw merkte er gelukkig niets van, dat haar zoon niet geheel was als anders. Zonderling! gisteren had hij niets van dat wonderlijke gevoel, dat eenigszins naar heimwee geleek, gevoeld, en nu beklemde 't hem min of meer de borst.

Zou 't ook wellicht kunnen komen omdat hij nu een brief moest overbrengen, in zijn oogen een kostbaar kleinood, waarvan alleen 't behoud der stad met haar bewoners afhing.

Een weinig ontroerd meldde de jongeling zich in 't hoofdkwartier aan.

Weer zat Van den Cornput, omringd van zijne hoplieden in de zaal vergaderd. Men verbeidde reeds de komst van den bode, die voor de belegerden hulp moest inroepen bij den bondgenoot.

Marten werd aangediend en binnengelaten.

Nadat de bevelvoerder hem nogmaals het gewicht der zending onder het oog had gebracht en hem eene gelijke belooning had toegezegd als den vorigen avond, werd de brief voor Norrits, door den jongeling in een der kousen geborgen.

Toen verbande hij zoo goed hij kon de zwaarmoedige stemming en maakte zich gereed om te vertrekken.

Van den Cornput reikte den wakkeren jongeling de hand, welk voorbeeld door al de hoplieden werd gevolgd.

't Was Marten, of de aanraking van zoovele heldhaftige vuisten hem al de veerkracht en den moed van den vorigen avond teruggaven.

Welgemoed toog hij heen, liet zich bij de Woldpoort aan een touw van den wal glijden, sloop in het donker langs den oever der Aa en vond, niet ver van de poort, een kleine boot.

Voorzichtig stapte hij er in en nam een stok, waarmede hij 't vaartuig behoedzaam voortboomde.

Evenals den vorigen avond, doch nu met droge kleeding, kwam hij in het drassige land, dat in den wintertijd niet meer was dan een moeras.

Hier en daar vond men smalle paadjes, die niet eens bij alle Steenwijkers bekend waren.

Marten had hier dikwijls rondgezworven, vooral in den voorzomer, als duizenden zeevogels er hunne nesten maakten, en hij de eieren van die vogels zocht.

De koele avondwind woei hem in 't verhitte gelaat.

Een nevel hing over 't landschap en de duisternis was al niet minder dan den vorigen avond.

Niets dan 't gekrijsch van watervogels, werd in den duisteren avond door den jongeling vernomen.

Heel in de verte alleen, hoorde hij ook andere geluiden, die uit het kamp der belegeraars kwamen en naar een onbestemd gegons geleken.

Blijkbaar waren de vijanden reeds bezig aanstalten te maken, om hun duivelsch plan te volvoeren en de stad met gloeiende kogels in brand te schieten.

Reeds had de jeugdige bode het kreupelbosch bereikt, toen zich eensklaps met donderend geraas een uitbarsting van het vijandelijke geschut deed hooren.

Onwillekeurig blikte Marten in de richting der benarde veste, en zag met ontzetting, hoe zich een rosse gloed aan de lucht vertoonde.

Weer had eene uitbarsting plaats en andermaal was de uitwerking der vurige projectielen even vernielend.

Nog eenige minuten en de stad stond op verschillende punten in brand.

Vertwijfeld hield Marten stand.

Daar rees hem 't beeld zijner goede moeder voor den geest. Hoe zou zij 't maken? Als ook hare woning eens in brand raakte of, wat nog veel erger zou zijn, zoo zij zelf eens mocht worden getroffen!

De jongeling stond reeds op 't punt op zijne schreden terug te keeren, toen hem 't gewicht zijner belangrijke zending te binnen schoot.

Zonder ook maar een oogenblik langer te blijven talmen, sloop hij voort door het boschje, dat aan den uitersten rand der vijandelijke schansen eindigde.

Juist toen hij buiten het geboomte wilde treden, om in 't vrije veld zijn weg voorloopig kruipende te vervolgen, sloeg hij voorover.

De vijand, voorzichtiger geworden door het voorval van gisteren, had tegen den avond langs de boomen van 't boschje een touw gespannen, laag bij den grond, welk touw hier en daar om een boom was bevestigd.

Tal van vijandelijke schildwachten lagen in hinderlaag nabij dat touw.

Marten, die zich verschrikt wilde oprichten, hoorde vlak in zijne nabijheid in het Duitsch een „werda!" in zijne ooren klinken en voelde te gelijk, hoe een krachtige greep in zijn wambuis werd gedaan.

Vruchteloos poogde de jonge Steenwijker zich los te rukken.

Een tweede soldenier naderde en maakte zich eveneens van den jongeling meester.

Nogmaals poogde de jonge Steenwijker zich los te rukken, doch een der krijgslieden greep hem zoo ruw bij de keel en bedreigde daarbij den knaap op zulk een wijze, dat de gevangene het geraden vond voorloopig maar niet meer tegen te spartelen.

„Rodrigo," zei de Duitscher tot den hardhandigen Spanjaard; „knijp den jongen de keel niet toe."

„Wat maakt 't veel uit," was 't antwoord, dat lachend gegeven werd; „morgen krijgt hij toch een hennepen halsbandje om, dat nog wat steviger zal knijpen."

„Zeg eens," wendde de Duitscher zich tot den gevangene; „vanwaar zijt ge gekomen?"

„Van huis," luidde 't onbestemde antwoord.

„Zoo, en waar is je huis?"

„In de stad."

„In welke stad?"

„In onze stad."

„Geef behoorlijk antwoord, bengel! ik verkies hier geen spelletje van vragen en antwoorden met je te spelen."

„Laat den knaap loopen," klonk 't eensklaps en beide mannen keken om in de richting van het boschje, vanwaar de stem scheen te komen.

„Rodrigo," sprak de Duitscher; „houd gij den jongen vast; daar is nog meer van dat gespuis. Ik wil eens zien!"

„Je vindt toch niets," liet zich de geheimzinnige stem weer hooren.

„Laten wij liever onzen gevangene naar ons kwartier brengen," sprak de Spanjaard, door zijn makker met den

naam van Rodrigo toegesproken; „dan kan onze hopman hem eens ondervragen."

„Ja, dan kunnen wij weer onzen wachtpost betrekken."

„Voorwaarts," klonk het tot den jongeling, die met kloppend hart tusschen zijn geleiders voortschreed naar een der wachtvuren.

Daar ging de Spanjaard zijnen hopman kondschap doen van hunne ontmoeting.

Aanstonds kwam de hopman uit zijne tent te voorschijn, en op den jongeling toetredende, die omringd was door een troep vijanden, die hem nieuwsgierig aangaapten, vroeg hij: „Hoe is uw naam?"

„Marten Abels," was 't antwoord.

„Woont gij te Steenwijk?"

„Ja, heer hopman?"

„En wanneer zijt gij uit de stad vertrokken?"

„Te ruim vijf uur."

„Met welk doel hebt gij de stad verlaten?"

„Omdat ik honger had," loog de knaap.

„Is er dan geen proviand meer in de vesting?"

„Men klaagt dat er zeer weinig meer is."

„Hebt gij met geen ander doel de vesting verlaten?"

„Neen, heer hopman!"

„Neem dan dienst bij ons; hier zult ge nooit honger lijden en helpt bovendien voor een edele zaak strijden."

„Daartoe ben ik zeker nog te jong hopman!"

„Diedrich," beval de hopman den Duitschen soldaat; „gaat gij naar uw post terug, en gij Rodrigo, geleid den gevangene naar den Opperbevelhebber. Laat Zijne Excellentie maar gelasten wat er met hem moet gebeuren; ik heb niet langer tijd mij met den jongeling te bemoeien; want ik heb in last om aanstonds aan de beschieting deel te nemen. Geleid den knaap maar langs de rivier, dat is de kortste en zekerste weg en daar zult gij ongetwijfeld onzen bevelhebber, den graaf van Rennenberg aantreffen."

„Opgemarcheerd dan maar!" riep de Spaansche krijgsman en liep twee passen achter den gevangene.

Martens hoop herleefde weer eenigszins.

„Doe geen enkele poging om te ontkomen," sprak de soldaat nog vermanend; „want dan zijt ge een kind des doods."

De jongeling schreed zwijgend haastig voort onmiddellijk gevolgd door den man, die hem naar het hoofdkwartier moest opbrengen.

Met een onbeschrijfelijk weemoedig gevoel zag hij de rosse vlammen aan, die door de krachtige beschieting der belegeraars waren veroorzaakt en na elke ontbranding nog feller schenen te woeden.

Zou zijn geliefd Steenwijk dan zoo ten onder moeten gaan?

Onderwijl in de stad de bezetting zich grootendeels bezig hield met de verdediging der meest bedreigde punten. waren ook eenige soldeniers de burgerij behulpzaam ter beteugeling der vlammen.

Veel werd nog behouden of kwam er met gedeeltelijke verwoesting af, doordien men ten gevolge van Martens mededeeling geheel was voorbereid en degelijke maatregelen had genomen.

De gevangene en zijn bewaker hadden den oever van de Aa bereikt.

Kalm stroomde 't riviertje voort, onbewust van wat er in zijne onmiddellijke nabijheid plaats greep.

De rosse vlammen weerkaatsten in het water.

't Was Marten of dat water hem toefluisterde: „werp u in mijn schoot als ge 't leven wilt behouden!"

Doch hoe zou hij een poging durven wagen? Eer hij den waterkant bereikt zou hebben had een kogel hem vermoedelijk doorboord, of zou de Spanjaard hem met de kolf van zijn musket als een hond neerslaan.

„Rodrigo, Rodrigo, help!" klonk 't aan den oever van 't riviertje, en op het klagend geluid volgde iets dat naar het borrelen geleek van het water, als iemand in de diepte verdwijnt.

„Sta!" riep de soldaat den gevangene toe, en had zelfs geen flauw vermoeden, dat hij 't slachtoffer van de listen eens buiksprekers was.

Nauwelijks had Rodrigo zich omgekeerd en een pas gedaan in de richting van 't riviertje, om te onderzoeken wie daar zijn bijstand behoefde, of in een paar sprongen was Marten vlak achter hem. Met een kracht als een tijger ontwikkelt, wanneer hij zich op zijn prooi werpt, besprong de jongeling zijn vijand.

Deze, die allerminst op zulk een snellen en onverwachten aanval had gerekend, poogde vruchteloos den heilloozen stoot nog af te wenden, die hem in 't verderf kon storten.

't Duurde slechts een ondeelbaar oogenblik of gevangene en bewaker verdwenen in de diepte, de eerste om snel weer aan de oppervlakte te verschijnen en zich met krachtige slagen naar den anderen oever te spoeden, de laatste om met verlies van zijn wapen te pogen 't vage lijf aan den steilen waterkant te redden.

Marten bevond zich al lang op veiligen bodem, eer 't den Spanjaard gelukte hijgend en vloekend op droog te komen.

„Waarom dien vermaledijden knaap niet liever terstond een kogel door den kop gejaagd,?" mompelde Rodrigo, terwijl hij zich langzaam naar zijn kwartier begaf om zijn hopman van de onaangename ontmoeting kennis te geven.

Onze Steenwijker had inmiddels de Woldpoort bereikt, waar hij, na zijn naam genoemd te hebben, door de bezetting aan een touw op den wal der vesting werd getrokken.

Aanstonds begaf hij zich naar den bevelhebber, doch ging, om zijne moeder gerust te stellen, even naar huis.

„Wat zijt ge weer nat, en wat ziet gij er gehavend uit," sprak de bezorgde vrouw.

„Ja, moeder, maar hoe kon ik anders?

„Waar brand is," zei Marten verder, „moet gebluscht worden en waar gebluscht wordt, kan ik niet droog blijven

Ik wil eens zien of men mijne diensten nog meer noodig heeft; ik ben maar blij dat u zoo ongedeerd zijt."

Met die woorden verliet hij zijne moeder. zonder acht te slaan op hare vermaning, dat hij zich zooveel mogelijk ontzien moest, om niet in allerlei perikels te geraken.

Van den Cornput en zijne hoplieden, die zich onder de voorsten op en nabij de wallen bevonden, om de bestorming van den vijand af te slaan, keek eenigszins spijtig dat de bode reeds terug was, zonder het voorgestelde doel te hebben bereikt.

Toen hij in korte trekken de wederwaardigheden van den jongeling vernam en tevens te weten kwam, dat de vijand niets van de zending had vernomen, klaarde zijn gelaat op.

„Ik ben blij dat ge er zoo goed zijt afgekomen; doch eer de ochtendschemering aanbreekt moet er tijding naar Norrits van onzen toestand."

„Ik wil 't nog wel eens beproeven, heer hoofdman; maar dan langs een anderen weg."

„Zou er uit het noorden van de stad vertrekkende niet meer kans van slagen zijn?"

„Ik geloof het wel, kommandant; doch de weg is daar bijna onbegaanbaar; 't moeras is daar zoo waterig, dat er nergens paadjes zijn. Als ik echter een paar planken meeneem om over de modderigste plekken te komen, heb ik alle hoop, dat 't toch gelukken zal."

„Ge zijt een moedige knaap; ik hoop u goed te beloonen. Het verheugt mij dat gij nog niet zijt afgeschrikt. Vanavond nog zal ik trachten twee of drie personen te vinden, die lust hebben u op den gevaarvollen tocht te vergezellen."

De vijand, die niet de uitkomsten had verkregen, welke hij zich met de beschieting met gloeiende kogels had voorgesteld, deed slechts een zwakken aanval op de verdedigingswerken der belegerden.

Toen hij ontwaarde, dat men overal goed was voor-

bereid op zijne aanvallen, trok hij zich voor dien avond terug en staakte ook verder het bombardement.

Voor middernacht was weer alles tot de vorige rust teruggekeerd.

Toch had het vijandelijk geschut groote verwoestingen aangericht.

Wat niet in brand was geschoten was gehavend of vernield.

Indien de vijand op dezelfde wijze nog eenige avonden mocht voortgaan, was het te vreezen dat er van Steenwijk weinig meer dan een ruïne zou overblijven.

Nog dienzelfden avond vond van den Cornput in den Vlaming en twee wakkere burgers, een kloek driemanschap, dat den jeugdigen bode voor het aanbreken van den dag op zijne zending naar Norritz zou vergezellen.

Reeds voor vijf uur was Marten weer aan het hoofdkwartier, ontving daar met zijne gezellen een flink ontbijt en ondernam daarop den moeielijken tocht."

Hij had zijne moeder niets van de onderneming verteld en was dus stil uit het huis geslopen.

Voor het daglicht schemerde, hadden de vier Steenwijkers de uiterste grens van het moeras bereikt en betraden doornat en beslijkt den vasteren grond.

HOOFDSTUK IV.

Een Banneling.

In diep gepeins stond een man, met bruine gelaatstint en grijzende haren, naar het ondergaan der zon te turen.

Zachtjes daalde de levenwekkende hemelkoningin aan den gezichteinder tot zij eindelijk de oppervlakte van den oceaan scheen aan te raken en toen uit het gezicht verdween.

Een liefelijk avondrood kleurde lucht en zee als een groet van de scheidende zon, die tevens een tot weerzien fluisterde.

Een weerzien! Daaraan dacht ook de krachtvolle, ofschoon min of meer gebogen gestalte, wiens blonde haren, hoewel eenigszins grijzende, het vermoeden wettigden, dat hij geen zoon was van het land waar hij zich thans bevond. De liefelijke natuur die hem omringde, de zuivere geurige lucht, die hij met volle teugen inademde, schenen hem niet te verheugen of weldadig aan te doen.

Zijn geest doolde verre van het oord, dat hem een plaats der ballingschap was.

Ver van de plek, waar de dos der schoone kastanjeboomen aan een aardsch paradijs deed denken; waar bloesemgeur en eeuwige lente 't gemoed bekoorden, dwaalde hij met zijne gedachten.

„Zouden mijne liefste panden nog in leven zijn en ook mij even hartelijk gedenken als ik hier; zouden zij niet veeleer met het denkbeeld verzoend zijn geraakt dat ik dood ben en mijn lijk op den donkeren bodem van den oceaan rust? O, dat ik wist te ontkomen; dat ik heen

mocht kunnen trekken naar de dreven waar ik vreugde en smart heb gedeeld, waar ik geliefd en geleden heb; waar ik kampte en streed; waar ik gevaren tartte en den vijand des lands onverschrokken onder de oogen dorst zien!l'

Zoo mijmerde de man gedurig, wanneer hij aan het oord dacht, waar hij 't levenslicht had aanschouwd.

Zoo schoon als het land waar hij nu sinds vele jaren woonde, was het niet; daar was de lucht niet altijd bezwangerd met bloemengeur; daar ademde men niet steeds liefelijke geuren in en streelden niet altijd zachte koeltjes de slapen.

Neen, daar was het vale landschap meermalen in diepe, dichte nevelen gehuld; daar deed de wintervorst zijn ijzeren macht gevoelen; daar heerschte maanden lang felle koude of plasten dagen achtereen de regenvlagen op het drassige land.

Toch in weerwil van dat alles, haakte hij naar het land zijner geboorte, naar de geliefden die hij er had achtergelaten en van wie hij niet wist of zij nog in leven waren of niet.

Daar werd hij uit zijn mijmering gewekt, door het rinkelen van ketenen, vlak achter zich.

Omziende ontwaarde hij een lotgenoot, een Franschman, Pierre Gouton geheeten, even als hij krijgsgevangen en dwangarbeider. Sinds Pierre eens gepoogd had te ontsnappen, wat hem mislukt was, had men allen dwangarbeiders ketenen aan de beenen geklonken, om 't ontvluchten verder onmogelijk te maken.

Daardoor had ook de banneling, die bij 't dalen der zon mijmerend aan huis en haard, aan vriend en maag had gedacht, geene gelegenheid kunnen vinden om aan plannen tot ontvluchting gevolg te geven.

Toch zou hij niets liever gedaan hebben. Geen gevaar dat hem afgeschrikt zou hebben, zoo slechts die ketenen, welke hem zoo in zijne bewegingen telkens hinderden, konden worden verwijderd.

„Droomt mijn broeder weer over zijn vaderland?" vroeg de Franschman.

„Ja," was 't antwoord, dat met een diepen zucht gegeven werd.

„Maar droomen alleen breekt geene ketenen; ook ik haak naar de vrijheid. De vogel in de vergulde kooi kan niet zoo gelukkig zijn als de meeuw, die zich vrij op de golven wiegt.

De schoonste bloem in 't land des vijands, acht ik geringer dan de kleinste heideplant aan de rotsige kusten van Bretagne. De gevangen adelaar, die overvloedig gespijzigd wordt, is ellendiger dan de zwarte raaf, die honger lijdt doch zich vrij beweegt."

„Houd op, mijn vriend," hernam een blinde dwangarbeider, „houd op! Bij uwe woorden schijnt mij het hart uit de borst te springen van verlangen."

„Houd moed! onze gevangenschap zal eens een eind nemen."

„Ja, met den dood," klonk 't bitter; „o, spiegel mij geen onbereikbare dingen voor. Reeds langer dan twaalf jaren torsch ik de slavenketenen. Hoe ik zoo lang 't juk der gedwongen dienstbaarheid heb kunnen dragen weet ik zelf niet.

Meermalen heb ik gewenscht dat de dood een eind zoude maken aan mijn stille smart."

„Laat ons voortgaan met arbeiden, tot men ons roept; ik geloof dat men op ons let en daar ik gepoogd heb — 't is reeds lang geleden — om mijne vrijheid te herkrijgen, vertrouwt men mij allerminst.

Luister goed naar mij; wij kunnen onder het arbeiden wel doorpraten.

„Bij gindsche kastanjeboomen, den zesden van het Noorden gerekend, heb ik een vijl verborgen, die ik gisteren vond.

Morgen moeten wij op deze plaats weer arbeiden. Dan dienen wij van een onbewaakt oogenblik gebruik te maken om onze ketenen los te vijlen en daarna terstond pogen te ontsnappen.

Ik weet dat gij een stout zwemmer zijt; ik reken dus op u om mij over de rivier te helpen. Daar toch werd ik aan den oever, de vorige maal, gevat, omdat ik de overzijde van den snellen stroom niet had kunnen bereiken.

Zijn wij eerst aan den noordkant der rivier, dan neem ik op mij u door het gebergte te geleiden naar mijn vaderland, waar gij een gastvrij tehuis zult vinden."

„Als de goede God mij vergunt om daar te komen, dan trek ik verder; dan trek ik voort naar 't land mijner geboorte, waar ik een vriendelijk tehuis of een eenzaam graf hoop te vinden."

„Aan onze stoutmoedigheid, en toch ook aan onze voorzichtigheid is alles gelegen. Laten wij alles eerst goed overdenken voor wij pogen te ontkomen."

„Maar wij moeten het ijzer smeden als 't heet is," zegt men bij ons te lande; dus niet zoo lang overdenken en dralen, tot de kans ons ontgaan is."

„Dat ben ik met u eens, maar ik weet ook dat uwe landgenooten zeggen: bezint eer gij begint."

Het gelui eener bel, die de dwangarbeiders opriep om weer te keeren naar hun nachtverblijf, maakte een eind aan het gesprek der beide gevangenen.

Beide mannen kenden elkander al sinds jaren en de geschiedenis van den een was den ander zoo goed bekend als zijne eigen lotgevallen.

Den volgenden dag trokken zij weer naar dezelfde plaats, om den akker te bewerken.

Niet ver van hen arbeidden andere gevangenen.

De beide kennissen spraken bijna niet tegen elkander. Alleen de Franschman wist in het voorbijgaan zijn lotgenoot toe te voegen: „Zoodra de zon de kimme nadert zorgt gij bij 't bosch te zijn, en vijlt uwe ketenen door.

Als gij gereed zijt, laat ge 't gekras van den raaf hooren, en dan wil ik beproeven los te komen. Zoodra wij de beenen vrij hebben, trekken wij diep het bosch in en gaan eerst naar de rivier, als 't geheel donker is geworden."

Tegen den avond had de vreemdeling zich naar 't uiterste punt van den akker begeven. Niet ver van hem arbeidde de Franschman en wel zoo ijverig, alsof hij alleen aan het werk dacht in plaats geheel vervuld te zijn van andere denkbeelden.

De gevangen Nederlander hurkte bij den aangewezen boom neer, zocht en vond de vijl en begon met den meesten ijver aan zijn bevrijdingswerk te arbeiden.

't Was een goed werktuig, dat de Franschman hem had bezorgd.

Weldra waren de banden om de enkels zoo na doorgevijld, dat ze met een flinken ruk vaneen sprongen en de gevangene vrij was.

Vrij, althans voor een oogenblik.

Nu eerst zouden de moeielijkheden een aanvang nemen.

De bewaking der staatsgevangenen, de vijanden, wier leven om de eene of andere reden gespaard was geworden, ten einde hen verder voor allerlei arbeid op 't veld te gebruiken was in deze streek van Spanje, niet ver van de Ebro, aan een zestal voormalige krijgers opgedragen.

Sedert de dwangarbeiders van zware ketenen aan de beenen waren voorzien, liet het toezicht dikwijls veel te wenschen over.

Sinds de Franschman eene mislukte poging had aangewend om te ontsnappen, was zoo iets bij geen der gevangenen meer voorgekomen. Dit was dus een oorzaak, dat het toezicht zoo verslapt was.

Het ontkomen toch was zoo goed als onmogelijk gemaakt.

's Nachts werden de gebouwen, waar de dwangarbeiders gehuisvest waren, goed bewaakt.

Voorts waren deze gebouwen, die op een steil rotsachtig gebied waren gebouwd, door een hoogen muur omringd.

Toen de beide mannen dan ook aan 't eind van den akker bezig waren, was er van de bewakers nergens een spoor te zien.

Weldra weerklonk het gekras van een raaf uit het

bosch en aanstonds sloop de Franschman, na behoedzaam te hebben rondgezien, naar de kastanjeboomen.

Daar zag hij zijn medegevangene van ketenen bevrijd, met de vijl in de hand achter eenige lage struiken staan.

Met koortsachtigen ijver begon hij aan de ketenen van den Franschman te vijlen.

Juist toen het laatste stukje van het knellend ijzer was doorgevijld, ging de zon aan de andere zijde van het uitgestrekte woud onder.

Haastig liepen de vluchtelingen in noordelijke richting voort.

Nu eens moesten zij zich door dichte struiken wringen, dan weer bukken onder zware takken door en dan weer over omgevallen boomen klauteren.

't Was tusschen het dicht gebladerte bijna donker geworden.

In de verte hoorde men het klokje luiden, dat de dwangarbeiders naar hun kerker terugriep.

Onwillekeurig hielden de mannen, die nog geen woord hadden gewisseld, bij dat geluid stand, maar ook aanstonds snelden zij weer voort, de zoo lang begeerde vrijheid tegemoet.

Ginds, in noordelijke richting, vernam men het geruisch der stroomende rivier, en 't was hun of dat snel vlietende water hun een vrijheidslied zong.

Maar ook een ander geluid werd gehoord.

Verwijderde menschelijke stemmen en naderend hondengeblaf, klonken door de stilte van den nacht.

Er viel niet meer te twijfelen.

De vlucht was ontdekt en het spoor der ontsnapten zou met behulp der honden gezocht worden.

„Haasten wij ons," sprak de Franschman; „want als zij mij nu weer in handen krijgen word ik stellig opgeknoopt."

„Hoever zijn wij nog van de rivier?" vroeg zijn metgezel.

„Hoogstens nog een kwartier!"

„Als wij er maar zijn vóór de honden ons op de hielen zitten."

Bijna ademloos werd de zoom van 't bosch bereikt.

Liefelijk blonken de sterren aan den onbewolkten hemel, en weerspiegelden in het water der snelstroomende rivier.

Heerlijke balsemgeuren droeg de adem der zachte avondkoelte over het landschap.

Geen der beide vluchtelingen sloeg acht op de schoonheid van den heerlijken avond.

Een woedend geblaf, op geen tien minuten afstand achter hen, bewees dat de honden het spoor der ontsnapte dwangarbeiders hadden ontdekt.

Hijgend snelden de vervolgden op de rivier toe.

Daar werd een oogenblik stand gehouden en naar een geschikte plek gezocht om in het water af te dalen.

„Bind uw kiel mij om den hals en houd er u met beide handen aan vast," sprak de Nederlander, die liever met zijn metgezel in de rivier wilde omkomen, dan langer het knellend juk der gevangenschap dragen.

Moedig wierpen de mannen zich in den stroom.

„'t Werd hoog tijd, want een paar der honden hadden den oever bereikt.

't Mocht een geluk heeten, dat geen der dieren zich te water begaf. Stellig waren deze honden niet gewoon te zwemmen, tenzij de beesten zich alleen op last van hun meesters te water begaven.

De overtocht viel niet mede.

De stroom der Ebro was op dit punt der rivier buitengewoon sterk.

't Werd een bange, vertwijfelende worsteling met het gevaarlijk element. Ware de zwemmer alleen geweest, 't zou hem geen moeite gekost hebben om den anderen oever te bereiken. De rivier was nauwelijks driehonderd schreden breed. De Franschman, somwijlen geheel onder water gedompeld, klemde zich met inspanning van alle krachten aan het kleed vast, dat hij zijn redder om den hals had geslagen. Nu en dan belemmerde hij zijn metgezel niet weinig in diens bewegingen.

Toch vorderden de mannen langzaam en zeker.

De Nederlander, die eerst gepoogd had dwars over de rivier te zwemmen, liet dat voornemen weldra varen en nam zijn weg nu in schuinsche richting, zoodat hij eenigszins dienst had van den stroom.

Meer en meer naderden zij den noordelijken oever en eenige minuten later hadden zij den vasten grond onder de voeten.

Pierre had zooveel water binnengekregen, dat hij eerst een poos aan den oever der rivier moest liggen, alvorens verder te kunnen trekken.

Ook zijn makker had groote behoefte om wat adem te scheppen.

Aan den anderen kant der rivier weerklonk het geblaf der honden en ook hoorden de vluchtelingen de stemmen hunner vervolgers.

„Voort," riep de Franschman, „voort! naar 't gebergte! Daar eerst zullen wij met volle teugen de vrijheid indrinken.

„'t Is een geluk voor ons, dat er in deze streek geene booten zijn te bekomen.

Van de honden geloof ik niet, dat wij vooreerst last zullen hebben."

Met haastige schreden, druipend nat en nog niet geheel bekomen van den tocht over de rivier, trokken de mannen verder. De hoop staalde hunne krachten.

HOOFDSTUK V.

Een eerste Zeetocht.

De zending der Steenwijkers naar den bevelhebber Norrits, ofschoon gepaard met allerlei moeilijkheden en gevaren, gelukte naar wensch.

Reeds den dag nadat hij den brief van Van den Cornput had ontvangen, begon hij den Spanjaard op verschillende punten te verontrusten.

Nu eens viel hij hen hier, dan weer daar aan. Mocht er bij die aanvallen ook al geen dadelijk voordeel worden behaald, toch kwamen zij den belegerden ten goede, wijl het bombardeeren der stad en het beschieten met gloeiende kogels niet werd voortgezet. Nog eenige dagen van moeite en strijd en de vijand, van verschillende zijden bestreden, verontrust door een hevigen brand in 't legerkamp, bemoeilijkt door storm en regenbuien, brak het beleg op en trok in den nacht af.

Steenwijk was weer vrij.

Heldhaftig verdedigd door Van den Cornput en de zijnen, die door wakkere burgers, ondanks de lauwheid en tegenwerking van de meesten, trouw werden bijgestaan, herademden de bewoners der vesting weder en durfden zich weer vrij bewegen.

Onze Marten, die zich zoo kranig had gekweten, ontving niet alleen van den bevelhebber eene flinke geldelijke belooning, doch ook het stadsbestuur kende den wakkeren knaap een ruime som gelds toe.

Langzamerhand keerden de voormalige bewoners, die

voor den aanvang van het beleg de stad hadden verlaten, naar hunne haardsteden terug.

Ook trokken er huislieden met hunne gezinnen, beroofd en uitgeschud als zij waren door de rondzwervende vijandelijke benden, naar Steenwijk.

Onder hen bevond zich een landbouwer met zijne zestienjarige dochter.

Als knaap verkleed, was zij er in geslaagd door de vijanden te komen met haren vader, zonder bemoeilijkt te worden.

Het meisje zag er gezond en blozend uit en had in haar jongensgewaad een niet onaardig voorkomen, maar toen zij in de stad weer de vrouwelijke kleeding aantrok, kwam zij toch nog voordeeliger uit.

Haar vader was het toonbeeld der diepste ellende. De bittere levenservaringen der laatste maanden hadden hem als 't ware gebroken.

Alles was hem ontroofd; zijn vee was tot 't laatste stuk weggevoerd, zijn oogst met zijne woning in vlammen opgegaan. Drie zijner kinderen waren door den woesten vijand wreedaardig vermoord en slechts zijne dochter, de mooie Machteld, was hem overgebleven, nadat de moeder van verdriet was gestorven.

De holle blik van den ongelukkigen landbouwer, zijn ingevallen gelaat en gebogen houding, toonden genoeg aan hoe diep rampzalig hij zich gevoelde.

De beklagingswaardige man was geknakt naar lichaam en geest.

Hij gevoelde 't zelf wel, dat hij 't niet lang meer zou maken, maar voor hij scheiden moest, wilde hij voor zijn eenig kleinood, zijn lieve Machteld, een goed tehuis zoeken. Als hij haar in een netten dienst bij brave lieden bezorgd had, dan eerst zou hij gaarne de groote reis aanvaarden en de rust vinden, die de wereld hem niet kon bieden.

Niet lang voor Egbert Duilers, zoo heette de ongelukkige landman, naar Steenwijk trok, had zich Paul Adams,

een oom van Marten, daar gevestigd. Paul, die schipper was van een klein vaartuigje, had eerst te Blokzijl gewoond, doch meende nu, ook in 't belang van zijn gezin, beter te handelen met naar Steenwijk te verhuizen.

Bij de jongste schermutselingen had Paul's knecht het leven verloren en nu hij zijn neef Marten ontmoette, en diens lust vernam om te varen, behoefde de schipper niet lang te praten of de jongeling toonde zich terstond bereid

Dewijl het scheepje meestal de binnenwateren en meren bevoer, en alleen in den zomer een enkele maal de Zuiderzee overstak, had Manten's moeder geen bezwaar hem te laten gaan.

Aanstonds toog de jonge varensgast dan ook welgemoed naar boord; zijn oom zou later volgen.

Juist toen deze zijne woning zou verlaten, zag hij daar den ongelukkigen Egbert voor zich. De landbouwer was sinds zijn prille jeugd een vriend van hem geweest.

Het gelaat van den ongelukkigen boer, die niet wist dat zijn oude vriend ook binnen Steenwijk was komen wonen, verhelderde niet weinig toen hij Paul ontmoette.

Nadat de ongelukkige zijn toestand verhaald had, bood de gastvrije schipper hem in zijn huis een beschermend dak aan.

„Mijne vrouw, die met de kinderen de handen vol genoeg heeft," sprak hij; „zal eene helpster als uw Machteld best kunnen gebruiken. Zijt gij eenmaal weer wat op uw verhaal, dan is er waarschijnlijk in deze stad ook voor u wel iets te vinden, dat u een bestaan oplevert."

„Ik dank u, goede vriend," hernam Egbert, voor den bijstand en uwe welgemeende woorden, doch ik gevoel 't maar al te goed; dat ik van uwe gastvrijheid niet lang gebruik zal behoeven te maken. 't Is misschien maar beter ook.

Mijn leven is vernietigd en mijn lichaam gesloopt. Mocht ik er niet meer zijn, ontferm u dan over mijn eenig kind. Wees gij dan Machteld tot een vader."

„Kom, kom, oude vriend, gij moet niet aldus spreken.

Geniet hier van de rust om weer krachten te vinden en de geleden verliezen te boven te komen."

„Rust! Ja, die zal ik zonder twijfel vinden; ik geloof dat mij spoedig de eeuwige rust wacht.

Nu ik weet, dat mijn lieve Machteld goed beschermd zal achterblijven, kan ik gerust van hier vertrekken."

Paul Adams beloofde over het kind van den ouden, zieken vriend, te zullen waken en haar een veilig tehuis te verzekeren.

Ook vrouw Adams beloofde hëtzelfde, nadat zij de oude bekenden had begroet en alles mocht vernemen wat hun was wedervaren.

De tijd was inmiddels aangebroken, dat de schipper moest vertrekken. Hij zei den zijnen vaarwel en zou vermoedelijk gedurende de eerste maand niet terugkomen. Marten, die reeds meermalen als knaap op de scheepjes, die de rivier passeerden, aan boord was geweest, stak flink de handen uit de mouwen en gaf blijk spoedig in zijn nieuwen werkkring thuis te zullen zijn.

De reis was naar Blokzijl, waar de schipper verschillende zaken inkocht, om daarmede handel te drijven bij de Staatsche troepen.

Na aankomst op de plaats der bestemming zag Marten voor de eerste maal de zee.

De onafzienbare watervlakte bood hem een overweldigend schouwspel, en toen hij 't breken der golfjes vernam, die door den voorjaarswind gedreven zich tegen 't strand oplosten in schuim, was 't of een geheimzinnige stem hem toefluisterde: „Hier is uw element; hier ligt uw toekomst!" De bekoring had al zijn denken en willen op één punt gericht.

Naar zee, was zijn besluit, niet dat armzalig tobben in de binnenwateren kon hem behagen.

Peinzend over dat alles betrad hij een herberg, waar de „Scheepvaart" op het uithangbord was afgebeeld.

De waard, een voormalige Watergeus, die vroeger nabij

de Woldpoort had gewoond in Steenwijk, dischte aan het schippersvolkje allerlei avontuurlijke verhalen op. Meermalen had hij de Spanjolen op zee afbreuk gedaan; en als men alles voor waarheid mocht aannemen, wat de man geliefde te vertellen, dan waren reeds tal van vijanden door hem om hals gebracht.

„Je moogt er van zeggen wat je wilt," hernam een jonge varensgast; „maar als ik met een binnenvaarder kon ruilen, ging ik met mijn schipper niet meer de Zuiderzee over. Als wij niet zulk een vlug vaartuig hadden, dan zou de Spanjaard ons reeds lang gevangen hebben. Nu doen wij hem nog al eens afbreuk en behalen genoeg voordeel, doch ik zou oneindig veel liever in de binnenwateren gaan varen."

„Meen je dat?" vroeg Marten, die tot dusver nog niet had gesproken.

„Zeker meen ik dat; heb jij soms lust om met mij te ruilen?"

„Ja, dat wil ik wel; mits mijn oom er in toestemt."

„Waar is je oom?"

„Aan boord van zijn vaartuig; ga maar mee, dan zullen wij 't terstond gaan vragen."

Beide jongelieden vertrokken en kwamen met hun voorstel tot den schipper.

Marten's oom had allerlei bedenkingen en wilde van 't voorstel niets weten.

Hij beriep zich telkens op de bezwaren, door Marten's moeder in het midden gebracht en hield dit zijn neef terdege voor oogen.

De jongeling daarentegen trachtte alle bezwaren weg te redeneeren, en toen niets meer baatte, vernam men plotseling een stem, die van uit de diepte onder het schip scheen te komen: „Laat de jongeling gaan; op zee wacht hem een schoone toekomst."

Verschrikt keek de oom in 't rond, en ook Krijn, de vreemde varensgast, wist niet wat hij hoorde, terwijl Marten al even onnoozel en verschrikt om zich heen blikte.

Onontwikkeld en dom, als de menschen van dien tijd over het algemeen waren, had het bijgeloof in allerlei vorm veel vat op hen.

Velen kenden de kunst van buikspreken zelfs niet bij naam en Marten was voorzichtig genoeg om niet te laten merken, dat hij over de bovennatuurlijke kracht beschikte, die hier in 't spel scheen te zijn.

„Gij hebt het gehoord, oom," sprak Marten zoo bedaard mogelijk, „een andere stem heeft ons hier den weg aangetoond."

„In vredesnaam dan, jongen; maar pas vooral op en beloof mij, dat ge uw moeder zult opzoeken, zoodra gij weer te Blokzijl binnenloopt."

De jongeling, blijde de overwinning te hebben behaald, zij 't dan ook door list, paste wel op den varensgast mede te deelen op welke wijze hij zijn zin had gekregen.

Nu werd ook Krijns schipper opgezocht en gevraagd of hij met de ruiling genoegen nam.

Deze had er niets tegen, nadat hij met onderzoekenden blik Marten van 't hoofd tot de voeten had opgenomen.

Weldra was de Steenwijker jongeling aan boord van zijn nieuw schip, zijnde een bijzonder gebouwd vaartuig, hetwelk 't midden hield tusschen een kaag en een galjoot."

De algemeene overtuiging was dat schipper Krelis Japiks meer uitvoerde met zijn vaartuig, dan alleen koopmansgoederen varen van de eene plaats naar de andere.

Het gevoelen der menigte was, dat hij niet zelden als vrijbuiter optrad, zoodra de omstandigheden dit maar eenigszins toelieten.

Kon hij, zonder met schip en bemanning gevaar te loopen, iets ontvreemden dat voor den vijand bestemd was, dan liet Japiks het niet na.

Meestal bevoer hij de Zuiderzee, doch zeilde soms ook wel Vlieland uit, om de tochten tot Hamburg en Bremen uit te strekken.

't Was vooral op die reizen, dat hij eenige eilanders,

die met hem gemeene zaak maakten, als bondgenooten aan boord nam, om dan in ruim zee Spaansche vrachtvaarders aan te doen en te pogen hen te berooven. Dan waren de zeeroovers tot de tanden gewapend.

De geroofde goederen werden op de Noordzee-eilanden in geheime bergplaatsen in de duinen geborgen.

Meermalen werden later zulke artikelen, die op den vijand waren buitgemaakt, door andere bondgenooten weer aan de Spanjaarden verkocht.

Zoolang Krijn aan boord van het schip was geweest, had het zulk een buitenlandsche reis niet gemaakt,

Meestal werden nieuwe schepelingen eerst in de geheimen ingewijd, als de eilanders zich aan boord bevonden en het schip in de Noordzee was gekomen.

Marten zou reeds terstond zulk een rooftocht medemaken.

Het vaartuig toch, dat met nog vier andere schepelingen was bemand, zette des nachts koers naar het Vlie.

De ongewone beweging waarin de golven het scheepje brachten, behaagde den jongen schepeling eerst wel niet bijzonder, doch weldra had hij zich in alles geschikt en was zoo gelukkig niet zeeziek te worden.

Marten was de jongste der opvarenden.

Toen het scheepje tegen het aanbreken van den dag de kust van het Vlie naderde, werd de driekleur geheschen.

Niet lang daarna kwam eene boot, met twaalf eilanders bemand, naar het vaartuig toe en ging er aan boord.

De bezoekers stapten op het scheepje over, waarna terstond takels aan de boot werden bevestigd, waarmede dit lichte vaartuigje op het kaperschip werd overgeheschen.

Toen de open zee bereikt was, waar de beweging der golven heel wat geweldiger was dan op de Zuiderzee, trad de gezagvoerder van de „Stormvogel", zooals het vaartuig heette, op den jongen zeeman toe met de vraag: „Zeg mij nu allereerst je naam; hoe heet je?"

„Marten Abels, schipper."

„Abels! Hm! Was dan de Watergeus Abels, die op de „Blois van Treslong" voer, een van je betrekkingen?"

„Ja, dat was mijn vader. O, heeft u hem gekend, schipper?"

„Of ik hem gekend heb, beste jongen; zoo goed als mijn vleeschеigen broer.

Ik was tegelijk met hem in het vuur, toen wij een groot Spaansch oorlogsschip, de „Hidalgo" aanvielen.

De „Blois van Treslong", waar je vader aan boord was, beproefde stoutmoedig het trotsche zeekasteel te enteren.

Wij zagen dat de enterhaken in het tuig werden geworpen en hoe de „Blois van Treslong" de „Hidalgo" op zij klampte. Ook konden wij duidelijk onderscheiden hoe de Watergeuzen, met den strijdbijl in de vuist op het vreemde schip oversprongen. De Spanjolen, die zeker tienmaal sterker in aantal waren, schoten woedend op de vermetele aanranders.

Ons schip poogde het zeekasteel aan de andere zijde aan te vallen. Reeds hadden wij eenige kanonschoten gelost, die zeker goed aan boord waren gekomen.

De vijand was toen in zulk een dichten kruitdamp gehuld, dat wij voor een geruime poos van vriend noch vijand iets konden onderscheiden.

Juist hadden wij onze enterhaken klaar om ze in 't bakboordswant van den Spanjool te werpen, toen op eenigen afstand een geweldig kanongebulder werd gehoord.

Toen wij in de richting keken, vanwaar dat geluid kwam, ontwaarden wij boven wind van ons, vier groote vijandelijke schepen, die de „Hidalgo" te hulp kwamen.

In de hitte van den strijd en doordien 't eenigzins nevelachtig was op zee, hadden wij deze schepen niet eerder gezien.

Nooit toch zouden wij den dwazen moed gehad hebben in ernst zulk een aanval te beproeven, als wij hadden knnnen weten, dat zoovele vijanden in elkanders nabijheid

Als wij er 't hachje wilden afbrengen, werd 't meer dan tijd om alle zeilen bij te zetten en een goed heenkomen te zoeken.

In plaats dus gebruik te maken van onze enterhaken, werd het roer hard bakboord gelegd en de zeilen volgebrast.

Door de spreektrompet riepen wij ook de „Blois van Treslong" toe zich van de „Hidalgo" los te maken en te vluchten.

Onze waarschuwing kwam echter reeds te laat. Een der vijandelijke schepen had het schip der Watergeuzen de volle laag gegeven, zoodat 't spoedig naar den kelder ging.

Wie dus niet verdronken is van de bemanning, zal wel door den Spanjool zijn afgemaakt.

In de kunst om dat op de pijnlijkste manier te doen, munten die schelmen nog ver boven de Watergeuzen uit, en ik beken 't eerlijk, dat ook wij niet zoo heel zachtzinnig zijn.

Wees echter verzekerd, dat je vader een eervollen dood is gestorven voor 't lieve Vaderland."

„En ik zal hem wreken, zooveel ik maar kan," zei de jongeling vol vuur.

„Dat had ik van je verwacht. Ik verzeker je, als ook wij in handen der Spanjolen waren gevallen, dat we 't evenmin zouden hebben naverteld.

De vier vijandelijke schepen begonnen aanstonds jacht op ons te maken en zonden ons eenige kogels achterna, die nochtans geen doel troffen.

Met alle zeilen bij joeg „De Batavier" wat zij jagen kon.

Een der Spanjolen bleek echter nog een sneller zeiler te zijn, want aanhoudend won zij op ons.

Had ik toen maar de „Stormvogel" gehad, dan zou ik wat om den vijand gelachen hebben.

Tot ons geluk ging de nevel in een dikken mist over.

Wij haalden toen brassen en schooten aan en koersten van den wind.

Bleef de vijand ons dus vervolgen, dan moest hij ver achter ons langs loopen, zonder de „Batavier" weer in 't gezicht te krijgen.

Wij ontsprongen dus den dans.

Later ben ik nog meermalen met den vijand slaags geweest.

Ik wil je daar wel eens van vertellen, als wij wat meer tijd hebben dan op 't oogenblik."

Onderwijl de gezagvoerder dit alles aan den nieuwen schepeling, den zoon van een voormaligen kameraad, had verhaald, was de overige bemanning bezig om zes scheepskanonnen uit het diepst van het ruim aan dek te hijschen en langs de verschansing op te stellen.

„Nu moet ik je nog even wat zeggen," vervolgde de schipper; „misschien duurt het niet lang of we zullen eene ontmoeting met den vijand hebben. Onthoud allereerst, dat ge hier moogt hooren, zien en zwijgen.

Zweer mij dus, dat ge nooit aangaande iets wat hier aan boord voorvalt aan iemand, wie 't ook zij, zonder mijne toestemming eenige mededeeling doet. Ben ik eenmaal niet meer in 't land der levenden, dan doe je wat je goeddunkt."

Marten legde den geëischten eed af en was van nu af een vrijbuiter, evenwel een kaper, die, naar 't gebruik dier tijden, alleen den vijand afbreuk poogde te doen.

„Voor alles," vervolgde de schipper, „eisch ik stipte gehoorzaamheid.

Wie mijne bevelen niet volbrengt laat ik kielhalen of opknoopen; wij houden hier van kort recht.

De eilanders, die ge aan boord hebt zien komen, zijn gewezen Watergeuzen, die met mij op de „Batavier" hebben gevaren.

Thans zijn zij mijne bondgenooten en oefenen wij 't oude handwerk geheel voor eigen rekening uit."

„Schip in 't zicht!" riep een stem voor van 't dek van „de Stormvogel."

„Bij den wind sturen!" gebood de schipper.

Aan zijn bevel werd aanstonds voldaan.

De stukken werden geladen, de lonten klaar gelegd en de Engelsche vlag in top geheschen, om het naderend vaartuig te misleiden.

Zoo voer men het vreemde schip tegemoet.

HOOFDSTUK VI.

In Steenwijk.

Nog niet lang na het vertrek van schipper Abels werd de toestand van den vriend, wien hij met diens dochter een onderkomen in zijn huis had gegeven, zeer bedenkelijk.

De zwaarbeproefde man lag op het uiterste.

De voorjaarszon, die nieuw leven wekte in de omstreken der stad, die veldbloemen deed ontluiken waar weinige weken te voren zooveel bloed had gestroomd van vriend en vijand, zond hare stralen ook in het vertrek waar de stervende afscheid van het leven zou nemen.

De zonnestraal, die tot zijne sponde doordrong en hem als een groet was van zijne lieve dooden, bracht een kalmen trek op het gelaat van den lijder.

Machteld zat snikkend aan 't bed haars vaders. Haar hand rustte in de zijne.

„Machteld," sprak hij met nauw verstaanbare stem; „ween niet, kind. Nu ik weet, dat gij bij brave menschen zijt, die over u zullen waken en u liefderijk zullen beschermen, kan ik het hoofd rustig neerleggen en de oogen sluiten.

Wees aan uw pleegouders gehoorzaam en volg in alles hun raad."

Het meisje kon niet spreken. Zij knikte toestemmend op alles wat de vader van haar verlangde en haar handdruk zei meer dan woorden.

Vrouw Abels stond diep geroerd nabij het bed en bood den stervende een laatsten dronk. Nog eenige minuten en het leven had den lijder verlaten.

Machteld staarde als vernietigd naar het lijk, dat zij met heete tranen overgoot. Haar beschermster had moeite 't meisje van den doode te verwijderen.

Drie dagen later had de droevige uitvaart plaats.

't Was een liefelijke dag in de maand April. De leeuwerik steeg luid jubelend boven stad en weide, en zong zoo lustig zijn lied, alsof er door niemand op aarde meer werd geleden.

De opwekkende geuren van 't ontluikend geboomte, vervulden stad en land.

Machteld, de arme wees, had oor noch oog voor de vriendelijke lenteboden.

Haar gemoed was te zeer getroffen door de ijzige aanraking van den dood, die haar ontroofd had alles wat ze nog op de wijde wereld bezat.

In vrouw Abels vond zij eene liefdevolle vriendin, die oprecht deelde in de smart van de ouderlooze.

De drukke huishouding waar Machteld een plaats had gevonden, het woelige leven daarbuiten in de herboren stad, de levensopenbaring der natuur in vogellied en bloementooi, dreven aldra de donkere nevelen van 't hoofd en uit 't gemoed der zestienjarige.

Spoedig was het meisje de vernietigende eerste indrukken te boven en weinige weken later kon er zelfs weer eens een glimlachje af, als de kinderen van Schipper Abels met haar wilden stoeien of in jeugdigen overmoed allerlei dwaze streken uithaalden.

Gedurende het sterven en de begrafenis van Egbert, was Marten's moeder dagelijks in het sterfhuis over den vloer, en verleende daar zooveel hulp als zij slechts vermocht.

Ook de weduwe had innig medelijden met de arme Machteld en voelde zich zeer aangetrokken tot de weeze.

Sedert Marten was heengegaan was 't zoo stil in haar woning en daarom deed het haar telkens groot genoegen als Machteld haar eens kwam bezoeken.

Dan kwam er bijna geen eind aan hare vertellingen, waarin Marten steeds de hoofdpersoon was.

Vol trots sprak zij gedurig weer over den moedigen jongen en diens heldendaden gedurende Steenwijk's beleg.

Ook roerde zij wel eens met een enkel woord het verleden aan, en verhaalde dan op droeven toon, hoe haar echtgenoot met de vloot der Watergeuzen was uitgezeild en nimmer was weergekeerd.

„Och," zei ze dan; „als ik nog maar wist hoe en waar hij gestorven is, dan zou ik er mij wellicht beter in kunnen troosten."

„Maar dat zou wel zoo verschrikkelijk kunnen zijn," merkte Machteld op; „dat 't misschien voor u maar beter is er niets van te weten."

Na eenige reizen naar naburige plaatsen te hebben gedaan, keerde schipper Paul met eene volle lading naar Steenwijk terug.

Zijn oudste zoontje had nauwelijks vernomen, dat vader met de schuit voor den wal lag, of 't spoedde zich naar boord.

Het kind vertelde de voornaamste gebeurtenissen, die sinds het vertrek van den vader hadden plaats gegrepen.

Met diep leedwezen vernam hij 't afsterven van zijn ouden vriend Egbert.

Weldra verveelde 't knaapje zich aan boord en toog dus weer naar huis.

Toen Martens moeder hoorde, dat Paul was teruggekomen en haar neefje aan boord was geweest, riep zij 't kind en vroeg: „Hoe zag Marten er wel uit?"

„Marten! Die was niet aan boord," hernam 't kind.

't Was of de arme moeder een schot had getroffen, zoo overmande haar de schrik bij die woorden.

„Och, kom; je zult niet goed gezien hebben!"

„Heusch niet, tante; er was een andere knecht bij vader; maar Marten was er niet."

Nu kon de beangste moeder het niet langer uithouden.

„O," kermde zij; „mijn arme jongen zal verdronken zijn of misschien wel opgelicht door den vijand! O, als ik hem verliezen moest door den dood, stierf ik veel liever zelf."

Juist kwam Machteld binnen en vroeg naar de oorzaak van hare ontroering.

Zij deelde het meisje alles mede en wrong als radeloos de handen bij de gedachte, dat haar jongen niet weer terug zou komen.

't Meisje poogde de goede vrouw te troosten en toen dit niet baatte, sprak zij: „Ik zal zelf gaan zien en uwen zwager vragen waar Marten gebleven is."

Met die woorden toog de schoone wees naar de rivier.

Daar zij Marten nooit gezien had, trad zij op den knecht toe en vroeg: „Is Marten niet aan boord?"

„Marten! Neen; die zal hier wel niet meer aan boord komen, geloof ik."

„Waar is hij dan?"

„Dat zal de schipper straks wel komen vertellen."

„En waar is Abels zelf?"

„Hij is de stad ingegaan om de lading te verkoopen. Als hij daarmee klaar is, gaat hij rechtstreeks naar huis."

Machteld groette en vertrok. Schipper Abels was nog niet terug in zijne woning.

De weduwe zag met beangste blikken het meisje naderen, dat er eenigszins bedrukt uitzag.

„Nu, Machteld?" vroeg zij reeds van verre.

„De schipper zal 't u aanstonds zelf komen zeggen," luidde 't antwoord.

„O, mijn hemel," kreet de ongelukkige vrouw, „dan is mijn jongen stellig verdronken; mijn lieve Marten!"

In vertwijfeling wrong zij de handen en een nameloos leed vervulde haar.

Snikkend zat de weduwe daar, als vernietigd bij het ontzettend denkbeeld, dat de geliefde zoon nooit tot haar zou wederkeeren.

Machteld liet haar met haar droefheid alleen en ging naar het huis van den schipper.

Juist eenige oogenblikken te voren, was hij in zijne woning aangekomen.

Hij begroette de weeze recht hartelijk en zij, eigen leed vergetende, deed hem terstond de vraag wat er van Marten geworden was.

„Die dolle knaap wilde en moest naar zee. Ik heb er mij genoeg tegen verzet, maar was er niet iets heel bijzonders voorgevallen, dan zou ik nooit hebben toegestemd.

De eenvoudige man, even bijgeloovig als duizenden zijner tijdgenooten, verhaalde nu uitvoerig van de geheimzinnige stem, die hem had gedwongen toe te geven.

„U moogt dan wel dadelijk zijne moeder bezoeken," hernam het meisje; „want zij verkeert in doodelijke onrust."

Aanstonds toog de schipper er heen, en al spoedig werd de vrouw iets kalmer.

Nu zij wist, dat Marten telkens na volbrachte reizen weer tot haar zou terugkeeren, gevoelde zij haar hoop herleven.

Had de vrouw echter geweten welk gevaarlijk bedrijf haar zoon had gekozen, hare bezorgdheid zou eerder toegenomen dan geweken zijn.

Toen Abels echter verhaalde van de geheimzinnige stem, dacht zij terstond aan de „duivelskunsten" waarvoor zij haren zoon zoo ernstig had gewaarschuwd.

Intusschen had de schipper de lading van de hand gedaan, die gelost werd om 't scheepje spoedig weer te kunnen bevrachten.

Steenwijk had een heel ander aanzien gekregen dan voor een paar maanden. Er heerschten leven en bedrijvigheid. Alles wat er tengevolge van het beleg vernield of beschadigd was geworden, had men reeds gedeeltelijk hersteld of werd met ijver in orde gebracht.

Een deel van de bezetting was vertrokken om het Staatsche leger elders van dienst te kunnen zijn.

De overgebleven krijgslieden hielden zich onledig met de gehavende verdedigingswerken, zooals muren en wallen, in den vorigen staat terug te brengen.

Van den Cornput was naar elders vertrokken.

Vóór hij heenging, drukte hij den bevelhebber der bezetting ernstig op 't hart, om toch vooral te waken, dat de stad, waarvoor zooveel was opgeofferd, niet weder in handen der Spaanschen viel.

Overal door het land trokken nog vijandelijke benden, die roofden, moordden en brandschatten, alsof er geen edeler taak in 't leven te vervullen was.

„Zij zullen," aldus liet Van den Cornput zich hooren, „ook niet verzuimen om een bezoek aan Steenwijk te brengen, zoodra zij er de kans schoon toe zien, en wee der burgerij, als 't den Spanjaard gelukt de stad weer in zijn macht te krijgen.

Hij weet dat velen naar hier zijn getrokken om geld en goed veiliger te kunnen achten.

Waakzaamheid zij dus aanbevolen, opdat het vrijgevochten Steenwijk een bolwerk der vrijheid blijve!"

HOOFDSTUK VII.

Gevaarlijke beschermers.

Pierre en zijn lotgenoot, de ontsnapte dwangarbeiders, hadden dan hun zwerftocht voortgezet en waren de uitgestrekte wouden, in de nabijheid der Pyreneën ingetrokken.

Zagen zij in den aanvang, toen zij nog nabij de Ebro waren, van tijd tot tijd hier en daar een enkele woning, toch waagden zij 't niet aan te kloppen, hoe hongerig en dorstig zij somwijlen mochten zijn.

Het boevenpak dat de vluchtelingen droegen, zou hen spoedig hebben verraden en aan de onzekerheid, of de bewoners der landhoeven hen vijandelijk of welgezind zouden bejegenen, durfden zich de mannen niet blootstellen.

Hoe dieper zij in het woud doordrongen, hoe moeielijker de tocht werd.

Bovendien was het oord vol gevaren van allerlei aard.

Tal van wilde dieren, waaronder wolven en beren bedreigden niet zelden hun leven.

Geheele kudden wilde zwijnen stormden soms op hen los, als zij ter stilling van honger en dorst bezig waren boschbessen in te zamelen.

De vervolgers schenen de jacht op de ontsnapte gevangenen al spoedig te hebben opgegeven.

Van die zijde toch waren zij sinds hunne ontvluchting over de rivier niet verder lastig gevallen.

Eindelijk, na meer dan eene week te hebben gezworven, ten prooi aan ontberingen en gevaren van allerlei aard, hadden zij het gebergte bereikt.

De Franschman, die in de Pyreneën in zijn jeugd reeds een reis had gemaakt, herinnerde zich nog flauw dat ook aan zulk een tocht velerlei bezwaren waren verbonden.

De hoop echter aan gindsche zijde van den bergketen de gouden vrijheid te zullen erlangen, in zijn geliefd Frankrijk weer vrouw en kroost te zullen terugvinden, gaf hem moed om de reis te ondernemen.

Zijn metgezel toonde zich niet alleen een kloek zwemmer, maar tevens iemand, die uren achtereen langs ongebaande wegen kon voortgaan zonder buitengewoon vermoeid te worden.

In dit opzicht muntte hij boven zijn Franschen kameraad uit.

Zonder eenig voedsel dan een paar handen vol boschbessen, werd de reis ondernomen en trokken de vluchtelingen het gebergte in.

Toen de nacht inviel, besloten de mannen op een geschikt punt halt te houden, met het plan voor 't eerst na de ontvluchting eens een rustigen nacht te zullen hebben.

Een overhangend rotsblok vormde een soort van grot, waar zij tamelijk beschut konden zijn voor wind en weer.

Alvorens zij zich neervlijden, zochten de vluchtelingen eerst eene goede hoeveelheid mos en planten, waarmede zij den grond bedekten en toen legden beiden zich welgemoed neer.

Zeer verkwikt ontwaakten de makkers, toen de zon reeds hoog aan den hemel stond.

Aanstonds hervatten zij de reis, want het kon nog dagen duren eer zij de overzijde van het gebergte zouden hebben bereikt.

Nauwelijks hadden de mannen eenige uren aldus afgelegd, of zij gevoelden zich hongerig en dorstig.

Waar zij ook zochten of tuurden, nergens vonden zij iets te drinken of eenig voedsel.

Naarmate honger en dorst zich deden gelden, gevoelden zij ook grooter vermoeidheid dan te voren.

Van tijd tot tijd legden de vluchtelingen zich languit op den grond neer om wat uit te rusten, maar het kwellende van dorst en honger wilde daardoor niet wijken.

Intusschen begon langzamerhand de avond te dalen. De lucht werd met zwarte wolken bedekt en felle bliksemschichten schoten door den dampkring.

Alles voorspelde een naderend onweder. Wat zulk een natuurverschijnsel in de bergen beteekent, die Spanje en Frankrijk van elkaar scheiden, weten alleen de bewoners dier streken.

Wee den reiziger, die op het bergpad door het noodweer wordt overvallen.

Meestal gaat onweder in de Pyreneën vergezeld van zulke hevige orkaanvlagen, dat geen mensch de kracht er van kan weerstaan.

Wie door den storm wordt aangegrepen, 't zij mensch of dier, loopt groot gevaar in den afgrond te worden geslingerd en een ellendigen dood te vinden.

Toen zich de eerste donderslagen, honderdvoudig weerkaatst door de bergtoppen, majestueus deden hooren, begrepen de ongelukkige zwervelingen, dat het tijd werd een schuilplaats te zoeken.

Hier en daar waren wel kleine rotskloven en grotten, doch deze boden te weinig beschutting als straks wellicht een stortregen zou neerdalen, of de orkaan zijn macht zou doen gevoelen.

Eindelijk, niet ver van een bergpas was een kloof, die dwars door den bergtop scheen te loopen.

Langs een smal pad, ter zijde waarvan een steile afgrond lag, kon men die kloof binnengaan.

Men had, daar gekomen, een beschermend dak van zware rotsen boven zich, die zelfs het uitzicht op het uitspansel verhinderden.

Hoe gevaarlijk 't ook was dit smalle pad te gaan, toch sloegen de zwervers het in. Zij zouden dan althans het noodweer kunnen afwachten, al zou 't even moeielijk als

gevaarlijk zijn het te wagen zich op 't smalle pad neer te leggen.

Pierre, die vooruit ging, liep zoover mogelijk uit den bergpas de kloof in, toen hij, een scherpen hoek van een bergwand omslaande, eensklaps een diepe grot voor zich zag. „Ha" riep hij uit; nu zijn wij voor den nacht geborgen."

„Voorzichtig maar," sprak zijn lotgenoot; „'t kan wel 't hol eener berenfamilie zijn."

„Dat betwijfel ik; want een beer zou moeite hebben langs het paadje te gaan, dat wij zooeven zijn geloopen."

Men trad voorzichtig de grot binnen, en had nu althans een veilig nachtverblijf gevonden.

De Nederlander hield de vijl, 't eenig wapen dat de vluchtelingen bezaten en dat hun reeds onschatbare diensten had bewezen, in de vuist geklemd.

Hoe diep de grot wel was, konden de zwervers zelfs bij gissing niet bepalen.

Bij de felle bliksemstralen konden zij er nog geen eind van zien en besloten maar niet verder te gaan en zich op den grond neer te vlijen.

Ondanks het noodweer sliepen beide mannen, in weerwil van den kwellenden dorst en den honger, spoedig in.

Hun slaap kon hoogstens een paar uren geduurd hebben, toen zij ontwaakten.

Woest huilde de orkaan door bergkloven en ravijnen, en de regen stroomde van den hemel, terwijl felle bliksemstralen door 't luchtruim schoten en de donder zijn machtige stem deed hooren.

De Nederlander begon op handen en voeten naar het uiteinde van de grot te kruipen.

„Wat wilt ge doen?" vroeg hem zijn makker.

„Ik moet eens zien of daar buiten de grot niet ergens in eene of andere holte een plasje regenwater is te vinden om mijn dorst te kunnen lesschen."

„Voorzichtig dan maar; want 't is stikdonker; ik ga met je mee!"

Behoedzaam kropen onze zwervers zoo buiten de grot en tastten toen met de handen onderzoekend rond.

Eensklaps schoot een bliksemstraal door 't nachtelijk duister en deed de mannen vlak voor de grot een flinke plas ontwaren.

Beiden dronken zooveel zij maar konden van 't zuivere regenwater en kropen daarna, aanmerkelijk verkwikt, weer naar binnen.

Het noodweer scheen nog niet spoedig tot bedaren te zullen komen.

Pas hadden de vluchtelingen zich weer in de grot uitgestrekt, of de Nederlander richtte zich halverwege op en hield, om beter te kunnen hooren, de hand achter 't oor.

„Hoort ge niets, Pierre?" vroeg hij zacht.

„Hooren! wel zeker! ik hoor het loeien van den orkaan, het ratelen van den donder en het kletteren van den regen."

„Maar dat bedoel ik niet."

„Wat bedoelt ge dan?"

„'t Is of ik hoor zingen."

„Dat is niets dan de echo van den storm tegen de bergtoppen."

„Neen, 't gelijkt naar menschelijke stemmen.

„Och kom, dat is onmogelijk!"

„Waarom onmogelijk? Ik hoor 't al te goed; luister maar eens scherp toe."

„Ja toch, nu hoor ik 't ook. Mogen de heiligen ons beschermen! Dat is het gezang der berggeesten."

„Juist, dat zal 't zijn," hernam de ander al even bijgeloovig als zijn makker en niet verstandiger dan millioenen zijner tijdgenooten.

De mannen kropen zoo ver mogelijk naar den uitgang, waar zij maar juist beveiligd waren voor den regen.

Nu hoorden zij de stemmen niet meer.

„We moesten maar van hier vluchten,' sprak Pierre.

„Als we maar wisten hoe."

„Wel, langs denzelfden weg dien we gekomen zijn."

„Maar dat zou goed zijn om in den afgrond verpletterd te worden. Wie zou in donker zulk een pad kunnen gaan?"

„Dat is waar; maar wat zullen wij dan doen?"

„Eenvoudig wachten tot de storm bedaard en de dag is aanbreekt."

„Als wij ook morgen niets te eten vinden, houd ik het niet uit."

„'t Valt mij ook zwaar genoeg, doch geven wij den moed niet op. Bij ons te lande is men gewoon te zeggen: „Moed verloren, al verloren!"

„Daar hoor ik dat geluid alweer. Als 't niet hier midden in 't gebergte was, zou ik vast gelooven menschelijke stemmen te hooren. Nu kan 't niet anders of 't zijn berggeesten."

„Als dat zoo is, zijn ze zeker heel vroolijk, want zij zingen een lustig lied."

„Wee ons gebeente, als zij ons hier ontdekken!"

„Och, wat doet 't er al toe of zij ons om hals brengen, of dat wij van honger omkomen!"

„Zoolang er leven is, is er hoop!"

Nog een geruimen tijd praatten de mannen zoo voort. De storm verminderde langzamerhand en ging eindelijk geheel liggen.

Ook de regen en het onweer hadden opgehouden.

Toch liet het daglicht, dat onze vluchtelingen zoo begeerig tegemoet zagen, nog steeds op zich wachten.

De stem der berggeesten scheen met den storm te zijn voorbijgegaan en werd niet meer vernomen, zoodat de dwangarbeiders alleen aan het spel der verbeelding konden gelooven.

Het vroolijk lied, dat zij in 't woeden van den storm hadden gehoord, en dat diep, zeer diep uit de grot scheen te komen, moest dus veroorzaakt zijn door den wind.

't Was tegen den morgen toen de mannen, die na een zeer vermoeienden dag zulk een onrustigen nacht hadden doorgebracht, opnieuw in een diepen slaap verzonken.

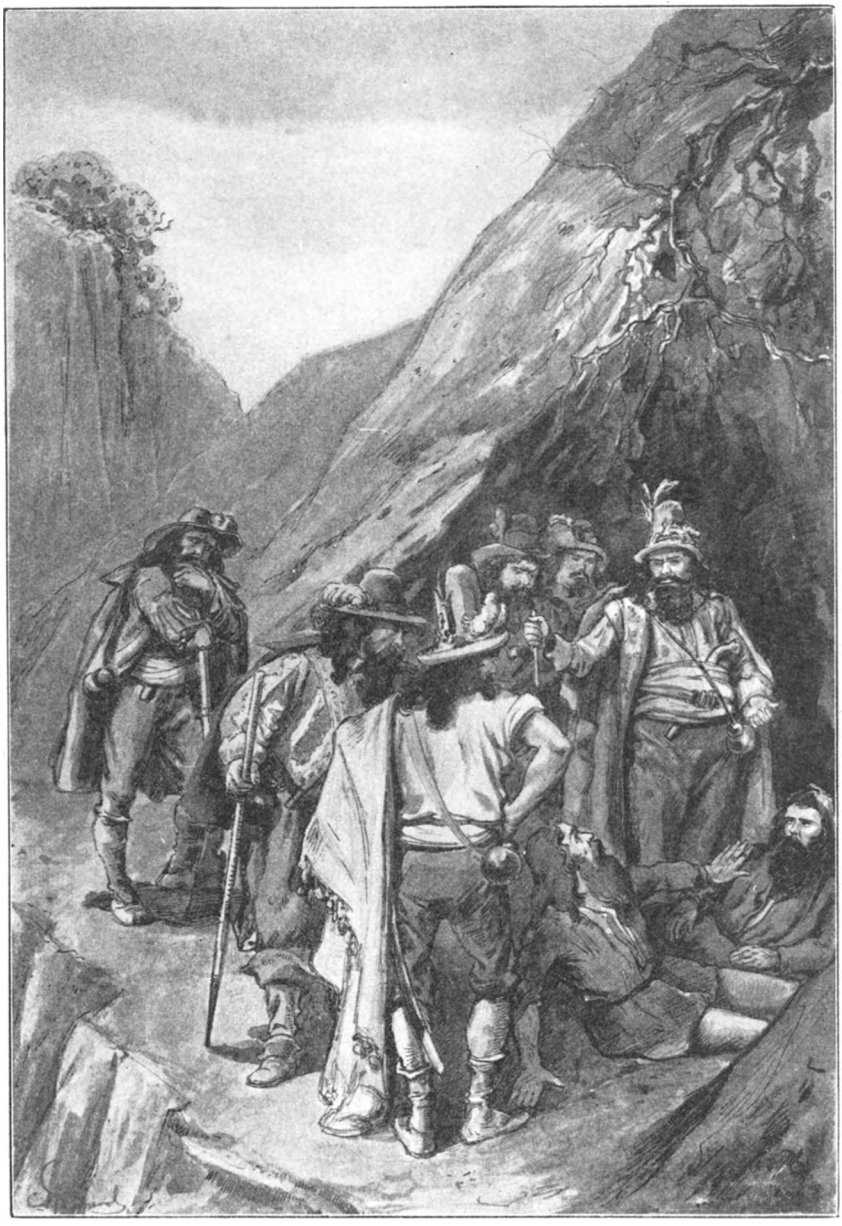

Eensklaps werden zij gewekt door de ruwe stemmen van een troep gewapende lieden, die om hen heen geschaard stonden. (Blz. 59).

Reeds lang was de zon opgegaan en het weer was even kalm als weinige uren voor den storm.

Nog steeds sliepen de vluchtelingen voort, en vergaten in den slaap hoe honger en dorst hen kwelden.

In hun droom warrelde alles voor 't oog hunner benevelde verbeelding door elkaar. Nu eens waren 't berggeesten en aardmannetjes, die hun te eten boden, dan weer waren het vervolgers die hen in 't gebergte nazaten en opnieuw in de boeien klonken, en soms ook was 't eene ontmoeting met hun liefste panden, die zij voor zich zagen, juist zooals zij ze hadden verlaten.

Eensklaps werden zij gewekt door de ruwe stemmen van een troep gewapende lieden, die om hen heen geschaard stonden.

Men stiet de vluchtelingen met den voet aan, terwijl 't hun gebiedend in de ooren klonk; „wordt wakker!"

„O wee, de berggeesten," riep de Franschman, toen hij de oogen opende.

„Ha, een Franschman!" sprak een der gewapenden, en vervolgde toen in het Fransch: „Wie zijt gij?"

„Twee arme, uitgehongerde vluchtelingen," antwoordde de Nederlander, die 't Spaansch en 't Fransch zoo goed sprak als de taal van zijn geboorteland.

„Vanwaar komt ge?"

„Uit Spanje, waar men ons gevangen hield en waar wij vele jaren dwangarbeid hebben moeten verrichten."

„En hoe zijt gij op deze plaats gekomen?"

„Langs dat smalle pad," en te gelijk wezen de vluchtelingen met de hand de richting van den afgelegden weg.

„Dat is geen pad voor een mensch. Wee u, zoo ge hier met slechte oogmerken zijt gekomen!"

Bij die woorden zwaaide de spreker een blinkende ponjaard.

Alle mannen negen in getal, waren bijzonder opzichtig gekleed, terwijl hun fantastisch kostuum bijna alle kleuren van den regenboog vertoonde.

„Voor dat wapen ben ik niet bang," zei de Nederlander op eenigszins onverschilligen toon; „als wij niet spoedig wat te eten en te drinken krijgen, zullen wij 't toch zoo lang niet meer maken. Of ik dus door uw wapen of door den honger moet sterven, is mij vrijwel gelijk."

„Mij ook," liet Pierre er op volgen; „ja, ik geloof zelfs dat het beter is door u te worden doorstoken dan langzaam van gebrek om te komen."

„Wij willen zien of ge werkelijk zoo hongerig zijt;" begon de vreemdeling weer, die nog opzichtiger gekleed was dan zijn makkers en stellig 't opperhoofd der bende moest zijn.

„Komt, volgt ons," ging de hoofdman voort.

Hij stapte de grot in, gevolgd door de beide vluchtelingen, die hem eenigszins beangst, maar toch ook weer met eenige hoop, naslopen. De overige leden der bende kwamen achteraan.

Toen de vluchtelingen meenden aan 't eind van de grot te zijn, maakte deze eensklaps een sterke ombuiging.

Nog eenige schreden en de mannen zagen een fantastisch schouwspel voor zich.

Een diep bekken van de grot, door tal van lampen verlicht, was als een fraaie zaal ingericht en vertoonde alle pracht en praal, wanordelijk en smakeloos dooreen.

In het midden stond een welvoorziene tafel, waar de overblijfselen van allerlei spijzen en tal van kroezen en schenkkannen aantoonden, dat hier kort geleden feest was gevierd.

In hetzelfde verblijf lagen, eenigszins tegen den achterwand, een viertal personen uitgestrekt op dierenhuiden.

De slapers snorkten luid en bewezen het feestmaal niet te weinig eer te hebben aangedaan.

Sprakeloos staarden de vluchtelingen, die niet wisten in welk eene wereld zij verdwaald waren, in het rond.

„Neemt plaats," gebood de hoofdman kort, en dwong beiden op een bank te gaan zitten.

Hij schoof hun een paar schotels toe, welke ruim van gebraad en brood voorzien waren, en zei: „Toont ons nu dat ge werkelijk honger hebt."

De spreker nam met zijne gezellen eveneens plaats en liet de kroezen volschenken.

Aan de hongerige gasten werd tevens een grooten beker van den kostbaarsten wijn geboden. Ofschoon eerst een weinig schroomvallig, tastten de ontvluchte dwangarbeiders weldra vrijmoedig toe.

Zulk een maal konden zij zich niet herinneren ooit te hebben genoten en zulken wijn hadden zij nooit te voren geproefd.

Spoedig was de voorraad, dien de hoofdman hun had laten voorzetten, verbruikt.

„Antoine," riep hij een zijner mannen toe, „breng nog wat vleesch en brood."

Een tweede schotel werd uit een hoek der grot te voorschijn gebracht, en deze bevatte nog meer vleesch en brood dan de eerste.

Ook de inhoud van dien schotel verdween in de ledige magen der uitgehongerde gasten.

„Lust ge nu nog meer?" vroeg de hoofdman met lachend gelaat.

„Heel gaarne nog een beker wijn," sprak de Nederlander; „sinds jaren hebben wij niets dan louter water geproefd."

Een volle schenkkan met parelenden wijn werd tusschen de gasten geplaatst.

„Drinkt zooveel ge lust," sprak de hoofdman weer, die er plezier in scheen te hebben, dat zijne onverwachte gasten zulk een buitengewonen eetlust aan den dag legden.

„Ik zie," ging hij voort, „dat ge niet gelogen hebt en werkelijk zeer veel honger hadt. Uw kleeding is mij bewijs genoeg, dat ge ontsnapte gevangenen zijt. Vertelt mij nu eens of ge Spanjaarden zijt of tot eene andere natie behoort.

Toen de een verklaarde een Franschman en de andere

een Nederlander te zijn, klaarde 't gelaat van den hoofdman weer eenigszins op.

„Weet gij waar gij u thans bevindt?" vroeg hij verder.

„Neen, dat weten wij niet," was 't antwoord.

„Hebt gij nooit van de rooverbende van Germain Trouvé gehoord?

„Neen, heer; in den staat van gevangenschap, waarin wij leefden, hoort men van niets wat er in de wereld voorvalt!

„Dus weet ge ook niet dat de Spanjaard onzen Koning den oorlog heeft verklaard?"

„Hoe zouden wij dit alles kunnen weten?"

„Nu, dan weet ge 't nu. Voor onzen koning te vechten, kan ons geen voordeel aanbrengen.

Ons door den Spanjool te laten vermoorden en uitrooven, kan ons ook niet behagen, Wij willen dus liever hem ontnemen zooveel wij kunnen.

Gisteren hebben wij een goeden slag ges'agen, ziet maar eens hier!"

Bij die woorden trok hij een gordijn ter zijde, en zagen de mannen zooveel goud en zilver en andere kostbaarheden bijeen, als zij nooit te voren hadden aanschouwd.

„Wij houden nu eenige dagen rust," ging de hoofdmam voort; „en vieren feest."

Nu was 't onzen zwervers terstond duidelijk, waar zij 's nachts 't lustig lied hadden gehoord, waarvan nu en dan een gedeelte tot hen was doorgedrongen.

„Onze vijand heeft zijne troepen te zeer noodig voor den oorlog, om ons hier te kunnen verontrusten; dus zijn wij hier tamelijk veilig.

Omdat gij arme stumpers zijt, en bovendien vijanden van de heerschzuchtige Spanjaarden, wil ik u 't leven sparen, mits gij u bij ons aansluit.

Ik kan nog wel een paar stoutmoedige kerels gebruiken en, al zijt ge niet jong meer, toch geloof ik dat 't u noch aan moed, noch aan vastberadenheid hapert.

Daar gij in elk geval meer kunt winnen dan verliezen, moet gij maar terstond zeggen of ge mijn voorslag aanneemt, ja dan neen?"

„Ontneemt gij den menschen, die u in handen vallen ook 't leven?" vroeg de Nederlander.

„Al naar het uitkomt; als 't volstrekt niet anders kan, gebeurt dit ook wel.

Treffen wij hen in de bergpassen of op smalle paden aan, dan maken wij zeer zelden gebruik van onze wapenen; maar ontmoeten wij de reizigers op de groote wegen, dan dienen wij wel eens wat hardhandig op te treden."

De Nederlander aarzelde, om een antwoord te geven, doch toen Pierre, zeer goed beprijpende dat hij anders 't leven zou moeten verliezen, verklaarde lid van de rooverbende te willen worden, bewilligde ook zijn makker.

„Nu gij zijt toegetreden," sprak de hoofdman; „kunt ge steeds op onze bescherming staat maken."

HOOFDSTUK VIII.

Zeeroof.

De uitkijk, die van 't voordek op „de Stormvogel" gerapporteerd had: „Schip in 't zicht" had goed gezien,

Een zeil, dat uit het Westen naderde, en in Oostelijke richting naar land koerste, was in 't gezicht,

De „Stormvogel", nu bij den wind liggende, schoot flink op.

De golfjes spatten lustig voor den boeg omhoog.

Enterhaken en bijlen werden aan dek gebracht, de kanonnen geladen en de lonten gereed gelegd.

Alle mannen, tot onze Marten incluis, werden tot de tanden gewapend.

Een twintigtal geladen musketten, benevens kruit en lood en kogels, werden nabij den mast geplaatst en een der schepelingen klom in 't want, om beter het vreemde vaartuig te kunnen verkennen.

't Land was uit het gezicht geraakt.

Meer en meer naderden de schepen elkaar. Het vreemde vaartuig, veel grooter dan de „Stormvogel", bleek een galjoen te zijn, dat blijkbaar heel wat lading aan boord had.

Het schip toonde de Hollandsche vlag.

„Ik vertrouw dat toch niet te best," sprak de schipper van de „Stormvogel," „wij zullen die schuit even doen bijdraaien."

Nadat de Watergeus te loever van het vreemde schip was langs geloopen, wendde hij en liep het van achteren op,

Toen de manschap van het galjoen dit zag, werd

zooveel zeil bijgezet als maar kon gevoerd worden en aanstonds begon het zijn vervolger uit te loopen.

„Dat kunnen wij ook," sprak Japiks, en liet onmiddellijk meer zeilen hijschen.

Nu schoot ook de „Stormvogel" snel vooruit en begon aldra op het vluchtend schip te winnen.

In de nabijheid van het galjoen gekomen, heesch de Watergeus in plaats van de Engelsche vlag de driekleur en daaronder de vlag der Watergeuzen.

Tevens werd bevolen een schot te lossen, om den vreemdeling te beduiden dat hij moest bijleggen.

Een der kanonnen werd afgevuurd en de kogel snorde door de zeilen van het vreemde vaartuig, dat aanstonds 't roer in lij bracht, op den wind liep en aan het bevel om bij te draaien gehoorzaamde.

Spoedig schoot de „Stormvogel" haar in de lij langs.

Stutzakken werden langs den romp van 't vaartuig gehangen en de enterhaken klaar gehouden.

Toen de schepen een handspaakslengte van elkander waren verwijderd, werden de enterhaken in het tuig van het galjoen geworpen en sprongen tien der gewapenden op het vreemde schip over.

Werkelijk bleek het een Spanjaard te zijn, met eene gemengde lading en eene bemanning van verschillende nationaliteit, als Italianen, Franschen, Portugeezen en Spanjaarden aan boord. Het schip heette „San Jago", kwam van Cadix en had diverse goederen in, bestemd voor de troepen der Spanjaarden in ons land.

Het schip, dat de Schelde had moeten binnenvallen, was in dat voornemen door harde Zuidelijke winden verbinderd geworden en poogde nu te Texel of te Vlieland binnen te loopen.

De gezagvoerder had in last om de goederen aan een der Spaansche bevelhebbers af te geven, aan wie hij maar 't eerst ontmoette.

Die lading bestond, behalve uit allerlei kleedingstukken,

uit munitie, wapenen, vaten wijn en ook een paar vaten met gemunt geld.

Daar sprong de reusachtige gestalte van den Watergeus op de „San Jago" over, met een enterbijl in de eene en een geladen musket in de andere hand.

„Als gij u op genade en ongenade overgeeft," riep hij den onthutsten Spaanschen gezagvoerder toe, „zal ik u en je manschappen 't leven sparen."

De geheele bemanning van het galjoen bestond uit twaalf koppen.

Toen de schipper zag dat de Spanjaard aarzelde, drong hij iets sterker aan.

De bemanning van de „San Jago", geheel ongewapend, ofschoon er voorraad genoeg aan boord was, stond als verlamd van schrik toe te zien bij het dreigend optreden van den vermetelen kaper.

Aanstonds stond een tiental gewapende Watergeuzen bij den schipper, om handelend op te treden, zoodra deze er het bevel toe gaf.

„Komaan," riep Japiks weer tot den gezagvoerder van 't vreemde schip, die woedende blikken op hem wierp; „maak haast, wij hebben niet lang tijd!"

„Mannen," liet hij er op volgen, zet zijn boot buiten boord!"

Marten was de eerste die toesprong om aan dat bevel gevolg te geven.

Een der Spaansche matrozen, zich blijkbaar ergerende over zooveel brutaliteit bij een knaap, hoe forsch en vastberaden die er ook mocht uitzien, wilde den jongeling bij de borst grijpen.

Deze, die gezien had wat men met hem op 't oog had, schoot met de vlugheid van een haas tusschen de beenen van den Spanjaard en wipte hem toen zoo behendig op den rug, dat geen der anderen meer lust scheen te gevoelen den jongen Watergeus verder te bemoeielijken.

Zoodra de boot te water lag, riep schipper Japiks: „Wie zijn leven lief heeft, springe in de sloep!"

Alle manschappen haastten zich aan het bevel te voldoen.

De Spaansche gezagvoerder nochtans verroerde zich niet en scheen volstrekt geen lust te hebben om zich zoo zonder slag of stoot over te geven.

Zijn scheepsvolk, al blij dat het 't leven kon behouden, wilde reeds gaan roeien, om met de boot een goed heenkomen te zoeken, toen de Waterheus bevel gaf ze nog tegen te houden.

„Zult ge 't schip verlaten?" klonk 't bevelend tot den gezagvoerder.

„Nooit!" hernam deze fier.

„Als ge dan niet goedschiks wilt moet het maar kwaadschiks," vervolgde de schipper. „Mannen," riep hij zijn volk toe, „werpt hem eens even over de verschansing!"

Een paar stoere eilanders traden op den Spanjaard toe, maar eer zij hem konden grijpen of 't wisten te verhinderen, was hij met een vluggen sprong in zee en verdween in de diepte.

Deze kloeke daad wekte zelfs de bewondering van de ruwe Watergeuzen.

De fiere Spanjaard, geen kans ziende om het schip en de lading, aan zijne goede zorgen toevertrouwd, te behouden, wilde de schande niet beleven door een vijand van zijn eigen vaartuig te worden verdreven.

Blijkbaar had de Kastiliaan niet op een aanval in open zee gerekend, anders toch zou hij zich en zijn volk wel te voren gewapend hebben.

De vanglijn van de boot werd losgekapt en nu dreven de van hun schip verjaagde zeelieden, aan al de gevaren van 't ontrouw element blootgesteld, op den wijden plas rond.

Toen begon de plundering van de „San Jago." Van alles werd in het scheepsruim van „de Stormvogel" overgebracht.

Eerst maakten de vrijbuiters zich van het Spaansche geld meester, borgen toen de kostbaarste kleedingstukken, gouden en zilveren sieraden, prachtige wapenen en voorts zooveel maar in het ruim kon geborgen worden.

De wijn en andere koopwaren, benevens eene hoeveelheid kruit en ammunitie, liet men in de „San Jago" blijven.

Daarna gingen tien der manschappen op het geroofde schip over en hadden in last, lading en schip te gelde te maken, waar zij dit maar konden.

De schipper van „de Stormvogel" gaf hun den raad om eerst hun geluk maar eens te Hamburg te beproeven.

„'t Is goed, ventje," zei hij tot Marten, „dat je dat reisje maar eens meemaakt. Doe maar goed je best en pak flink aan, dan ben ik er zeker van, dat je binnen 't jaar een bruikbaar mensch op zee bent."

De jongeling, die veel lust had in 't avontuurlijke van zijn nieuw beroep, was gaarne bereid den last zijns schippers te volbrengen.

De vrijbuiters maakten de enterhaken los, brasten vol en koersten naar Hamburg.

„De Stormvogel" daarentegen haalde de schooten scherp aan en begon op te laveeren, om te trachten het westelijkste punt van Vlieland te bereiken, waar de voornaamste bergplaats was voor de geroofde goederen.

In de verte zag men nog een oogenblik de sloep, die in oostelijke richting wegroeide, in de hoop hier of daar land te bereiken.

Tegen den avond liet het kaperscheepje het anker vallen nabij het strand.

De boot werd over boord gezet, waarna men naar land roeide om eerst eens verkenning te houden.

Er was van de hoogste duintoppen nergens een levend wezen te bespeuren en op zee werd men geen enkel zeil gewaar.

De gelegenheid om de geroofde kostbaarheden te ontschepen was dus gunstig.

Allereerst werd het goudgeld in de boot gebracht en naar land vervoerd.

Daarna waren de gouden en zilveren sieraden aan de beurt.

Den geheelen nacht bleef men doorwerken en maakte

zich den zuidelijken wind ten nutte, die voorkwam dat zich branding langs het strand vormde.

Toen eindelijk, tegen den morgen alles aan wal was gebracht, werd het anker gewonden en ging de schipper met drie schepelingen onder zeil, ten einde het zeegat binnen te loopen, doordien de wind, na een poosje van stilte, noordelijk doorkwam en zich buien aan den horizon vertoonden.

De overige manschappen zorgden dat de geroofde goederen in de geheime bergplaats kwamen,

Zulk een bergplaats had men niet ver van zee in de breedste duinenrij gemaakt.

Van zwaar scheepshout was een zeer stevige gang gemaakt, waarover zand was geworpen. Bovenop was helm gepoot, zoodat het uitwendige voor een oningewijde geheel gelijk was met de overige duinen.

De toegang tot de bergplaats was even kunstig samengesteld.

Men moest eerst eenigen grond weggraven, die een stevige deur verborg.

Niemand zou ooit op de gedachte zijn gekomen, dat op die plek in de duinen zulke groote schattən lagen opgestapeld.

De „Stormvogel" ging gewoonlijk, als zij eerst op zee een paar dagen had rondgeloerd en geen nieuwe buit vond tegen den avond nabij de bergplaats onder het strand ankeren.

Daar werden verschillende goederen ingeladen, die zij vervolgens meestal te Hamburg verkocht.

Even als de „Stormvogel", had de „San Jago" tegen den avond, omdat het stil werd, het anker laten vallen en lag ter hoogte van de eilanden Ameland en Schiermonnikoog.

Men had de kust in 't gezicht.

Eensdeels ankerde men omdat de stroom tegen was en anderdeels omdat de mannen, aan wie schip en lading waren toevertrouwd, des nachts niet zoo zeker waren van den koers.

Tegen den morgen werd het anker gelicht en de zeilen weer bijgezet.

Marten klom even kloek in het tuig naar boven als de vlugste matrozen.

De behandeling van zeilen en touwwerk was hem spoedig eene gemakkelijke taak.

Weldra zeilde de „San Jago", bij den wind liggende met den sterken noordenwind, in W. N. W. richting uit den wal, om straks over stag te gaan en op te laveeren naar den mond van de Eems.

Juist werd het bevel gegeven om te wenden, toen een groot schip gezien werd.

Dit schip zette koers naar de „San Jago" en scheen sneller te zeilen dan laatstgenoemd vaartuig.

't Kwam nader en nader. Heel ver in de kimmen, iets Noordelijker dan 't vreemde schip, dook weer een zeil aan den gezichteinder op.

Het groote zeekasteel voerde de Spaansche vlag.

Blijkbaar behoorden beide schepen tot de oorlogsvloot en deden dienst ter bescherming van Kastiliës handelsvloot in deze streken.

Ook van de „San Jago" werd weer de Spaansche vlag geheschen.

Inmiddels knalde er een schot van 't vreemde schip, als bevel dat het galjoen zou bijleggen.

Dit lag nochtans allerminst in de bedoeling der vrijbuiters.

Even als de Spaansche gezagvoerder den vorigen dag, begonnen nu de Watergeuzen meer zeil te zetten en stuurden vlak voor den wind, dwars naar de kust, die echter nog niet te zien was.

Gelukkig waren de vrijbuiters nog buiten het bereik der kanonnen.

Onderwijl zette het vijandelijke schip alle zeilen bij. De Watergeuzen poogden te ontkomen en waren vastbesloten niet bij te draaien.

Zij konden onmogelijk gissen dat het Spaansche oorlogsschip de boot ontmoet had, waarin de gevluchte bemanning der „San Jago" had rondgezworven.

Nu had de Spanjaard zijn sedert gisteren gezochte prooi ontdekt en zou deze stellig niet laten ontsnappen.

Inmiddels nam de wind nog toe en kwam er van tijd tot tijd een hevige regenbui over, die 't er aan boord van de „San Jago" niet aangenamer op maakte.

De overmoedige kapers van gisteren, gevoelden zich thans heel wat kleiner. Zij wisten maar al te goed, dat als de Spanjaard hen in handen kreeg, zij spoedig met een strop om den hals aan de raas zouden bengelen.

„Mannen," riep Marten, onze kloeke schippersgast; „laten wij ons niet overgeven, maar liever het schip in de lucht doen vliegen."

„Wat zijt gij voor 'n knaap, om aldus te spreken?" vroeg de schipper.

„Ik ben de zoon van een Watergeus; een kind dat zijn vader heeft te wreken!

„Je voorstel kan ons niet redden, Marten! Maar ik heb een ander doel; zoodra 't ons gelukt het strand te bereiken voor de Spanjaard ons te pakken heeft, zetten wij de schuit aan den grond en probeeren het land te bereiken."

„Maar onze scheepsboot is weg!"

„Ja, dat is leelijk genoeg; doch dan schiet ons niets over dan een vlot te maken, waarop wij trachten aan land te komen"

Weer knalde een schot; de kogel sprong eenige malen van den waterspiegel weer omhoog, om toen voor goed in de diepte te verdwijnen.

Daar werd van het voorschip der „San Jago" geroepen: „land vooruit!"

Die toon vervulde de harten weer met hoop.

„Als de boel 't maar houdt en 't tuig niet over boord gaat," sprak de schipper; 't stelletje ziet er wrak genoeg uit."

Onderwijl won de vervolger meer en meer op het gal-

joen en zond dit scheepje van tijd tot tijd een kogel achterna, zonder nochtans schade te berokkenen.

Nog een uur en men kon in de nabijheid van het land zijn.

„Zoodra het schip stoot," sprak de schipper weer, „steken wij een lont aan, die wij nabij 't kruit leggen.

Liever zie ik 't schip in de lucht vliegen dan weer in handen van den Spanjool."

Van 't voorschip werd nu geroepen: „Hooge branding vooruit!"

Dit was een minder aangename tijding, want ofschoon de meeste Watergeuzen wel konden zwemmen, wisten zij toch bij ervaring, dat men die kunst buitengewoon moet verstaan, om het in de branding lang te kunnen volhouden.

Er restte den vrijbuiters echter niets, dan van twee kwaden het minste te kiezen.

Het strand lag op ongeveer 500 schreden van hen verwijderd, maar de geweldige branding op de buitenbank, onttrok het land meermalen aan hunne blikken.

Indien de schooten bij den wind werden gehaald en het roer over bakboord gelegd, zou de stranding nog zijn te voorkomen. Maar of het schip al om de West of om de Oost koerste, baatte weinig; de Spanjaard zou het na eenige minuten toch hebben bereikt.

Inmiddels liet het oorlogsschip het bij den wind loopen en nam de bovenste bram- en lijzeilen weg. Toen gaf het langs de geheele bakboordslinie vuur, zoodat de „San Jago" door twee kogels werd getroffen, die alleen 't vaartuig raakten.

„Vooruit," stranden maar!" riep nu de schipper der vrijbuiters.

Weldra werd afgehouden en al spoedig was 't schip omringd door wild schuimende golven, die links en rechts over het dek spoelden.

Hoe onverschrokken Marten ook tot dusver geweest was, thans drukte hem een gevoel, nog erger dan toen de Spaansche schildwacht voor Steenwijk hem gevangen had genomen.

Daar stootte het schip en alles kraakte ontzettend. Weer werd de „San Jago" door de woeste golven opgebeurd, om daarna met zulk een vreeselijken smak op 't harde zeezand te worden geworpen, dat de masten als rietstengels afbraken, het roer versplinterd werd en een deel van de kiel wegsloeg.

't Was niet noodig het schip in de lucht te doen vliegen, want nog waren geen tien minuten na den eersten stoot verloopen, of de „San Jago" was in stukken geslagen. De bemanning klemde zich aan stukken hout vast en poogde zich in de wilde branding zoo goed mogelijk te redden.

Marten. die zijn wambuis had uitgeworpen, greep ook een drijvend stuk hout, doch werd er door een geweldige golf weer afgeslagen.

Nu beproefde hij te zwemmen, doch hoe meesterlijk hij die kunst ook verstond, toch bleek het hem al spoedig, dat 't heel wat anders was om door de branding te zwemmen, dan door de kleine rivier en de kalme wateren voor Steenwijk.

Van de toppen der golven zag hij nu en dan 't strand en wist dus welken koers hij had te volgen. Na eene bovenmenschelijke worsteling van tien minuten bereikte hij 't land, doch zonk uitgeput aan den oever neer.

Toen hij tot bewustzijn kwam lag hij aan den voet der duinen, omringd door eenige eilanders, die door het schieten opmerkzaam gemaakt, uitgeloopen waren om te onderzoeken wat er plaats had.

De jonge vrijbuiter werd liefderijk verpleegd. Hij bevond zich op Schiermonnikoog.

Toen hij naar zijn makkers vroeg, wees men hem drie lijken aan, die op stukken van 't wrak aan land waren gespoeld.

Aan den gezichteinder waren de Spaansche schepen nog even zichtbaar.

„Als ik in de gelegenheid kom, zal ik ook den dood mijner makkers aan u wreken, schelmen!" mompelde Marten.

Nu werd hij door de eilanders naar alles ondervraagd,

doch alvorens beslist te antwoorden, trachtte hij eerst eens te vernemen of hij met Spaansch- of Staatsgezinden te doen had.

Daarop deelde hij zijn geheele wedervaren mede en gaf den eilanders den raad, om maar eens te onderzoeken of de zee niet 't een en ander van de lading had aangespoeld.

Die raad bleek trouwens tamelijk overbodig, want een aantal mannen stonden reeds om een vat wijn geschaard en verkwikten zich aan den inhoud.

HOOFDSTUK IX.

Eene overrompeling.

Nadat Marten een paar weken bij de eilanders had vertoefd, maakte hij van de gelegenheid gebruik, dat eenige bewoners van het eiland een tocht naar Harlingen moesten maken.

Bij aankomst in die plaats was hij zoo gelukkig zijn oom te ontmoeten, die er goederen voor Steenwijk kwam laden.

Met leedwezen vernam Marten van hem, dat zijne moeder zoo beangst was en zoo dikwijls om hem schreide.

Zijn oom vertelde hem voorts, dat Machteld haar dikwijls bezocht en dan zoo goed mogelijk poogde haar te troosten.

Nu was de beurt aan Marten om zijn wedervaren te vertellen, maar gedachtig aan de woorden van zijn schipper, om zonder diens toestemming niets te verklappen, verzon de jongeling een geschiedenis.

Hij vertelde dat hij in handen van Spanjaarden was gevallen, die hem op hun schip dienst wilden laten doen, dat dit schip „San Jago" heette, door stormbuien uit het noorden te Schiermonnikoog gestrand en uiteen geslagen was; dat hij zich alleen zwemmende had weten te redden en door de eilanders goed verzorgd was geworden.

Zijn oom geloofde dit verslag van het begin tot het einde, en daar hij wist dat Marten een even stouten zwemmer was als diens vader voorheen, verwonderde het hem geenszins dat de jongeling alleen behouden was gebleven.

Eindelijk kwam de jonge zwerver dan weer thuis, na eene afwezigheid van bijna drie maanden.

Met tranen in de oogen, begroette hem zijne moeder, en sloot den lang gemisten zoon in hare armen.

't Deerde haar niet, dat hij geen geld medebracht en zelfs een deel van zijnen uitrusting miste. Zij had er al genoeg aan, dat haar Marten terug was, en hij zich gezond en vroolijk aan haar oog vertoonde.

Om geen argwaan te geven, verhaalde hij haar 't zelfde als aan zijn oom, hoewel 't hem zeer griefde haar niet de volle waarheid te mogen zeggen, doch zijn eed aan schipper Japik gegeven, weerhield hem.

In plaats van met schatten naar huis te keeren, buitgemaakt op de vijanden van zijn land, op de beulen zijns vaders, was hij als een arme schipbreukeling in de ouderlijke woning weergekeerd.

Nu ging hij ook zijne tante een bezoek brengen. Machteld was in een ander vertrek bezig en zong de jongste spruit van schipper Abels in slaap.

Toen Marten met zijne tante in gesprek was, en ook haar alweer dezelfde niet geheel ware geschiedenis vertelde, hoorde hij Machteld's stem, terwijl zij een eenigszins weemoedig lied zong.

„Wie zingt daar zoo mooi, tante?" vroeg hij.

„Dat is Machteld."

„O, de wees over wie moeder mij gesproken heeft."

„Ja. Kent ge haar nog niet?"

„Neen, tante! ik heb haar nooit ontmoet."

„Nu, 't is een lief, braaf meisje, dat de weldaden haar bewezen rijkelijk loont. Onze kinderen houden allen evenveel van haar."

Juist trad de wees, over wie gesproken werd binnen.

Toen zij een vreemden bezoeker in de kamer ontdekte, wilde zij zich haastig verwijderen, doch hare pleegmoeder riep haar toe: „Kom maar eens hier, Machteld, dan kunt ge nu kennis maken met Marten Abels."

De begroeting tusschen de jongelieden was zoo hartelijk, alsof zij elkaar reeds lang gekend hadden en in

stilte dacht Marten: „als ik zulk een zuster thuis had, zou 't voor moeder toch ook heel wat gezelliger zijn."

„U heeft mijne moeder gedurig bezocht en haar dikwijls getroost over mijne afwezigheid. Ik dank u daar wel voor," sprak Marten.

„O, daar behoeft u mij niet voor te bedanken," hernam het meisje; „ik heb veel vriendschap van uwe goede moeder ondervonden."

Na nog een poosje gepraat te hebben, ging Marten heen en dacht met ingenomenheid aan de ontmoeting met het meisje, dat zoo goed was voor zijne moeder.

Elken dag ontmoetten de jonge menschen nu elkander opnieuw en al spoedig waren zij op heel vriendschappelijken voet.

Eindelijk moest de oom weer met zijn scheepje naar Blokzijl vertrekken. Marten ging daarom met hem mede, om eens te onderzoeken of soms de „Stormvogel" daar ook reeds was binnengeloopen.

Schipper Japiks was er echter nog niet teruggekeerd.

Marten bleef derhalve bij zijn oom aan boord, doch reeds den volgenden dag kwam de „Stormvogel" in het gezicht en liep weldra binnen.

De schipper was zeer verheugd Marten te ontmoeten. Hij nam den jongen vrijbuiter ter zijde en deelde hem mede, dat hij tevergeefs gedurende een week de terugkomst van de bemanning der „San Jago" had afgewacht.

Toen er niets verscheen, had hij zich bezorgd gemaakt, dat wellicht rondkruisende oorlogsschepen het vaartuig ontmoet en overmeesterd zouden hebben.

Daarna had schipper Japiks een deel der laatst geroofde lading aan boord genomen en was naar Hamburg gestevend.

Daar had hij niets van de „San Jago" te weten kunnen komen en was dus zeer in zijn vermoeden gesterkt geworden.

Toen hij alles van Marten had vernomen wat met het Spaansche galjoen en de vrijbuiters was gebeurd, gevoelde hij grooten spijt zelf niet op het schip te zijn overgegaan.

Inmiddels nam hij zich voor, den volgenden dag weer zee te kiezen, nadat hij zijne bemanning met een dozijn wakkere varensgasten zou hebben versterkt.

Marten moest natuurlijk weer medevaren, als hij er lust toe had.

„Lust," zei de jongeling; „lust! Zeker heb ik lust, en nu te meer, omdat ik het leven van onze verongelukte makkers wensch te helpen wreken."

„Dat is ook juist mijn doel. Op onzen laatsten tocht hebben wij zooveel buit gemaakt, dat wij vooreerst wel aan niets gebrek zullen hebben. Voortaan heeft geen Spanjaard meer op genade bij mij te rekenen."

De „Stormvogel" zeilde den volgenden dag andermaal op avontuur uit, bemand met veertien kloeke zeelieden.

Van Vlieland zouden de manschappen versterking ontvangen, eer het scheepje het ruime sop koos.

Als Marten eens een enkele maal aan zijne moeder dacht, kon hij niet nalaten daarbij tevens aan Machteld te denken en daarbij te hopen, haar weer in welstand te zullen ontmoeten.

Terwijl de vrijbuiters tuk waren op nieuwen buit, loerden de Spanjaarden heimelijk op een kansje om de stad te heroveren.

De veldheer Tassis, in dienst van Spanje's koning, meende vooreerst geen grooter roem te kunnen behalen dan Steenwijk, dat zoo lang moedig stand had gehouden tegen Rennenberg's aanvallen, voor zijn heer en gebieder te winnen.

Een zijner soldaten, Rodrigo geheeten, dien wij uit ons verhaal reeds kennen, doordien hij, misleid door het buikspreken van Marten te water was geraakt, en zijn gevangene had verloren, stond overigens als een geslepen en listig man bekend.

Toen hij op den bewusten avond in de Aa was gestooten, had hij musket en zwaard in de rivier verloren.

Met groote moeite had hij zich aan de struiken van

den oever zoolang vastgehouden, totdat er op zijn geroep hulp was gekomen.

Het koude bad, waarin hij een half uur ongeveer had moeten doorbrengen, had hem ziek gemaakt.

Weken achtereen had hij tusschen dood en leven gezweefd.

Toen Rennenberg aftrok, was ook hij medegegaan, maar in de omstreken van Koevorden achtergebleven.

Bij de komst van Tassis, was hij bij diens leger ingelijfd geworden.

Op zekeren zomeravond werd hij in de tent van den veldheer ontboden.

„Naar ik verneem," begon Tassis, die alleen een zijner kapiteins, Don Diaz di Vingo, bij zich had; „naar ik verneem hebt gij het beleg van Steenwijk meegemaakt."

„Ja, heer overste," luidde 't antwoord.

„Zijt gij ooit in de stad geweest?"

„Slechts eenmaal; een paar jaren voor ons beleg aanving."

„Zijt gij goed met de plaatselijke gesteldheid bekend?"

„Dat gaat nog al; maar veel beter ken ik de omstreken."

„Daar ik weinig lust heb om zooveel volk te verliezen als de graaf van Rennenberg, en toch gaarne de stad weer voor onzen geëerbiedigden Koning zou willen hernemen, wensch ik te trachten mijn doel door list te bereiken."

Rodrigo zweeg bij die woorden.

„Als gij mij een uitvoerbaar plan aan de hand weet te doen, om tot mijn doel te geraken, kunt gij op eene belooning van duizend goudstukken rekenen."

„En dan voeg ik er duizend bij," liet de kapitein zich hooren, een knappe jonge man van ongeveer twee-en-twintigjarigen leeftijd, met een fraaien zwarten knevel en fonkelende donkere oogen.

Het geheele voorkomen van den Spaanschen kapitein deed zien, dat hij een afstammeling van den oudsten adel zijns land was.

Rodrigo, van nature sluw en hebzuchtig, stond in gepeins verzonken.

„Welnu," vervolgde Tassis, „hoe denkt gij over het voorstel?"

„Het aanbod is verlokkelijk genoeg om er Satan voor uit de hel te halen; maar ik weet geen middel om het doel te kunnen bereiken."

„Bedenk," liet kapitein di Vingo er op volgen, „dat twee duizend goudstukken u tot een vermogend man maken."

„Als ik dat geld in ons land bezat, ja; maar hier in dit vervloekte land."

De veldheer en diens kapitein staarden den Spaanschen soldaat onderzoekend aan en schenen op een beslissender antwoord te wachten,

„Mag ik er mij van nacht op bedenken, en u morgen bescheid komen brengen?" vroeg Rodrigo

„Welnu, 't zij zoo!" was 't antwoord „doch stel mij niet teleur en lever mij het bewijs dat gij een rechtgeaard soldaat zijt, die de heilige zaak van onzen wettigen koning en heer met hart en ziel wilt dienen."

„Dat wil ik. Den dood aan de rebellen!" sprak Rodrigo, maakte het militair saluut en ging heen.

Den volgenden dag liep hij reeds vroegtijdig voor de tent van zijn gebieders op en neer en wenschte tot den veldheer te worden toegelaten.

Na eenig toeven mocht hij binnenkomen, nadat Tassis een bode had gezonden om don Diaz di Vingo te ontbieden.

Deze liet zich niet lang wachten.

„Nu," begon de veldoverste, „hebt gij een plannetje gevonden?"

„Ja, edele heer!"

„En is het gemakkelijk uit te voeren?"

„Gemakkelijk is het zeker niet en bovendien zeer gevaarlijk voor hem, die de zaak gaat ondernemen."

„Laat je plan eens hooren!"

„Ik heb eerst nog een beding te maken, heer Overste."

„Zoo! Verlangt ge nog meer geld?"

„Dat niet."

„Wat is dan uw verlangen?"

„Dat mij vrijheid wordt gegeven om als de onderneming gelukt, naar Spanje te mogen reizen."

„Zulk een verzoek kan vooralsnog niet worden ingewilligd. Misschien zou dit na een paar jaar beter gaan."

„Geef mij dan uw woord van eer, dat ik de gevraagde vrijheid heden over twee jaren zal hebben, indien door mijn plan Steenwijk in uwe handen valt."

„Goed dan; ik geef u daarop mijn eerewoord, maar ontwikkel thans uw plan, opdat ik 't kan overwegen."

„Mij moet een paard en wagen bezorgd worden. Op dien wagen moeten een paar vaten wijn liggen, die vermengd is met een slaapmiddel.

Ik ga als koopman verkleed met dien wagen naar de stad en word door een bende van uw krijgsknechten vervolgd. Natuurlijk ontsnap ik en kom behouden binnen Steenwijk.

Daar stel ik mij aan alsof ik zwaar beschonken ben en begin op de Spanjaarden en hun koning te schimpen.

Het volkje hier in deze gewesten is altijd dorstig en zal niet in gebreke blijven zich van den wijn meester te maken en zich te bedrinken.

Er is voorraad genoeg dat de geheele bezetting er zich een roes aan kan drinken.

Op den slaapdrank dien wij door den wijn hebben te mengen, behoeven wij niet te zuinig te zijn.

De boter- en kaasmannetjes moeten na 't gebruik van den wijn minstens zes uren in een staat van verdooving verkeeren.

Zoodra de bezetting aldus onschadelijk is gemaakt, zal ik pogen de stad uit te komen om u te waarschuwen, mits uwe troepen voorloopig verdekt kunnen worden opgesteld in de nabijheid der stad."

Tassis en di Vingo staken de hoofden bij elkander en voerden fluisterend een gesprek.

„Wij zullen," aldus ving daarna de bevelhebber aan: „trachten uw plan nog morgen in den namiddag uit te voeren. In den vroegen morgen kunnen wij onze ruiterij en een groot deel van ons voetvolk in de bosschen verzamelen, op een paar uren afstands van de stad.

Wij kunnen dan terstond oprukken, als gij ons boodschapt, dat de vijand tijdelijk onschadelijk is gemaakt.

Binnen een paar uren kunnen wij dan voor Steenwijk zijn, overrompelen de wacht en nemen alzoo de stad bij verrassing in. Inderdaad, uw plan is eenvoudig, en zeer goed uit te voeren.

Kapitein di Vingo zal zorgen, dat gij een voertuig met een paard en den behoorlijk toebereiden wijn krijgt.

Dus tot morgen!"

De veldheer gaf Rodrigo een wenk dat hij kon heengaan en besprak daarna met den kapitein de wijze van 't bijeenverzamelen en oprukken der troepen.

Den volgenden namiddag kon men op den weg naar Steenwijk een haastig voortrijdende kar zien, bestuurd door een schijnbaar beschonken voerman.

Op die kar lagen twee groote vaten.

Ongeveer drie à vierhonderd schreden achter het voertuig, zag men een troep van dertig à veertig Spaansche soldaten, die vruchteloos beproefden den voerman in te halen.

Van tijd tot tijd losten zij een musketschot, zonder natuurlijk het doel te treffen.

De komedie werd uitstekend afgespeeld.

Hijgend en bezweet, en ingevolge zijn voorgewende dronkenschap zwaar bespraakt en moeielijk loopende, bereikte Rodrigo, die als koopman verkleed was, een der poorten van de stad.

In Duitschen tongval verzocht hij binnen te worden gelaten, daar die honden van Spanjolen 't op zijn wijn gemunt hadden. Die wijn was volgens onzen koopman zelfs

nog te goed voor den heerschzuchtigen koning van dat vervloekte land.

Weldra werd de poort voor den vermeenden voerman geopend en reed deze met zijn vracht binnen.

„Drink een kroes bier met ons, vriendje," sprak een man van de bezetting en noodigde den Spanjaard uit, in de hoofdwacht te komen.

„Maar wie zal dan zoolang mijn paard en mijn wijn bewaken?" vroeg hij schijnbaar zeer bezorgd.

„Daar blijf ik wel zoolang op toezien," sprak een onder de Staatsche krijgers.

„Nu, een oogenblik dan," hakkelde Rodrigo, die uitstekend in zijn rol van beschonkene bleef.

Hij trad het gebouw der hoofdwacht nabij de poort binnen.

Daar werd hem een groote kroes vol bier ingeschonken, die hij, nu niet schijnbaar maar werkelijk dorstig, tot den bodem ledigde.

„Zou je er nog wel een lusten?" werd hem gevraagd.

„'t Is nog al koppig bier, maar 't smaakt goed; als ik er de hoogte maar niet door krijg!"

„Och kom, wat zou dat; je bent nu binnen en de Spanjaard kan je hier niets maken."

„Dat is waar; nu geef mij dan nog maar een kroes. Die vervloekte Spaansche roovers hadden 't op mijn wijn gemunt, maar die is voor heel andere menschen bestemd.

Nadat de vermomde zijn kroes bijna had leeggedronken, scheen hem de slaap krachtig te overmannen.

Hij had het hoofd op de handen geleund, doch lag weldra voorover op de armen met 't hoofd op de tafel en ronkte zoo natuurlijk of hij werkelijk sliep.

Toch luisterde hij scherp toe naar hetgeen er gebeurde.

Spoedig had men hem alleen gelaten, doch hij hoorde zeer goed hoe de bodem der vaten werd ingeslagen en tal van lieden zich aan den inhoud te goed deden.

Nadat Rodrigo bijna een uur schijnbaar slapend had

doorgebracht, waagde hij 't om zich langzaam op te richten en eens om zich heen te zien.

Daarbij geeuwde hij zoo en veegde op een manier in zijne oogen, als iemand dat kan doen die uit een roes wakker wordt.

Zijn list was volkomen gelukt.

Niet alleen de soldaten der bezetting, doch zelfs vele burgers lagen hier en daar ronkend neer.

De hoeveelheid wijn was geheel verbruikt en het slaapmiddel scheen buitengewoon zijn uitwerking te doen.

Overal zag men slapende mannen en knapen.

Het geheel geleek naar het sprookje van de schoone slaapster, waaraan alleen het bosch en de heldin van 't verdichtsel ontbraken.

Rodrigo sloop, zoo behoedzaam hij kon, naar de poort. Van bewaking was in 't geheel geen sprake meer. Allen hadden blijkbaar gedronken en wie gedronken had, was onder den invloed van den slaapdrank.

't Gelukte den Spanjaard ongezien uit de poort te sluipen, daarna liep hij een poosje als doelloos rond, doch had zich inmiddels van de sleutels der poort meester gemaakt. Toen verwijderde hij zich langzaam.

Naarmate Rodrigo de stad verder achter zich had, verhaastte hij zijne schreden en kwam na een goed uur bij den veldheer Tassis aan.

„Gelukt!" riep hij tot den veldheer; „de geheele bezetting slaapt als marmotten."

Aanstonds werd nu voorwaarts gekommandeerd. In versnelden pas rukte de Spanjaard op de vesting aan en werd door geen levend wezen weerhouden.

Rodrigo, met de sleutels der poort in de hand, opende deze en de voorhoede van het vijandelijk leger trok Steenwijk binnen.

De burgers namen verschrikt de vlucht, terwijl de weinigen van de bezetting, die tegenweer boden, zonder genade werden afgemaakt.

Verreweg de meerderheid der bezetting lag nog in diepen slaap en werd in dien toestand ontwapend en geboeid.

De overste der Staatschen, aan wiens zorg de stad was toevertrouwd, lag ernstig ziek en zijne onderhoorigen hadden zich door de list van Rodrigo laten verschalken.

Eenige der welvarendste bewoners van Steenwijk trokken met hunne voornaamste bezittingen, door een andere poort naar elders, om zich door de vlucht voor moord en uitplundering te vrijwaren.

Dit bleek geen overbodige maatregel te zijn geweest, want nog denzelfden avond gaf Tassis zijn soldaten vrijheid om Steenwijk te plunderen.

De stad, nog weinige maanden geleden zoo heldhaffig door een Van den Cornput verdedigd en voor den staat behouden, was nu door een welgeslaagde list overrompeld geworden en in handen van den vijand gevallen.

Als roofgierige wilden trokken Tassis' woeste benden door de stad en roofden wat maar van hunne gading was.

Ook Marten's moeder werd niet vergeten.

Toen de soldaten daar nagenoeg niets van waarde vonden, ging men in het huis daar naast, dat van schipper Abels, zoeken.

Machteld was op het geweld verschrikt eene achterdeur uitgevlucht en sloop angstig naar de weduwe, die nog geheel onthutst van het bezoek der ruwe soldaten, bevend en bleek in een hoek der kamer zat.

In het huis van schipper Abels scheen de buit niet tegen te vallen.

Met godlasterlijke vloeken dreven de verwilderde Spanjaarden de vrouw met hare kinderen het huis uit.

De armen namen gillend de vlucht op het marktplein, en togen eerst later naar de weduwe van den Watergeus, naar Marten's moeder.

Eindelijk weer naar huis willende keeren, kwamen zij tot de treurige ontdekking, dat het huis even als vele andere woningen, baldadig in brand was gestoken. Als

verbijsterd van schrik en ontzetting, vluchtte de vrouw met haar kroost.

De wachter aan de poort, die goed met haren man bekend was, liet haar in den nacht ontsnappen en zoo trok de ongelukkige vrouw heen met het plan naar Blokzijl te gaan, waar zij haren man hoopte te vinden.

Machteld, die bij Marten's moeder was ontkomen, vluchtte met haar heel achter in den tuin, om aan de vlammen, die ook het huis der weduwe bedreigden, te ontsnappen. Weldra ging ook deze woning in vlammen op.

Beide vrouwen trokken daarop naar de Woldpoort, waar een oude makker van den man der weduwe woonde en vonden daar voorloopig een onderkomen.

Om Machteld, die door haar buitengewone schoonheid allicht de aandacht der ruwe soldaten zou trekken, voor onbehoorlijke bejegeningen te vrijwaren, gaf de oude vriend den raad, dat zij zich tijdelijk in een mannenpak zou steken.

Hij had nog juist zulk een pak liggen van een zoon, die bij het jongste beleg door de vijandelijke kogels was geveld.

Toen ook Marten's moeder en de vriend van wijlen haren man 't bovendien geraden achtten het meisje zooveel mogelijk aan onbescheiden blikken te onttrekken, werd naar een veilige schuilplaats uitgezien.

Inmiddels ging de overmoedige vijand voort met brandschatten en plunderen, niet alleen binnen Steenwijk maar ook buiten de vesting.

De onverantwoordelijke zorgeloosheid der bezetting, die door de list van één man de oorzaak van alle jammeren was, werd genoeg betreurd, doch toen was 't helaas te laat.

HOOFDSTUK X.

Onder de Roovers.

Toen Pierre met zijn metgezel verklaard hadden als leden der rooverbende te willen toetreden, werd hun aanstonds een keurig costuum verstrekt en konden zij dit verwisselen voor de lompen van het gevangenenpak, dat zij nog altijd droegen. De mannen zagen er in 't nieuwe gewaad wat kranig uit.

Voorts werd hun een volledig stel wapenen verstrekt, alsmede een fluitje.

Volgens de bekomen inlichtingen van den hoofdman, mocht het fluitje alleen in tijd van nood gebruikt worden.

Daar de bende slechts in bijzondere gevallen in zijn geheel optrad, werkte zij meestal in drie afdeelingen, die op de voornaamste verkeerswegen van het gebergte werden geposteerd.

Overal hadden de roovers schuilhoeken, zoodat, al ware 't ook mogelijk geweest troepen op hen af te zenden, het geen gemakkelijke taak zou geweest zijn hen op te sporen.

Elke grot en kloof was hun bekend, terwijl zij bovendien langs kortere wegen van het eene punt naar het andere wisten te komen, indien de nood aan den man kwam.

„Wij gaan nog in drie dagen niet uit," sprak de hoofdman; „eerstens dewijl wij voor vele weken voorraad genoeg hebben, en ten tweede: omdat de buit, dien wij voor een paar dagen behaalden, de winst overtreft, die wij anders in een geheel jaar weten te verkrijgen.

Nu zal ik u allereerst eens laten zien wat de gewone weg is om dit verblijf te bereiken.

Indien 't ons te gevaarlijk voorkomt om van dien toegang gebruik te maken, gaan wij 't smalle rotspad, dat gij zijt ingeslagen en dat u aan 't andere einde van de grot bracht."

Hij ging hen met een fakkel voor langs een sterk kronkelende donkere gang.

Aan 't eind moesten eenige ongelijke trappen beklommen worden. Toen kwam men op een soort platform, in welks midden een diepe put of mijnschacht scheen te zijn, van ongeveer 6 voeten middellijn.

Boven dien put was een stevige dwarsbalk op een paar stutten aangebracht.

De rooverhoofdman liep even ter zijde en haalde nu een touwladder te voorschijn, ter lengte van ongeveer 60 voeten.

Hij bevestigde die touwladder aan den dwarsbalk en begon in den put of schacht af te dalen.

„Als ik omlaag ben," sprak hij; „fluit ik en dan moet ge mij volgen."

Spoedig klonk het fluitje en lieten ook de vluchtelingen zich langs de touwladder naar omlaag zakken.

Daar bevonden zij zich in eene onderaardsche ruimte, doch zagen links van zich, op eenigen afstand, het daglicht door een spleet schemeren.

„Zie," sprak de hoofdman; „daar is nu de hoofdingang tot onze schuilplaats. Ik zal u even naar buiten geleiden, dan kunt ge zien, dat men daar van de toegang niets bespeurt."

Door een forschen duw aan een deur te geven, die van buiten het voorkomen had als was zij een deel van den bergwand, kwam men in een hollen weg, die wel niet breed was, doch zeer goed door twee personen naast elkaar begaan kon worden.

„In die richting," sprak de hoofdman weer, en wees tegelijk met zijn hand; „in die richting ligt Frankrijk.

Wanneer men twintig uren dien weg gaat, is men aan den voet der Pyreneën.

Aan den tegenovergestelden kant van dezen weg ligt Spanje, doch dit is wel drie à vier malen zoo ver van hier verwijderd.

Ik meen u dit alles gerust te kunnen mededeelen, want lust om naar een van beide landen te ontvluchten, zult ge stellig wel niet gevoelen.

In Spanje zoudt ge dra herkend en opgeknoopt worden, terwijl u in Frankrijk hetzelfde lot te wachten stond, zoodra men wist dat gij deel van dezen roovertroep uitmaakt en je kleeding zou je vroeg genoeg verraden.

„Ge kunt het nergens ter wereld beter krijgen dan bij ons; 't ontbreekt ons nooit aan iets en wij werken alleen bij dag.

Ik geloof dat ge geen van beiden ooit lust zult gevoelen ons te verlaten, 't welk trouwens ook heel dom zou zijn en hem, die de dwaasheid ondernam 't te beproeven, spoedig genoeg 't leven zou kosten."

„'t Bevalt mij althans aanvankelijk bovenst best," zei de Nederlander, ofschoon hij heimelijk wenschte liever arm en hongerig in de duinen van zijn vaderland te mogen omzwerven.

„Als er maar niet te veel onschuldig bloed moet vloeien," veinsde de Franschman; „zal 't in mij nooit opkomen u te verlaten."

„Gaan wij thans weer naar binnen," vervolgde de rooverkapitein; „dan wil ik u nog de overige uitgangen bekend maken."

„Zijn er dan nog meer?" vroeg Pierre.

„Gaat maar mee, dan zult ge 't zien."

De drie mannen verdwenen toen in de opening, grootendeels door de natuur in 't hart der bergen gevormd.

Toen de deuropening met een forschen ruk weer was toegehaald, nam de hoofdman de fakkel weer ter hand, die zoolang in een spleet aan den wand was neergezet en sloeg een korten zijgang in, die sterk hellend omhoog voerde.

Nadat men, achter elkander loopende, een paar minuten

was voortgeschreden, kwam men aan een rotswand, waar geen enkele uitweg meer scheen te bestaan.

De hoofdman verwijderde nu eenige rotsblokken waarna een luik zichtbaar werd.

Toen men de opening onder dit luik, na het verwijderd te hebben doorging, was men in een smalle gang, die horizontaal naar de grot voerde, waarin de roovers een gemakkelijk en ruim verblijf hadden.

Langs denzelfden weg keerden de drie mannen terug, legden het luik weer dicht en de rotsblokken er op, waarna de hoofdman de pas aangenomen leden der bende in tegenovergestelde richting voorging.

Langs een smal pad, overal door hoogere en lagere rotsblokken versperd, kwam men aan een open spleet, die door dichte struiken was ingesloten.

Toch drong ook hier op sommige punten een weinigje van het daglicht door.

Op de gewone wijze loopende was het niet mogelijk tusschen de smalle opening, door de struiken te dringen.

Men moest, op handen en voeten kruipende, met 't hoofd vooruit, naar buiten zien te komen.

Hier was de omgeving buitengewoon woest.

Een moeielijk pad, overal met struiken begroeid en op verschillende plaatsen met rotsblokken overdekt, voerde naar den voornaamsten weg van het gebergte.

Hoe de roovers hun schuilplaats hadden gevonden en al de verschillende paden en toegangen, die er heenleidden hadden kunnen ontdekken, was een raadsel.

Wanneer zij ooit aan alle kanten werden ingesloten, zouden zij ongetwijfeld toch nog weten te ontsnappen.

Nu keerden de drie mannen naar de grot terug, waar de overige leden van de bende in bonte wanorde door elkaar op den grond lagen uitgestrekt.

„Beppo," liet zich de aanvoerder tot een lid der bende hooren; zet nu de tafel maar eens gereed Wij willen ons feest voortzetten."

De man deed wat hem gelast werd en bracht overvloedig brood, vleesch, vruchten, en een nog grootere hoeveelheid wijn op tafel.

De gastheer floot. De roovers stoven op en op een wenk van den hoofdman, hadden allen hunne plaatsen ingenomen.

Pierre en zijn metgezel werden links en rechts van den aanvoerder geplaatst.

't Ging er weldra rumoerig en luidruchtig toe, zoodat de gangen van den grot weergalmden van de lustige liederen der bandieten.

Toen de nieuwe leden den volgenden morgen ontwaakten, gevoelden zij zich veel minder frisch en opgewekt, dan toen zij in den gevangen staat hard droog brood en niets dan water kregen om 't leven te rekken.

De volgende dagen waren zij zoo voorzichtig om wel flink te eten, doch niet te veel van den krachtigen wijn te gebruiken.

Eindelijk werden de werkzaamheden door 't roofgespuis hervat.

In drie groepjes verdeeld, trokken zij langs geheime en weinig begane wegen, naar de drie hoofdwegen, die door de Pyreneën van Frankrijk naar Spanje voeren.

De Nederlander moest den hoofdman volgen, terwijl Pierre met eenige andere bandieten moest meetrekken in andere richting.

Niet lang was 't groepje van den hoofdman in den hollen weg gelegerd, verscholen achter vooruitspringende rotsklompen, toen stemmen werden gehoord.

„Opgepast," sprak de hoofdman met gedempte stem; „daar is wild in aantocht. Ieder op zijn post en goed opgelet.

Gij blijft bij mij," voegde hij den Nederlander toe, die door een zeer onbehagelijk gevoel gekweld werd, dat niet door vrees, doch door een nauw te bedwingen aandoening van ergernis en medelijden werd opgewekt.

De voormalige dwangarbeider had nochtans niet lang

gelegenheid om na te denken. Twee personen, beiden met een wandelstok in de hand en een valies op den rug, schreden naast elkander voort.

„Halt!" klonk het hun eensklaps in de ooren, en sidderend bleef het tweetal staan.

„Geeft alles van waarde onmiddellijk af," beval de hoofdman, die met den Nederlander zich voor de reizigers had geplaatst.

De oudste, die zich spoedig van den schrik hersteld had, trok den ponjaard en deed met dit wapen een stoot naar den rooverkapitein, die dezen bliksemsnel ontweek en den man een dolk in de borst had gestooten, voor onze Nederlander goed besefte, wat er eigenlijk voorviel.

De jongste reiziger gaf nu onverwijld alles van waarde over en viel voor de roovers op de knieën om lijfsbehoud af te smeeken

De hoofdman bracht den ongelukkigen smeekeling een schop toe en bulderde hem tegen: „pak je weg, hondsvot!"

Op eigen behoud bedacht vluchtte de man in wilde haast daarheen, evenals een dier dat aan de jachthonden is ontkomen.

Verbijsterd door schrik on ontsteltenis snelde hij voort, zonder naar zijn ouderen reisgezel of naar diens bezitting te durven omzien.

Inmiddels waren de andere roovers van het groepje bezig de valiezen te openen en, naar het scheen, stelde de inhoud hen nog al tevreden.

De gewonde was hevig bloedende neergezonken.

Onze Nederlander wilde hem hulp bieden, doch de hoofdman greep den roover tegen wil en dank bij den schouder en zei: „wat domme streek wilt ge nu beginnen?"

Wie zich gewapend verzet, leer ik dat voor altijd af. Laat den kerel liggen; als de wolven hem hier vinden, zullen zij wel zorgen voor de begrafenis.

Kom, voorwaarts; wij trekken nog wat verder!"

Voort ging het weer, terwijl de roovers zacht spraken

over den gemakkelijk behaalden buit en onze Nederlander in diep gepeins naast den hoofdman ging, vernietigd door het verschrikkelijk voorval, dat hij wellicht voortaan telkens bij vernieuwing zou moeten aanschouwen, zonder er iets tegen te kunnen doen.

Heimelijk wenschte hij zich terug naar Spanje, waar een keten aan de voeten hem een hard lot deed vinden, doch waar hij althans 's avonds rustig het moede hoofd neervlijen kon.

In den namiddag ontmoetten zij een anderen reiziger, die er als een vermogend koopman uitzag. Dewijl de roovers wat te ongeduldig schenen en te spoedig hunne schuilplaatsen verlieten, had de man gelegenheid, tot innige blijdschap van den Nederlander, te ontsnappen, nadat hij zijn valies had ter aarde geworpen.

't Voornaamste is ons," sprak de hoofdman; laat den man veilig naar Spanje terugkeeren, dan kan hij nieuwen voorraad halen.

Ongetwijfeld neemt hij later een anderen weg en wordt door een ander deel onzer bende uitgeschud; zulke klanten zijn ons 't voordeeligst."

In stilte wenschte de Nederlander, dat 't telkens zoo mocht gaan, doch de toekomst zou hem spoedig genoeg leeren, hoe soms alle leden der bende te gelijk met de wapenen in de vuist krachtig moesten optreden.

Toen de leden tegen den avond in hunne schuilplaats bijeen waren gekomen, verhaalden zij elkander hunne ontmoetingen.

De troep, bij welke Pierre geplaatst was, had driemalen reizigers aangehouden, doch niet zooveel buit gemaakt als de bende van den hoofdman.

Ook zij hadden een paar reizigers verwond, die moedig tegenstand boden.

Pierre had er van gegruwd, evenals zijn vriend, doch vermocht evenmin er iets tegen te doen.

De derde groep had een paar monniken aangehouden,

die wel beweerden geen geld te hebben, doch die nochtans geheel werden uitgekleed.

Niemand werd door de bandieten gespaard, en dewijl door den oorlog alle beschikbare troepen naar het oorlogsveld waren getrokken, werd er niets tegen de schurken ondernomen, en zoo konden zij jaren achtereen straffeloos hun schandelijk bedrijf blijven uitoefenen.

Zoo gingen voor de twee mannen, die tegen wil en dank leden der bende waren geworden, onder allerlei gruwelbedrijven de dagen, weken en maanden voorbij, zonder dat de voormalige dwangarbeiders gelegenheid kregen elkander onder vier oogen te spreken.

Eén zucht verteerde beider gemoed en wel deze, dat er aan den huidigen toestand een einde mocht komen en zij uit de tegenwoordige omgeving mochten geraken.

Ruim een jaar was er zoo voorbijgegaan, toen er op zekeren dag in den hollen weg, welke de voornaamste verkeersweg was, een man werd aangehouden, die hevig verschrikt bij 't zien der roovers, noch geld, noch eenige bezitting kon toonen.

De hoofdman zette hem de punt van zijn dolk op de keel, en zei: „hoe waagt ge 't, door het gebergte te gaan, zonder ons eenige schatting te kunnen betalen?"

In weerwil van het hachelijke van het oogenblik, herstelde de aangehoudene zich en antwoordde: „neem dat wapen weg, signor, en ik zal u een geheim openbaren; maar beloof mij, als ge veel voordeel behaalt door hetgeen ik u mededeel, gij mij niet alleen 't leven spaart, maar mij ook een klein deel van den buit toestaat."

„Wat! durft gij mij zooiets voorstellen, deugniet? deel mij aanstonds het geheim mede, of ik stoot toe!"

Weer werd de dolk opgeheven.

Dit gebaar was zoo dreigend, dat de man gilde: „genade, genade; ik zal alles zeggen; maar spaar mij 't leven."

Toen deelde de lafaard mede, dat een gezelschap van twaalf personen, waaronder drie edellieden met hunne

vrouwen in aantocht waren; dat zij op muilezels naar Spanje trokken, zoover dit langs de bergpaden mogelijk was.

Het reisgezelschap voerde veel goud en edelgesteente mede, alles door familieleden in Holland buitgemaakt.

Nauwelijks had onze Nederlander dit vernomen, of hij scheen voor de eerste maal lust te krijgen in het roovershandwerk.

Zich met de Spanjaarden te meten, die de schatten uit zijn vaderland naar 't hunne overbrachten, deed hem naar 't oogenblik der ontmoeting hunkeren.

„Bindt hem, mannen;" gebood de hoofdman; „wij willen zien of hij waarheid spreekt; liegt hij, dan smijten wij hem in den afgrond.

Alle man moet intusschen hier verzameld worden."

Een paar mannen liepen nu in verschillende richtingen; de fluitjes weerklonken en eer een half uur verstreken was, bevond de geheele bende zich bij elkaar in de hollen weg.

Ongeveer een uur verliep, alvorens een roover, die eenigszins vooruit achter een hooger rotsblok op den uitkijk stond, op zijn fluitje een kort sein deed hooren, dat het gezelschap in aantocht was.

De reizigers naderden op hunne muildieren, en uit de wapenen, die zij met zich voerden, bleek het dat zij hun leven en hunne kostbaarheden ernstig zouden verdedigen.

De vrouwen waren in het midden van den stoet.

„Ieder kieze zijn man!" sprak de rooverkapitein fluisterend; „ik zal den aanvoerder voor mijne rekening nemen."

De reizigers, die met den man, door hen vooruitgezonden, hadden afgesproken, dat hij hen zou boodschappen zoodra hij onraad bespeurde, togen in goed vertrouwen verder.

Zij waren dus niet weinig onthutst, daar eensklaps door een goedgewapende bende roovers omringd en aangevallen te worden.

„Geeft uw kostbaarheden af," riep de hoofdman; „en er zal u geen haar gekrenkt worden!"

„Nooit," hernam de aanvoerder der reizigers, op beslisten toon.

„Dan maar met geweld; valt aan, makkers!"

't Werd een verwoede strijd; de vrouwen gilden; de roovers staken en stootten als bezetenen om zich heen en de reizigers trachtten de aanvallers af te weren, door zich manmoedig te verzetten.

Uit vele wonden stroomde het bloed.

De muildieren, verschrikt door het vreeselijk rumoer, poogden te vluchten, doch dewijl op den rug dier dieren de schatten waren geladen, staken de roovers ook de arme viervoeters overhoop, ten einde den buit te kunnen bemachtigen.

Eindelijk, na een verwoed gevecht, gingen de reizigers op de vlucht, met achterlating van drie dooden en een zwaar gewonde.

Ook een der roovers was in den strijd gevallen, terwijl de hoofdman twee zware wonden had opgedaan, en nog een ander lid der bende een paar geduchte steken had bekomen.

Toen de reizigers waren gevlucht, werd de buit verzameld.

Nimmer had eene ontmoeting zooveel opgeleverd, doch ook nooit had er zulk een bloedig treffen plaats gehad.

De rooverhoofdman was zoo gewond, dat hij door twee mannen op de schouders naar bet roovershol moest worden gedragen.

De andere roovers keerden met schatten beladen naar de grot terug.

Hoewel men gewoon was na elke zegepraal, die beduidende voordeelen opleverde, zijne vreugde aan den dag te leggen door groote ongebondenheid, werd thans in alle stilte de avonddisch gebruikt.

Hoe ruw en gewoon aan bloedige tooneelen de bandieten ook waren, toch schenen zij nu onder den indruk van het laatste treffen te zijn.

Zij gevoelden leed over den makker, die zoo lang met hen 't schandelijk bedrijf had uitgeoefend.

De rooverkapitein lag bleek en onthutst op zijn legerstede.

Men had zijne wonden zoo goed mogelijk verbonden en er heelende kruiden opgelegd, die in het rooverhol in grooten voorraad aanwezig waren.

Na een onrustigen nacht te hebben doorgebracht, wenkte hij de roovers aan zijn sponde en zei met zwakke stem; „Wij moeten ons gedurende een paar weken schuil houden; er valt niet aan te twijfelen of na het gevecht van gisteren wordt een troep soldaten uitgezonden, om ons op te sporen."

De leden der bende geloofden dit ook zelf wel en hielden zich bijna twintig dagen verborgen, zich vermakende met drinken en dobbelen.

Pierre, die in het jaar, dat hij lid van de bende was, geen gelegenheid had kunnen vinden om zijnen vriend, den Nederlander, eens afzonderlijk te spreken, dwaalde op zekeren dag als bij toeval naar het open gedeelte van den de grot, waar hij en zijn metgezel 't eerst waren gevonden.

Heimelijk stootte hij zijn makker aan en deze slenterde welhaast ongemerkt achter hem aan. De leden der bende, die juist in een twist waren geraakt over het spel, letten niet op de maats die zich verwijderden.

Toen de voormalige dwangarbeiders aan 't eind voor de grot waren gekomen, sprak Pierre tot zijn vriend; „Hoe bevalt u dit ellendige leven?"

„Veel minder dan de gevangenschap aan de boorden der Ebro. Ik loer er reeds lang op om deze omgeving te ontvluchten."

„Ik natuurlijk ook; maar hoe moeten wij 't aanleggen?"

„Als wij maar dadelijk van de gelegenheid gebruik maakten? Wij kunnen wel langs 't smalle rotspad wegkomen."

„Om daar buiten misschien de wegen vol soldaten te vinden, en onmiddellijk te worden van kant gemaakt."

„Toch moet er maar spoedig een eind aan komen; wij

moeten beproeven, als de hoofdman niet weer herstelt, om bij elkander in een ploeg te worden ingedeeld."

„Goed! maar laten wij nu weer naar de bende terugkeeren; eer men ons mist en kwaad vermoeden krijgt."

Een voor een verlieten zij de plaats der samenspreking. Toen de vrienden in het rooversverblijf terugkwamen, vonden zij den hoofdman stervende, en de geheele bende om zijn legerstede geschaard.

HOOFDSTUK XI.

Vrijbuiters.

Hadden de Watergeuzen sinds jaren den naam gehad geduchte vrijbuiters te zijn, sedert de „Stormvogel" meer meer openlijk in haar ware gedaante optrad, werd er die naam niet gunstiger op.

Van pardon geven aan wie in handen van schipper Japiks viel was geen sprake.

Nadat de voorradige koopmansgoederen in twee tochten naar Hamburg waren vervoerd en daar te gelde gemaakt, monsterde de vrijbuiter nog meer volk aan, zoodat de „Stormvogel" weldra eene bemanning van veertig koppen telde.

De kostbaarheden waren door den schipper in de geheime bergplaats nog beter verborgen.

Alleen van Marten vergezeld, was hij op zekeren nacht heengetogen. Hij groef in den vloer van het hol een vierkant gat. Dit werd met plankjes voorzien om de zijden te steunen, waarna er het geroofde geld, alsmede zilveren en gouden voorwerpen in gelegd werden. Toen dit alles verricht was, legde men een planken deksel over den kuil en bedekte dit weer met zand, zoodat de bodem van het hol er overal vrijwel gelijk uitzag.

Eenige dagen later was de „Stormvogel" weer in ruime zee om den Spaanschen koopvaarder afbreuk te doen.

't Behoeft nauwelijks gezegd te worden, dat de Kastiliaansche oorlogsschepen de geheele Noordzee doorkruisten om den stouten roover in handen te krijgen en voor goed onschadelijk te maken.

Te Blokzijl waagde hij zich ook niet meer, ofschoon de schipper daar na volbrachte reis meermalen kwam.

Hij had een kleiner scheepje gekocht dat in het Vlie zoolang vertoefde.

De „Stormvogel", werd dan nabij de eilanden voor anker gelegd.

Marten was inmiddels met alle werkzaamheden aan boord volkomen vertrouwd geworden en deed voor den besten vrijbuiter niet onder.

Zijn vermetelheid, die dikwijls ontaardde in roekeloosheid, bezorgde hem nu en dan nog al eens eene terechtwijzing van den schipper.

Weinige weken na haar vertrek uit Blokzijl, ging de „Stormvogel" weer op een rooftocht uit.

Niet lang had zij op de Noordzee rondgedobberd, toen een schip in het gezicht kwam.

Bij onderzoek bleek het een Spaansch galjoen, beladen met een kostbare vracht. Juist wilden de vrijbuiters het vaartuig enteren, toen wel honderd gewapenden op het dek verschenen en een levendig musketvuur op den Watergeus openden.

Aanstonds werden de zeilen volgebrast en vlood de „Stormvogel", welker bemanning van 't vijandelijk vuur weinig of niet geleden had.

Het schip zelf was op onderscheidene plaatsen door musketkogels getroffen.

De list was goed verzonnen, doch de Spanjaard had zich wat te zeer overhaast. Waren de gewapenden zoolang omlaag gebleven, totdat eerst de entering had plaats gehad, ongetwijfeld ware dan de „Stormvogel" met haar geheele bemanning voor de haaien geweest.

Het galjoen beproefde nog een poos de vrijbuiters na te zetten, doch moest dit voornemen spoedig opgeven, toen het zag dat de Watergeus veel sneller zeilde dan het Spaansche vaartuig.

Des avonds kwam een zware mist opzetten.

Om die reden vond de schipper het raadzaam weer de open zee op te zoeken en niet nader naar de kust te sturen, uit vrees op eene of ondere zandbank te kunnen vastloopen.

Toen het weer dag was geworden, trok de mist langzaam op.

Voor de vrijbuiters zou dit nochtans niet zoo aangenaam zijn.

Niet meer dan een paar zeemijlen beneden wind en ongeveer drie mijlen bovenwind, bevonden zich twee groote Spaansche oorlogsschepen.

Het gevaar voor de „Stormvogel was nu nog grooter dan den vorigen dag. Ontsnapte de Watergeus aan den een, dan zou hij toch vrij zeker door den ander worden genomen.

Het ontkomen was bijna onmogelijk.

Toch wil Japiks het beproeven en hoopt dat de „Stormvogel" door haar snelheid den dans nog zal ontspringen.

Weer worden de zeilen volgebrast, lijzeils en bovenbramzeils bijgezet en voor den wind gehouden.

Het schip beneden wind haald de schooten wat stijver aan en wendt naar het Noorden over.

Langs dien weg zal de „Stormvogel" dus niet kunnen ontsnappen.

Het schip boven wind, een even trotsch zeekasteel als het andere, heeft ook volgebrast met alle zeilen bij. Zoo jaagt het den Watergeus achterna. Deze ziet dat de Spanjaard nog sneller zeilt dan de „Stormvogel". Nu haalt de vrijbuiter de schooten aan, neemt de lijzeils weg en wil trachten boven wind van 't vijandelijk schip te komen.

„Dom van dien Watergeus", dacht de Spanjaard; „nu loopt hij juist in de val."

„Wat schort den schipper nu?" denken de vrijbuiters en sommigen mopperen luid: „hij brengt ons vlak tusschen beide schepen in!"

Toen Japiks bevel gaf om de bovenzeilen te bergen, werd er niet terstond aan zijn bevel voldaan, doch Marten

vloog het want in en zei: „Ik begrijp wat de schipper wil; daar zal je aanstonds grappen van zien."

De „Stormvogel", nu tusschen het vuur der vijandelijke schepen geraakt, die nauwelijks 600 à 700 schreden van haar verwijderd waren, begon het vuur te openen, en schoot beide batterijen gelijk af.

Het Spaansche schip, dat boven wind lag, beantwoordde terstond het vuur met eene uitbarsting van twaalf kanonschoten, die, derwijl de vrijbuiter zooveel lager op het water lag, het andere Spaansche schip zoo geweldig raakten, dat het bijna oogenblikkelijk in zinkenden staat verkeerde.

Nu durfde geen der Spanjaarden meer schieten, uit vrees van elkander te zullen vernietigen.

Dit was het juist wat in de bedoeling van schipper Japiks had gelegen en door Marten al aanstonds gesnapt was. Door beleid en zeemanschap was het oogenblikkelijk gevaar althans voor een poos afgewend.

Intusschen poogden de vijandelijke schepen te naderen, en den Watergeus te enteren, in welk geval deze reddeloos verloren zou zijn.

De stukken van de „Stormvogel" waren andermaal geladen en opnieuw afgevuurd. Na de uitbarsting hield het benedenste schip af.

Het had blijkbaar zooveel schade bekomen, dat het 't strand wilde opzoeken ten einde 't zinken te voorkomen.

Van het schip boven wind werd met haakbussen en musketten op de vrijbuiters gevuurd, doch de schoten deden weinig uitwerking.

Nu het schip in lij verdwenen was, had de „Stormvogel" alleen met het zeekasteel bovenwind te doen, dat reeds heel wat schade door de welgemikte kanonschoten had bekomen.

Daar knalde weer het geschut van den Spanjaard en doorboorde een mast van den „Stormvogel", welke met het boventuig overboord ging.

Daardoor werd de kans op ontvluchten nagenoeg geheel benomen.

Als woedend brandden de vrijbuiters er weer op los en de uitwerking der schoten bewees, dat de romp van het zeekasteel zeer gehavend was.

Het groote schip naderde onderwijl meer en meer en niet lang duurde het, of de enterhaken snorden in het tuig en als weerloos werd de „Stormvogel" naar het trotsche zeekasteel langs zijde getrokken.

Toen dit plaats had kwam Marten met een groote koperen bus aan 't dek.

„Wat moet ge daarmee uitvoeren?" riep schipper Japiks.

„Die bus is vol kruit en hier heb ik 'n lont," hernam Marten. Toen liet hij zich voorzichtig in zee glijden, zwom met de gevaarlijke vracht aan een touw op den rug en de brandende lont tusschen de tanden naar het Spaansche schip.

In eenige seconden had hij de bus aan den bovensten roerhaak vastgemaakt en de lont met het uiteinde in het kruit gestoken. Aanstonds was hij op de „Stormvogel" terug.

Langs het over boord hangende tuig viel hem 't overklimmen niet moeielijk.

Op het dek had een verwoed gevecht plaats. Wel honderd Spanjaarden waren met de wapens in de vuist overgesprongen en hadden, hoe talrijk zij ook waren, een harden kamp met de vrijbuiters, die zich met den moed der wanhoop verdedigden.

Toch werden zij, in weerwil van hun heldhaftig verzet, allengs meer en meer naar het achterschip teruggedrongen.

De vechtende menschentroep zat zoo op en door elkander gedrongen, dat van de voornaamste wapenen geen gebruik kon gemaakt worden en alleen dolk en mes meer dienst konden doen.

Zelfs de geduchte strijdbijlen der Watergeuzen konden in de wanhoop niet gebruikt worden. Toen was het wel in te zien, dat de kamp spoedig beslist zou zijn.

't Bloed stroomde langs het dek van de „Stormvogel". Dooden en gewonden van vriend en vijand lagen overal dooreen.

Daar klinkt eensklaps in het Spaansch de kreet; „Redt u, redt u, het kaperschip zinkt!" en ijlings vlieden de Spanjaarden naar hun schip terug.

De Watergeuzen herademden een oogenblik.

Marten had in 't hachelijk oogenblik weer eens gebruik gemaakt van zijn buiksprekerstalent en daardoor de beslissing van 't feit een wijle uitgesteld.

Nauwelijks was de Spanjaard op zijn eigen schip, of daar had achter een ontzettende ontploffing plaats.

De bom, door Marten aan een roerhaak bevestigd, was gesprongen. De uitwerking was verschrikkelijk.

Niet alleen het roer was versplinterd, doch in het achterschip van het Spaansche zeekasteel was zulk een groot gat geslagen, dat het ijlings, met den achtersteven naar omlaag, in de diepte begon te zinken.

„Gauw onze masten afgekapt," riep de schipper Japiks en begon zelf een aanvang te maken.

De Spanjaard, eenigszins verbijsterd door den schrik, lette aanvankelijk niet meer op de vrijbuiters.

Toen de vijand echter wilde trachten aan boord van de „Stormvogel" lijfsbehoud te vinden, dreef dit gehavende vaartuig op ongeveer dertig voeten afstands van het snel zinkende schip, masteloos op de Noordzee.

Door het kappen van masten en tuig, was dit laatste aan de Spaansche enterhaken blijven vastzitten en werd nu meegesleurd in de diepte, terwijl het scheepje behouden bleef.

Hier en daar dreef op een stuk hout een Spanjaard rond. Van alle kanten werd nu om hulp geroepen tot den Watergeus. Deze echter zag naar geen vijand meer om.

Een drietal mannen van het trotsche zeekasteel was op de „Stormvogel" overgesprongen en bad op de knieën om lijfsbehoud.

Schipper Japiks wilde hen met zijn strijdbijl 't hoofd vermorselen, doch nu waagde Marten 't om tusschen beiden te treden. Hij drong bij zijn meester aan 't leven dezer weerloozen te sparen.

Wellicht gevoelde hij min of meer wroeging over zijn kloek optreden, dat aan het Spaansche schip en zijne bemanning zoo noodlottig was geworden.

Nu werd het drietal zwaar geboeid en in het scheepsruim opgesloten.

Aanstonds begonnen de vrijbuiters een noodtuig te vervaardigen.

De wind was gunstig om het land te kunnen halen.

Toen de pomp gepeild werd, bleek het scheepje zeer lek te zijn geworden.

Toch kon men door 't aanhoudend pompen, het vaartuig boven water houden.

De gevangenen werden losgemaakt en aan de pompen gezet.

't Bleek den vrijbuiter, toen hij zijn schip nauwkeurig onderzocht, dat het zeer gehavend was.

Van het gevluchte Spaansche zeekasteel was in de verte nog iets te bespeuren. Naar het scheen was het niet ver meer van de kust verwijderd.

Van de Watergeuzen waren er drie gesneuveld, werd er één vermist en hadden er zeventien wonden bekomen.

Het dek lag echter met doode en zwaar gewonde Spanjaarden als bezaaid, die zonder vorm van proces door de vrijbuiters in zee werden gesmeten.

Twee dagen later liep de ontredderde „Stormvogel" het Vlie binnen.

't Zou wellicht eenige weken duren alvorens zij weer hersteld was en in staat zou zijn zee te kiezen.

Marten kreeg verlof, om gedurende een paar weken naar Steenwijk te vertrekken.

HOOFDSTUK XII.

Een onderzoekingstocht.

Welgemoed stapte de jonge vrijbuiter te Blokzijl aan wal.

Daar zag hij het scheepje van zijn oom Paul liggen. Aanstonds ging Marten aan boord.

Zag hij het goed, waren daar ook alle kinderen aan boord en zijne moeder en Machteld?

Ja, aan zijne huisgenooten dacht hij 't meest en nu met verlangen, nu hij de gevaren der zee was ontkomen.

Maar neen, van zijne moeder en Machteld was niets te bespeuren.

Maar hoe zou 't dan toch komen, dat ooms huisgenooten aan boord meevaren, waar 't zoo bekrompen en ongeriefelijk is en 't terrein voor de kinderen bovendien zooveel gevaren oplevert?

Daar zag hij oom Paul van den wal komen, met een groot brood onder den arm.

De man begroette zijn neef hartelijk, maar zag er tevens zeer betrokken uit.

„Hoe komt 't oom, dat de kinderen hier aan boord zijn?" vroeg Marten.

„Is dat niet beter dan hen te laten vermoorden of verbranden?"

„Zeer zeker; maar daar zullen ze in Steenwijk nu toch wel geen gevaar voor loopen."

„In Stéénwijk niet? Maar hoe komt 't dan dat mijne vrouw moest vluchten en nu aan de gevolgen ernstig ziek

ligt; hoe komt 't dan dat al wat ik bezat geroofd en mijn huis door brand verwoest werd?"

„Wat vertelt gij daar, oom?"

„Niets dan de droeve waarheid, jongen!"

„Is Steenwijk dan weer..."

„Ja, in handen der Spaansche moordenaars en dieven."

„Hoe is 't mogelijk en wat is er van... van mijne moeder en Machteld geworden?"

„Dat weet ik niet Marten; ik ben sedert eenige maanden niet te Steenwijk geweest.

Ook hier komen de roovers soms om te plunderen. De bevrijding van Steenwijk is een korte vreugde geweest."

Nu verhaalde de schipper meer geregeld alles wat er gedurende de afwezigheid van Marten was voorgevallen.

„Maar ik moet weten waar mijne moeder is en wat er van haar en van Machteld is geworden," sprak hij gejaagd.

„Handel niet in overijling," vermaande oom Paul; „en ga vooral voorzichtig te werk. Gij hebt de Spanjolen, hoe jong ge ook moogt zijn, reeds zooveel afbreuk gedaan, dat zij je met veel genoegen zouden opknoopen, als hen al je doen en laten bekend was."

„Aan voorzichtigheid zal 't mij niet haperen; maar voor alles moet ik weten hoe 't met mijne moeder en Machteld gesteld is."

„Hier zijn meer Steenwijkers in de plaats; ondervraag hen maar eens."

Marten ging nu te Blokzijl oude bekenden opzoeken, maar allen wisten hem alleen mede te deelen, dat zij tijdens de overrompeling en kort na 't bezetten van Steenwijk de stad hadden verlaten.

Eenigszins ontmoedigd keerde de jonge man naar zijn oom terug.

„Niemand weet mij voldoende in te lichten," zeide hij; „ik moet zelf maar eens gaan zien."

„Waar wilt ge gaan zien?"

„Natuurlijk te Steenwijk; ik ga dadelijk op weg."

„Maar 't is reeds laat op den dag, de zon zal spoedig ondergaan."

„Ik zal 's nachts te Steenwijk veiliger zijn dan bij den dag."

„Dat geloof ik ook; maar hoe komt gij binnen de stad?"

„Laat dat maar aan mij over, oom; als dat 't ergste was zou 't zich wel schikken."

„Ik weet dat je moeielijk te raden zijt, Marten; maar dit wil ik u toch nog zeggen; geef je niet te veel bloot; als je gepakt wordt is 't met u gedaan en wie zal dan iets voor je moeder en Machteld kunnen doen?"

„Op God vertrouwd en op eigen kracht; vaarwel oom!" Hij stak zijn oom de hand toe.

„Goed geluk op je tocht, jongen; hervatte de oom, toen hij afscheid van den jongen vrijbuiter nam.

't Was reeds donker geworden, alvorens Marten, die zooveel mogelijk de hoofdwegen had vermeden, in de nabijheid der geliefde stad kwam, waar hij zooveel lief en leed had gesmaakt.

Hij had van zijn oom een lijn medegenomen met een kleine dreg.

Op handen en voeten kruipende, kwam hij ongezien langs den wal tot in de nabijheid van de Woldpoort.

Een poos luisterde hij scherp toe.

Vlak bij de poort ontwaarde hij een schildwacht, die op zijn musket leunend naar buiten stond te staren.

Marten sloop weer iets verder van de poort naar buiten, slingerde toen de dreg omhoog en nadat deze goed in den wal scheen te hechten, palmde hij zich snel naar boven.

Kruipende kwam hij binnen den wal, werkte de dreg los en sloop voorzichtig naar de naaste huizen.

Tusschen twee achterwoningen was een hooge muur, waarachter een flinke tuin lag.

Voor aan dien tuin, stonden de woningen van Koen en Hendrik Wouterz, twee neven, die vroeger aan boord bij de Watergeuzen voeren, tijdens het innemen van den Briel.

Links van Hendrik's huis was een poortje, dat aan de straat uitkwam.

Als Marten dien weg koos, was hij niet ver van de ouderlijke woning verwijderd.

't Moeielijkste was maar om in dien tuin te komen. Hij wierp daartoe zijn dreg over den muur, maar deze wilde de eerste maal niet vasthaken.

Een tweede poging slaagde beter.

Spoedig haalde de jonge Watergeus zich aan de lijn op, en bleef een oogenblik op den muur zitten, om eerst eens hoogte en breedte op te nemen.

In de herberg zag hij door 't achterraam, in welks nabijheid een kaars brandde, eenige Spaansche soldaten zitten dobbelen.

De voormalige bewoner der herberg was ook de stad uitgegaan en had zijne zaak aan een neef overgedaan.

Hendrik bewoonde nog zijn oude huis; doch Marten kon niet vermoeden dat zich zijne moeder en Machteld daar zouden bevinden.

Voorzichtig daalde hij van den muur, legde de dreg uit voorzorg aan den buitenkant en liet de lijn aan de binnenzijde afhangen. Toen sloop hij, voetje voor voetje voortgaande, en ieder oogenblik om zich heen ziende, langs een schutting tot vlak bij het raam der herberg.

De soldaten speelden voort, zonder een blik naar buiten te werpen. Een der krijgslieden trok Marten's opmerkzaamheid.

Waar kon hij dien man meer gezien hebben? Vermoedelijk in het Spaansche legerkamp.

De jongeling toog verder, bereikte het poortje, dat aan de binnenzijde gegrendeld was, en opende het voorzichtig.

Eerst tuurde hij links en rechts langs de straat en waagde zich toen buiten.

De vrijbuiter sloeg terstond den weg in naar de ouderlijke woning, doch hoe was 't hem te moede, toen hij er niets vond dan een puinhoop.

O, wat warrelde bij dien treurigen aanblik al niet in zijn hoofd om.

Waar zou hij zich heen begeven en aan wien naar zijne moeder en Machteld vragen?

't Liep tegen middernacht en door de stad deden geregeld patrouilles de ronde. Als hij door een Spanjaard of een Spaanschgezinde ontdekt werd, zou hij zonder twijfel gehangen of gepijnigd worden.

Als buurman Hendrik Wouterz, met wien zijne ouders voorheen nog al bevriend waren nog maar niet sliep, dan zou hij daar inlichtingen kunnen vragen.

Nog steeds zat de jonge man op de puinhopen der ouderlijke woning, toen hij stappen vernam.

't Was de ronde, die langs de straten van het stadje trok.

Op handen en voeten kroop Marten naar het bekende tuinpoortje, sloop er binnen en schoof zacht de grendel er op.

Even later trok de ronde er voorbij.

Niemand had den Watergeus opgemerkt.

„Als ik mij nu maar in den tuin wist te verbergen tot morgen," dacht Marten; „maar 't zal niet gaan. Het raam der herberg ziet ook op den tuin uit en dat zou al te gevaarlijk kunnen worden."

Hij was in de nabijheid van eenig traliewerk gekomen en zag een flauw schijnsel van licht. Aanstonds wierp hij zich plat op den grond en tuurde toen naar binnen.

Wie schetst zijn ontroering, toen hij daar twee biddende vrouwen zag neergeknield.

Goede God, was het mogelijk?

De een was zijne goede moeder en de andere Machteld, in al den glans van onschuld en schoonheid. Hoor, ze baden voor hem.

Hij verstond het duidelijk want er was geen andere bedekking voor het luchtgat van de kelders dan het nauwe traliewerk.

Hoorbaar klopte Marten's hart.

„Moeder, Machteld," wilde hij roepen, doch de stem scheen hem in de keel te stokken.

Eindelijk riep hij zacht: „Moeder, lieve moeder!"

Ofschoon de woorden bijna onhoorbaar waren uitgesproken, hadden zij 't oor der moeder bereikt. Zij sprong op en snelde naar de plaats vanwaar 't geluid was gekomen.

„Marten, mijn jongen, zijt gij daar? en liet er oogenblikkelijk op volgen: „Goddank! Wees voorzichtig mijn zoon; ik zal onzen gastheer wekken en vragen u binnen te laten."

Zij opende het kelderluik en klopte aan de deur van Hendrik's slaapvertrek.

Niet lang behoefde zij te kloppen, voor de voormalige Watergeus ontwaakte en vroeg wat er aan de hand was.

„Marten, mijn zoon is daar;" sprak de vrouw zacht, ofschoon zij bijna van blijdschap niet uit hare woorden kon komen.

„Waar is hij?"

„In den tuin, bij het poortje; och, doe toch spoedig open, voor de Spanjaard hem vindt."

Haastig sprong Hendrik het bed uit, maakte de achterdeur los en liet Marten binnen.

Dat was een hartelijke begroeting tusschen moeder en zoon, maar ook tusschen Marten en Machteld, alhoewel de laatste zich eenigszins schuchter terugtrok.

In weerwil van alles wat er voorgevallen was, gevoelde men zich gelukkig in elkanders nabijheid.

Marten deelde veel van zijne ontmoetingen mede, ofschoon hij de gevaarlijkste voorvallen niet aanroerde of er haastig overheen sprong.

't Hooge woord moest er nu echter uit, dat hij een vrijbuiter was en tot de Watergeuzen behoorde.

Hoorbaar zuchtte zijne moeder bij die bekentenis. Haar liefelijkste droom was niet verwezenlijkt geworden.

„Och," smeekte zij; blijf nu toch hier en ga niet weer naar zee, waar u niets dan gevaren bedreigen."

„En hier dan, moeder; ben ik ook hier niet vogelvrij?"

„Marten, hoor naar uw moeder en blijf hier," sprak

ook Machteld zacht en hare zoete stem drong den jongen vrijbuiter diep in 't gemoed.

„Zoudt gij 't gaarne willen, Machteld?"

„Zeker, om uw moeder gerust te stellen."

„Maar zou 't u anders onverschillig zijn?"

„Dat weet ge wel beter."

„Ik zou niets liever willen dan altijd bij u te blijven," vervolgde de jongeling; „maar ge weet 't even zoo goed als ik, zoolang de Spanjool hier in Steenwijk de baas is, valt er niet aan te denken mij hier te vertoonen.

Als ik gesnapt en herkend word, leef ik geen uur langer. Bovendien moeten de vijanden van ons land overal bevochten worden.

Laat een ander hen te land bestrijden, wij doen het ter zee.

Niet alleen doen wij zoo vele vijanden vallen, doch wij matten den Spanjaard voortdurend af en rooven al zijn bezittingen."

De vrouwen wisten niet wat zij daarop zeggen moesten en zuchtten.

„Ook gij kunt niet hier blijven," ging de jongen voort.

„Waar zouden wij dan veiliger kunnen zijn?"

„Op Vlieland, waar wij meermalen komen en in de duinen schuilplaatsen hebben, die geen vijand licht zal vinden. Bovendien tot heden heb ik er nog geen Spanjaard aan land ontmoet."

„Maar hoe zouden wij uit de stad komen, zonder door de bezetting te worden opgemerkt?"

„Dan moet ge verkleed zijn; ik wil daar nog eens over nadenken. Voorloopig zijt gij hier zeker goed geborgen."

„Behalve Hendrik, onze gastheer, weet niemand dat wij hier zijn. Buurman heeft dezen kelder, die reeds jaren gedempt geweest is, opnieuw uitgegraven en voor ons tot een schuilplaats ingericht en tevens tot nachtverblijf.

Dat luik daar in den vloer komt uit in een gangetje, hetwelk van hier naar de herberg hiernaast loopt. Als men

ons plotseling overvalt en eenig leed wil doen, zijn wij in die schuilplaats vooreerst veilig."

Ik ben buurman wel zeer dankbaar dat hij reeds zooveel voor u gedaan heeft. Later hoop ik hem rijkelijk te kunnen vergelden. Als de vervloekte Spanjolen maar uit ons land waren en ik mijn deel had van den buit, dien wij reeds behaalden, zou ik een rijk man wezen."

Buurman Hendrik, die gedurende het langdurig gesprek in den kelder, op zijne kamer was gebleven, kwam nu naar beneden en vermaande Marten om wat zachter te spreken.

„Hiernaast", zei hij; „in de herberg is nog volk. Ik geloof, dat het Spaansche soldaten zijn. Men kan die kerels niet vertrouwen, want 's nachts dringen zij in tuinen en op erven door, en bij de weinige bewoners die Steenwijk nog telt, luisteren en spionneeren zij onophopdelijk.

Hier heb ik hen nog nooit ontdekt. Zij meenen stellig dat iemand, die tot hunne vijanden behoort, 't niet zou wagen in de nabijheid der herberg zijn verblijf te zoeken, waar 't altijd wemelt van Spaansche soldaten.

Mijn neef, de tegenwoordige kastelein, is oprecht Spaanschgezind, maar hij schijnt toch zooveel achting voor mij en zijn oom Koen te hebben, dat hij mij eerder verbergen zou, dan aan de vreemde krijgslieden te vertellen, dat ik hen voorheen als Watergeus heb bevochten."

„Dat is braaf van hem," hernam Marten; maar weet hij ook dat mijne moeder en Machteld hier zijn gehuisvest?"

„Neen, dat is hem onbekend en moet hem ook onbekend blijven."

„Maar nu wordt het voor mij tijd om heen te gaan. De nacht is omgevlogen en de ochtendschemering kan welhaast aanbreken."

„Dus gij blijft niet hier, Marten?"

„Ik mag u niet in ongelegenheid brengen; doch wat ik u raden wil: brand 's avonds geen licht meer in den kelder of maak de traliën van het luchtgat goed toe.

Evengoed als ik u, door 't flauwe schijnsel opmerkzaam gemaakt, gevonden heb, kan ook een ander u op 't spoor komen."

„Gij hebt gelijk, Marten; wij zullen zorgen dat 't luchtgat 's avonds, zoodra er licht brandt, goed worde voorzien."

„Marten," zoo liet zich nu de gastheer weer hooren, „ik wil ook u gaarne een schuilplaats verleenen; maar zooals ge reeds zelf hebt opgemerkt, zoo is het: „als gij hier blijft, zoudt ge niet alleen uw moeder en Machteld maar ook u zelf in gevaar stellen.

Aan mijn ouden kop was zooveel niet verbeurd. Maar gij dient te bedenken, dat voorzichtigheid de moeder van de porceleinkast is,"

„Ik begrijp u, buurman; u bedoelt dat ik nu niet langer talmen moet, maar dat het hoog tijd wordt mij weg te pakken."

„Een goed verstaander heeft aan een half woord genoeg."

Marten gaf hem de hand en drukte die hartelijk, toen reikte hij Machteld de eene en zijne moeder de andere hand en zei: „Vaartwel, liefsten! Bidt God om uitkomst en vergeet mij niet."

De moeder sloeg beide armen om haren zoon, kuste hem innig en fluisterde: „Ga met God, mijn kind! Hij beschermе u en doe u tot ons wederkeeren!"

't Kostte moeite hem te laten gaan. Zou zij hem ooit wederzien?

Machteld schreide in stilte. Een heete traan rolde op des vrijbuiters hand.

Hij boog zich een weinig tot de schoone maagd en fluisterde haar diep bewogen toe: „Heb dank voor dien traan, Machteld! Weet dat ik u bemin. Spoedig hoop ik u dit onder gunstiger omstandigheden te mogen herhalen."

„Vooruit nu," gebood de buurman; „'t is nu geen tijd voor al die dingen; Marten, ga nu heen!"

„Ik gehoorzaam," luidde zijn antwoord.

Toen rukte hij zich los en sloop voorzichtig den tuin in. 't Was nog donker.

Aan den muur hing de lijn en de dreg zat nog zooals hij haar aan 't muurwerk had bevestigd.

Juist was Marten op den muur geklommen en wilde zich naar omlaag laten zakken, toen hij weder naderende voetstappen vernam.

Aanstonds trok hij zich weer in den tuin terug.

't Was de ronde, die langs den weg ging, welke den tuin van den vestingwal scheidde.

Toen er geen geluid meer gehoord werd, sloop de jonge vrijbuiter over den muur en over den vestingwal.

Hij verdween in de duisternis en blikte nog vaak naar Steenwijk terug, het hart vervuld van zijne moeder en Machteld, het liefste op aarde, wat hij daar moest achterlaten.

HOOFDSTUK XIII.

De nieuwe hoofdman.

Nog denzelfden nacht stierf in 't hol der Pyreneën de rooverkapitein, die sinds een paar dagen al niet bij kennis was geweest en voortdurend ijlde.

Steeds noemde hij den naam van Adèle, welken naam hij telkens weer herhaalde en zelfs nog lispelde toen de dood hem 't zwijgen oplegde.

Pierre en diens vriend begrepen er weinig van, waarom de rooverhoofdman juist dien naam tot zijn einde deed hooren.

Na zijn verscheiden echter, verhaalden de andere roovers, dat de overleden kapitein op twintigjarigen leeftijd verliefd was op de dochter van een landedelman, die niet ver van de Pyreneën een oud slot bewoonde. De vader, die zeer rijk was, duldde niet dat een dorper, zooals de gestorven kapitein was, hoe knap en verdienstelijk hij overigens ook mocht zijn, 't hof maakte aan zijn eenige dochter.

Adèle nochtans weerstreefde haar's vaders wil. Zij mocht den kloeken jongeling gaarne lijden, en onderhield in het geheim eene betrekking met hem.

Onverwacht kwam de vader er achter. Vergezeld van eenige bedienden overviel hij 't jonge paar, liet hen beiden afrossen en den minnaar met karwatsen ranselen, en maakte zoo een eind aan deze vrijage.

Brullend van wraak en toorn had de jonge dorper met de vuisten een paar der beulsknechten neergeworpen en zou er stellig nog meer hebben aangevallen zoo niet nog andere knechten van den landheer waren komen opdagen.

Nu, alleen op lijfsbehoud bedacht, ontvluchtte de jonge man zijn belagers, die hem tot op verren afstand nazetten, doch niet weer in handen konden krijgen.

Bloedend en deerlijk gehavend had de ongelukkige minnaar zijne woning bereikt. Zijne zwakke moeder verpleegde haar zoon zoo goed zij vermocht en waakte aan het ziekbed, dat op de mishandeling volgde.

Toen Germain weer buiten kwam en in de omstreken van het slot ronddoolde, vernam hij met ontzetting, dat Adèle naar een klooster was gebracht, om daar haar verdere levensdagen in afzondering en boetedoening door te brengen.

Niet lang daarna overleed Germain's moeder die hij innig betreurde.

Een paar weken nadat dit alles had plaats gehad, werd het slot van den landheer op zekeren nacht door een fellen brand vernield.

Hij zelf kwam met drie zijner bedienden in de vlammen om.

Sinds dien tijd was Germain uit het dorp verdwenen en keerde er nimmer terug.

Weldra had hij in het gebergte eenige woeste mannen om zich heen verzameld en was hij opgetreden als rooverhoofdman, als een schrik voor allen die het gebergte moesten doorreizen.

Adèle's naam was nooit door zijn makkers gehoord. Dat hij haar echter nooit vergeten had, bleek op het sterfbed van den rooverkapitein.

De leden der bende meenden dat hun aanvoerder een eerlijke begrafenis moest hebben.

Tegen het vallen van den avond trokken zij naar het eind van de grot, waar Pierre en diens makker het eerst gevonden waren, en begonnen met houweelen een groeve te hakken in den steenigen bodem.

Daarna werd het lijk van den rooverkapitein, in diens fraaist gewaad gedost, in den kuil neergelegd en toen met een kleed overdekt.

Toen stapelden de mannen stukken steen en rots-

blokken over het lijk, dat op die wijze tegen roofdieren beveiligd zou zijn.

De eigenaardige plechtigheid maakte wel indruk, die bij de leden der bende echter reeds grootendeels vergeten scheen te zijn, toen zij in het hol waren teruggekeerd.

Dienzelfden avond toch gingen allen, met uitzondering van Pierre en de Nederlander, zich zoo aan bedwelmende dranken te buiten, dat het meer naar een Bacchusfeest dan naar een doodenmaal geleek.

Geen wonder dat de bende den volgenden morgen langer dan gewoonlijk sliep.

Pierre en zijn vriend waren reeds vroegtijdig naar het graf van den hoofdman gegaan, niet zoozeer uit belangstelling in den overledene, dan wel om eens vrij met elkander te kunnen praten.

Wij moeten nu meteen maar een goed heenkomen zoeken," sprak Pierre.

„Zonder geld en in dit roovergewaad? Laten wij nu niet overijld te werk gaan; wij hebben het reeds zoo vele jaren uitgehouden, dus kunnen wij er gemakkelijk nog eenige dagen bijvoegen.

Ik voorzie nu toch, dat ons gedwongen verblijf in de bergen wel den langsten tijd zal hebben geduurd."

„Maar welke plannen zouden de roovers hebben?"

„Misschien willen zij de gezamenlijke bezittingen wel deelen en ieder zijns weegs gaan."

„Ik betwijfel het."

„Wat zouden zij dan willen?"

„Naar ik vermoed, zullen zij uit ons midden een nieuwen hoofdman verkiezen."

„'t Is een mooi baantje, maar ik zou liever een minder ambt hebben, dat een eerlijk stuk brood geeft."

„Toch zoudt gij het niet moeten afslaan, zoo ge soms tot hoofdman gekozen werd."

„Daar zal wel niemand aan denken."

„Integendeel; ik geloof dat er juist ernstig over gedacht

wordt. Ik heb althans in dien zin al iets hooren mompelen."

„Er zou geen ongeschikter persoon voor rooverkapitein zijn dan ik."

„Maar als gij gekozen werdt en 't baantje aannaamt, zou ook voor ons het uur der bevrijding hebben geslagen."

„Dat uur kan niet te spoedig voor mij slaan."

„Maar zouden wij niet naar onze verblijfplaats terugkeeren, alvorens de bende ontwaakt? Men moet geen argwaan jegens ons koesteren."

„Laten wij dan maar terstond naar binnen gaan!"

Toen laat op den dag de geheele troep ontwaakt was en aan den disch zat, nam een der oudste roovers het woord.

„Mannen," sprak hij, „onze kapitein is niet meer. Wat staat ons nu te doen? Zullen wij een anderen uit ons midden tot kapitein benoemen of willen wij de schatten deelen en weer naar onze woonplaatsen terugkeeren?"

„Mij dunkt," hernam een andere roover, dat wij maar een nieuwen kapitein moeten kiezen."

„En 't komt mij voor," meende een ander lid der bende, „dat 't beter zou zijn alles maar te deelen en ieder zijns weegs te gaan."

„Om misschien door andere roovers uitgeplunderd of vermoord te worden, of anders, in je land teruggekeerd, geprest te worden om als soldaat dienst te nemen," riep een derde spreker weer.

„Ja," ging de eerste voort: „'t komt mij voor dat wij maar als roovers van Germain Trouvé bijeen moeten blijven. Geen vrijer leven dan 't rooversleven."

„Een mooie vrijheid," dacht onze Nederlander.

„Mannen," zoo wendde zich de spreker van zooeven tot de laatste aangeworven leden der bende, tot Pierre en diens vriend; „gij zijt de oudsten. Wat is uw meening?"

„Mij dunkt," antwoordde Pierre; „dat wij de bende niet moeten opheffen en dus ben ik er voor, dat een nieuwe kapitein wordt gekozen."

„En ik," aldus wendde de Nederlander voor, „ben nu

zoo aan uw gezelzelschap gewoon geraakt, dat ik er moeielijk meer buiten zou kunnen. In de maatschappij zou ik mij niet meer kunnen bewegen; daarvoor sta ik er reeds te lang buiten."

„Bravo, bravo!" jubelde er een; „dan moest gij maar onze kapitein worden".

„Laten wij dit bij stemming uitmaken," riep de man, die 't eerst dit onderwerp ter sprake had gebracht.

„Goed, stemmen maar," klonk het uit vele monden.

„Wij moeten eerst uitmaken of wij een kapitein zullen verkiezen of tot verdeeling der bezitting overgaan, Laten wij daarover dus eerst stemmen."

Dit voorstel van den man, die zich als leider der vergadering had opgeworpen, werd met groote meerderheid beslist in dezen zin, dat er opnieuw een hoofdman zou worden gekozen.

„Goed," vervolgde nu de eerste spreker weer; „dan stel ik voor dat de Nederlander onze kapitein zal zijn. Wij kennen hem als een vastberaden, kalm man, met een helder hoofd en een paar krachtige vuisten.

Hij is ook de matigste van ons allen, even als zijn vriend Pierre, en gaat zich nooit aan wijn of iets anders te buiten.

Wie weet nog een ander op te noemen, die in aanmerking kan komen?"

„Onze moedige Pierre," riep een stem.

„Goed, stemmen dan maar," sprak weer de leider.

„Ja, stemmen, stemmen! klonk 't algemeen.

De leider vroeg nu bij de rij af: „wien kiest gij tot onzen kapitein?"

Algemeen luidde 't antwoord: „Carlo, de naam dien de Nederlander reeds in zijn gevangenschap droeg, en onder welken naam hij bij de roovers 't best bekend was.

Onze Nederlander zelf had zijn stem uitgebracht op Pierre.

„Leve kapitein Carlo!" riep de leider en aanstonds klonk die kreet jubelend door de grot.

„Ik ben u zeer erkentelijk," begon de Nederlander, dien wij nu ook maar Carlo zullen noemen; „voor de eer mij aangedaan en voor het vertrouwen dat gij in mij schijnt te stellen.

Evenwel hoop ik, dat u mij eenige uren bedenktijd toestaat. Ik wensch u voor vanavond beslist mijn besluit mede te deelen."

„Die voorwaarden moeten wij billijken," hernam de leider en onmiddellijk daarop riepen de leden der bende wild dooreen: „Aangenomen, toegestaan!"

„Op den goeden uitslag zullen wij maar eens drinken," stelde een der roovers voor, en deze voorslag vond onverwijld instemming.

's Avonds verklaarde Carlo, dat hij de benoeming tot kapitein der roovers voorwaardelijk aannam. De leden moesten zich voortaan niet zoo dikwijls bedrinken en vóór alles moest men beloven, om bij ontmoetingen met reizigers zich voor wreedheden te hoeden en alleen in zeer buitengewone gevallen iemand te verwonden.

Ook bedong hij, dat men den reizigers niet alles zou ontnemen, opdat zij nog altijd eenig geld overhielden, ten einde niet geheel verlegen te zijn als zij door 't gebergte waren gereisd.

Na eenig over en weer door elkaar praten, verklaarden de leden die voorwaarden aan te nemen.

Van nu af trad Carlo als rooverkapitein op.

„Mannen," sprak hij; „wij zullen nog een paar dagen rust nemen en dan moeten wij en weer op uit."

„Bravo," was 't antwoord der roovers.

De bepaalde tijd was weldra aangebroken en onder aanvoering van den nieuwen kapitein, verlieten de mannen langs den gemakkelijksten weg de grot.

De bende werd in drieën verdeeld.

De kapitein nam Pierre bij zich met twee andere mannen en ging, zooals hij gewoon was met zijn vorigen hoofdman, den hollen weg in.

Aan weerszijden van den weg, die door struikgewas liep, hetwelk op sommige plaatsen tamelijk dicht in elkaar was gegroeid, zond hij één zijner mannen vooruit, om den omtrek te verkennen.

Eensklaps gaf een dezer roovers een sein.

Toen men bij hem gekomen was, zag men een afschuwelijk tooneel.

Het geraamte van den man, die eenige weken geleden voor het reisgezelschap bode had moeten zijn en door de roovers geboeid was, lag daar, geheel door wolven en ander wild gedierte verscheurd.

Alleen het kale geraamte en een deel der kleeding, met de koorden waarmede de armen waren saamgesnoerd waren nog zichtbaar.

De kapitein wendde vol afschuw 't hoofd om. Aan den dood van dat slachtoffer, al was 't dan tegen wil en dank geweest, gevoelde hij zich schuldig.

Dit versterkte hem in zijn voornemen om te pogen zoo spoedig mogelijk voor goed aan de ellendige omgeving te ontkomen.

't Zou intusschen veel beleid en overleg vorderen, om aan zijn voornemen gevolg te kunnen geven.

In den namiddag gaven de mannen, die eenigszins vooruit in de struiken waren verscholen, een sein dat er reizigers in aantocht waren.

Naar het scheen waren het twee kooplieden met hun bediende.

Deze laatste, die een flink pak op den rug droeg, ging eenige schreden vooruit. Toen hij de roovers in 't oog kreeg, op geen drie passen afstands tusschen de struiken, wierp hij 't pak ter aarde en ging met de muts in de hand aan den loop.

Hij maakte daarbij zulke potsierlijke sprongen, dat de roovers schaterden van lachen, toen zij den verschrikten man als een hansworst zagen springen.

De beide reizigers volgden onmiddellijk het voorbeeld

van hunnen knecht en vluchtten zoo snel zij konden, in de richting van waar zij gekomen waren.

Een der reizigers wierp een groot valies, dat hij op den rug droeg, op den grond en vlood heen zonder verder om te zien.

Het gevecht, onlangs met het aanzienlijke reisgezelschap door de roovers ondernomen, had de gemoederen van allen die er iets van vernamen, niet weinig verontrust.

Eenige dagen later had eene afdeeling van veertig soldaten het gebergte in alle richtingen doorkruist, zonder eenig spoor van de gevreesde rooverbende te vinden.

De hoofdman liet aanstonds pak en valies openen. In het pak zaten onder- en bovenkleederen, terwijl het valies een goede som goudgeld bevatte, benevens vele andere artikelen van grooter of kleiner waarde.

De avond begon te dalen en de aanvoerder gaf bevel naar het rooverhol terug te keeren.

Van de andere afdeelingen had slechts een eene ontmoeting gehad met een paar kooplieden, wien alles was afgenomen, op eene kleinigheid na. De roovers hadden hen laten gaan met de vermaning, dat als zij een volgende keer niet wat meer meebrachten, 't niet zoo goed met hen zou afloopen.

In zooverre had men een der voorwaarden van den nieuwen hoofdman ter harte genomen, dat de reizigers op dezen dag niet geheel waren uitgeschud en er geen bloed was vergoten.

Met de andere voorwaarden om zich niet te zullen bedrinken, namen de roovers 't minder nauw.

Denzelfden avond toch waren de meesten zoo beschonken, dat zij niet eens in staat waren naar hun slaapplaats te loopen, van hunne zetels gleden en zoo op den vloer van het hol bleven liggen.

Daardoor werd het den volgenden dag later dan gewoonlijk voor men de bergpaden introk. Nauwelijks in den hollen weg gekomen, bespeurde kapitein Carlo een

grijs mannetje, dat onophoudelijk bukte en een grooten zak met zich voerde.

„Wat voert gij hier uit, vadertje?" vroeg hij den man, die hevig verschrikte toen hij zoo plotseling werd aangesproken.

Hij was blijkbaar zoo ijverig in de weer geweest, dat hij niemand had opgemerkt.

„Nu, spreek op, wat voert gij hier uit?" herhaalde de hoofdman.

De kniëen van den ongelukkigen oude knikten en hij beefde als een riet.

„Voor den drommel, zult ge eindelijk spreken?"

„Ja, edele heer, stamelde de grijze op vreesachtigen toon en wierp zich op de knieën, terwijl hij met tranen in de stem smeekte: „genade, genade!"

„Er zal je geen haar gekrenkt worden, als je maar naar waarheid vertelt wat ge hier eigenlijk doet."

„Ik zoek kruiden, heer kapitein!"

„Kruiden! zoo; waarvoor?"

„Voor allerlei zieke menschen. In de bergen groeit van alles. Daar zijn kruiden tegen maag- hart- lever- long- en ingewandskwalen; daar vindt men men kruiden ter genezing van allerlei wonden, daar...."

„En welke kruiden hebt ge daar in dien zak?"

„Allerlei soort, heer kapitein; als ik te huis ben sorteer ik alles, soort bij soort."

„Kunt gij ons niet het gebruik van eenige kruiden aanwijzen; bijvoorbeeld die, welke spoedig wonden genezen?"

„Zeker, heer kapitein! Zie slechts deze lichtgroene, met dien rooden onderkant," en hij wees op eenige plantjes tusschen het bergmos verscholen. Juist wilde hij, tusschen een menigte andere plantjes een handvol der bedoelde bladeren uit den grond rukken, toen hij met een kreet opsprong en uitriep: „Welk een schat! welk een schat!"

Vol nieuwsgierigheid snelden de leden der rooverbende

toe om te zien wat er aan de hand was, doch niemand der mannen zag iets wat naar een schat geleek.

„De oude is gek," mompelde een der roovers.

„Neen, waarachtig niet gek! Zie eens," en hij rukte een handvol geel-groene blaadjes, met bruinachtige randen en paarsche stengeltjes er boven uit den grond; „zie eens, dat is nu 't kruid waarnaar ik reeds dagen lang heb gezocht."

„Kunt gij daar dan goud uit maken?" vroeg de kapitein.

„Goud, heer kapitein! Ik kan daarmede het lijden van duizenden verlichten.

Met een halve kroes van het uitgekookte sap dezer planten, kan men wel honderd ongeneeslijke zieken slapend de groote reis laten ondernemen en is het afscheid van de wereld zacht."

„O, dus kunt gij er een slaapdrank van bereiden."

„Ja, heer kapitein, en de beste en onschadelijkste die er bestaat.

Een gezond man zou al een groote dosis moeten gebruiken als hij niet weer wakker werd. Een kleine hoeveelheid echter doet de sterkste man aanstonds indommelen en is in staat hem acht uren achtereen te laten doorslapen."

„Die man wordt onze redder, Pierre," fluisterde de kapitein tot zijnen vriend, die vlak naast hem stond.

De Franschman begreep niet terstond wat de hoofdman bedoelde.

Deze sprak echter; „wij zullen u even helpen om wat van die heilzame kruiden te verzamelen en dan gaat ge met ons mede, om ons de bereiding en de soorten te leeren. Wanneer wij dan allen met alles goed bekend zijn, wordt ge weer in vrijheid gesteld. Tracht ons niet te misleiden en vrees niet; er zal u geen leed geschieden!

Mannen, blindoekt hem en geleidt hem naar onze verblijfplaats. Pierre, draag gij den zak met kruiden."

De oude, nog altijd eenigszins beverig, werd geblinddoekt en door twee roovers medegevoerd. De kapitein volgde met Pierre, met wien hij in stilte afsprak, dat deze

zich vooral zou beijveren om de bereiding van den slaapdrank te leeren. Van die kunst hoopte de kapitein hunne verlossing.

De andere roovers zagen zeer verwonderd, toen een vreemde gast in hunne schuilplaats was toegelaten.

Nadat de oude, José Dargas genaamd, van zijn blinddoek ontdaan was, ging hij op last van den kapitein zijn kruiden sorteeren en 't gebruik er van uitleggen aan de leden der rooverbende.

Toen hij aan de bladeren was gekomen, uit welke volgens den kruidenzoeker zulk een heilzaam slaapmiddel was te hereiden, gelastte de kapitein hem eene flinke hoeveelheid gereed te maken. Daartoe werd eene partij uitgezocht en in een ketel kokend water gedaan om te trekken.

Toen het aftreksel bekoeld was, bood de kruidenzoeker een groote schenkkan vol aan den kapitein.

„Ja," zeide deze; „nu geloof ik wel dat dit slaapmiddel eene goede uitwerking doet, maar nu wilde ik ook eens weten hoeveel een mensch er van behoeft, om ongeveer acht uren te slapen."

José goot zooveel in een kroes, dat de bodem juist bedekt was en sprak tot den kapitein: „zooveel is genoeg voor een krachtigen man."

„In vertrouwen," hernam deze weer; „wil ik je wel zeggen, waarom ik dit precies wil weten; nu wij de planten kennen en met de bereiding van den drank op de hoogte zijn, is het mijn plan voortaan dit middel op onze tochten mede te voeren. Ik dood dan de reizigers niet meer en dwing ze eenvoudig den slaapdrank te gebruiken. Dan kunnen wij op ons gemak nemen wat ons goeddunkt."

Toen wendde hij zich tot de leden der bende met de vraag: „wie wil nu de eerste proef met het slaapmiddel nemen."

Niemand toonde zich daartoe bereid.

„Laat dien ouden gifmenger zelf den kroes ledigen," riep een der mannen; maar een ander liet er op volgen: „dan

zou hij zich best slapende kunnen houden, en waren wij nog even wijs."

„Welnu," riep de kapitein weer; „als er dan niemand genegen is de eerste proef te nemen, zal ik het zelf doen."

Bij die woorden goot hij wat wijn bij den drank en ledigde in een paar teugen den kroes. De uitwerking was verrassend. De krachtige gestalte liet 't hoofd op de borst zinken.

De ledematen werden geheel slap en de hoofdman zou op den grond zijn gevallen, zoo Pierre hem niet had opgevangen.

Met behulp van een paar der makkers werd Carlo naar zijne slaapplaats gedragen en zoo zacht mogelijk neergelegd. 's Mans ademhaling getuigde, dat hij rustig, doch vast sliep.

Een glimlachje van zelfvoldoening gleed over 't gelaat van den kruidenzoeker, doch de trek van tevredenheid maakte aanstonds plaats voor grooten angst, toen een der roovers hem ruw toevoegde: „als hij één minuut langer slaapt dan acht uren, steek ik je overhoop!"

Terwijl de overige roovers hun avonddisch gebruikten en ouder gewoonte weer meer dronken dan nuttig en noodig was, sliep de kapitein rustig door, zonder ook maar een oogenblik te ontwaken.

Weldra ronkten ook de overige leden der bende.

Pierre alleen was nog wakker en met den ouden kruidenzoeker alleen.

„Help mij eenige kruiken vullen met dit slaapmiddel," zeide hij tot José; „doch spreek er met niemand over. Daarna ga ik u een rustplaats aanwijzen en zelf wat slapen. Beproef maar niet te ontvluchten, want spoedig zult ge vrij zijn."

HOOFDSTUK XIV.

Ter zee en te land.

Toen Marten bij zijn oom terugkwam en zijn wedervaren vertelde, was de goede man zeer verheugd te vernemen, dat tenminste beide vrouwen in leven waren en vooralsnog veilig geborgen konden geacht worden.

Toch ontveinsde de oom zich niet, dat er slechts eene kleinigheid noodig was, om de verborgen vrouwen aan de oogen der steeds spiedende vijanden te ontdekken.

„Daarom moeten zij zoo spoedig 't kan, de stad uit," sprak Marten.

„Dat zeg je goed; maar op welke wijze?"

„Ja, oom, daar heb ik mij al half suf over gedacht, doch ik heb nog niets uitvoerbaars kunnen vinden."

„Zoolang je niet van het welslagen der onderneming verzekerd zijt, mag je eigenlijk niets ondernemen; want dat zou zijn de vrouwen in grooter gevaar te brengen."

„Ik heb al eens gedacht, oom, om ze in 't gewaad te steken van de vrouwen der Spaansche soldaten.

Zooals u weet, zijn er velen van die nummers in het leger der vijanden.

Ook in Steenwijk zijn er, naar Hendrik mij mededeelde. Hij zag ze dagelijks bezig met wasschen aan de oevers der Aa."

„Maar hoe komt gij aan zulke kleederen?"

„Die zal ik wel medenemen als ik mijne moeder en Machteld weer bezoek."

„Laten wij daar later dan nog maar eens verder over spreken."

„Best, oom; maar blijft gij hier wonen, en hoe gaat 't met tante?"

„Ik denk maar voorloopig hier te blijven; als 't mij hier te gevaarlijk wordt, vertrek ik naar Friesland of naar een der eilanden. Met mijne vrouw is 't heel wat beter."

„U moest maar op een der eilanden gaan wonen, tot zoolang er voor Steenwijk weer eens betere tijden aanbreken.

De Staatschen zullen wel niets onbeproefd laten om de stad te herwinnen."

„Maar bedenk, mijn jongen, dat onze edele Prins van Oranje de handen meer dan vol heeft om den machtigen vijand op alle punten het hoofd te bieden.

Wat er later nog in het belang van ons goede Steenwijk kan gedaan worden, dat zal wel niet worden nagelaten."

„Dat hoop ik van harte, doch ik zou om al het geld dat ik reeds aan de Spanjaarden heb helpen afhandig maken, wel willen, dat mijne moeder en Machteld thans buiten Steenwijk waren."

„Of wij dat al wenschen en er hoog en breed over spreken, baat toch niet."

Daarin had oom Paul gelijk; wat toch zou men kunnen ondernemen om de vrouwen in veiligheid te brengen?

Na nog een paar dagen van oom Paul's gastvrijheid gebruik te hebben gemaakt, vertrok Marten naar de plaats waar de „Stormvogel" bezig was de laatst beloopen schade te herstellen.

Dit werk zou vermoedelijk nog wel eenigen tijd duren. De komst van den jongen vrijbuiter, die reeds als een der beste schepelingen aan boord bekend stond, was schipper Japiks zeer aangenaam.

De jonge man deelde al zijne ontmoetingen van de laatste dagen aan zijn gezagvoerder mede, wien het vermeesteren van Steenwijk door de Spanjaarden ook geen welkome tijding was.

Toen Marten van zijn bezoek aan zijne moeder en

Machteld vertelde en met wat groote voorliefde over de laatste sprak, hief de oude vrijbuiter den vinger dreigend op, en zei: „Als ge verliefde kunsten gaat verzinnen, zult ge bij de Watergeuzen spoedig onbruikbaar zijn."

Eenigszins heftig antwoordde de jonge man: „Als ik niet heilig verplicht was voor onzen Prins, ons geliefd land en onze goede stad te strijden, en geen vader en trouwe scheepsmakkers had te wreken, dan . . ."

„Nu, wees maar bedaard," viel de schipper in; „ik wilde je maar waarschuwen om niet te veel aan je verliefdheid toe te geven; je bent nog jong genoeg, en ook vooral om geen dolligheden te ondernemen om beide vrouwen buiten de stad te brengen; dat zou ze wellicht in nog grooter gevaar brengen."

Weldra was de „Stormvogel" van de zeeschade hersteld en kon weer uitzeilen.

Na een paar dagen op zee te hebben rondgedobberd, werd een zeil gezien en op dat schip koers gezet.

Toen de „Stormvogel" in de nabijheid was gekomen, zag schipper Japiks, dat het de Russische vlag toonde.

Bij ervaring wetende, hoe dikwijls de Spanjaard de kapers poogde te verschalken, hetwelk deze laatsten op hun beurt trouwens ook vaak deden, om een andere vlag te toonen, deed de „Stormvogel" een schot.

Het vreemde vaartuig draaide bij en Marten ging met twaalf gewapende mannen in de scheepsboot het gewaande Russische schip onderzoeken.

Tot hun teleurstelling bleek alles in orde te zijn, waarna den Russischen gezagvoerder gevraagd werd, of hij op de Noordzee ook Spaansche schepen had ontmoet.

Het antwoord luidde, dat slechts twee koopvaardijschepen van den vijand gezien waren. De Rus vervolgde zijne reis en de sloep roeide naar de „Stormvogel" terug.

Tegen den avond werd andermaal in Westelijke richting een zeil gezien, en weer stuurden de vrijbuiters er heen.

Nu bleek het vreemde vaartuig een Spaansch schip te zijn.

De schemering begon reeds te vallen, en de maan steeg langzaam aan de kimmen omhoog.

Naarmate het zonlicht week, begon de maan meer licht over zee te verspreiden.

Toen men nabij het vaartuig gekomen was, volgde de „Stormvogel" de gewone taktiek en schoot het scheepje in de lij op.

Vreemd! men zag geen volk aan boord. Ook het tuig zag er wat verward uit en van de zeilen stonden maar een paar stuks bij, zoodat 't er meer naar geleek, dat het dreef dan zeilde.

„Vermoedelijk hebben de collega's van ons de schuit reeds onder handen gehad," sprak de schipper; „in dat geval zal er voor ons niet veel te halen zijn; maar wij gaan toch onderzoeken."

Aanstonds snorde een enterhaak door de lucht; een tweede volgde, en beide vaartuigen lagen op zij van elkander.

Eenige vrijbuiters, onder wie Marten haantje de voorste was, begaven zich naar omlaag. Daar vonden zij weinig waarde, doch in het ruim waren vrij wat kisten, vaten en balen met koopmansgoederen geborgen.

Bij nader onderzoek bleek het scheepje zeer lek te zijn. Vermoedelijk had de bemanning het om die reden verlaten.

Ook kon het zijn dat de Spanjaarden, bij het zien der Watergeuzen, uit vrees tijdig gevlucht waren met de scheepsboot en hun vaartuig hadden lek gestooten.

De Watergeuzen verdiepten zich in gissingen.

„Mannen," sprak schipper Japiks; „wij moeten van de lading aan boord nemen zooveel wij kunnen, als de boel nat wordt verliest ze te veel van de waarde.

Onmiddellijk togen nu alle handen aan het werk. Kisten, balen en vaten werden door elkander in het ruim van de „Stormvogel" aan boord genomen, en juist niet altijd even zachtzinnig neergelaten Terwijl men druk bezig was, hoorde men eensklaps een knal, In het ruim was een der vaten gesprongen en onmiddellijk steeg een hooge vlam op.

„Over boord met den boel," riep de schipper en sloeg terstond zelf ook de handen aan het werk.

Marten volgde zijn voorbeeld en toonde zich al even kloek bij vuur als bij water. „Bom, bom, klits, klets," klonk het nu in het ruim van het Spaansche schip en in eenige minuten stond alles in brand.

Men was nu overtuigd op eene listige wijze door den vijand te zijn beetgenomen.

De Spanjaard had vermoedelijk, bij het zien van de „Stormvogel", eenige kleine vaatjes kruit, met lange lonten er aan in groote vaten geborgen en, niet ver van de Watergeuzen, het schip met de scheepsboot verlaten na de lonten te hebben aangestoken.

Wat de vijand tot heden door geweld niet had kunnen bereiken, trachtte hij blijkbaar door list te bewerken.

't Was een hachelijk oogenblik voor de vrijbuiters. Een paar mannen slaagden er in de enterhaken los te rukken en de schepen van elkander vrij te maken.

Toen liet men het gevaarlijke brandende schip van den vijand drijven.

De vlammen in het ruim van de „Stormvogel" grepen intusschen ook nog maar gedurig om zich heen en vonden aan alle kanten rijkelijk voedsel.

Toch repten zich de handen om het scheepje te behouden. Bereikten de vlammen het kruit, dan was het met allen gedaan.

Japiks zag dit en te nauwernood had Marten hier de lucht van, of hij daalde weer moedig in het achterruim af, waar 't kruit geborgen lag en reikte zijn schipper vaatje voor vaatje aan, welke onmiddellijk in zee werden gesmeten.

De overige mannen wierpen putsen vol water in den gloed en smeten meteen lading over boord, zooveel zij maar konden.

„Hoezee, mannen, moed gehouden; wij winnen," riep de schipper en allen deden nog eens flink hun best.

De vlammen waren nagenoeg bedwongen.

Juist ging 't laatste vaatje kruit over boord, toen andermaal een vat van de vijandelijke lading met een geweldigen slag uit elkaar sprong en 't vuur opnieuw aanwakkerde.

„In de sloep, en het vuur ontvlucht!" riep een der Watergeuzen.

„Dat is nog niet noodig," bulderde de schipper; „er is geen kruit meer aan boord; dus 't ergste gevaar is geweken."

„Aangepakt, mannen! moed verloren, al verloren," riep Marten, en greep weer wild in 't rond, slingerde balen en kisten aan dek en repte zich wat hij kon, terwijl het zweet hem langs 't gelaat afdroop.

Weer werd door allen flink aangepakt.

Het water plaste bij honderden putsen op de brandende lading en de vrijbuiters neer, die alles in zee poogden te werken.

Langzaam maar zeker verminderden de vlammen.

De geheelen lading had blijkbaar uit snel brandende stoffen bestaan en de list des vijands was bijna gelukt.

Nog een half uur hard werken en toen verkondigde een luid hoezee der bemanning, dat de „Stormvogel" behouden was.

Toen de manschap eenigszins tot bedaren trachtte te komen, riep Marten, die even over den omtrek naar het verwijderde brandende Spaansche schip staarde; „Schepen in 't gezicht!"

Werkelijk telde men drie groote schepen, die in 't licht der maan, maar meer nog door den gloed van het brandende Spaansche schip, duidelijk zichtbaar waren.

Aan hun koers te zien, maakten zij jacht op de „Stormvogel", die aanstonds alle zeilen bijzette en haar heil zocht in de vlucht. Juist bij 't opkomen van de zon, liep zij, tusschen twee zandbanken door, het zeegat van een der eilanden in.

De vreemde schepen, die nu duidelijk als vijandelijke

oorlogskasteelen herkend werden, waren de vrijbuiters tot op ongeveer twee kanonschoten afstand genaderd.

Onbekend als zij schenen met de nauwe vaarwaters tusschen de gevaarlijke zandbanken, waagden zij zich niet op dit terrein, haalden de schooten bij den wind en zetten hun tocht voort in Noordelijke richting.

„De Stormvogel" was andermaal aan de listen en aanslagen des vijands ontkomen, doch alles wees er op, dat men 't op het scheepje der vrijbuiters gemunt had.

„Wij zullen voortaan scherp moeten uitkijken, doch dit is een zaak van later," sprak de schipper, en zich toen tot Marten wendende, voegde hij hem toe: „Jongen, je hebt je weer kranig gehouden. Als alle jongelui zooveel kruit op de pan hadden als jij, zou de Spanjool gauw kunnen volbrassen en aan zijn oude buren vertellen, dat 't hier mis is.

„Och, schipper," zei Marten; „waar u zoo voorgaat, moeten wij wel volgen."

„Ik heb tenminste gezien, dat de liefde aan jou moed geen afbreuk doet."

„Als u 't goedvindt, zou ik nog wel eens willen beproeven binnen Steenwijk te komen. Het schip zal wel eenige dagen tijd eischen om van de brandschade hersteld te worden."

„Daar zal wel minstens een week mee heengaan, Marten! Als ge dus over een dag of acht terugkeert, is 't vroeg genoeg. Aan geld hebben wij geen gebrek, dus neem zooveel mede als ge denkt noodig te hebben."

Een paar dagen later was Marten te Blokzijl terug.

HOOFDSTUK XV.

Twee jaren later.

Steenwijk was nog altijd in handen der Spanjaarden. De veldheer Tassis had het bevel tijdelijk opgedragen aan den kapitein Don Diaz di Vingo.

Deze vond het werkeloos leven bijzonder vervelend en hield zich dagelijks bezig met zijne soldaten en hunne vrouwen.

Aangezien bijna alle familiën de stad waren ontvlucht, vond hij daar geene gelegenheid met iemand gezelligen omgang te hebben.

Eens op een morgen, wendde hij zich tot Rodrigo, aan wiens list de overrompeling der stad te danken was geweest, en sprak; „Wat ziet gij er toch altijd betrokken uit, Rodrigo! Hebt gij soms berouw ons dit nest in handen te hebben gespeeld?"

„Ik zou willen dat ik dat nog eens kon doen, heer kapitein."

„Nu, wat hapert er dan aan?"

„Omdat ik niet gelukkig ben geweest in mijn onderzoek, dat ik nu ruim twee jaren lang overal in dit stadje heb ingesteld."

„Een onderzoek! Zeker naar een verborgen schat of een lief meisje?"

„Naar een brutalen jongen, een echte rakker van een jongen vent, heer kapitein; naar een hondsvot, die mij, hoe geslepen ik ook moge heeten, zoodanig heeft beet gehad, dat 't mij best het hachje had kunnen kosten."

„Dat kan een interessante geschiedenis zijn; die moest gij mij eens vertellen."

„Gaarne, heer kapitein!" en de Spaansche soldaat deelde in bijzonderheden de ontmoeting mede, die hij met Marten had gehad, toen deze door hem als spion moest worden opgebracht.

Di Vingo lachte hartelijk om het verhaal en dit was weinig in staat om Rodrigo in prettiger stemming te brengen.

„Heer kapitein, u lacht er om;" vervolgde hij, doch ik zou u thans gaarne ook nog wel over iets anders willen spreken.

Zooals u weet werd mij bij de overrompeling van Steenwijk door den veldheer Tassis in uw bijzijn verzekerd, dat ik na een paar jaren vrijheid zou hebben naar Spanje terug te keeren. Die twee jaren zijn nu reeds om; zou ik nu eindelijk toestemming tot mijn vertrek kunnen bekomen?"

„Daarover heeft de veldheer te beslissen."

„Maar hoe lang kan het nog wel duren eer hij in Steenwijk terugkomt?"

„Dat weet ik niet te bepalen."

„Ik dacht, heer kapitein, dat u wel de bevoegdheid had, als tijdelijk bevelhebber der vesting, mij dat verlof te geven."

„Wij zullen er later nog wel eens over spreken. Maar toch," ging di Vingo voort, geef ik je 't gevraagd verlof, als 't je gelukt den man te vangen, die je zoo aardig in de Aa heeft laten duikelen.

„Geeft u mij daarop uw eerewoord, heer kapitein?"

„Ja, Rodrigo, daar kunt gij staat op maken."

„Dan zal ik hem zoeken, al moest ik hem uit de hel weghalen, tenminste als de brutale vlegel nog in leven is."

„Nu, wij zullen zien!"

De soldaat vertrok en begon van dien tijd af nog meer opmerkzaamheid aan alles te wijden, en de stad in alle wijken nauwlettend te onderzoeken en te bespieden.

Als hij zijn jongen vijand in handen kreeg, was hem

de vrijheid en rijkdom gewaarborgd. Immers zouden de tweeduizend goudstukken, door hem verdiend met de list, die Steenwijk in Tassis' handen had doen vallen, en het geld, dat hij reeds met het spel en door plundering had verkregen, voor hem een vermogen zijn, dat hem in staat zou stellen in zijn vaderland voor een vermogend man door te gaan.

Voor Marten, die toch sinds zijn eerste bezoek aan zijne moeder en Machteld, niet meer het geluk had gehad binnen Steenwijk te komen, was het nu geraden zich nog meer in acht te nemen dan te voren.

Drie pogingen had hij sinds het eerste bezoek aangewend om binnen de vesting te komen, doch telkens was hij door de wacht of door de ronde ontdekt en op de vlucht gedreven.

De laatste maal was hij door een musketkogel in den schouder gewond geworden, doch gelukkig niet ernstig, ofschoon de bekomen wond het hem moeielijk genoeg maakte om over de Aa terug te zwemmen.

't Was goed geweest, dat hij er in geslaagd was om over de rivier te komen, anders toch zou hij ongetwijfeld in handen der vijanden zijn gevallen, die bij zijn laatste bezoek met ruiterij een onderzoek naar buiten instelden.

Door het moeras was hij verder getogen en had na aankomst te Blokzijl waar zijn oom tijdelijk was gaan wonen, een onderkomen gevonden.

Nadat zijn wonde genezen was, zocht hij de „Stormvogel" weer op. De schipper had reeds lang zijne terugkomst verbeid en vreesde dat hem een ongeval was overkomen, of dat hij in handen der Spanjaarden was gevallen.

Na den jongsten brand van het kaperschip, was men weer bij herhaling slaags geweest met de Spanjaarden, doch was daarbij wat voorzichtiger te werk gegaan.

Veel buit was er behaald, zonder dat buitengewone voorvallen op zee hadden plaats gegrepen.

Marten was inmiddels tot een man opgegroeid, wien

men 't niet zou aanzien, dat hij nog geen twintig jaren telde. Hij was de rechterhand van den schipper, die niets zou ondernemen alvorens met den jongen vrijbuiter te hebben overlegd.

Nadat Marten, sinds zijn laatsten mislukten tocht naar Steenwijk, weer van eene zeereis was binnengekomen, vroeg hij den schipper andermaal eene som gelds en eenige dagen verlof.

Hij moest en zou tijding hebben van zijne moeder en Machteld, die hij zoo innig beminde. Zouden zij nog in leven zijn en niet reeds lang zijn terugkomst hebben verbeid?

Vol ongeduld stapte hij weer te Blokzijl aan wal en zocht terstond zijn oom op.

„Ik wil," begon Marten na de eerste begroeting; „ik wil vannacht nog eens beproeven of ik iets te weten kan komen van mijne moeder en van Machteld."

„Zoo," hernam de oom; „heb je aan dien eersten kogel niet genoeg? Wil je er nu soms liever een door 't hoofd hebben?"

„Liever niet oom, maar de gedachte dat mijn liefste betrekkingen daar in Steenwijk wegkwijnen of er misschien niet eens meer zijn, maakt mij waanzinnig."

„Maar hoe zou 't wezen als gij eens door vertrouwden liet vernemen bij Hendrik, hoe 't met uwe betrekkingen gaat?"

„Vertrouwden? Wie zijn dat? Aan wie zou ik de verblijfplaats van moeder en Machteld kunnen en durven bekend maken?"

„Een boer hier uit den omtrek, een zeer goede kennis van mij, gaat elke week naar Steenwijk om er eieren, boter en kaas te verkoopen, zoowel aan de Spanjaarden als aan de weinige ingezetenen die er nog wonen.

Als wij hem eens verzochten voor u te vragen bij Hendrik Wolterz?"

„Dat is een goede inval, oom; waar woont die boer, dan zullen wij hem terstond bezoeken."

„Ik ga met u mee."

Oom en neef togen naar buiten en traden na eenige minuten bij hem binnen.

„Wanneer gaat u weer naar Steenwijk?" vroeg Marten.

„Dat zal vooreerst niet gebeuren."

„Waarom niet?"

„Omdat die vervloekte schobbejakken wel koopen, maar niet altijd betalen."

„Maar als ik u nu eens vergoedde wat gij bij hen te kort kwaamt en u op den koop toe tien goudstukken liet verdienen voor het doen van een boodschap?"

„Dat zal er van afhangen wat er van mij verlangd wordt, of er gevaar aan de onderneming is verbonden of niet."

„Vooraf zou ik moeten weten met wie ge 't liever houdt, met de Spanjaarden of met de aanhangers van den Prins van Oranje?"

„Ik geef de voorkeur aan de Staatschen, maar ben wijs genoeg om dit aan niemand te laten blijken.

Als 't te pas komt, moet ik ook de Spanjaarden wel eens wat te vriend houden, ofschoon ik dankbaar zou zijn als zij voor goed 't land uit waren."

„Dus ik kan je veilig een boodschap opdragen, waarvoor ik je goed zal betalen, als gij mij een bevredigend antwoord kunt meedeelen."

„Zeg nu maar wat ik heb te doen."

„Wanneer vertrekt gij?

„Morgen, tegen den middag."

„Goed, dan zal ik tegen dien tijd weer hier zijn. Zijt gij te Steenwijk goed bekend?"

„O ja, dat gaat wel."

„Weet gij er de voornaamste ingezetenen te wonen?"

„Er zijn weinig gezinnen meer, en die er zijn, ken ik precies."

„Dus zijt gij ook bekend met den kastelein uit de herberg bij de Woldpoort?"

„Heel goed daar ga ik alle weken een kan bier drinken."

„Sedert hoe lang vent gij al te Steenwijk?"

„Ik ben er nu vijf jaren achtereen geweest."

„Kent gij ook den ouden Hendrik Wolterz, die bij de Woldpoort woont?"

„Vlak naast de herberg? Zeker ken ik hem; 't is een mijner beste klanten, en de oude, die geheel alleen woont, schijnt verbazend goed te kunnen eten."

„Hoe weet ge dat?"

„Wel, hij slaat alle weken zooveel eieren, boter en kaas in, dat er best vier personen mee gespijzigd zouden kunnen worden."

Een vluchtig rood op Marten's wangen verried de blijdschap, die hij gevoelde bij de laatste mededeeling van den boer.

Machteld en zijne moeder moesten dan nog in hetzelfde huis zijn, waar zij ongetwijfeld geheel in stille afzondering in den kelder leefden.

Maar dit was niet uit te houden op den duur.

't Was nu reeds bijna drie jaren, dat de beide vrouwen in den vunzigen muffen kelder doorbrachten. Daar diende dus een eind aan te komen. Maar hoe?

„Oom," sprak Marten op de terugwandeling; „ik meen een middel gevonden te hebben om mijne moeder en Machteld te verlossen."

„Zoo, laat eens hooren!"

„Neemt de boer niet een knecht mee, als hij naar Steenwijk gaat?"

„Ik geloof het niet; maar als 't noodig is, kan hij dit toch wel doen, zou 'k meenen."

„Nu, dan zouden mijne moeder en Machteld best, in 't pak van zulk een knecht verkleed, met den boer uit de stad kunnen komen. De eerste week komt de een, de tweede week de andere en de derde week de knecht zelf, die dan zoolang bij buurman Hendrik zijn intrek zou moeten nemen."

„'t Is geen kwaad denkbeeld, maar 't kan nog wel eenvoudiger. Zij kunnen een voor een in de ledige kist gaan liggen, als de boer naar hier rijdt."

„In welke kist bedoelt u?"

„Wèl, in de kist, die op den wagen staat en waarin de boer boter en kaas bergt.

Die bergplaats biedt ruimte genoeg om er een mensch in te vervoeren.

Men moet zich dan slechts getroosten om gedurende een uurtje in een zeer ongemakkelijke houding door te brengen."

„Nu, dat moet ik morgen eens nader onderzoeken."

Den volgenden dag was Marten reeds vroegtijdig bij den boer.

Toen hij het voertuig en de kist gezien had, rijpte bij hem een plan, dat hij in de volgende week hoopte te volvoeren.

„De boodschap," zei hij tot den boer, Krelis genaamd; „de boodschap die ik heb moet geheim blijven.

Gij hebt aan Hendrik Wolterz van mij de groetenis te doen en hem te vragen hoe het mijne moeder en de andere gaat. Als gij goede tijding mee terugbrengt, betaal ik je vanavond tien goudstukken."

„Die zijn gemakkelijk genoeg te verdienen," hernam de boer. „Zulke klanten zijn mij meer waard, dan alle Spanjaarden uit Steenwijk te zamen."

Toen hij 's avonds uit de stad terugkwam, glimlachte de boer reeds van verre tegen Marten, en zei: „'t Is alles wel, hoor! Ik heb je moeder met eigen oogen gezien en de andere ook. Alle menschen, wat 'n mooie meid is dat! Nu geloof ik graag, dat gij zoo royaal met de goudstukken kondet zijn."

„Vertel in vredesnaam aan niemand anders, dat gij ze gezien hebt. Wat de goudstukken betreft, hier zijn je tien, en ge kunt er nog honderd aan mij verdienen."

„Dat wil ik graag; heb je nog een boodschap, dan ga ik terstond naar Steenwijk terug en wil je dat ik de beide vrouwen in de ledige kist mede terugbreng, dan wil ik het beproeven."

„'t Is of ge mijne gedachten geraden hebt; ik wenschte

u juist hetzelfde voor te stellen, doch niet om er vandaag nog uitvoering aan te geven, dat zou te veel opzien verwekken en de vrouwen noodeloos in gevaar stellen."

„Wanneer wilt ge dan?"

„Als wij 't eens over drie dagen probeerden."

„Goed, dan maar weer tegen den middag uitrijden."

„Maar zou er geen gelegenheid zijn mij in de kist naar Steenwijk mede te nemen; je stapelt er dan maar wat minder kaas en boter in."

„O, als u dat verlangt kan 't best. 't Ergste is maar om je bij Hendrik Wolterz in huis te krijgen, zonder dat iemand 't gewaar wordt."

„Dat zal wel gelukken. Als gij op wacht blijft staan en mij waarschuwt wanneer er geen verraad is, ben ik in een wip uit de kist en in huis."

„Nu, 't is mij wel, als gij 't durft wagen. 't Zal aan mij niet liggen als gij gesnapt wordt."

Drie dagen later was de wagen weer op weg naar de stad. Marten lag op een weinigje hooi, languit op den rug in de kist.

Bij Hendriks huis werd stil gehouden.

De boer loste een deel van de koopwaar, waarmede hij bijzonder lang talmde, omdat er voortdurend Spaansche soldaten de herberg in- en uitgingen.

Eindelijk was er een poosje verademing.

„Vlug, nu afgemaakt," riep het boertje en Marten was in één sprong op straat en het huis binnen, doch niet zoo vlug, of Rodrigo, die juist op dat tijdstip buiten de herberg kwam, meende iets gezien te hebben.

Aanstonds wilde hij het boertje ondervragen, doch hij bedacht zich even en vond het toen beter om in de herberg terug te gaan en een wakend oog te houden. De boer zou straks weer zijn kan bier komen drinken en dan wilde hij hem listig in 't verhoor nemen.

Toen de man zijn koopwaar had uitgevent, trok hij aanstonds naar de herberg en bestelde zijn gewone rantsoen bier.

Terwijl hij bezig was dit uit te drinken, zette Rodrigo zich als toevallig aan hetzelfde tafeltje neer.

„O," zei de Spanjaard; „u is de man die hier wekelijks eieren, boter en kaas komt brengen, niet waar?"

Krelis antwoordde bevestigend.

„Maar zijt gij er van deze week al niet nog eens geweest?"

„Ja, ik kom in 't vervolg twee malen per week."

„Dat geeft zeker goede verdiensten?"

„Als ik alles wat gekocht werd betaald kreeg, zou dat nog al gaan?"

„Zoo, betalen de koopers niet altijd?"

„'t Lijkt er niets naar."

„Ik heb vandaag des te meer verdiend. Verbeeld je dat de fortuin mij bij het spel bijzonder begunstigd heeft.

't Kan nu ten minste wel lijden, dat ik eens wat fijners drink dan dat eeuwige bier. Hé, kastelein, breng eens wijn!

„Zul je een beker met mij ledigen, boertje?"

Krelis, eensdeels bevreesd dat hij met eene weigering den Spanjaard zou beledigen en anderdeels ook de keel wel eens willende bevochtigen met iets fijners dan gerstenat, nam de uitnoodiging aan.

Weldra zaten beide bezoekers om 't hardst te drinken, ofschoon de slimme Spanjaard er wel voor zorgde, dat hij zijn eigen kroes nooit geheel ledigde.

Telkens spoorde Rodrigo zijn tafelgenoot tot drinken aan en deze scheen niet te durven weigeren, hoewel de wijn hem uitstekend smaakte.

Een tweede kan werd gekommandeerd en ons boertje voelde dat de wijn hem danig naar 't hoofd steeg.

Onderwijl de Spanjaard zich beijverde den boer een roes aan te geven, zat Marten in den kelder met zijn geliefden te praten.

Dat was een hartelijke ontmoeting geweest na zulk een lange scheiding en over en weer viel er heel wat te ver-

tellen, ofschoon de verhalen van den jongen vrijbuiter zeker wel de belangwekkendste waren.

De schemering was reeds lang ingevallen en er werd in den kelder een licht ontstoken, nadat de kelderopening aan het tuinpad met een dik stuk doek bedekt was, zoodat geen licht naar buiten kon schijnen.

Marten ontvouwde nu zijn plan voor de ontvluchting. Zijne moeder zou nog denzelfden avond in de ledige kist plaats nemen, terwijl de volgende keer Machteld op dezelfde wijze zou vervoerd worden.

Ook Hendrik werd in het geheim ingewijd en zijn oordeel luidde, dat het een weloverlegd plan mocht heeten. Als de voerman, na Machteld's ontvluchting nog een derden tocht wilde doen, had Hendrik ook wel lust om op dezelfde manier Steenwijk te verlaten.

Marten's moeder maakte zich reeds gereed.

Onderwijl al deze plannen beraamd werden, was het den Spanjaard gelukt om den boer aan 't praten te krijgen.

„Heb je nu niets anders in dit nest te doen, dan alleen wat boter, kaas en eieren te verkoopen?" vroeg Rodrigo zoo bij den neus langs.

„Dat zou je graag willen weten," grinnikte de boer.

„Och 't scheelt mij weinig; want al heb ik daar straks gezien, dat er een man uit je wagen sprong en hier naast de herberg in het huis verdween, daarom bekreun ik er mij niet over."

„Zoo heeft u dat gezien?"

„Zeker, maar zooals ik zeg, scheelt het mij niets. Hij gaat zeker aanstonds weer met je naar je woning terug, hé?"

„Hij zelf niet, maar... hier haperde de boer, die nog niet zoo beschonken was of toch nog besefte, dat hij wat te veel zeide.

„Hier," sprak Rodrigo, en schoof den boer eenige goudstukken toe, die hij met begeerigheid opraapte; „je ziet ik ben niet karig, maar vertel mij nu eens alles."

„Kan ik er van verzekerd zijn dat niemand een haar gedeerd zal worden?"

„Zeker, kerel! wat zoudt ge anders denken?"

„Nu, dan wil ik 't je wel vertellen."

De beschonken boer verhaalde nu in geuren en kleuren alles wat hem bekend was en Rodrigo zegende het oogenblik, dat hem met het boertje in kennis had gebracht.

Een boosaardige trek kwam op 't gelaat van den Spanjaard, doch achter een bloemzoet glimlachje verborg hij dat gevoel.

Hendrik intusschen, eenigszins bezorgd over het lang uitblijven van den boer, maakte van de gelegenheid gebruik, dat er niemand in de nabijheid was om Marten's moeder in de kist te helpen.

Eindelijk verscheen het boertje en zijne houding deed maar al te duidelijk zien, dat hij vol zoeten wijns was.

Toch gelukte 't hem zijn paard voor te spannen.

Rodrigo stond intusschen met een ponjaard in de vuist geklemd aan de deur, om te zien of er niemand uit het huis kwam om mede te rijden.

Dit geschiedde niet.

„Ha," prevelde hij; „de vogel zal nog in de knip zijn. Des te beter!"

Marten en Machteld waren inmiddels in een vertrouwelijk gesprek gewikkeld, dat op fluisterenden toon gevoerd werd.

Zij hadden elkaar veel te zeggen en kwamen overeen, indien de toestanden iets gunstiger waren, samen in den echt te treden.

Daar buiten echter loerde het verraad, dat den ondergang van den Watergeus en diens uitverkorene op 't oog had.

Toen Rodrigo niemand uit Hendrik's woning had zien gaan, sloop hij den tuin in en ging op verkenning uit.

Nabij het poortje meende hij in den stillen avond gefluister te hooren.

Hij tuurde in alle richtingen, doch bespeurde verder niets.

Daar stoot hij met den voet onwillekeurig tegen eenig traliewerk, tast er met de hand naar en voelt achter de tralies een geweven stof.

Voorzichtig bukt de soldaat zich en meent ook licht achter het doek te bespeuren. Met zijn ponjaard boort hij een gaatje in het doek en tuurt, op de knieën voorover liggende, naar binnen door de nauwe opening.

Een kreet zou hem ontsnapt zijn van verrassing, als hij zich niet met geweld nog juist in tijds had weten te bedwingen.

Daar voor zich, op een paar schreden afstand van zijn wapen, ziet hij zijn vijand, nu veel stoerder en forscher, maar met een nog stoutmoediger gelaat dan op dien avond, nu in 't bijzijn van een meisje, wier gelaat hij nog niet heeft kunnen zien.

Juist heft zij 't hoofdje op en een flauw schijnsel van het licht verheldert het schoone gelaat, dat blozend van geluk zich op 't liefelijkst voordoet.

Verrast door die heerlijke verschijning, blijft Rodrigo in bewondering staren naar het paartje, dat daar voor 't eerst zulk een zoet en vertrouwelijk onderhoud heeft.

Toen richt zich de Spanjaard haastig op en mompelt tusschen de tanden; „Ha, vervloekte vrijbuiter, dat zal ik je voor goed afleeren.

Nog dezen avond moet gij mij in handen vallen, dan is mijne vrijheid gekocht.

Domkop, dat ik niet eerder dat prachtige meisje ontdekt heb!

Dat is iets voor onzen kapitein! Maar Don Diaz di Vingo, dat liefje zal je mij met vele goudstukken moeten betalen!"

Na deze ontboezeming liep hij snel naar de herberg en riep tot eenige soldaten: „Volgt mij, een der vermetelste vijanden van onzen wettigen Koning en heer heeft zich hier in de nabijheid verscholen. Met beleid kunnen wij hem best vangen en aan onzen heer kapitein overleveren."

Bij het huis gekomen, waar Hendrik woonde, beval Rodrigo de woning te omsingelen, opdat de vrijbuiter niet zou ontsnappen.

Martens moeder was onderwijl met den boer aan diens woning gekomen.

Zijne vrouw moest het paard uitspannen, omdat Krelis zelf te beschonken was om dit te kunnen doen.

Zij was ook de arme weduwe behulpzaam, om uit de benauwde schuilplaats te geraken en hield de vrouw 's nachts bij zich.

Toen Rodrigo het huis door zijn makkers, acht in getal, had doen omsingelen, trad hij met de ponjaard in de vuist voor de deur, en klopte aan.

Hendrik kwam uit zijne kamer en wilde zien wat er was, doch zoodra hij de deur opende greep de Spanjaard, bijgestaan door eenen kameraad, den bejaarden man beet en sleurde hem op straat, waarna beiden naar binnen drongen en zich naar den kelder spoedden.

Machteld maakte Marten opmerkzaam op dat ongewoon rumoer en opende instinctmatig de afsluiting, die naar de verborgen gang leidde.

Juist poogde de vrijbuiter het meisje tot kalmte aan te manen, toen de kelderdeur geopend werd en Rodrigo naar binnen ijlde. Zijn metgezel hield voor de kelderdeur stand.

Zijne vriendin omvattende met de linkerhand, had Marten een breed scherp mes uit den gordel getrokken en zwaaide zijn wapen met dreigende gebaren.

Uitdagend zag hij zijn vijand in de oogen.

„Geef u over, hond!" riep Rodrigo; „ontkomen zult ge thans niet. Het geheele huis is omsingeld."

„Nooit!" sprak de vrijbuiter vastberaden.

„Als ge u goedschiks gevangen geeft, zal uwe bruid ongedeerd van hier mogen gaan."

„Wie is mij daar borg voor?"

„Mijn woord van eer!"

„'t Eerewoord van een Spanjaard!" zei Marten op verachtelijken toon.

„Is beter te vertrouwen dan dat van een eervergeten vrijbuiter," klonk 't smalend.

„Marten, denk aan u zelven," fluisterde Machteld en rukte zich los uit den beschermenden arm.

„Nooit verlaat ik u," hernam hij vastbesloten; „liever sterf ik met u, dan u in de handen der Spanjolen te laten."

„Hier is een geheime schuilplaats, waarin ik mij verbergen kan," fluisterde het meisje; „beproef gij maar te ontsnappen en lok de vijanden naar buiten."

„Welnu," zei Marten toen, schijnbaar zich schikkende in zijn lot, als gij mij wilt hebben, vang mij dan maar!"

Met die woorden was hij snel vooruitgesprongen en wierp Rodrigo op zijde. Buiten den kelder werd hij echter gegrepen door den anderen Spanjaard, een krachtige kerel.

Rodrigo was weer opgestaan en snelde den vluchteling achterna.

Van die gelegenheid maakte Machteld gebruik om haastig in de verborgen schuilplaats te ontkomen.

Nauwelijks was zij er echter in, of de zorg voor het lot van haren minnaar, zou haar hebben bewogen weer in den kelder terug te snellen.

De verschillende aandoeningen der jongste oogenblikken hadden haar nochtans zoo aangegrepen, dat zij onder 't uiten van een kreet in zwijm viel.

Marten worstelde met den Spaanschen soldaat en was reeds aan de straatdeur gekomen, toen op het hulpgeroep van Rodrigo ook de andere vijanden aansnelden en den wanhopig worstelenden man aangrepen.

„Bindt den vervloekten vrijbuiter," riep Rodrigo.

„Geef maar koorden," sprak een der soldaten.

„Ik zal ze halen," hernam Rodrigo en snelde naar de herberg.

„Zoo die man ontkomt," dacht hij, „verbeur ik mijne vrijheid! Gelukt het ons hem bij den kapitein te brengen,

dan heb ik weldra dit mistige oord den rug gekeerd en vertrek naar mijn schoon vaderland, om voortaan in ongestoorden vrede te leven, als een rijk man."

Inmiddels was de oude Watergeus, Hendrik Wolterz, op eigen behoud bedacht, op de vlucht geslagen, met het doel door een der stadspoorten naar buiten te ontkomen. Bij de post was hij echter door de wacht aangehouden en in arrest gebracht.

Terwijl Rodrigo juist eenige koorden had bijeengebracht met behulp van den kastelein, hielden de Spanjaarden Marten stevig vast aan handen en beenen.

Eensklaps meenden zij op eenigen afstand, in de richting der wallen, trompetgeschal te hooren en was 't of Rodrigo's stem hun toeriep: Naar de wallen, naar de wallen!

Daar is de vijand; laat den gevangene loopen en spoedt u hierheen!"

De gefopte Spanjaarden lieten hun prooi ijlings los en snelden naar de wallen.

Op hetzelfde oogenblik kwam hun makker met de koorden uit de herberg en riep tot de soldaten; „waar gaat ge heen; is hij ontvlucht?"

„Wat!" hernam er een; „je hebt ons zelf geroepen om naar de wallen te gaan, omdat de vijand in aantocht was."

„En wij hebben ook duidelijk de trompetten het „Wilhelmus" hooren blazen," voegde er een ander bij.

„En ik zeg je, dat ge ezels zijt," bulderde Rodrigo; „die helsche vrijbuiter is een buikspreker en heeft u beet gehad! Gauw terug en hem opgespoord, voor hij ontkomt?"

Marten had zich snel opgericht, was met één sprong over het tuinpoortje, bukte nog even voor het traliewerk des kelders, tuurde naar binnen en zag de opening door den Spanjaard in het doek geprikt.

Van Machteld bespeurde hij niets meer en dit gaf hem hoop, dat zij ontkomen was in de geheime schuilplaats.

Daar hoorde hij de soldaten weer voor 't huis.

Een paar van hen klommen over 't poortje en zetten

den vluchteling na, die in de richting van den tuinmuur heensnelde.

Nu was er echter lijn noch dreg als hulpmiddel en de muur bleek te hoog om er zoo op te komen.

Gelukkig stond er een boom, niet ver van den muur. De Watergeus, aan het klauteren gewoon, klom van tak tot tak, en slingerde juist zijn lichaam over den tuinmuur, toen zijne vervolgers den boom begonnen te beklimmen.

„Hebt ge hem?" riep Rodrigo, die zich door de herberg naar den tuin had gespoed.

„Nog niet," was 't antwoord.

„Ik geef tien goudstukken aan hem, die den slungel dood of levend vangt," schreeuwde de verwoede Spanjaard.

„Houdt hem, verraad!" gilden nu de soldaten naar de wachters op de wallen.

Intusschen had Marten, die zich ook reeds van den wal had laten glijden en behouden buiten de stad was gekomen, het op een loopen gezet naar de rivier, om weer in 't moeras zijn vlucht voort te zetten.

Nog lang zochten de Spanjaarden in den omtrek, doch de vogel was weer ontkomen.

Rodrigo tierde en vloekte en toen hij, in den kelder van Hendriks huis gekomen, ook Machteld niet terugvond, was hij razend en zei in zijn drift: „Nu zal die oude grijskop 't met zijn leven betalen!"

Hij bedoelde Hendrik, die intusschen nabij een der poorten zat opgesloten.

HOOFDSTUK XVI.

Rodrigo's listen.

Geheel terneergeslagen was Rodrigo in zijn kwartier teruggkeerd.

Den vogel in de hand gehad en hem toch weer hebben laten vliegen; dat was hem te kras.

Ook dat mooie meisje zoo spoorloos verdwenen; wat zou de kapitein haar gaarne hebben gezien.

Nu Rodrigo er over nadacht, had hij noch in Spanje noch elders ooit schooner meisje gezien.

Waar kon de oude bewoner van het huis gebleven zijn? Dit moest en zou hij weten.

Den volgenden morgen begaf hij zich reeds vroeg op weg, om een verkenningstocht te ondernemen. Hij behoefde niet lang te zoeken, want onder tromgeroffel werd de gevangene door de wacht naar den bevelhebber der stad geleid, om verhoord te worden.

Rodrigo volgde den stoet.

Weldra was de oude voor den kapitein gebracht, die met twee zijner officieren een soort van rechtbank vormde.

De poortwachter deed verslag van hetgeen den vorigen avond was geschied.

Toen volgde een verhoor van den gevangene.

Voorts werden de soldaten ondervraagd en Rodrigo allereerst.

Hunne verklaringen waren zoo bezwarend voor den ouden man, die een der ergste vijanden van Spanje's Koning en diens gehoorzame onderdanen eene schuilplaats had ver-

leend, dat Hendrik veroordeeld werd, om nog vóor den nacht te worden opgehangen.

Eensklaps scheen Rodrigo eene ingeving te krijgen en hij vroeg den kapitein een onderhoud. Dit werd hem toegestaan. De Spanjaard redeneerde bij zich zelven;„ Wat ik door geweld niet heb kunnen bewerken, moet wel door list geschieden."

Toen de kapitein hem in zijn vertrek had laten komen, vroeg hij: „Wat verlangt gij?"

„Ik heb eene belangrijke ontdekking gedaan, heer kapitein!"

„En welke?"

Rodrigo verhaalde in geuren en kleuren zijne ontmoeting van den vorigen avond en toen hij gewaagde van het schoone meisje, moest di Vingo onwillekeurig glimlachen.

„Ik geloof wel dat ge wat overdrijft," zei de kapitein.

„Volstrekt niet, heer kapitein, veeleer is mijne schildering ver beneden de werkelijkheid."

„'t Zou mij aangenaam zijn de schoone hier eens te zien."

„Wanneer ik haar hier heenvoer, zal mij dan dezelfde gunst verleend worden als mij toegezegd was voor de gevangenneming van den vrijbuiter?"

„Gij bedoelt vrijheid om naar Spanje te mogen terugkeeren?"

„Juist, heer kapitein!"

„Welnu, lever mij 't meisje hier, maar heel en gaaf, en zachtzinniger behandelen dan gij gewoon zijt, en ik schrijf u een vrijbrief."

„En wilt u mij ook de vrijheid geven de middelen te bezigen, die ik onmisbaar acht voor de bereiking van mijn doel?"

„Noem mij die eerst."

„Dan moet de veroordeelde oude Watergeus voorloopig in vrijheid worden gelaten."

„Dat zou te bespottelijk zijn; hij is zooeven veroordeeld en moet nog vóór den nacht worden gehangen."

„Hij heeft dat ruimschoots verdiend, heer kapitein,

doch er moet uitstel worden verleend; meer verlang ik niet.

De oude Watergeus moet de tusschenpersoon zijn om de lieve schoone in handen te krijgen."

„En hoe zoudt ge dat willen aanleggen?"

De Spanjaard zette nu verder zijn plan uiteen, waarna de kapitein last gaf, om den ouden Watergeus voorloopig in vrijheid te stellen. Tevens werd aan de poortwachters last gegeven, om bijzonder op te letten, dat Hendrik de stad niet verliet.

De goede Steenwijker wist niet of hij waakte of droomde, toen hij zoo eensklaps in vrijheid werd gesteld met de woorden: dat hij wel naar zijne woning kon terugkeeren.

Machteld, die in hare schuilplaats in zwijm was gevallen, keerde na geruimen tijd eerst tot bewustzijn weer.

't Scheen haar toe of zij uit een benauwden droom ontwaakte, maar toen zij langzamerhand tot de overtuiging kwam met de droeve werkelijkheid te doen te hebben, barstte zij in snikken en weeklagen uit.

Daar buiten was alles stil. Geen geritsel drong tot in haren schuilhoek door.

Handenwringend en jammerend zat zij uren achtereen in vertwijfeling neer.

Eindelijk, daar hoorde zij eenig geritsel.

Er kwam iemand in den kelder.

Zou het vriend of vijand zijn?

Het meisje hield zooveel mogelijk den adem in om zich niet te verraden.

Daar sprak een welbekende stem, op een toon, die ontroering verried: „Machteld, zijt ge daar?"

„Ja, goede vader Hendrik," was 't antwoord, „o vertel mij wat is er van Marten geworden?"

„Kom eerst te voorschijn, kindlief!"

Met deze woorden opende hij de geheime schuilplaats en de schoone trad met gezwollen oogen en betraande blikken te voorschijn.

't Was of de lijdenstrek haar bekoorlijk gezicht nog verhoogdè.

„Ik heb hoop," hervatte Hendrik; „dat Marten ontkomen is; want ik heb hem noch gezien noch iets van hem gehoord. Of hij àl dan nièt gewond is, zou ik u evenmin kunnen verhalen."

Daarop deelde hij het meisje zijn eigen wedervaren mee, en nu was zij van oordeel, dat de Spanjaarden, die thans de bezetting der stad uitmaakten, niet zoo wreed waren als wel eens gezegd was.

Dit stelde haar omtrent Marten's lot ook weer eenigszins meer gerust.

Nog waren Hendrik en Machteld in druk gesprek, toen aan de huisdeur geklopt werd. Met beangst hart ging de eigenaar van het huis naar voren en Machteld trok zich in hare schuilplaats terug.

Toen de deur geopend werd stond een monnik voor Hendrik, die den geestelijke verbaasd aanstaarde.

„Mag ik even binnenkomen; want ik heb u over eene belangrijke zaak te spreken, doch er is haast bij," begon de monnik.

„Kom binnen, eerwaarde," was Hendrik's antwoord.

„Heeft hier niet een meisje bij u gewoond, dat met een jongen vrijbuiter verloofd was?

„Bedoelt u Machteld?

„Ja, haar naam is mij onbekend, doch ik zou gaarne willen vernemen waar zij zich ophoudt."

Inmiddels was de gewaande geestelijke reeds den kelder binnengegaan.

Dit wekte bij Hendrik eenigermate argwaan op.

„Ik had voor dat meisje eene boodschap van haren verloofde," ging de monnik voort.

„Mag ik die boodschap ook weten, eerwaarde?" vroeg de Steenwijker.

„Zeer zeker! De jonge man van wien ik spreek... och, hoe heet hij ook weer?"

„Marten!"

„Juist, Marten, is gisteren bij zijne ontvluchting gevangen genomen."

Machteld, die alles woord voor woord verstaan had, dreigde neer te zinken.

„En welk vonnis is er over hem geveld?" vroeg Hendrik weer.

„Hij is nog niet gevonnist; zijn misdrijf is van dien aard, dat de Koning, onze wettige heer en gebieder in dit geval oordeelen moet.

Omdat de gevangene een moedig en vermetel man is, wenscht de bevelhebber, Don Diaz di Vingo, den vrijbuiter naar Spanje te laten overbrengen met andere gevangenen.

Daar wordt hij dan voor den Koning gebracht, en hem gevraagd of hij als bevelhebber van een Spaansch oorlogsschip in dienst wil treden.

Stemt hij toe, dan wacht hem eer en aanzien; weigert hij, zoo is hij een kind des doods."

„En heeft hij geweigerd?"

„Dat kan eerst geschieden als hij bij onzen koning is, doch hij zal wel verstandiger zijn."

„Onmogelijk!" mompelde de oude Watergeus binnensmonds.

„Nog vanavond wordt de gevangene met eenige anderen vervoerd en zal per scheepsgelegenheid naar Spanje vertrekken.

Hij heeft echter gesmeekt om zoo mogelijk nog een onderhoud te hebben met zijn meisje, ten einde met haar te raadplegen wat hij zal doen."

De Steenwijker zweeg, zelf niet wetende wat hij moest antwoorden.

„Misschien," ging de monnik voort, „dat hare voorspraak nog wel iets vermag bij onzen kapitein, ook bij weigering van den gevangene om dienst te nemen op onze vloot. In dat geval zou hij dan veroordeeld kunnen worden tot dwangarbeid in ons land."

Nu Machteld vernam, dat wellicht hare voorspraak iets ten gunste van Marten zou kunnen uitwerken, werd het haar te eng in hare schuilplaats en snelde zij onergdenkend den kelder binnen.

Een glans van blijde verrassing overtoog het gelaat van den gezant, die niemand anders was dan de listige Rodrigo.

Hij had, na zijn baard en knevel te hebben weggeschoren, zich in een monnikspij gehuld en dus het geestelijk kleed misbruikt om zijn doel te bereiken.

't Was hem maar al te zeer gelukt en het vermoeden, dat het meisje ergens in de nabijheid van den kelder verborgen was gehouden, bleek niet ongegrond te zijn geweest.

„Mijne dochter," sprak nu Rodrigo op zijn aangenomen ernstigen toon; „als ge aan de bede van een ongelukkigen gevangene wilt voldoen, volg mij dan. Ik beloof u bij den kapitein tot voorspraak te zullen zijn."

„Ik ben bereid u te volgen, eerwaarde vader," zei 't meisje op bedeesden toon.

„Gij moet door vele krijgslieden trekken. Onder die menschen vindt men vele ruwe lieden. 't Is voor u dus beter dat zij niet zien, dat eene maagd hen voorbijschrijdt. Laat dit kleed u daarom zoolang eene andere gedaante doen aannemen."

Met die woorden bracht hij een opgerolde monnikspij met kap van onder zijn opperkleed voor den dag, en was Machteld behulpzaam, om zich te vermommen.

„Straks geleid ik u weer naar uwen vader terug; doch laat ons nu gaan!"

Machteld reikte den ouden man de hand en toen hij iets wilde zeggen, trad de gewaande monnik haastig op hem toe, en fluisterde; „Aan mij dankt gij uw leven. Als gij dit meisje iets zegt, wordt ge beiden opgeknoopt."

Eensdeels uit zucht tot zelfbehoud, anderdeels uit vrees dat het Machteld in 't verderf zou storten, bleef de oude zwijgen, maar toen beide monniken zijn huis uitgingen,

balde hij in machtelooze woede de vuisten en zei, met spijtige tranen in zijn stem: „Ik laat mij kielhalen als dat zuiver spel is."

Weldra was Rodrigo met zijn offer bij den kapitein aangekomen.

De soldaat bracht Machteld in een vertrek en vroeg haar daar een poosje te blijven wachten.

Onderwijl had hij di Vingo gewaarschuwd, en deze, die 't meisje kon zien zonder dat zij iets van hem gewaar werd, was een en al bewondering.

„De soldaat heeft waarlijk niet overdreven," mompelde de jonge kapitein.

Met stomme bewondering bleef de Spaansche edelman naar de liefelijke verschijning turen.

Een vurig verlangen om dat meisje eenmaal zijne vrouw te mogen noemen overmeesterde hem.

Zijne liefde was zuiver en zonder lagen hartstocht.

Wat zou hij echter het meisje zeggen?

Zou 't niet een hoogst onvruchtbaar werk zijn, haar nu te zeggen wat hij voor haar gevoelde, nu haar gemoed zoo geheel vervuld was van den jongen vrijbuiter?

Die jonge man moest wel een zeer belangwekkende persoonlijkheid zijn, om het hart van zulk een liefelijk zacht schepseltje te kunnen veroveren.

Di Vingo zou ook hem wel eens willen zien, maar neen, dacht hij er terstond bij; liever wenschte hij dat de man niet bestond!

Toen de jonge man het eindelijk waagde het vertrek binnen te treden, was hij zichtbaar met zijne figuur verlegen. Een hooge blos overtoog zijn fraai gelaat, en op teederen toon voegde hij haar toe: „Wees gegroet, schoone deerne!"

Machteld was opgestaan en boog voor den edelman. In haar blik lag iets zoo smeekends, dat hij er door tot in 't diepst van zijn ziel geroerd werd.

Eer de kapitein het voorkomen kon, lag de schoone

voor hem geknield en bad: „Red hem, edele heer, red hem, en God zal er u voor loonen!"

„Hebt gij hem dan zóo lief?" vroeg hij min of meer getroffen.

Machteld kon niet spreken en nokkend 't mooie hoofdje buigende, stamelde zij: „Ja!"

„Ik wil zien wat ik voor u doen kan," hernam de jonkman; „doch gij hebt misschien in langen tijd niets genuttigd. Ik wil u eerst wat brood en wijn doen brengen."

Hij bespeurde haar afwerend gebaar niet en verliet het vertrek. Een oogenblikje later bracht een der dienstvrouwen aan Machteld een beker wijn en een stuk brood.

Onderwijl ontbood di Vingo zijn vertrouwde. Rodrigo verscheen spoedig, nog steeds in zijn monnikspij gehuld.

„Dat lieve kind moet met de meeste voorkomendheid behandeld worden, Rodrigo!"

„Daar zal ik voor zorgen, heer kapitein, zoolang zij althans onder mijne hoede is."

„Ik verlang, dat zij den vrijbuiter in het geheel niet meer ontmoet."

„Daarvoor kan gemakkelijk gewaakt worden, heer kapitein!"

„O, dat zij bij mijne moeder ware!"

„Dat kan ook geschieden, heer kapitein!"

„Op welke wijze?"

„U heeft mij de vrijheid toegezegd, indien ik de schoone in uwe nabijheid bracht. Daaraan heb ik voldaan; ik mag dus nu zeker den vrijbrief vragen?"

„Maar daarmede is Machteld nog niet bij mijne moeder."

„Ik zal haar geleiden, heer kapitein."

„Denkt gij dan dat ik zulk een kostbare parel aan uwe zorgen zou durven toevertrouwen?"

„De heer kapitein schijnt in werkelijkheid verliefd te zijn. Nu, ik heb trouwens nooit mooier schepseltje gezien."

„Zwijg, vermetele!" gebood di Vingo. Toen vervolgde hij: „Zou er niet een geschikte vrouw zijn te vinden, die tegen

goede belooning onder uw geleide den tocht naar Spanje zou durven ondernemen? 't Is een lange en gevaarvolle tocht."

„Dat is het, heer kapitein. Doch ik weet een zeer geschikte geleidster.

„Marinka, onze waschvrouw, de weduwe van Enrico, zou zeer gaarne naar Andalusië terugkeeren, nu haar man dood is."

„Luister nu eens goed, Rodrigo! Gij geleidt beide vrouwen naar mijne moeder. Aan Machteld hebt gij reeds 't zotte verhaal opgedischt, dat zij voor haren verloofde, den jongen vrijbuiter, bij onzen heer en koning, vrijspraak zou afsmeeken. Zij gelooft dit in haren kinderlijken eenvoud, en meent haren jongen vriend daar te zullen vinden en zal dus gemakkelijk volgen. Zijt gij eenmaal in Spanje, dan zal 't u niet moeielijk vallen haar wijs te maken, dat Marten verdronken is. Ik geef u een brief aan mijne moeder mede, en zoodra zij die gelezen heeft, zal zij u als bijzondere belooning 2000 goudstukken ter hand stellen."

Het oog van den soldaat fonkelde en een begeerige trek kwam hem op 't gelaat, toen hij van zulk een som hoorde gewagen.

„Ik zweer u, heer kapitein, dat zij veilig en wel bij uwe moeder zal aanlanden. Als u den brief wilt schrijven, zal ik Machteld op de reis voorbereiden."

Di Vingo keurde dit voorstel goed.

Nu trad Rodrigo bij Machteld binnen, die alleen een teugje wijn had genoten, maar van het brood niets had genuttigd, en deelde haar behoedzaam mede, dat Marten reeds was afgereisd.

„Indien wij dus niet te laat willen komen," voegde hij er bij; „moeten wij nog vóor den nacht afreizen."

Het meisje was terstond bereid om te volgen. 't Gold, naar zij in den eenvoud haars harten geloofde, Marten's welzijn. Marinka was blijde, naar haar zonnig vaderland terug te kunnen keeren.

Tegen den avond trokken drie monniken uit de Onnigerpoort de stad uit.

HOOFDSTUK XVII.

Een ongelukkige tocht.

Marten, die zoo gelukkig ontkomen was, kwam reeds voor dag en dauw te Blokzijl aan.

Gevoelde hij zich gelukkig bij de gedachte, dat Machteld eenmaal zijne bruid zou zijn, toch werd hij nu door de vreeselijkste ongerustheid over haar lot gekweld.

„Had ik haar toch maar niet verlaten," mompelde hij nu en dan spijtig, doch tevens gevoelde hij, dat hij toch niets in haar belang had kunnen doen. Viel hij ooit weer in 's vijands handen, dan was het zoo goed als zeker, dat men hem zou dooden.

Hoe verheugde 't hem echter, dat zijne moeder gered was. Nu moest Machteld nog verlost worden, dan zou hij met de geheele familie naar Friesland of een der eilanden trekken. Daar toch kwamen de Spaansche benden zelden of nooit.

Hij peinsde op allerlei middelen om te weten te komen wat er van zijne geliefde geworden was.

Aan „de Stormvogel" had hij in het geheel niet meer gedacht door de gebeurtenissen der jongste dagen.

„O, als de gruwzame Spanjaard haar eens had ontdekt; wat zou er dan van haar worden?"

Deze gedachte alleen was in staat hem half waanzinnig te maken en in machtelooze woede balde hij de gespierde vuisten.

Zou er dan geen enkel middel te bedenken zijn om een bode naar Steenwijk te zenden, die voorzichtig een onderzoek zou kunnen instellen?"

Daar dacht hij aan den boer in wiens kist hij zelf te Steenwijk was gekomen. Zou die man niet te bekoopen zijn om andermaal een tocht naar de stad te ondernemen?

Spoedig was Marten aan Krelis' woning.

De voerman was voor dien dag niet te bewegen om naar Steenwijk te vertrekken.

Bij het zien van de ongerustheid des jongen mans en met het bewustzijn de voornaamste oorzaak van zooveel ellende te zijn, beloofde Krelis den volgenden dag eens op verkenning te zullen gaan.

Marten beloofde hem duizend goudstukken, wanneer hij er in slaagde Machteld in veiligheid te brengen.

De voerman gevoelde nu grooten spijt voor de weinige goudstukken van den Spanjaard er duizend van den vrijbuiter te moeten derven.

Dit toch stond bij hem vast, dat het schoone meisje wel door de Spanjaarden ontdekt en wie weet aan welke ellende zou zijn blootgesteld geworden.

Den dag na Machteld's vertrek, belaadde Krelis zijn vrachtwagen met boter, kaas en eieren. De kist was maar matig gevuld, omdat de koopwaar alleen diende voor den schijn.

Als gewoonlijk had de boer aan de Oosterpoort de eerste leverantie, doch de wacht scheepte hem met een paar geldstukken af, lang niet toereikend voor wat ingekocht was.

Met een ontevreden gelaat toog het boertje verder.

Na dezen en genen klant te hebben bezocht, reed hij naar de herberg, doch deed in 't voorbijgaan het huis van Hendrik Wolterz aan, waar hij met een korf met eieren naar binnen trad.

Daar werd hem door den ouden Watergeus alles verteld wat er voorgevallen was. Krelis betreurde het zeer dat Machteld was meegetroond 't meest nog om de duizend goudstukken, die hij nu zou derven.

Toen Hendrik echter vernam, dat Marten veilig te Blokzijl was aangeland, doorzag hij het listige plan van

den gewaanden monnik geheel, en nu kwam ook de vrees bij hem boven, dat hij zelf wel weer spoedig gevat zou worden om zijn vonnis te ondergaan.

Tot groot geluk van den ouden, was de kapitein geheel vervuld van de overweldigende schoonheid der lieve Machteld.

Aan den ouden Watergeus had de bevelhebber in het geheel niet meer gedacht.

Hendrik, thans meer dan ooit op levensbehoud bedacht, drong er bij den voerman op aan, dat deze hen in de kist een plaatsje zou inruimen.

De voerman, meer bevreesd voor de Spanjaarden dan in den aanvang, verwierp eerst het voorstel, doch toen de oude zeide, dat hij al zijn spaarpenningen zou krijgen als Krelis hem in veiligheid had gebracht, liet de boer zich toch overhalen.

't Gelukte om ongezien den veroordeelde een plaatsje in de boterkist te verschaffen.

Nu ging Krelis even in de herberg aan, verkocht daar eenige artikelen, dronk er een kan bier en bracht het gesprek op Rodrigo en voorts op Machteld.

„Dat was nog eens 'n royale soldaat, die mij eergisteren zoo gul op wijn onthaalde," meesmuilde 't boertje; „'t scheelde maar weinig of ik had een roes aangekregen."

„En wat hebben wij pas na je vertrek een spektakel gehad," zei de waard.

„Hoe zoo?" vroeg Krelis zoo onnoozel mogelijk.

„Wel, de oude hiernaast speelde onder één hoedje met de Prinsgezinden, met de vijanden van onzen wettigen heer en Koning. Nu echter is 't geheele nest der oproerlingen uitgeroeid."

„Zijn allen opgeknoopt?"

„Nog niet; maar zooveel waren er ook niet. Alleen de oude zal worden opgehangen. Hij hield een mooi jong meisje verborgen, dat gisterenavond naar Spanje is vertrokken, onder geleide van Rodrigo. De kapitein schijnt

haar later te willen trouwen, als hij weer in zijn vaderland zal terug zijn."

„Hoe weet ge dit alles?"

„Wel, heel eenvoudig. Een der Spaansche waschvrouwen, eene weduwe, heeft het aan de soldaten verteld, en gisterenavond spraken zij er hier over. Marinka, zoo heet de Spaansche vrouw, is zooveel als de bediende van het jonge meisje, en zal haar vergezellen tot aan het kasteel der gravin, kapitein di Vingo's moeder. Als drie monniken vermomd, zoo verhaalden de soldaten, zijn zij gisteren tegen den avond op reis gegaan."

„En wanneer zouden zij nu in Spanje kunnen zijn?"

„Wie weet of daar niet een jaar mede gemoeid is. Rodrigo heeft de reis al een paar malen te voet gedaan. Dus is hij bekend met de beste wegen. Het geestelijk kleed der reizigers beschermt hen tegen allerlei aanvallen en moeielijkheden. Ik voor mij zou niet gaarne zulk een tocht medemaken.

„En ik niet! Doch 't wordt tijd om te vertrekken; ik heb vandaag weinig koopwaar medegenomen, omdat ik weer vroeg wensch thuis te komen."

Krelis groette en vertrok.

De boer wist meer dan genoeg. De duizend goudstukken waren voor hem gevlogen. Hij vloekte het oogenblik dat hij zich met den Spanjaard had ingelaten en gevoelde berouw dat hij over eenige medemenschen zooveel jammer had gebracht.

Met den ouden Hendrik in de kist, reed hij nog door eenige straten van het stadje en vertrok toen op klaarlichten dag, zonder door iemand verontrust of bemoeielijkt te worden.

Kapitein di Vingo, die onophoudelijk peinsde over het bekoorlijke meisje, herdacht nu nog eens de gebeurtenissen van den vorigen dag.

Daar viel het hem in, dat de oude vrijbuiter nog op vrije voeten was en aanstonds gaf hij een soldaat last, met

eenige makkers naar Hendrik's woning te gaan, en hem in verzekerde bewaring te nemen.

„Als ik dien ouden aan 't klappen kan krijgen," redeneerde di Vingo; „kom ik wellicht het verblijf van den jongen Watergeus te weten.

Dood of levend moet ik hem hebben. Hij moet tot elken prijs uit den weg geruimd worden.

Is hij eenmaal dood, dan kan hij mij bij de schoone niet meer in den weg staan.

Als zij hem niet meer ziet en evenmin van hem hoort spreken, zal de herinnering aan dien vermetelen vrijbuiter wel langzamerhand afslijten. In de omgeving mijner zachte, goede moeder, te midden van een schoon landschap, zal zij andere indrukken krijgen en wanneer Machteld dan eerst maar de zekerheid heeft van Marten's dood, zal zij mij stellig niet afwijzen, wanneer ik tot haar kom.

Aan zulke droomerijen gaf de jonge edelman zich over, toen de soldaten terugkeerden en hem bericht gaven, dat de oude vogel gevlogen was.

„Terstond het geheele nest doorzoeken," hij moet gevonden worden, al zou geen steen op den anderen blijven," beval de kapitein.

Onmiddellijk ging men het stadje doorzoeken en eindigde, toen niets gevonden werd, met Hendrik's huis geheel af te breken.

Intusschen was de gevangene, die zoo in tijds aan de galg ontkomen was, het huisje van den boer genaderd.

Marten trad den wagen reeds te gemoet, doch het gelaat van den voerman zei hem duidelijk genoeg, dat er voor hem weinig goede tijding was.

Nadat de boer hem in korte trekken het noodlottig bericht had gebracht, was 't alsof de jonge man plotseling krankzinnig was geworden.

De aderen van zijn voorhoofd zwollen op en de oogen puilden naar buiten.

Slecht een oogenblik duurde die uiting van machtelooze woede.

Fier richtte hij 't hoofd op en blikte met fonkelend oog om om zich heen.

„Den dood aan elken Spanjaard, dien ik op zee of te land voortaan ontmoet."

Achter een boschje, op eenigen afstand van de boerenwoning, werd hij ruiterij gewaar. Aanstonds zag hij, dat het vrienden waren.

Juist op dat oogenblik werd Hendrik door den boer uit zijn engen kerker verlost.

Hij trad op Marten toe en drukte hem vol medegevoel de hand.

De jonge man, had nauwelijks oog of oor voor den ouden Watergeus, die zijne moeder en Machteld zoolang een veilig toevluchtsoord had verstrekt.

Eindelijk bezon hij zich eenigszins en voegde Hendrik toe: „Ik verheug mij zeer, dat ook gij gered zijt. Krelis zal u wel naar mijn oom geleiden, waar ook mijne moeder thans is."

Toen, zich tot den boer wendende, vroeg hij: „Gij zegt dat zij gisterenavond zijn afgereisd, niet waar, en alle drie in monnikskleederen zijn?"

Krelis antwoordde in bevestigenden zin.

„Dan moet ik zien wat ik kan doen om haar te redden," sprak hij, en snelde weg in de richting van het boschje, waarachter de ruiters zich hadden opgesteld.

Toen Marten in hunne nabijheid kwam, ontwaardde hij, dat 't het kornet van den Frieschen ritmeester Berend Seysing was.

Een der ruiters keek hem oplettend aan en vroeg: „zijt gij het Marten?"

„Ha, de Vlaming!" was 't antwoord van den jongen vrijbuiter, die den ruiter aanstonds herkend had.

„Dient ge niet meer bij 't voetvolk?"

„Zooals gij ziet behoor ik thans tot de ruiterij; dat bevalt mij wel zoo goed. Maar wat voert gij thans uit?"

„Men noemt mij den vrijbuiter van Steenwijk; maar thans ben ik radeloos en kom uw hulp inroepen."

„Dat zult gij onzen ritmeester moeten vragen."

„Laat ik eerst even verhalen wat er gebeurd is."

In korte trekken verhaalde hij nu zijne jongste ontmoetingen, en beloofde duizend goudstukken voor het opsporen van zijn bruid.

„Nog altijd dezelfde domme streken," sprak de Vlaming; „doch daar is onze ritmeester. Ga tot hem met uw verzoek."

In een oogwenk was Marten den ritmeester genaderd, en vroeg hem met zijne manschappen te willen vergezellen, ten einde de vluchtelingen, die eene dagreis vooruit waren, te achterhalen.

De ritmeester schudde bedenkelijk 't hoofd en sprak: „Dat is een dolle onderneming. Weet ge welke richting het reisgezelschap heeft genomen?"

„Dat weet ik niet, ritmeester!"

„Dan zal het te veel zwarigheden inhebben."

„Ik geef duizend goudstukken, indien men er in slaagt om haar, die mij ontstolen is, terug te brengen."

De ritmeester had medelijden met den krachtigen jongen man, die er zoo verslagen uitzag.

„Jonge man," sprak hij; „ik weet dat ik mijne bevoegdheid overschrijd, door aan uwen wensch te voldoen. Zes manschappen met hunne paarden wil ik evenwel ter uwer beschikking stellen, op voorwaarde, dat allen hier morgen met het krieken van den dag weer terug zijn.

Evenwel kan noch wil ik den ruiters zulk eene roekelooze onderneming aanbevelen.

Ik zal dus vragen wie zich vrijwillig aanbiedt voor den tocht."

Toen de ritmeester zich tot de manschappen wendde en in korte trekken mededeelde wat er van hen verlangd werd, vroeg hij: „Wie heeft lust om tegen een belooning van vijftig goudstukken per hoofd deel te nemen aan den onderzoekingstocht?"

„Ik, ritmeester," hernam de Vlaming. Nog een paar anderen volgden zijn voorbeeld. Eindelijk traden er nog een

paar toe, waarop Marten vroeg of ook hem een paard kon worden verstrekt, dan zou hij persoonlijk deelnemen aan den tocht.

„Kunt ge gaardrijden?" vroeg de ritmeester.

„Een weinigje; maar al werpt mij 't paard af, dan zal ik er ook wel weer opkomen. Doch ritmeester, laten wij nu niet langer dralen; want ieder oogenblik talmens brengt ons verder van ons doel."

„Voorwaarts dan maar, mannen; aan den Vlaming draag ik het bevel over u op!"

Snel reed het zestal heen.

Marten, die als jongen reeds dikwijls te paard had gereden was het nog niet verleerd, doch in 't begin moest hij zich nog al eens aan de manen van zijn viervoeter vasthouden.

Onophoudelijk spoorde hij de anderen tot spoed aan.

„De ritmeester," zoo zei hij; „heeft u vijftig goudstukken per man toegezegd, doch als wij ons doel bereiken en Machteld uit de handen des Spanjaards verlossen, voeg ik er voor ieder uwer nog vijftig goudstukken bij."

Voort ijlde dus de ruiterstoet, op goed geluk af, of de rechte weg mocht worden ingeslagen.

Kapitein Don Diaz di Vingo had rust noch duur, toen hij vernam dat de oude Watergeus nergens was te vinden.

Hij vreesde dat de ontvluchte alles betreffende Machteld zou mededeelen aan den jongen vrijbuiter en deze, stoutmoedig en vermetel als hij was, niets onbeproefd zou laten om de reizigers in te halen en op te lichten.

Ofschoon di Vingo aan Rodrigo den raad had gegeven maar steeds per rijtuig langs de groote heirwegen voort te reizen, totdat hij buiten de grenzen van dit land op Duitschen bodem zou zijn, toch vreesde hij dat aan die opdracht misschien niet geheel te voldoen was.

Ten einde de reizigers zooveel mogelijk te beveiligen voor aanslagen van de zijde des vrijbuiters, zond de kapitein voetvolk en ruiterij buiten Steenwijk uit, om de wegen te

bezetten, en ieder, die verdacht werd, gevangen te nemen en in de vesting te brengen.

Voorts zeide di Vingo eene goede belooning toe voor de gevangenneming van den jongen Watergeus.

't Zal zoo ongeveer middernacht zijn geweest, toen langs een der wegen het zestal ruiters kwam aandraven en niet bemerkte, dat een kornet ruiterij en een vendel voetvolk langs den weg was opgesteld, om hen gevangen te nemen.

Voor onze mannen dus recht begrepen wat er gaande was, waren zij van alle zijden door Spaansche ruiters en krijgslieden omsingeld.

„Geeft u niet over," riep Marten met stentorstem; „laat je liever in de pan hakken!"

Verwoed sloeg hij om zich heen met het wapen, dat hij een der voetknechten ontrukte. In de drift om haast te maken, had hij zelven verzuimd zich te wapenen.

Hij had niets bij zich dan het mes, dat steeds in zijn gordel stak.

De Vlaming had een slag op 't hoofd gekregen en zonk bewusteloos van zijn paard.

Marten wilde hem ter hulp snellen, doch een der Spaansche ruiters had hem lang touw met een lus er in om 't hoofd geworpen en sleurde hem op den grond.

Aanstonds was hij door een groote overmacht van vijanden omringd en werd zoo stevig gebonden, dat hij geen lid meer verroeren kon.

Een gelijk lot ondergingen de andere ruiters.

Tegen den morgen werden de gevangenen in triomf in de stad gebracht en de soldaten jubelden bij de ontdekking, dat zij ook den gevreesden vrijbuiter hadden gevat.

Onverschillig en met bitteren wrok in 't hart, schreed Marten, zoo goed als zijne banden dit gedoogden, tusschen zijne vijanden in, door de hem zoo bekende straten van zijn geliefd maar ongelukkig Steenwijk.

Weldra verscheen di Vingo, wien door een renbode bericht van de gelukkige vangst was gebracht.

Hij monsterde de gevangenen en blijkbaar lang bleef zijn oog rusten op Marten.

„Wat een kloeke figuur," dacht de kapitein; „kracht en vermetelheid staan hem op 't gelaat te lezen."

Doch bijna gelijktijdig kwam hem het beeld der schoone Machteld voor den geest, en gevoelde hij 't, dat hij nooit haar hart zou winnen, zoolang hem zulk een medeminnaar in den weg stond.

De vrijbuiter moest dus tot elken prijs verdwijnen. Nu was de gelegenheid hem gunstig; waarom er nu niet terstond gebruik van te maken, alvorens die Watergeus met zijn duivelskunsten hem weer poogt te ontsnappen?

„Marten," sprak de Vlaming, die slechts bedwelmd was geweest en spoedig het bewustzijn had herkregen; „Marten, als er nu geen mirakel geschiedt, ontspringen wij den dans niet.

Ik wilde tenminste maar dat ik mij aan 't uiterste eindje van de wereld bevond."

Marten antwoordde niet.

Wat kon hem 't leven meer schelen, nu de glans van dat leven zoo verduisterd was. Wat moest er van Machteld worden, die nu zoo onbeschermd was overgeleverd aan de wreedaardige Spanjaarden?

Di Vingo had een krijgsraad laten beleggen, waarvoor de gevangenen zich, meest voor den vorm, zouden hebben te verantwoorden.

Het verhoor leverde niets op, dat in hun voordeel kon pleiten.

Zij waren met wapenen in de hand gegrepen, als rebellen tegen Spanje's Koning, door di Vingo en diens aanhang de wettige heer en Koning ook van deze gewesten genoemd.

De kapitein, als voorzitter van den krijgsraad, was van meening dat er een afschrikkend voorbeeld moest worden gesteld en adviseerde, om de gevangenen een voor een op het marktplein te laten onthoofden, en dit vonnis nog denzelfden dag te voltrekken.

De leden van den krijgsraad, die met meer recht, bloedraad had kunnen heeten, waren het met den president volkomen eens.

Derhalve luidde de uitspraak in den geest als reeds door di Vingo was genoemd.

De ongelukkige ruiters huiverden bij de gedachte aan zulk een snood vonnis, dat hun aanstonds door beulshanden 't hoofd van den romp zou worden gescheiden.

Alleen Marten, de jongste der gevangenen, vertrok geen spier van 't gelaat. Met diepe verachting en blikken, die niets dan wraakzucht verraadden, staarde hij di Vingo aan, die dezen blik niet kon verdragen en de oogen moest afwenden.

In den namiddag was op de marktplaats een schavot opgericht. De zes veroordeelden stonden naast elkaar, met de armen op den rug gebonden en door soldaten bewaakt.

Daar trad een priester op hun toe om hun godsdienstigen troost en bemoediging te verleenen, bij 't aanstaand afscheid van het leven.

Achter en voor het schavot stonden Spaansche soldaten tot het voetvolk behoorende, links en rechts van de ruiterij. De paarden der gevangenen waren natuurlijk buit verklaard, en ook deze dieren stonden nog op het marktplein.

't Bevel tot de voltrekking van de straf werd gegeven.

De beulsknechten grepen een der mannen aan, die vruchteloos nog een poging tot weerstand wilde beproeven, en sleurde hem naar het blok waar de beul met de vreeselijke bijl gereed stond.

Een geweldige slag en 't hoofd viel, zonder dat de gevonnisde een kreet had kunnen slaken.

Vol weerzin sloot Marten de oogen. Hij had den dood onder alle gedaanten reeds onder de oogen gezien, maar dat koelbloedig moorden van onschuldigen, kon hij niet aanschouwen.

De Vlaming zou vóor hem vallen en dan was 't zijn beurt. Nu begon zijn gemoed voor 't eerst eenige onrust te gevoelen.

Ook zijn hoofd zou aanstonds vallen.

O, kon hij slechts met dat hoofd Machteld's leven redden, ja, dan zou hij 't gewillig laten afslaan.

Reeds was de derde ruiter op het schavot gebracht en ontving den noodlottigen slag.

Een beulsknecht, naar zijn tongval uit Vlaanderen afkomstig, maakte zich gereed den vierden man naar de slachtplaats te voeren, toen eensklaps een paard van een Spaanschen ruiter, op geen meter afstand van den Vlaming duidelijk zeide: „laat deze drie mannen vrij; ze zijn onschuldig."

Met de grootste verbazing keek de man op, toen het dier in zuiver Vlaamschen tongval zoo sprak en er op volgen liet: „als gij niet terstond hunne boeien doorsnijdt, zult ge geen uur meer leven!

De ruiter sprong ontzet van het dier af en de beulsknecht in zijne bijgeloovigheid zijn ponjaard trekkende, sneed eerst Marten's boeien door, daarna die van den Vlaming en ten slotte ook van den derden gevangene.

„Voort, ginds staan onze paarden; 't mes klaar en er een paar losgesneden!"

Marten ijlde naast den Vlaming door de krijgslieden, die ter zijde waren geworpen, vóor zij recht beseften wat er had plaats gehad. De derde gevangene werd helaas weer gegrepen en ondanks zijn gejammer naar 't schavot gesleept.

De Spaansche ruiterij zette de paarden aan en de voetknechten waren reeds op de hielen van de vluchtelingen, toen deze de paarden bestegen.

„Naar de Oosterpoort", schreeuwde de Vlaming, die nog juist verstond dat de Spaansche kapitein luidkeels uitriep: „duizend goudstukken als belooning aan hem, die den jongsten rebel mij dood of levend overlevert!"

't Werd een wilde jacht.

Vlak achter zich de snelle paarden van den vijand, holden de vluchtelingen voort.

Toen zij een eind langs de Oosterstraat hadden ge-

reden, sloegen zij een dwarsstraatje in, dat naar de vestingwallen leidde, tusschen de Ooster- en Woldpoort. Vlak bij den wal sprongen zij van de paarden, vloden over de borstwering en lieten zich in de gracht zakken, die zij met eenige slagen waren overgezwommen.

Nu de ruiters hier niets meer konden doen om de vluchtelingen in handen te krijgen, rende een deel de Woldpoort uit en een ander deel naar de Oosterpoort, om de rebellen den pas af te snijden alvorens deze de rivier bij 't moeras zouden bereiken.

Het voetvolk, dat een eind achteruit was geraakt, volgde in twee groepen de ontsnapten.

Ieder had lust de duizend goudstukken te verdienen, welke di Vingo had uitgeloofd voor het gevangennemen van Marten.

Eerst liepen de vluchtelingen naar de Aa, hielden zoo lang mogelijk den Oostelijken oever en zwommen, toen de ruiters, die de Oosterpoort waren uitgetrokken, hen wilden omsingelen, door de rivier.

Aan de andere zijde waren intusschen ook reeds ruiters aangekomen.

De zwemmers gingen dus niet aan land, maar zwommen verder langs de rivier tot aan het moeras.

Hier kon de ruiterij niets tegen hen uitrichten, doch eenigen hadden hun paard aan de makkers ter bewaring gegeven en waren afgestegen, om te voet het moeras te doorkruisen, waar zij met uitgetrokken zwaard de vluchtelingen afwachtten.

Wat was dat daar aan den Oostelijken oever?

Ha, daar was Berend Seysing met de overige ruiters van zijn kornet, blijkbaar om de vermisten te zoeken.

De Friesche ruiterij was aanstonds met de Spaansche in gevecht. Ongeveer vijftien minuten duurde de schermutseling en toen sloegen de vijandelijke ruiters in allerijl op de vlucht, met achterlating van een viertal paarden en eenige wapenen."

„Snel opgestegen," riep de Vlaming tot Marten en beide druipnatte vluchtelingen sprongen op een paar der Spaansche paarden en volgden den ritmeester, die 't geraden vond de vervolging der Spanjaarden niet langer voort te zetten.

Met groote deelneming vernam hij 't jammerlijk wedervaren van de ruiters en zwoer, nadat hij alles vernomen had, den dood der zijnen duur te zullen wreken.

Onderwijl deed de Spaansche kapitein, die woedend was over het mislukken van zijn plan, de duurste eeden van zijn medeminnaar te zullen vernietigen.

Aanvankelijk waren sommigen uit Steenwijk van plan om naar Blokzijl te trekken en zich daar van den jongen vrijbuiter meester te maken, die daar vermoedelijk wel zou overnachten, doch de vrees voor de Friezen, wier juiste sterkte hun onbekend was, weerhield hen om aan hun voornemen gevolg te geven.

Inmiddels begon de avond te vallen en betrok de lucht.

Alles voorspelde een storm, die dan ook weldra in alle hevigheid losbrak.

Ook in Marten's gemoed stormde het.

„Volg mij," sprak hij tot den Vlaming," „of zoek mij anders morgen vroegtijdig op."

„Dat laatste doe ik liever," luidde 't antwoord.

Daar trok Marten nu alleen voort in 't wildst van den storm.

Zoo kwam hij bij zijn oom, en vond zijne moeder in eene kleine kamer.

Nu drong zich Machteld's beeld met alle kracht aan 't oog zijner verbeelding op. Zijn moeder zag hoe verwilderd haar zoon er uitzag.

Hij wist dat zij alleen zijn zieleleed in al zijn diepte meegevoelde.

Zij kuste hem, haren eenigen, met vochtige oogen, en toen zij vroeg: „Marten, wat weet gij van Machteld?" toen werd het hem zoo onuitsprekelijk bang te moede.

Hij kon niet spreken, kuste zijne goede moeder hartstochtelijk, verborg toen snikkend het hoofd aan den trouwen boezem en nokte: „Machteld is voor mij verloren."

Even als de storm slechts moet dienen om de atmosfeer te zuiveren, eveneens was 't met den storm in 't gemoed des vrijbuiters.

Spoedig herstelde hij zich en sprak: „'t Is goed, moeder, dat niemand mijne tranen gezien heeft. Hebt gij mij wel ooit zien schreien?"

„Ja, mijn jongen, maar niet dikwijls en toen waart ge nog heel klein. Doch schaam u er maar niet over. Uit je droefheid blijkt mij hoe gij de verlorene beweent."

„Als zij dood was, zou ik mij niet ellendiger kunnen gevoelen. 'k Heb nu nog slechts één doel in het leven, en dat is u een veilige woonplaats te bereiden en Machteld te wreken."

't Was nauwelijks dag geworden of de Vlaming kwam Marten bezoeken.

Hendrik, de oude Steenwijker, was naar het strand uitgeloopen.

Toen Marten den Vlaming zag, noodigde hij hem uit een zeereisje mede te maken en sloeg Hendrik hetzelfde voor.

Weldra was een scheepje gehuurd en zeilden de drie vrienden naar het Vlie.

HOOFDSTUK XVIII.

Machteld.

Het eiland, waarheen ons driemanschap zich had begeven, was slechts door weinige gezinnen bewoond, die Marten zeer goed kenden.

Zij waren meerendeels vermaagschapt aan de Watergeuzen, die deel uitmaakten van de bemanning van de „Stormvogel."

Nadat de bezoekers geland waren, trokken zij naar de huisjes der eilanders, doch vonden niemand te huis.

Dit verwonderde den Vrijbuiter eenigszins, en hij stelde Hendrik en den Vlaming voor, eens naar het strand te wandelen. Daar vond men de geheele bevolking bijeen. Langs den waterkant lag het strand als bezaaid met wrakstukken en hier en daar werd men een lijk gewaar. Er viel niet te twijfelen of de storm van den vorigen avond had een schip op de zandbanken geworpen en met man en muis doen vergaan.

Marten staarde lang op het hout en toen, ja zijn vermoeden had zich niet bedrogen, toen zag hij een lijk, dat hem maar al te goed bekend was.

De doode schepeling was niemand dan de bejaarde Watergeus Japiks, met wien Marten zoovele gevaren had getrotseerd.

Wat noch de listen, noch het geweld der Spanjaarden had kunnen volvoeren, had de storm gedaan. De „Stormvogel", zoolang de schrik der vijanden op zee, was met man en muis gebleven.

Jammerend liepen de vrouwen en kinderen der verongelukte eilanders langs het strand.

Marten trachtte hen zoo goed mogelijk te troosten en beloofde dat het hun aan niets zou ontbreken.

Hij droeg er zorg voor de lijken, welke aan 't strand waren gespoeld, een eerlijke begrafenis te verstrekken.

Toen de avond naderde, zei de Vlaming; „ik gevoel mij eenigszins bezwaard van morgen het kornet, waarbij ik behoor, stil te hebben verlaten; gaarne zou ik dus weer naar Blokzijl vertrekken.

„Voor U," voegde hij er tot Marten bij, „zou 't zeker voorzichtig zijn u vooreerst niet op 't vaste land te vertoonen."

„Waarom niet?"

„Omdat de Spaansche bevelhebber van Steenwijk duizend goudstukken heeft uitgeloofd aan hem, die je levend of dood in zijn handen stelt."

„Ik zal toonen, dat ik hem niet vrees. Ha, 't is waar, ik was hier met het doel heengetrokken, om schipper Japiks over een plan te spreken, dat ons in staat zou stellen den Spanjaard veel meer afbreuk te doen dan ons tot heden mogelijk was. Nu is de moedige Watergeus helaas dood. Maar nu ook heb ik de vrijheid om alles omtrent het doen en laten van de „Stormvogel te openbaren, wat ik verkies."

Doch ik zou u raden," ging hij tot den Vlaming voort; „in het vervolg eens uw geluk op zee te beproeven."

„Ik heb er weinig op tegen, en zeg altijd maar: als 't niet ruiteren wil, moet het maar soldaten." „Ik heb omgekeerd gehandeld, doch voor mij is te land niet veel fortuin weggelegd. In de omstreken van Steenwijk ben ik vogelvrij, evenals gij."

„Daarom juist moest gij met mij naar zee gaan."

„Waarmee?"

„Dat is juist de zaak waar ik ernstig over denk. Volgt mij maar als ge lust hebt en ik breng u in ons nachtkwartier."

„Blijven wij dan niet in het scheepje overnachten?" vroeg Hendrik.

„Ik heb hier veiliger verblijf."

Marten ging zijn metgezellen voor naar het Westelijk deel van het eiland, waar de voornaamste geheime bergplaats was.

Op den tocht werd weinig gesproken. Ieder scheen met zijn eigen gedachten vervuld te zijn, en dat die van Marten bij Machteld verwijlden, is duidelijk genoeg,

Zoo bereikte men de duinenrij, waartusschen de schatten lagen opgehoopt.

De zon neigde reeds ter kimme, toen Marten haastig een duin beklom en uit een konijnenhol eene spade te voorschijn bracht.

Hiermede begon hij te graven in een lager gelegen duintje, hetwelk slechts weinig begroeid was.

De arme jongen is heelemaal gek geworden," zei de Vlaming zacht tot Hendrik, en de oude schudde bedenkelijk 't hoofd,

De verbazing der beide mannen kende geen grens, toen zij weldra een soort van lage deur zagen blootkomen, die door den jongen vrijbuiter geopend werd.

„Hier is ons nachtverblijf," zei hij, terwijl hij zich 't zweet van 't gelaat wischte; „doch voor wij naar binnen gaan, zal ik u mijne geschiedenis en die van de „Stormvogel" verhalen, doch beloof mij alles geheim te zullen houden, tot zoolang ik u vrijheid geef om te spreken."

Beide mannen deden wat verlangd werd, waarop Marten hen alles verhaalde wat met het scheepje en zijn bemanning in verband stond.

Zij konden nauwelijks hunne ooren gelooven.

De jonge man zweeg echter bescheidenlijk over de heldenrollen, door hem in zoo menige geschiedenis gespeeld.

Eindelijk ging hij de mannen voor naar binnen, maakte door middel van een tondelpot en een soort fidibus licht en trok de deur toe.

Hoe vertoornd kapitein Diaz di Vingo ook was, zijn macht strekte zich niet zoover uit, dat hij hier ooit de drie vluchtelingen zou vinden.

Daar het verblijf volop van voedsel voorzien was en ook eene flinke hoeveelheid bier en wijn in voorraad was, genoten de mannen een overvloedig maal.

Marten gebruikte nochtans weinig en des nachts kon hij den slaap niet vatten. Zijn geest verwijlde steeds bij Machteld, wier onzeker lot hem buitengewoon verontrustte.

Toen de dag was aangebroken stonden de beide mannen op. Hendrik en de Vlaming hadden flink gerust en gevoelden zich weer veerkrachtig en sterk.

Marten was naar buiten gegaan, had de hoogste duintoppen beklommen, links en rechts rondgetuurd en wenkte toen zijne vrienden met hem naar de bewaarplaats weer te keeren. In eene achterafdeeling, die door een schot van het voorlokaal was gescheiden, liet hij de verbaasde mannen allerlei kostbare voorwerpen zien. Rijke kleederen, sieraden, wapenen, kruit, mondvoorraad, koopwaren en tal van andere zaken, lagen hier bont dooreen.

Toen ontstak hij weer een kaars, vroeg den Vlaming deze vast te houden, verwijderde met de spade eenig zand en nam toen een houten deksel weg.

Daar blonken edelgesteenten, goud en zilver, geld en sieraden in groote hoeveelheid den mannen tegen.

Zelfs Hendrik was opgetogen bij de aanschouwing van zooveel rijkdom.

„Ge ziet," zei Marten, „dat mijn rijkdom nog niet is uitgeput. Nu de geheele bemanning van de „Stormvogel" is vergaan, ben ik alleen eigenaar van dit alles. O, hoe gaarne zou ik al deze schatten afstaan, indien ik er Machteld voor kon vrijkoopen.

Nu echter zal ik er eene andere Machteld voor koopen," voegde hij er geheimzinnig bij.

Zijne vrienden begrepen hem niet.

Eindelijk vervolgde de vrijbuiter: „Neemt beiden zooveel

goud als ge slechts kunt bergen; nog heden vertrekken wij naar Hamburg."

„Naar Hamburg! wat moeten wij daar uitvoeren?" vroeg Hendrik.

„Dat zal ik u onderweg wel verhalen."

Marten begon nu, na de deur van de bergplaats gesloten te hebben. deze weer onder het zand te verbergen en bracht alles in den gewonen toestand terug.

De spade werd weer in het konijnenhol verstopt en de drie mannen, ieder met zooveel goudgeld in de zakken als zij slechts konden bergen, togen naar het strand. Daar zetten zij zich een poosje aan den voet der duinen neer.

Met een stukje hout, dat daar door de zee was aangespoeld, trok Marten eenige lijnen en strepen in het zand,

„'t Is of ge teekenmeester zijt geworden; sprak de Vlaming, die bijzonder goed gehumeurd scheen, nu hij zooveel goud in den zak had.

„'t Lijkt naar een schip," liet de oude Watergeus er op volgen; maar 't is een wonderlijk soort van vaartuig."

„Zoo zal zij toch worden," hernam Marten, en haar naam zal zijn „Machteld".

De Spanjaard zal honderdmaal meer voor dit schip vervaard zijn, dan hij ooit geweest is voor de „Stormvogel."

Onderweg naar de hutten deelde hij voorts zijn vrienden mede, dat het meegenomen goud moest dienen om te Hamburg een geheel nieuw kaperschip te doen bouwen van buitengewone inrichting.

Het vaartuig zou ongekend snel moeten zeilen, bijzonder sterk gebouwd zijn en door middel van zware aaneengeklonken balken met zwaar ijzeren beslag voor steven en boeg, in staat zijn de vijandelijke schepen te rammen, zonder zelf ooit gevaar te loopen door den schok zwaar te worden beschadigd.

Hendrik meende dat zulk een schip een onmogelijk vaartuig zou zijn, doch de jonge vrijbuiter verdedigde met zooveel vuur zijn plan en toonde zoo overtuigend de voor-

treffelijkheden van zijn ontwerp aan, dat de oude eindigde met te zwijgen.

„En als 't gereed is," vervolgde Marten; „dan reken ik er op, dat gij beiden tot de bemanning zult willen behooren.

Wij hebben alle drie met de Spanjolen nog iets te vereffenen, dat niet zoo spoedig is af te doen."

Een paar der eilanders werden met de zorg voor 't gehuurde vaartuigje belast.

Marten kocht daarop een klein scheepje van een visscher, en gaf voor daarmede naar Engeland te willen oversteken.

Een paar dagen later waren de mannen op Schiermonnikoog. De jonge vrijbuiter vertelde daar aan de oude kennissen, die hij er ontmoette, dat hij voornemens was een buitengewoon sterk schip uit Hamburg te halen, en vroeg wie er lust had tot de bemanning te behooren, zoodra 't gereed was.

Een achttal kloeke zeevaarders bood zich aan.

Toen de drie vluchtelingen eindelijk te Hamburg waren aangekomen en Marten bij de scheepsbouwmeester Oberman zijne denkbeelden ontvouwde, schudde deze bedenkelijk 't hoofd en zei: „Zulk een vaartuig is hier nooit gebouwd en zeker nergens; dat zou een wonderschip gelijken. 't Denkbeeld is al te dwaas."

„Als gij geen lust hebt het te maken," zei de jonge vrijbuiter geërgerd; „ga ik naar een ander; ik betaal goed."

Bij deze woorden toonde hij een paar handen vol goud geld en deze beweging deed de gewone uitwerking.

„Welnu," sprak de bouwmeester weer, „als ge 't dan bepaald zoo wilt hebben, zal ik het schip zoo wel bouwen."

„'t Moet zóo zijn en volstrekt niet anders."

„Wie in onze dagen het reeds lang verdwenen kaperschip had kunnen zien, zou met Salomo gezegd hebben: „niets nieuws onder de zon."

Het vaartuig toch hield het midden tusschen een ramschip en een korvet, had een zeer dikke huid, zware inhouten en was voorzien van kimkielen.

Aan het voorschip was van zwaar eiken en stevige ijzeren platen een ram bevestigd, die wel zes voeten vooruitstak en aan kiel, boeg en steven was vastgenageld.

Onderwijl het schip op stapel stond, week Marten geen minuut van de werf.

Alles moest geheel naar zijne aanwijzingen gebouwd worden, en wanneer al eens deze of gene werkman 't hoofd schudde zei deze toch niets, want de Nederlander betaalde goed.

Niemand begreep overigens waartoe zulk een vaartuig moest dienen, maar de bouwmeester Obermann giste toch eenigszins het doel.

„'k Zou toch gaarne eens weten hoe 't met mijne moeder gaat en de verdere betrekkingen," sprak Marten op zekeren dag.

„Welnu," antwoordde de oude Hendrik; „ik heb hier toch weinig uit te voeren en wil dus wel naar Blokzijl reizen om naar alles onderzoek te doen."

De jonge vrijbuiter vond dit goed en de oude Steenwijker toog op reis.

De Vlaming was de onafscheidelijke makker van den vrijbuiter geworden.

Het gemakkelijke en onbezorgde leventje kon hem wel voldoen.

Na ruim drie weken afwezigheid, kwam de Steenwijker terug. De tijdingen, die hij medebracht, waren weinig bemoedigend.

Er waren versche troepen in Steenwijk gekomen, om de bezetting aan te vullen.

De laatste schermutseling met de Friesche ruiterij scheen dit noodig gemaakt te hebben.

Allerwege had de Spaansche bevelhebber troepen uitgezonden om naar den ontsnapten vrijbuiter te zoeken.

Op die tochten ging het bijzonder ruw toe. Brandstichting moord of roof, waren onafgebroken aan de orde.

De tochten der stroopende benden strekten zich tot Blokzijl, Giethoorn, ja zelfs tot aan de Friesche grenzen uit.

Deze grenzen werden echter door de Friezen flink bewaakt; vooral de bewoners van Wolvega, die een paar kornetten ruitervolk hadden uitgerust, hadden een werkzaam aandeel in het beschermen hunner provincie.

„Toen men u nergens vond," aldus besloot de Watergeus zijn verslag; „keerde zich de woede van den vijand tegen uwe betrekkingen."

„O, die onverlaten hebben zeker mijne moeder," viel Marten onstuimig in, zonder den volzin te voleindigen.

„Vermoedelijk niet kunnen treffen," vervolgde Hendrik. Nadat men het vaartuigje van uw oom had doorzocht en hem levensgevaarlijk gewond, hakte men 't scheepje lek, zoodat het in een oogenblik met den ongelukkigen eigenaar onder water verdween."

„Die lafhartige moordenaars," riep Marten vertoornd. En wat is er van mijne moeder, mijne tante en oom Pauls kinderen geworden?"

„Toen de Spanjaard het scheepje vernielde, werden de vrouwen en kinderen door een buurman gewaarschuwd en togen op de vlucht.

Niemand wist mij te zeggen waarheen zij vertrokken waren.

Blokzijl is als uitgestorven; de helft der bevolking is gevlucht of vermoord."

„Maar dan moet ik zelf gaan zien waar mijne moeder verscholen zit," hernam Marten.

„Gij moet volstrekt niet gaan," vermaande Hendrik; „bedenk wel dat er een hooge belooning op uw hoofd staat.

Wel telt ge vele vrienden, maar er zijn ook velen die met den vijand heulen en gaarne de duizend goudstukken zouden willen opstrijken.

Mocht gij na eenige weken willen gaan, dan gelukt 't misschien beter, ofschoon 't toch een groot waagstuk blijft.

Gij moogt u niet lichtvaardig in gevaar begeven, want als gij er niet meer zijt, kunt ge noch voor uw land, noch

voor onze stad meer strijden Na duisternis komt weer licht en na regen zonneschijn.

Wie weet of ge nog niet eenmaal uwe moeder gelukkiger weervindt, dan toen gij haar verliet. Misschien ziet ge zelfs Machteld nog wel gezond weer."

„Houd op, goede Hendrik; spreek zoo niet. Alles wat gij mij daar als mogelijk voorspiegelt, durf ik nauwelijks te hopen.

Machteld! Ha Hendrik, ge zult eens zien hoe die naam spoedig den Spanjaard als eene verschrikking in de ooren zal klinken. Hij verheugt zich misschien, dat de „Stormvogel" niet meer op de Noordzee verschijnt, maar leelijk zal hij staan kijken als straks „Machteld" zijn grootste zeekasteelen vernielt!"

Binnen het jaar moest het kaperschip worden afgeleverd. Er werd dus met kracht aan gewerkt. Meer dan honderd personen waren elken dag van vroeg tot laat bezig om de „Machteld" op den vastgestelden tijd te voltooien.

Precies tien maanden nadat de kiel gelegd was liep het schip van stapel. Nu werd het getuigd.

Ook daaraan werd bijzondere zorg besteed. Langs hoofdtouwen, pardoens en staand want, werden waarborgen gezet van stevige kettings, die de masten en stengen zouden kunnen schoren, indien de vijandelijke kogels het touwwerk vernielden. Voorts werden boegspriet en kluiverboom zoodanig ingericht, dat deze door een klink of steunsel weg te slaan, in een paar seconden binnen boord schoten en na weinige seconden weer in den gewonen stand konden worden teruggebracht.

Toen had de bewapening plaats. Twaalf flinke stukken geschut en zestig haakbussen, strijdbijlen en musketten, pieken en zoo meer, werden aan boord gebracht, benevens vijftig vaatjes buskruit, een duizend kogels, lonten en zoo al meer.

Wat verder aan uitrusting of bewapening ontbrak, zou uit de geheime bergplaats op het Vlie worden aangevuld.

Marten's hart klopte voor 't eerst weer wat blijmoediger, toen het schip voor de uitreis gereed lag.

De Duitsche zeevaarders schudden bedenkelijk het hoofd en waren niet te bewegen, ondanks het dubbele loon dat aan gewone schepelingen werd verstrekt, op de „Machteld" dienst te nemen.

De vrijbuiter zeilde daarom met een gehuurd vaartuigje naar een der naburige eilanden en wist daar twaalf flinke varensgasten aan te monsteren. Vervolgens zeilde hij naar Schiermonnikoog om de acht schepelingen af te halen, die zich bereid hadden verklaard met hem te willen varen.

Toen ook deze eilanders de „Machteld" aanschouwden, weifelden zij om er aan boord te gaan. Toch lieten zij zich overreden en aanstonds zeilde het zonderlinge schip naar zee.

De scheepsbouwmeester had eer van zijn werk en zag nu eerst in, dat het ontwerp van dien Watergeus nog zoo dom niet was.

Het schip zeilde bijzonder snel, stuurde goed en was gemakkelijk te regeeren.

Dit merkten de eilanders ook al spoedig en weldra was hun geschokt vertrouwen weergekeerd.

Nadat de „Machteld" een etmaal op zee had doorgebracht, werd Marten een groot Spaansch oorlogsschip gewaar.

Aanstonds zette hij koers naar 't vijandelijk zeekasteel. 't Was een der grootste kruisers van Kastilie's vloot.

De „Machteld", als brik getuigd, voer de vlag der Watergeuzen aan den voortop en de Nederlandsche driekleur aan den anderen.

„Moeten wij de stukken niet laden?" vroeg de Vlaming.

„Och," zei Marten; „laadt ze maar en houdt de lonten gereed, maar mijn plan is om 't zonder schieten af te doen!

Toen het vijandelijk schip de vlaggen in 't oog kreeg, zette het alle zeilen bij en voer den Watergeus tegemoet.

Deze veranderde niet van koers, maar niet ver van 't vijandelijke schip, dat trachtte boven wind van hem aan

De „Machteld" vloog als een dolfijn door 't water. (Blz. 185).

stuurboord langs te loopen, liet Marten eensklaps de schooten bij den wind halen.

De „Machteld" vloog als een dolfijn door 't water.

De vijand loste de kanonnen, welker kogels 't nieuwe vaartuig in de dikke houten pantsering troffen, zonder eenige schade van belang te veroorzaken.

De Spaansche kiel liep met het voorschip juist voor de „Machteld" over.

Toen klonk luid Marten's bevel: „laat springen de klink!"

Het ijzer werd weggeslagen, boegspriet en kluiverboom vlogen binnenboord en daarop volgde zulk een ijselijk gekraak, dat zelfs de eilanders, aan allerlei tooneelen op zee gewoon, er van sidderden.

Blijkbaar was het trotsche zeekasteel zoowel onder de waterlijn als er boven, voor een groot deel vernield.

Het water stroomde met geraas naar binnen. Marten had eenige met schroot geladen stukken naar 't voorschip doen brengen en daar opgesteld. Ook stond een dozijn mannen met haakbussen gereed, om te beletten dat de Spanjaarden zich aan boord der „Machteld trachtten te redden.

Toen eenigen dit beproefden, werd zulk een moorddadig vuur op hen geopend, dat de ongelukkigen, die niet terstond gedood waren, verschrikt afdeinsden.

Intusschen zonk het Spaansche oorlogschip in de diepte weg.

Tusschen de noodlottige aanvaring en het verdwijnen van het zeekasteel waren nog geen tien minuten verloopen.

Eenige zeelieden, die poogden zich zwemmende te redden, werden, wreed genoeg, aan hun lot overgelaten.

Van de „Machteld" was geen naadje gesprongen noch had een der opvarenden eenig letsel bekomen.

Marten was opgetogen over den uitslag van deze eerste proef en de bemanning bewonderde hem in stilte.

„Nu," sprak hij tot den Vlaming; wat zegt gij er van?"

„Onze makkers, die op de markt te Steenwijk zoo lafhartig vermoord zijn, hebben wij reeds half gewroken.

Maar er is nog zooveel te wreken dat wij vooreerst nog wel niet gedaan zullen hebben."

„Voor niemand genade meer," ging Marten bitter voort. „De Spanjaarden hebben mij meer dan 't leven ontroofd, en dit zullen zij met duizenden levens en groote schatten moeten betalen."

„Ik ben hier weer juist op mijn plaats," merkte Hendrik op, die zich aan boord der „Machteld" weer allerlei bijzonderheden uit zijne vroegere loopbaan herinnerde.

Boegspriet en kluiverboom werden weer op hun plaats teruggebracht, en daarna zette de „Machteld" koers naar het Vlie, liep daar binnen en Marten wilde den volgenden dag naar Blokzijl opvaren.

Hendrik had intusschen reeds gewaarschuwd, dat de diepgang van het schip dit niet toeliet en toen de eilanders dit bevestigden, ging Marten des avonds met een klein scheepje naar Blokzijl.

Eerst 's avonds laat kwam hij, vergezeld van den Vlaming, daar aan. Niemand wist hem iets aangaande zijne moeder mede te deelen.

Hij vernam wel dat zij vermoedelijk naar Friesland ontkomen was, doch in welk deel der provincie zij kon zijn, wist niemand, zelfs bij benadering niet, mede te deelen.

Voorts vernam hij, dat de vroegere bewoners van Steenwijk nu bijna allen uit de stad gevlucht waren.

Nog hoorde Marten, dat kapitein Diaz di Vingo, spoedig het bevel aan een ander zou overdragen en naar Spanje zou terugkeeren.

Volgens het gerucht zou hij daar in den echt treden met een meisje, dat uit Steenwijk was geschaakt en naar di Vingo's moeder was vervoerd.

Bij die mededeeling werd het Marten te machtig en balde hij driftig zijne vuisten. Ha, had die Spanjaard Machteld daarom laten oplichten en Marten naar 't leven gestaan.

Spoedig keerde de vrijbuiter naar zijn schip terug,

scheepte uit de geheime bergplaats nog wat wapens, kruit en andere zaken aan boord, en maakte zich weer zeilvaardig.

Van Terschelling, Vlieland en Texel nam hij nog twintig manschappen aan boord, zoodat de „Machteld" thans met drieenveertig koppen bemand was.

De „Machteld" stevende weldra weer het ruime sop in, en de vrijbuiter dorstte naar de ontmoeting met andere vijandelijke schepen.

Nog dienzelfden dag had een treffen plaats met een rijkbeladen brigantijn. De opvarenden verzetten zich slechts weinig tegen den vrijbuiter, die alle man over den kling liet jagen, het schip geheel uitplunderde en het daarna in brand stak.

Toen werd naar Hamburg gestevend, waar de koopwaar te gelde werd gemaakt. Het scheepsvolk was zeer tevreden over den rijken buit.

Andermaal toog de „Machteld" naar zee en Marten had nu plan een verre reis te ondernemen. Hij wenschte voor de Vlaamsche banken te kruisen en haakte naar nieuwe ontmoetingen met den vijand.

Don Diaz di Vingo had verlof bekomen om zich naar Spanje te begeven. Hij was opgevolgd door den bevelhebber Coquell, die met versche troepen Steenwijk was binnengetrokken.

Di Vingo, meenende per scheepsgelegenheid veiliger en spoediger naar zijn vaderland te kunnen trekken, gaf daaraan de voorkeur boven een landreis, te meer doordien ook Frankrijk met Spanje in oorlog was en het doortrekken van dat land dus met groote gevaren gepaard ging.

De jonge kapitein scheepte zich daarom in een der havens, die nog in 't bezit der Spanjaarden was, op het oorlogschip „Esmeralda" in.

Toen dit trotsche vaartuig, welbemand en welbewapend, een dagreis van de kust verwijderd was, werd door den uitkijk een schip in 't zicht gerapporteerd.

Weldra kon de Spanjaard de driekleur aan een der

scheepsmasten en aan den anderen top de vlag der Watergeuzen zien.

Belust om dien vermetelen vrijbuiter een lesje te geven, die in stede de vlucht te nemen bij de nadering van de „Esmeralda", haar veeleer scheen op te wachten, zette de Spanjaard koers om het zonderlinge schip onder het vuur te krijgen.

„Zij zien ons stellig voor een koopvaarder aan," zei de kommandant tot di Vingo; „deze vergissing zal hun duur te staan komen".

Het duurde niet lang of de „Machteld" was onder schot. In plaats met de „Esmeralda" mee te leggen, hield zij voor den wind op den Spanjaard toe.

Er woei een matige bramzeilskoelte.

Daar knalde een kanonsschot en een kogel trof de „Machteld" in de huid.

„Klaar bij de klink!" gebood Marten.

De Spanjaard stond met de enterhaken gereed om straks, naar hij dacht, zooveel overmoed voorbeeldig te straffen.

Doch ook de kommandant der „Esmeralda" rekende niet op den ram van de naderende kiel.

Juist werden de enterhaken klaar gehouden om deze in 't voortuig van de „Machteld" te werpen, toen het bevel klonk: „Laat springen de klink!"

Weer vlogen boegspriet en kluiverboom naar binnen, en kwamen de vijandelijke enterhaken in zee terecht.

Het schip helde zoo over, dat het minstens drie voet uit de last hing.

Aanstonds begon de „Esmeralda" te zinken.

Hals over kop sprongen eenige Spanjaarden over op de „Machteld", doch werden oogenblikkelijk door een hevig schrootvuur weggevaagd.

In zee wemelde het letterlijk van zwemmende en worstelende vijanden.

Hier poogde er zich een op een stuk hout boven te

houden, daar weer klemde een man zich aan een zwemmenden makker vast en verdween met hem in de diepte.

Eensklaps voelt Marten zich bij den mouw gegrepen en de Vlaming wijst hem naar een man, die een stuk hout heeft gepakt.

„Zie, daar is de kapitein van Steenwijk!"

Marten vertrouwt nauwelijks de oogen en staart zwijgend naar zijn doodvijand.

„Verdien nu zelf het bloedgeld van duizend goudstukken om mij te grijpen," roept hij den kapitein spottend toe, en de Vlaming laat er op volgen: „dat heb je er nu van om onzen makkers lafhartig 't hoofd te laten afhakken!"

Daar schiet een denkbeeld door Marten's hoofd: die man zal hem kunnen zeggen waar Machteld verblijf houdt; hij alleen kan 't weten.

Aanstonds werpt de vrijbuiter zijn vijand een touw toe, dat door deze gegrepen wordt en weldra is de Spanjaard gered.

Verwonderd staren zoowel Hendrik als de Vlaming naar Marten en begrijpen niet wat zij van hem moeten denken, doch de woorden: „hij weet waar Machteld is," helderen alles op.

Di Vingo had werktuigelijk het reddend touw gevat, om uit zijn benarden toestand te geraken, doch toen hij op 't dek der Machteld" stond, begreep hij aanstonds, dat de vrijbuiter van Steenwijk hem wel niet uit een menschelijk beginsel zou hebben gered.

Misschien wilde de Watergeus hem wel pijnigen of een marteldood doen sterven. De Spanjaard wist het maar al te goed, dat deze piraten der zee geenszins door zachtzinnigheid uitmuntten.

„Breng dien man beneden en geef hem maar eerst droge kleederen," beval Marten en gaf toen last weer alles in orde te brengen, opdat de tocht kon worden vervolgd.

Weldra zeilde de „Machteld" zoo luchtig daarheen, alsof er niets gebeurd was en zij niet zooeven nog 't lot van vele vijanden had beslist.

Toen Marten zich zonder zorg van het dek verwijderen kon, daalde hij in de kajuit af en nam plaats tegenover zijn doodvijand.

„'t Zal u duidelijk genoeg zijn, mijnheer de Spanjaard," aldus ving de vrijbuiter aan, „dat ik je 't leven niet zonder bedoeling gespaard heb."

„Dat begrijp ik volkomen."

„Ge zult dan ook wel begrijpen, dat uw leven geheel in mijn hand is en dat zoomin uw onoverwinnelijke vloot als uw machtige koning, om wiens macht ik trouwens wat lach, u uit mijne hand kunnen bevrijden."

De Spanjaard beet zich op de lippen en antwoordde niet.

De vrijbuiter vervolgde: „Ge kunt echter uw leven gemakkelijk koopen, door mij alleen te zeggen waar zich Machteld bevindt."

„Machteld? wie is dat?"

„Houd u nu maar zoo onnoozel niet. Gij zijt het, die mij mijne bruid ontstolen hebt; op uw last is zij weggevoerd, naar men mij verhaald heeft, naar uw vaderland."

„Wie heeft u dat gezegd?"

„Gij hoort dat ik het weet en dit moet u genoeg zijn. Geef last dat men haar naar hier terugzendt en ik laat u vrij vertrekken waarheen ge verkiest, zoodra ik mijne bruid weer in mijne nabijheid mag zien."

„Aan wien zou ik dien last kunnen geven?"

„Schrijf een brief en voeg er uw zegelring bij, opdat uwe moeder kan zien, dat er geen bedrog plaats heeft.

Terstond zeil ik dan naar eene Fransche haven en laat een mijner vertrouwde mannen met den brief vertrekken. Zoodra hij met mijne verloofde terugkeert zal ik u, zooals ik reeds verzekerd heb, de vrijheid hergeven."

„Uw voorstel is zeker welgemeend en edel. Toch zal ik u in deze weinig van dienst kunnen zijn. Men heeft u misleid; het meisje toch, door u bedoeld, is vrijwillig uit Steenwijk vertrokken en waarheen zij gegaan is, weet ik niet."

„Gij liegt!"

„Ik ben in uw macht; derhalve moet ik u wel geduldig aanhooren."

„En gij blijft in mijn macht," riep de vrijbuiter toornig; „zoolang tot Machteld weer de mijne is."

Onderwijl Marten naar omlaag was gegaan, klopte Hendrik den Vlaming op den schouder en zei zacht aan diens oor: „hij is jong en onervaren, doch wij zullen een oogje in 't zeil houden; men kan die Spanjolen toch nooit vertrouwen."

„Als 't aan mij gestaan had," hernam de Vlaming; „had ik hem ook den kop van den romp laten slaan zooals hij 't onzen makkers te Steenwijk op de markt liet doen."

„Opgelet maar, vrind, en den Spanjool niet uit het oog verloren!"

Marten gaf last Don diaz di Vingo in de boeien te slaan en onder in het scheepsruim een plaats te geven.

De „Machteld" zette haar tocht voort, om Spanje op zee zooveel afbreuk te doen als slechts mogelijk was.

HOOFDSTUK XIX.

Ontsnapt.

Toen de bewoners van het roofhol in de Pyreneën ontwaakt waren stond, door Pierre's zorg, de tafel reeds gereed.

Het gewone ontbijt, uit brood, vleesch en wijn bestaande, werd alle eer bewezen.

Nauwelijks echter hadden de roovers van den wijn geproefd, of zij sliepen zoo vast in, alsof zij den ganschen nacht gewaakt in plaats van geslapen hadden.

„Kijk nu zulke marmotten," meesmuilde Pierre en sprak tot zijn vriend: „nu voortgemaakt; 't uur onzer bevrijding is gekomen."

„José," zei de hoofdman tot den ouden kruidenzoeker; „help ons maar 'n handje".

„Het pak met kleedingstukken, onlangs door de bende buitgemaakt, bevatte verschillende gewaden, zooals de kooplieden uit die streek gewoonlijk droegen.

Carlo en Pierre zochten ieder een passend gewaad uit, trokken dit aan, verborgen een ponjaard en een dolk onder de kleederen, en gingen de schatkamer bezoeken.

Hier namen zij zooveel goudgeld als zij slechts konden bergen, en reikten ook José een handvol toe, met de woorden: „Hier, dat is voor u, voor de schrik, doch zweer ons, dat ge nooit iets van uwe ontmoeting in de bergen zult zeggen. Wij gaan wel onze makkers verlaten, maar zouden niet gaarne willen dat zij in moeielijkheden geraakten."

De kruidenzoeker deed wat van hem gevraagd werd, en was zeer blijde dat hij weer uit dit verblijf zou mogen vertrekken. Alles wat er in de laatste dagen met hem was voorgevallen, scheen hem een droom toe.

Vóor de hoofdman met zijn vriend de grot verliet, vulde hij een soort kruik met den door José bereiden slaapdrank, en nam deze mede op reis.

Pierre daarentegen vulde een grootere kruik met wijn, ten einde gedurende de reis geen dorst te moeten lijden.

Nog eenmaal blikten beide mannen met gemengde aandoeningen naar het verblijf, dat hun zoovele jaren tot eene veilige schuilplaats had verstrekt; zagen nog eenmaal om naar de mannen, met wie zij zooveel lief en leed hadden doorleefd, en die nu vast sliepen.

Daarna spoedden zij zich naar den gemakkelijksten uitgang van het hol en ademden eenige oogenblikken later als vrije mannen de frissche berglucht in.

„Als u nu met mij gaat," sprak José, „breng ik u langs de kortste wegen in de vlakte. Wij kunnen dan bij 't vallen van den avond in Frankrijk zijn, aan den voet der Pyreneën."

De drie mannen legden den langen weg met vlugge schreden af.

Allen verlangden naar hun tehuis, dat nochtans voor Pierre en zijn vriend zoo onzeker was, of zij 't zouden terugzien.

Zooals José verzekerd had, kwam het reisgezelschap tegen den avond, juist bij 't ondergaan der zon, in de vlakte aan op Fransch grondgebied.

„Nog een half uur," zei de kruidenzoeker, „en wij zijn in de herberg „La bonne Esperance." 't Is toch zeker uw voornemen hier in 't gehucht den nacht door te brengen, niet waar?"

„Zeker," hernam de hoofdman; „wij hebben vandaag genoeg gemarcheerd en de magen zullen ook wel iets verlangen na zulk een tocht."

„Ik heb tenminste 'n honger als 'n klein paardje," merkte Pierre op.

„En ik," sprak José, „ben al even hongerig als vermoeid. Ik woon nog zes uren verder, dus zal ik ook maar zien vannacht in „La bonne esperance" een onderkomen te vinden."

Weldra was de herberg bereikt.

De waard begroette de gasten aan de deur en toen hij hun verlangen had vernomen, sprak hij: „eten en drinken zal wel gaan, maar een nachtverblijf zal ik u moeielijk kunnen geven, tenzij gij met elkander op één bed wilt slapen op den zolder.

Er zijn wel zes reizigers, die morgen naar Spanje gaan waaronder een drietal monniken, dat hier pas een paar uren geleden is aangekomen en allen vroegtijdig verder willen reizen. Gelukkig dat de roovers in 't gebergte iets tammer schijnen te worden," ging de praatzieke waard voort. „Heeft u geen last van de roovers gehad?"

„Volstrekt niet," verzekerde de hoofdman.

„Nu, dan moogt ge wel van geluk spreken. 't Is nu eenige maanden geleden, dat een reisgezelschap van twaalf personen, vrouwen en mannen, hier overnachtte en den volgenden dag vroegtijdig op reis ging.

Mijn bediende ging vooruit om den weg te verkennen, ten einde in tijds te kunnen waarschuwen als hij iets van de roovers gewaar werd. De arme man is nooit teruggekeerd en stellig vermoord.

Het reisgezelschap werd ook overvallen en keerde met dooden en gewonden naar hier terug.

Drie dagen later zijn zij, vergezeld van een troep goed gewapende soldaten, andermaal op reis gegaan en schijnen toen zonder overlast het doel van hun reis te hebben bereikt.

Maar komaan, heeren, ik sta hier weer te praten en vergeet dat gij honger hebt; komt binnen!"

Weldra zat ons driemanschap gezellig om den disch geschaard en liet zich de gerechten terdege smaken.

Onze reizigers hadden er niets tegen, dat zij op den zolder met elkander den nacht zouden doorbrengen.

Toen de waard hun had gewezen waar zij moesten slapen, vroeg hij of de reizigers niet veel drukte zouden maken, aangezien de kamertjes waarin de geestelijken waren gehuisvest, onmiddellijk aan hun bed grensden.

Piere en José sliepen bijna terstond nadat zij zich hadden nedergelegd, en ook de Nederlander voelde zijne oogleden zwaar worden.

Daar hoorde hij in het kamertje waartegen zijn peluw lag fluisterend spreken.

Dat konden onmogelijk mannenstemmen zijn; ze klonken zoo zacht en vloeiend.

De hoofdman richtte zich op den elleboog wat omhoog en kon nu beter verstaan.

Wat was dat?

De schoonste verhevenste muziek heeft nooit op een schepsel een overweldiger indruk gemaakt dan de taal, die daar onze reiziger in de ooren klonk. Zoolang hij uit zijn geliefd vaderland was, had hij de Nederlandsche taal niet meer gehoord en nu, neen hij vergiste zich niet, die vrouwen spraken zijne moedertaal, al klonk zij bij de eene dan ook met eenigszins vreemd accent.

Maar daar vernam hij de zuivere Nederlandsche taal weer: „Marinka", luidde 't; „gij verzekert mij steeds, dat ik Marten stellig in uw vaderland zal ontmoeten; maar de reis duurt reeds zoo lang en hoeveel maanden moeten wij nog voorttrekken eer wij in Spanje zijn?"

„Nu nog maar slechts een paar weken, Machteld, en we zijn waar we moeten wezen."

„En gij gelooft zeker dat men Marten geen leed zal doen; dat de koning hem op mijn smeeken zal begenadigen?"

„Dat geloof ik stellig, Machteld, al heeft uw vriend zich ook vreeselijk vergrepen jegens onzen wettigen heer en koning! Uw oproerige Prins moest reeds lang zijn gedood, want hij is de oorzaak van al het leed dat uw land treft."

„Dat liegt ge," wilde de Nederlander, die van ergernis

beefde, luidkeels uitroepen, doch met geweld bedwong hij zijn toorn.

„Maar Marinka," hernam weer de zachte meisjesstem, „moesten daarom de soldaten van uwen koning mijn vaders huis en oogst verbranden, mijne goede moeder dooden en mijne broertjes en zusjes, die zoo onschuldig waren, doodmartelen?"

„Laten wij over dit alles vanavond niet verder spreken," Machteld; ik ben moe en wensch nu te gaan slapen. Doe als ik dan zijt ge morgen weer frisch en kloek om verder te trekken."

Het gesprek werd afgebroken, en weldra was alles stil geworden.

Machteld scheen echter niet zoo spoedig den slaap te kunnen vatten als hare gezellin.

Een poos later hoorde de Nederlander haar weer zuchten en naar 't hem voorkwam prevelde zij een gebed.

„Daar moet ik meer van weten," dacht de voormalige rooverkapitein, sliep door vermoeidheid weldra in, doch ontwaakte reeds zeer vroegtijdig.

Ook zijne reisgezellen waren wakker voor 't nog geheel dag was geworden.

De Nederlander wenkte zijne kameraden hem te volgen tot aan 't eind van den zolder.

Daar vertelde hij hun op fluisterenden toon, wat hij vernomen had, en voegde er bij; „er valt niet aan te twijfelen of er wordt eene ongelukkige landgenoote van mij onder een of ander voorwendsel naar Spanje weggevoerd. Wij moeten trachten dit snoode plan te verijdelen; maar hoe dit aan te leggen?"

„Zij vertrekken vroegtijdig, niet waar?"

„Ja, dit schijnt het voornemen te zijn."

„Ik heb aan u veel te danken," sprak José thans; „gaarne wil ik u een wederdienst bewijzen. Zooals u gezien heeft, is het landschap van hier tot het gebergte zeer boschrijk. Treedt nu nog eenmaal, al is 't voor den schijn, als roovers op.

Gij vertrekt oogenblikkelijk, en verbergt u, ongeveer een uur van hier, nabij den heirweg, in de struiken.

Ik blijf achter en verzoek den drie reizigers, of ik onder hun geleide door 't gebergte mag medegaan.

Tegen één persoon zal vermoedelijk geen bezwaar gemaakt worden, vooral niet tegen een persoon van mijn leeftijd.

Nog des te gretiger zal mijn aanbod worden aangenomen, als de waard ook hun verteld heeft, dat zich roovers in 't gebergte ophouden.

Tegen dat zij weggaan, bestel ik een kruik wijn, om op de reis mede te nemen en zorg natuurlijk er 't onvermijdelijk slaapmiddel in te mengen.

Zijn wij dan een uurtje op reis, dan stel ik voor onze goede overkomst te drinken. In dien tijd heb ik mij natuurlijk reeds op de hoogte gesteld, wie 't Nederlandsche meisje is, en bied haar 't laatst een beker wijn, dien ik dan laat vallen. Weigeren de reizigers te drinken, of versmaadt men mijn gezelschap, dan trek ik vooruit, geef u een teeken en gij treedt met geweld op.

Ik zal zorgen koorden mede te nemen; blijkt 't dan noodig deze te gebruiken, dan kunt gij binden wie ge schuldig oordeelt en verder in 't geboomte aan zijn lot overlaten.

Er is niet te vreezen, dat wij op die plaats zoo vroegtijdig andere menschen zullen ontmoeten."

„José," sprak de Nederlander; „uw plan komt mij uitnemend voor en op u, Pierre, reken ik ook nu. Misschien is gewapend optreden overbodig, doch mocht dit onvermijdelijk zijn, dan . . ."

„Kunt ge als altijd op mij staat maken" viel de Franschman in.

„Wij hooren in nood en dood, in lief en leed bij elkander."

Inmiddels begon de morgenstond aan te breken. „Kom", zei de Nederlander tot zijn vriend; „laten wij nu vertrekken!"

De waard was eenigszins verwonderd, dat zijne gasten nu reeds heengingen, doch daar zij beweerden nog een verren tocht te moeten doen dien dag en schijnbaar een anderen weg namen, dan waarlangs zij gekomen waren, sprak hij er verder niet over en wendde zich tot José met de vraag: „Moet u ook niet mede?"

„Ik ben slechts hun gids geweest en keer straks terug. Zou u mij niet kunnen aanbevelen bij de geestelijken, die straks naar Spanje vertrekken? Ik breng hen langs de veiligste en kortste wegen door het gebergte."

„Ik wil hen zoo aanstonds wel even vragen; zij zijn juist opgestaan naar ik meen."

Toen de drie monniken beneden waren gekomen en hun ontbijt zouden nuttigen, stelde de waard hun José voor, als een gids, die gisteren uit Spanje was gekomen met twee kooplieden, en nu tegen eene matige belooning aan het gezelschap wel zijne diensten zou willen bewijzen.

„Uit welke landstreek zijt gij?" werd hem door de grootste der drie monniken gevraagd.

„Ik heb lang nabij de boorden van de Ebro gewoond, eerwaarde."

„Is het lang geleden, dat gij daar woondet?"

„Al geruimen tijd, eerwaarde!"

„Zoo!" De monnik, niemand anders dan Rodrigo, monsterde den kruidenzoeker van 't hoofd tot de voeten en sprak: „Welke belooning verlangt gij om ons tot gids te dienen tot aan het slot van de Gravin don Diaz di Vingo?"

„Ik bepaal liever geen loon, eerwaarde heer; als wij behouden zijn aangekomen, betaalt u mij zooals u zelf zult oordeelen, dat het billijk is."

„Behouden aankomen, zegt ge; zou er dan eenig gevaar kunnen bestaan?"

„De hoofdwegen worden dag aan dag door roovers bezocht en menig reiziger is reeds uitgeschud. Ik geleid u echter langs omwegen, die aan weinigen bekend zijn, en weinig meer tijd vorderen."

Een der vrouwen, in monniksgewaad, had aandachtig geluisterd en scheen zeer beangst. De derde had blijkbaar het gesprek, dat in de Spaansche taal gevoerd werd, niet verstaan.

't Trok zeer de aandacht van José, dat de beide kleinere reizigers geen deel aan 't gesprek namen en zorgvuldig 't gelaat poogden te verbergen.

De jongste van 't drietal zat met den rug naar hem toegekeerd.

Rodrigo scheen eerst besluiteloos, doch toen Marinka hem influisterde: „Neem zijn aanbod aan; als wij door roovers worden overvallen zijn wij er in elk geval erger aan toe, en kan ook de schoone Nederlandsche vrouw voor u verloren gaan," scheen hij zich te bedenken.

Daar hij dit zelf ook begreep, sprak hij tot José; „Welnu, 't is goed: gij kunt medegaan! Hier is onze reistasch, neem dien maar op den rug en ga ons voor; 't wordt tijd om te vertrekken."

Het reisgezelschap was op 't punt om „La bonne esperance" te verlaten, toen José nog even naar den waard terugkeerde met een kruik, die in een hoek der gelagkamer stond, en vroeg om hem dit voorwerp met goeden wijn te vullen.

Te voren had de kruidenzoeker er eene goede hoeveelheid slaapdrank in gegoten.

De waard voldeed aan het verlangen, vulde de kruik, waarop José betaalde en met het gezelschap vertrok.

„U heeft er misschien niet aan gedacht," zoo wendde hij zich argeloos tot Rodrigo, „maar wij gidsen verzuimen nooit voor ons vertrek wijn mede te nemen.

In het gebergte is er maar zelden water te vinden en zoodoende zou men kans loopen van dorst om te komen."

De gids ging toen haastig vooruit, door het gezelschap op de hielen gevolgd. Hij bleek een gezellig prater te zijn en zoo vorderde men ongemerkt.

Toen de reizigers ongeveer een uur door 't bosch

hadden geloopen, sprak José: „Nu zijn wij aanstonds aan 't eind van den boschweg. Hier is het gebruikelijk om op behouden reis samen te drinken."

Met 't onschuldigste gezicht ter wereld opende hij de kruik, nam een beker uit den zak van zijn wambuis, vulde den beker tot aan den boord en bood hem Rodrigo aan.

De Spanjaard, die gezien had dat de waard uit „La bonne esperance" den kruik had gevuld, ledigde zonder eenigen argwaan den beker, en gevoelde zich bijna onmiddellijk door een onverklaarbaar lam gevoel aangegrepen.

Eer Marinka haren beker geledigd had, plofte Rodrigo reeds op het gras aan den weg neer. Geen tien seconden later zakte ook Marinka bedwelmd op den grond.

„Ik zal u maar niet inschenken," sprak José tot Machteld, die hem in 't geheel niet verstond en met angstigen blik naar hare reisgenooten staarde.

Toen wuifde de kruidenzoeker met de hand en weldra waren zijne vrienden hem genaderd.

„'t Is gelukt," zei José, „beproef nu maar het meisje te ondervragen."

Ongeduldig snelde de Nederlander op de ontvoerde toe en vroeg in de taal van zijn moederland: „Vanwaar komt ge?"

Het meisje was ten hoogste verrast zich in de lieve taal van haar land te hooren toespreken, die zoo lang niet hare ooren had gestreeld.

Aanstonds herinnerde zij zich de laatste woorden van Marten, wiens stem een bijna gelijke klank had.

De vrager, bevreesd dat hij zich misschien onverstaanbaar had uitgedrukt, vervolgde: „Uit welke stad komt ge?"

„Uit Steenwijk!

„Goede God, meisje, is 't waar?"

„Zeker is 't waar, ofschoon ik eigenlijk van Oldemarkt geboortig ben."

De Nederlander zag er zeer ontroerd uit.

„Wat scheelt u vriend?" vroeg Pierre; „is zij een goede bekende?"

„Zij is uit Steenwijk, uit de stad mijner geboorte; waar ik vrouw en kind heb achtergelaten."

Zich weer tot Machteld wendende, vroeg hij; „Zijt ge te Steenwijk goed bekend; weet gij ook waar de vrouw van Reinert Abels woont, en hoe 't haar gaat?"

„Zij was mijne pleegmoeder?

„Wat zegt ge?"

„Ja, vreemdeling, gedurende den laatsten tijd vond ik bij haar een onderkomen. Thans vertoeft zij niet meer in de stad. Zij is ontvlucht en haar zoon Marten . . ."

„O, zeg mij wat ge van hem weet."

„Hij was een der stoutste Watergeuzen, die den vijand op zee veel afbreuk deed, een moedige, knappe jongen en . . ."

„Nu ga voort; wat wildet ge met dat en zeggen?"

„Hij is mijn verloofde", liet ze er met een blos op volgen.

„Wat zegt ge, gij zijt de verloofde van mijn zoon?"

„Uw zoon; maar dat kan niet zijn. Reinert Abels is verdronken, of door de Spanjaarden vermoord.

Zijne vrouw wordt altijd de weduwe Abels genoemd."

„Neen, kindlief, hij is niet dood; hij is gevangen gemaakt en werd toen als dwangarbeider gevangen gehouden. Met behulp van dezen vriend," — hier wees Abels op Pierre, — „slaagde ik er in te ontvluchten en ben nu tot hier genaderd.

Mijne lotgevallen verhaal ik u wel eens later, doch dank God, dat Hij u ons hier liet ontmoeten. Gij wordt stellig met booze oogmerken naar Spanje ontvoerd.

Uit het gesprek, dat ik gisterenavond afluisterde, hetwelk door u met eene andere vrouw werd gevoerd, meende ik te kunnen opmerken, dat men u voorgespiegeld heeft, dat gij daar Marten zoudt ontmoeten."

„Ja, om bij den Koning genade voor hem te smeeken."

„Maar lief kind, men misleidt u.

Laten wij eens onderzoeken of uw metgezellen ook een brief of iets van dien aard bij zich hebben, dat ons licht geeft in deze zaak."

De kleederen van Rodrigo en Marinka, die roerloos lagen te slapen, werden onderzocht.

In het gewaad van den Spanjaard vond men den brief van den kapitein.

Abels bekeek het schrift, doch wendde zich tot José, met de vraag: „kunt gij dit ook lezen, vadertje? Ik spreek en versta het Spaansch zoo goed als mijne moedertaal, doch schrijven en lezen kan ik het niet."

De kruidenzoeker knikte bevestigend verbrak het zegel van den brief en las het volgende, wat door Abels aanstonds in het Nederlandsch werd overgebracht:

„Zeer geliefde Moeder!"

Uit het land der rebellen, waar ik gelukkig gezond leef, zend ik u onder geleide van den soldaat Rodrigo en de soldatenweduwe Marinka, een allerliefst schepseltje. Zij is zoo goed en schoon als men maar zelden zal aantreffen, zelfs niet in ons vaderland.

Dat reine kind werd lastig gevallen door een der vermetelste vrijbuiters uit dit gewest. Om te voorkomen, dat zij met een oproerling een ongelukkig huwelijk aangaat, meende ik niet beter te kunnen doen, dan de schoone Machteld aan uwe liefderijke zorgen toe te vertrouwen.

Wilt gij een der heiligste beden van uwen zoon vervullen, voed haar dan op als eene dochter van adellijke geboorte. Alleen voor 't uitwendige behoeft zij die opvoeding, want in haar gemoed zetelen alle deugden, die 't sieraad zijn der edelvrouw.

't Zal wellicht eenige verwondering baren, dat het geestelijk kleed der monniksorde door ons gekozen is, om zoowel Machteld als hare reisgenooten een veiligen tocht te verzekeren.

Doch nog iets anders is daarvan de oorzaak. De soldaat Rodrigo, een even listig als geslepen man, heeft dit middel aan de hand gedaan om niet door 't meisje, dat hij reeds te voren bespied had, herkend te worden. Om die reden heeft hij ook baard en knevel weggeschoren.

Wanneer de soldaat en zijne bondgenoote Marinka, zich naar eisch van hunne taak hebben gekweten, gelieve hun dan het bedrag te voldoen, hetwelk ik aan de onderzijde van dit schrijven heb bepaald.

Ten einde Machteld te bewegen naar Spanje te reizen, hebben wij het sprookje verzonnen, dat de vrijbuiter, van wien zij wel eenigszins scheen te houden, in ons vaderland gevangen zat en dat het aan hare voorbede wel zou gelukken om van onzen geëerbiedigden Koning en Heer gratie voor den rebel te verwerven.

U ziet, lieve moeder, dat zij eenvoudig en onverdorven moet zijn, om dit alles zoo maar te gelooven. Machteld is eene weeze; wilt gij eene moeder voor haar zijn?"

Zij zal u zeker spoedig liefhebben, terwijl het voor u, bij de afwezigheid van uw eenigen zoon, eene aangename tijdkorting zal zijn, haar de taal van ons land te leeren en op te voeden in de gebruiken en zeden der edellieden.

Vraagt zij somwijlen naar den vrijbuiter, die Marten Abels is geheeten, vertel haar dan maar dat hij dood is. Aanvankelijk zal zij daarover stellig bedroefd zijn, doch uwe liefdevolle bejegening zal haar zeker spoedig genoeg troosten. Is zij eerst maar in den waan, dat de rebel niet meer bestaat, dan zal zij ongetwijfeld weldra bereid worden gevonden hart en hand te reiken aan uw zoon, die haar oprecht liefheeft.

Eer wij een jaar verder zijn, hoop ik verlof te kunnen bekomen om dit mistig waterig land te verlaten en dan spoed ik mij tot u, om te zien tot welk een engel het meisje zal zijn opgegroeid. Wees duizendmaal gegroet, lieve, goede moeder, en vervul de bede van

Uwen liefhebbenden zoon

Enrico."

„Schandelijk!" sprak het meisje, toen zij met den volledigen inhoud van het schrijven was bekend geworden. Zij trad op Abels toe, greep diens hand en vroeg op smeekenden toon: „wilt gij mij naar mijn geliefd vaderland terugbrengen en naar uwen zoon Marten?"

„Met Gods hulp, Machteld, hoop ik u weer te brengen tot hen, naar wie mijn hart reeds zoo lang haakt."

„En wat zal er met dien schelm gebeuren?" vroeg Pierre, op Rodrigo wijzend.

„Hij had den dood verdiend," antwoordde Abels; „doch

hij heeft reeds straf genoeg, als hij straks bij 't ontwaken zijn offer zal missen."

„Vrienden," sprak José; „volgt mij naar mijne woning en vertoeft daar eenige dagen. Wij kunnen een anderen weg inslaan om er te komen; de waard uit „La bonne esperance", behoeft ons niet weer te zien."

„Gaarne neem ik uw aanbod aan," hernam Abels; „ofschoon ik liever zoo snel mogelijk naar huis zou willen reizen."

„Gij begrijpt, dat het geraden is, u eenige dagen schuil te houden, vooral het jonge meisje; want Rodrigo zal hemel en aarde bewegen om zijn prooi weer in handen te krijgen."

„Ik geloof ook," sprak Pierre; „dat het goed zal zijn José's raad op te volgen en ons eenige dagen bij hem te verbergen; misschien weet hij ook wel een geschikt middel om de terugreis naar uw land veiliger te maken."

„Daarover heb ik reeds nagedacht," viel de kruidenzoeker in; „en ik geloof ook al een uitstekend middel te hebben gevonden."

„Mag ik dat eens hooren?" vroeg Abels.

„Straks, als wij veilig bij mij te huis zijn."

De drie mannen sloegen met het meisje, dat op zoo zonderlinge wijze door hen verlost was, den weg in naar José's woning.

HOOFDSTUK XX.

De schrik der zee.

Alvorens het kaperschip, dat zoo menig Spaansch smaldeel, zonder gevecht naar den bodem der zee deed verhuizen, in een der zeegaten van de Noordzee-eilanden binnenliep, werden nog drie schepen aangetroffen.

Twee er van waren koopvaarders, die geheel werden leeggeplunderd en het derde een klein oorlogsschip, hetwelk ook den stoot niet kon weerstaan en door de „Machteld" in den grond werd geboord.

Gedurende de eerste dagen bezocht Marten, telkens tegen den avond, zijn gevangene, om van hem te weten te komen, waar zijn vriendin mocht zijn. Di Vingo bleef zijn aangenomen taktiek volgen en beweerde dat Machteld uit eigen beweging de stad had verlaten, zonder hem te zeggen waar zij zich heen begaf.

„Op die manier schieten wij niet op," zei Marten; „doch hebt gij geduld om te tellen hoeveel klinkbouten en nagels er in 't ruim van mijn schip zitten, ik heb geduld je den kost te geven, totdat je geneigd zijt wat waarheidlievender te worden."

„'t Doet mij leed, dat ge mijne woorden niet gelooft, doch ik kan u niets anders verklaren dan ik tot dusver heb gedaan."

„'t Spijt mij, dat ik uwe woorden niet gelooven kan. Als uwe landgenooten niet reeds zoo dikwijls hun eerewoord hadden gebroken, en de heiligste beloften niet hadden verkracht, zou dit misschien beter gaan."

„Er wordt ons veel ten laste gelegd, waarvoor geen grond bestaat."

„Dat zal wel aan u zelf te wijten zijn, en het „wee den wolf, die in een kwaad gerucht staat," is op de Spanjaarden geheel toepasselijk."

„In hoeverre 't edelmoedig is een gevangen man met beleedigende woorden te overstelpen, laat ik aan uw eigen oordeel over uit te maken."

„'t Past een Spanjaard wel om van edelmoedigheid te gewagen. Uit pure edelmoedigheid kocht hij een sluipmoordenaar om, die onzen edelen Prins van Oranje, den grooten zwijger, moest dooden."

„O, dat ik zoo den schurk voor mij had, dien gij gelieft uw koning en heer te noemen, wat zou ik hem laten boeten voor den moord op onzen vader Willem. Doch al kon ik honderd zulke koningen 't licht uitblazen, dan nog zouden die honderd levens niet opwegen tegen dat eene van onzen overgetelijken Prins."

„Gij brengt hier zaken ter sprake, waaraan ik part noch deel heb, en die met ons geschil in volstrekt geen verband staan."

„'t Komt mij voor, dat dit wel het geval is. Ware uw koning hier anders opgetreden, had hij onze gewetensvrijheid niet aangerand, dan zouden uwe landgenooten nooit zoo als onze vijanden zijn opgetreden; dan waart gij nooit in dit land gekomen en zoudt nimmer Machteld hebben ontmoet."

„Zoudt gij haar in dat geval wel hebben ontmoet?"

„O, ik wenschte haar nimmer te hebben gezien, dan zou waarschijnlijk mijn gemoedsrust nimmer zoo wreed zijn verstoord geworden. Nu ik echter haar gezien heb en haar mijn verloofde heb mogen noemen, zal ik haar tot mijn laatsten ademtocht wreken.

Dit schip, dat reeds zoo velen uwer landgenooten heeft gedood, draagt Machteld's naam.

Zij zelve was zoo lieftallig en zacht en haar geduchte

naamgenoot zoo onmeedoogend en wreed. Dit alles is een gevolg van de wreedheid der Spanjaarden, doch onze edele Prins Willem zal gewroken worden, en ook onze goede stad Steenwijk.

Toen ik voor de laatste maal in Overijssel vertoefde, hoorde ik met hoogen lof van Prins Maurits gewagen, den oudsten zoon van onzen vermoorden grooten Zwijger.

Ofschoon hij den mannelijken leeftijd nog niet bereikt heeft, en ongeveer van mijn jaren is, moet hij een geducht veldheer worden.

In hem zien de Nederlanders den verlosser van deze gewesten.

Moge die verwachting niet beschaamd worden, dan verzeker ik Prins Maurits, dat hij op mij en mijn scheepsmakkers in nood en dood zal kunnen rekenen."

„Als hij maar in tijds bedenkt, dat oorlogvoeren veel geld kost."

„Dit is ons genoeg bekend en daarom zorgen wij er voor, dat het kruit en de kogels, die wij op de Spanjaarden afvuren, door hen tiendubbel betaald worden. Ik heb nu zeker wel meer voor een millioen Spaansche matten waarde aan boord, die ik aan uwe landgenooten heb afgenomen. Zoolang men oorlog wil voeren om uwe gehate landgenooten te bevechten, zal ik zorg dragen dat er geld genoeg is, om alle kosten tiendubbel te betalen. Wat ik noodig heb, ontneem ik slechts aan uw volk."

De Spanjaard zei niets meer, doch stikte bijna van machtelooze woede.

Dag aan dag hadden zulke onvruchtbare gesprekken plaats, die niets uitwerkten.

Zoo bleef de kapitein steeds als gevangene aan boord, en Marten ging voort te rooven of te vernielen wat maar Spaansch was.

Dikwijls vroeg di Vingo hem liever te willen dooden dan hem langer zulk een ondragelijke gevangenschap te laten ondergaan, doch onveranderlijk was 't antwoord: „Lever mij Machteld weer uit en ge zult vrij zijn."

Inmiddels vlood de eene week na de andere; maanden gingen voorbij en zoo ook jaren, sedert de Spanjaard aan boord der „Machteld" was opgenomen.

Het kaperschip was een ware schrik der zee geworden. Niet alleen de vijand des lands, doch ook de zeelieden van andere rijken, spraken van het vrijbuiterschip als van dat, hetwelk nog steeds in de legende der scheepswereld voortleeft, als de „Vliegende Hollander."

De Spaansche vlootvoogden stuurden het eene oorlogsschip na het andere af, om de „Machteld" te vernietigen, doch gewoonlijk viel aan zulke vaartuigen 't lot te beurt om zelf vernietigd te worden.

Van de Elbe tot aan Duinkerken kruisten vijandelijke schepen, die in last hadden den vrijbuiter met man en muis te doen vergaan. Eindelijk durfde geen vijandelijk schip meer ondernemen om alleen een kamp met het geduchte kaperschip aan te gaan.

De vloot werd dus in eskaders van drie, vier en meer schepen verdeeld.

Meermalen hadden de Spanjaarden de „Machteld" in het gezicht, doch geen der schepen was zoo snel om het van den vrijbuiter te kunnen winnen.

Sedert er zooveel jacht gemaakt werd op „de Machteld", liep Marten zelden meer het Vlie binnen. Nu eens was hij onder de Deensche, dan weer onder de Engelsche, Fransche of Vlaamsche kust, ja, zette zijn rooftochten zelfs tot benoorden Schotland en bewesten Ierland voort.

Inmiddels had de Spaansche regeering in Italië een schip doen bouwen, dat alles overtrof wat tot heden als snel op zee bekend was geweest.

Dit vaartuig, „de Inquisiteur" geheeten, werd uitgerust, van de zwaarste bewapening voorzien, en toen naar de Noordzee gezonden om, in vereeniging met een paar andere Spaansche zeekasteelen, „de Machteld" op te sporen en te nemen.

Het plan was goed overlegd, doch de vijand rekende

er wellicht niet op, met een even beleidvollen als moedigen tegenstander te doen te hebben.

De vrijbuiter van Steenwijk toch stond bij alle zeelieden van zijn tijd, die hem kenden, aangeschreven als iemand, die reeds lang iets gezien had en zijne berekening maakte, vóor een ander nog goed op de hoogte van een en ander was.

Zeemanschap was hem in de hoogste mate een tweede natuur geworden.

Eens, 't liep reeds tegen den avond, werd hij in Westelijke richting, niet ver van Doggersbank, een drietal schepen gewaar. Twee er van waren groote, hooge linieschepen. Het derde was minder hoog, doch veel langer, met een bijzonder hoog en breed tuig.

Dit schip was de „Inquisiteur", waarvan de Spanjaarden zooveel verwachting hadden.

Inderdaad zeilde het smaldeel bijzonder snel en zou in dit opzicht wel tegen de „Machteld" zijn opgewassen.

De vrijbuiter hield nog wat naar de vijandelijke schepen toe om eerst beter verkenning te nemen.

Daar zette de „Inquisiteur" alle zeilen bij, braste vol en begon op de „Machteld" te jagen.

De vrijbuiter had deze beweging juist willen uitlokken. Voor den schijn liet ook hij alle zeilen bijzetten en hield recht voor den wind, als poogde hij te vluchten.

Weldra bleek het den vrijbuiter, dat het Spaansche schip zoo niet sneller, dan toch minstens even snel liep als het zijne. De beide linischepen geraakten ver achteruit, niettegenstaande ook zij alles hadden bijgezet en voor den wind kwamen aanjagen.

Of de „Inquisiteur" ook even goed te besturen viel en even snel zou draaien, moest nog blijken.

De vrijbuiter liet een paar groote vierkante luiken ongemerkt buiten boord zakken, met zwaarte er onderaan, zoodat zij vertikaal konden staan en met lijnen in 't vierkant aan de hoeken bevestigd.

Toen werden de lijnen vastgezet en sleepten de luiken dwars achter het schip, waardoor de snelheid der „Machteld" zeer belemmerd werd.

Nu was de „Inquisiteur" zoo nabij gekomen, dat haar geschut het kaperschip nagenoeg zou kunnen treffen.

„Klaar bij de brassen", gebood Marten; „slippen de luiken; roer hard stuurboord; zet door brassen en schooten; scherp bij den wind sturen!" Zoo klonken snel de bevelen, die aanstonds gehoorzaamd werden. Reeds was de schemering ingevallen.

De bevelhebber der „Inquisiteur" zag te laat dat de vrijbuiter hem te pakken wilde nemen, poogde dezelfde beweging te maken als het kaperschip, ten einde nog den stoot te kunnen ontgaan, doch reeds was „de Machteld" zoo nabij gekomen, dat van ontwijken geen sprake meer kon zijn.

Heel in de verte werd men de linieschepen gewaar. Boegspriet en kluifhout vlogen op den kaper binnenboord en bijna onmiddellijk volgde een stoot, die de „Inquisiteur" geweldig deed kraken en een groot gat in het achterschip, ter hoogte van het bezaanswant, deed ontstaan.

Inmiddels kwamen de schepen vrij van elkaar en liep de Spanjaard voor de „Machteld" over. De vrijbuiter stuurde scherp bij den wind, zette ook den voorboel weer bij en sprak: „hij moet nog een opstopper hebben!"

Onderwijl de Spanjaarden druk bezig waren met pompen en poogden een lap zeildoek over de bres te spijkeren, was de „Machteld" boven wind van 't vijandelijk schip gekomen.

Nu werd volgebrast en zette de vrijbuiter koers recht op de midscheeps van de „Inquisiteur" aan.

Ofschoon de Spaansche bevelhebber zag wat er gebeuren moest, kon de ramp niet worden afgewend. De stoot, die 't schip kreeg, was ontzettend.

Het nieuwe, sterke vaartuig begon met groote snelheid te zinken, alles meesleurende wat zich wanhopig poogde

te redden. Vloeken en verwenschingen, angstgeschrei en gebeden, vermengden zich op schrillen toon.

Zij, die op de „Machteld" oversprongen met de bedoeling zich te redden, werden door het geschut en de haakbussen, die met gekapt lood waren geladen, weggemaaid. Er was een drama meer afgespeeld; voor de vrijbuiters eene vrij gewone, alledaagsche geschiedenis.

„Ik zal den Spanjool leeren schepen op mij af te sturen," mompelde Marten; de vrijbuiter van Steenwijk zal de zachtaardige Machteld door de hardvochtige Machteld weten te wreken."

De „Inquisiteur" was naar den bodem der zee verhuisd en de bemanning van den Spaanschen snelzeiler waande men eveneens geheel verongelukt.

Dit was nochtans niet het geval.

Een der matrozen, een kloek zwemmer, was naar de „Machteld" gezwommen, en had een eind touw gegrepen dat buiten boord hing en juist den zeespiegel bereikte.

't Was het eind van den sleeptros waaraan een der luiken was bevestigd geweest.

Door de duisternis werd de schepeling niet opgemerkt, en hij zelf was verstandig genoeg zich stil te houden.

Toen het geheel donker was geworden, waagde hij het zich voorzichtig bij het schip op te werken. Weldra was hij zoo hoog, dat hij over 't hek van den spiegel kon gluren. Daar ontwaarde hij alleen den roerganger. De zeeman waagde 't niet om op die plaats verder het schip te beklimmen, doch palmde zich hand voor hand op de reeling der verschansing verder, totdat hij de puttings van het want bereikte.

Hij stak 't hoofd, in de rusten staande, tusschen het want door en zag niemand in de nabijheid, ofschoon hier en daar groepjes van het scheepsvolk stonden om de gebeurtenissen van den afgeloopen dag te bespreken.

De Spaansche zeeman had nauwelijks gezien dat er een luik van 't ruim open lag, of hij sloop er voorzichtig heen

en verdween in het schip. Een paar schepelingen die dit zagen, meenden dat het een der opvarenden was, door den gezagvoerder naar den gevangen kapitein di Vingo gezonden.

Weldra was de natte matroos in het scheepshol afgedaald. Om niet over 't een of ander te struikelen, kroop hij langs 't zaadhout voort, in de hoop zich in de piek zoolang te kunnen verbergen, totdat „de Machteld" ergens zou binnenloopen, om dan in den nacht het schip te kunnen verlaten. Pas had hij, dus voortkruipende, een kleinen afstand afgelegd, of hij bonsde tegen iets aan.

„Wie daar!" klonk het hem in 't Spaansch toe en tegelijk hoorde hij 't rammelen van di Vingo's ketenen.

De zeeman vermoedde dat daar een zijner landgenooten in gevangen staat was opgesloten, en antwoordde zacht, eveneens in het Spaansch: „Goed volk!"

„Zijt gij een Spanjaard?" vroeg di Vingo.

„Waarom vraagt gij dat?"

„Omdat gij de taal van mijn land spreekt en mij misschien kunt verlossen uit mijn gevangenschap, die nu reeds jaren duurt."

„Kan ik er op aan, dat gij mij niet zult verraden?"

„Zoo ik dit deed, zou ik mij zelf de kans tot ontvluchting benemen."

„Gij zijt hier, zoo ge zegt, reeds lang geweest en zult mij dus misschien wel kunnen zeggen of ik mij hier gemakkelijk verbergen kan."

„Daar achter, onder dat open vak zult ge wellicht gelegenheid vinden, doch vergeet niet mij vrij te maken. Als u dat gelukt zal ik u vorstelijk beloonen."

„Wie zijt ge dan?"

„Ik ben een Spaansch edelman, graaf di Vingo."

„Nu, dat is om 't even. Wanneer ge een arme kaailooper waart en een landgenoot van mij, zou ik u toch helpen."

„Dat is braaf! Maar voorzichtigheid blijft een eerste voorwaarde om te slagen. De vrijbuiter is onverbiddelijk gestreng en zeer waakzaam."

„Misschien gelukt het ons hem nog wel eenmaal in handen te krijgen en dan zal er zeker een kort proces volgen."

„Ik heb hem eenmaal in handen gehad."

„En gij hebt hem laten ontsnappen?"

't Schijnt dat onze vijand met den booze in verband staat; wat hij onderneemt gelukt hem. Ik hoor daar boven aan 't luik gerucht en zal dus zien een schuilplaatsje te vinden."

De matroos verdween, kwam op de aangewezen ruimte in de piek van 't schip, tastte toen met de handen rondom en boven zich, en voelde een soort van gangetje, waar hij inging, doch stuitte al spoedig op een smal trapje, hetwelk naar de zeilkooi voerde.

Deze bergplaats, die ook van boven nog een ruimeren toegang had, werd niet elken dag bezocht.

Behalve nieuwe zeilen en doek, was hier touw, geteerd breeuwwerk, hennep, pik, teer en dergelijke scheepsbenoodigdheden geborgen.

De Spanjaard zocht zich hier zoo goed en kwaad als t ging, een ligplaats te veroveren, wat hem ook gelukte. Al was hij niet zeer op zijn gemak en in zijn natte plunje erg koud en huiverig, toch sliep hij in 't eind in.

Naar hij zich verbeeldde, zeilde het schip in kalmer water. Ook zag hij het daglicht door een reet van het beschot schijnen.

De „Machteld" liep het Vlie binnen. Bij 't aanbreken van den dag was er van de beide vijandelijke schepen geen spoor meer te zien geweest en dus besloot Marten binnen te loopen, ten einde in Friesland en Overijsel eens een onderzoekingstocht in te stellen naar zijne moeder, naar den toestand van Steenwijk en, doch alleen de Spaansche kapitein zou hierbij van dienst kunnen zijn, naar Machteld. Hij wilde hem straks nog eens spreken over het meisje en mocht het onderhoud al even onvruchtbaar gevolg hebben als gewoonlijk, dan toch had hij gedaan zooveel als hij vermocht.

Marten gaf last aan Hendrik om met het scheepsvolk het schip eens terdege na te zien, te kalefateren en voorts te verven en geheel op te knappen.

Vermoedelijk zou hij wel drie weken uitblijven.

's Namiddags voor de vrijbuiter vertrok, ging hij naar di Vingo en bezwoer hem om hem toch eindelijk te zeggen waar hij zijne bruid zou kunnen vinden.

„Gij hebt het beste Spaansche schip, „de Inquisiteur" in den grond geboord, niet waar?"

„Ja, hoe weet gij dat?"

„Door uw scheepsvolk heb ik er over hooren spreken."

„Welnu, wat zou dat? Ik maak mij sterk niet te rusten voor uw geheele onoverwinnelijke vloot op den bodem der zee ligt."

Ik erken gaarne, dat ge een geducht zeeman zijt, en dewijl het sterkste schip u niet kan weerstaan, kan een man, die zich niet beroemt tot de sterkste te behooren, dit nog veel minder."

„Mag ik weten wat ge met dit zeggen bedoelt?"

„Dat ik sterk naar de vrijheid verlang."

„Dus zoudt ge bereid zijn mij eindelijk te zeggen waar Machteld heengetrokken is?"

„Ja, op voorwaarde, dat gij mij terstond in vrijheid stelt, nadat u gebleken is, dat ik de waarheid heb gesproken."

„Waar is zij dan, zeg 't mij terstond!"

„Niet zoo haastig; gij hebt nu al lang genoeg geduld moeten oefenen.

Gij geeft mij uw woord van eer, dat ik kan vertrekken waarheen ik wil, zoodra u gebleken is dat ik waarheid heb gesproken?"

„Dat woord hebt ge reeds en wat ik beloof verbreek ik nooit."

„Uw bruid is uit Steenwijk naar Koevorden vertrokken."

„Wat zegt ge; dus niet naar Spanje?"

„Of zij daar later heengegaan is weet ik niet; maar ga 't persoonlijk onderzoeken. Ik blijf hier als gijzelaar

achter, en keert ge niet weer na drie weken, dan mogen uw makkers mij opknoopen."

„Geef mij een schrijven van uwe hand met uwen zegelring mede; dan heb ik een waarborg."

„Breng dan maar schrijfgereedschap en ontketen mijn rechterarm."

Aan het verlangen van den Spanjaard, die een paar uren te voren, toen de geheele bemanning met het bergen der zeilen en ander scheepswerk bezig was, een onderhoud met den Spaanschen matroos had gedaan, werd voldaan.

Daarna sloot men den gevangene weer in de boeien.

Nog vóor de avond viel, was Marten, vergezeld van den Vlaming, op reis getogen.

De bemanning, vermoeid door de inspanning van den vorigen dag en het druk arbeiden op den dag van binnenkomst, ging vroegtijdig naar kooi.

In het ruim was, als gewoonlijk 's nachts een lantaarn opgehangen, die een zeer onzeker licht verspreidde.

Op het dek hield de oude Hendrik met een der schepelingen de wacht, doch daar het eenigszins regenachtig was, betrok het wachtvolk aldra de kombuis, de werkplaats van den scheepskok.

Ongeveer te middernacht kroop de Spaansche matroos uit zijn schuilhoek te voorschijn.

Hij begaf zich naar den gevangene en wist diens boeien, met de werktuigen, die hij uit de zeilkooi had medegebracht te verwijderen. Toen sloop hij naar het scheepsdek om eens te zien of er een middel was ter ontkoming.

De kleine scheepsboot hing aan een vanglijn achter het schip te water en was van vier roeiroemen voorzien.

Weer begaf de Spanjaard zich naar het scheepsruim en fluisterde tot di Vingo: „Wij hebben eene schoone gelegenheid om te ontsnappen, maar willen wij eerst niet beproeven dit schip te vernietigen, dat voor onze vloot een schrik der zee is geworden?"

„Ja, hoe wilt ge dit aanleggen?"

„Daar in de zeilkooi liggen allerlei brandbare stoffen. Ik ga er met den lantaarn heen, steek met de kaars eenig breeuwwerk aan en 't zal niet lang duren of de vlammen zullen vernielen wat onze kogels geen schade hebben kunnen toebrengen."

„Doe het, Carlos, wanneer het u gelukt, en wij komen weer in een Spaansch kamp aan, dan zal ik zorgen dat gij goed beloond wordt."

Weldra was de booze daad verricht: de vlam der kaars deed het breeuwwerk spoedig vlug branden en de gloed sloeg aanstonds, door zoovele stoffen gevoed, wild aan alle kanten uit het schip.

Geen kwartier later, toen de beide Spanjaarden reeds op verren afstand van de „Machteld" heenroeiden, stond het kaperschip aan alle zijden in brand.

De bemanning, door de vlammenzee en het geknetter uit den slaap opgeschrikt, had nog juist den tijd om de groote boot te water te brengen en hals over hoofd er in te springen en naar het strand te vluchten.

De oude Hendrik nochtans kon de boot niet zoo snel meer bereiken, struikelde over het hoofdschot van het ruim en tuimelde naar omlaag in den laaien gloed. De oude Watergeus werd nimmer teruggezien.

Intusschen was Marten te Kuinre aan wal gekomen; daar vernam hij dat Prins Maurits de eene stad na de andere veroverd had en nu in aantocht was om Steenwijk te belegeren.

Nog denzelfden nacht togen de vrienden voort in de richting van Koevorden. Eerst den volgenden avond kwamen zij er aan. De vrijbuiter toonde zijn brief met den zegelring van kapitein di Vingo.

Wie schetst echter zijne verbazing, toen men hem beduidde, dat de graaf zeker een loopje met hem had genomen.

Machteld was er ten eenenmale onbekend. Nooit was er een maagd van dien naam in de vesting geweest.

Misschien dwaalde de kapitein geheel te goeder trouw, doch Marten, door een onbestemd gevoel gedreven, kreeg argwaan en vreesde dat de listige Spanjaard hem een kool zou gestoofd hebben.

De bevelhebber van Koevorden gevoelde lust om den vrijbuiter in verzekerde bewaring te houden. Hij herlas echter nogmaals den brief van di Vingo, bekeek nog eens aandachtig diens zegelring en liet toen den Watergeus vertrekken.

Marten en de Vlaming bleven in de nabijheid der vesting overnachten. Daar deed hij nog eens onderzoek naar zijne moeder, doch niemand had er ooit van eene weduwe Abels gehuurd.

Wel had men veel hooren spreken van een Marten Abels, die een soort van wonderschip had doen bouwen en daarmede de Spaansche vloot veel afbreuk deed.

Zooals gewoonlijk, had de faam de werkelijkheid ver overtroffen en werden er van den vrijbuiter dingen verteld. die honderdmaal erger waren dan in de werkelijkheid.

Vroegtijdig vertrokken de vrijbuiters weer. Marten was onrustig en verlangde van den Spanjaard nadere opheldering.

Hij was echter nog niet in het Vlie terug, of reeds wist hij 't offer geworden te zijn van di Vingo's welgeslaagde list.

't Smartte hem meer nog, dat de oude Hendrik zoo jammerlijk was omgekomen, dan dat zijn voortreffelijk schip niet meer bestond.

Marten had rijkdom genoeg om zooveel schepen te laten bouwen als hij verkoos.

HOOFDSTUK XXI.

Prins Maurits voor Steenwijk.

„Jongens," zoo had de vrijbuiter tot zijn scheepsvolk gezegd, „de Machteld" is niet meer. Gij hebt u altijd kranig gedragen op de zee, en ik twijfel niet of ge zult ook aan den wal goed te gebruiken zijn tegen den Spanjaard en zijn aanhang.

Onze wakkere Prins Maurits is in aantocht en vandaag of morgen zal hij het beleg slaan voor Steenwijk.

Wie van u heeft lust mij te volgen, om den Prins onze diensten aan te bieden? Men zal zooveel jonge kerels daar heel goed kunnen gebruiken, temeer omdat het den Prins geen soldij behoeft te kosten.

Alles wat ge noodig mocht hebben, betaal ik en ge zult dubbel zooveel soldij ontvangen als de soldaten van het Staatsche leger."

Aanstonds toonden allen zich bereid hunnen bevelhebber te volgen, ten einde een werkdadig aandeel te nemen in het beleg ter bevrijding der stad, die Marten zoo lief was.

Hij begaf zich met den Vlaming naar de geheime bergplaats, nam zooveel goud als hij vooreerst dacht noodig te hebben, kocht een vaartuigje van een kustvisscher en scheepte zich met zijn eigen volk in, om te Kuinre binnen te loopen.

Sinds de Spanjaard ook Blokzijl had uitgeroofd en er nog gedurig weerkeerde, was het minder geraden daar te landen.

Onderweg zei Marten tot zijn scheepsvolk: „Zoodra

Steenwijk in handen van onzen Prins Maurits is, vertrek ik naar Hamburg om een nieuwe Machteld te laten bouwen, die de verbrande nog in alle opzichten zal overtreffen. Wij mogen niet rusten voor het laatste schip van Spanjes groote oorlogsvloot zal vernietigd zijn."

Bij de landing te Kuinre, werd aan den vrijbuiter verhaald, dat Prins Maurits juist den dag te voren in de nabijheid van Steenwijk zijne voorposten had opgesteld.

De Prins zelf met zijn staf en de overige belegeraars zouden dien dag aankomen.

„Blijft gij zoolang hier, mannen," gebood Marten; „ik trek vooruit om den Prins onze diensten aan te bieden.

Misschien kunnen wij van dienst zijn om het geschut te vervoeren en in batterij te brengen."

De bevelhebber der Spaansche bezetting, Coquel genaamd, had reeds ongeveer een jaar te voren, toen Prins Maurits eenige zuidelijker gelegen steden had vermeesterd, de vesting in geduchten staat van tegenweer doen brengen.

Metsel- en aardewerken waren hersteld en op sommige plaatsen veel steviger aangebracht dan te voren.

Sinds dien tijd werd de stad even sterk geacht als Koevorden. Sommige krijgskundigen achtten haar onneembaar.

Coquel deelde vermoedelijk ook in dit gevoelen, want hij bleef tamelijk kalm, toen de Staatsche troepen aanrukten.

't Was op den 8^{en} Mei van het jaar 1592, dat Prins Maurits in de nabijheid van Steenwijk verscheen met 6000 man voetvolk, 2000 ruiters en 50 stukken geschut.

Onder de kapiteins, die aan de belegering deelnemen, behoort ook de wakkere Van den Cornput, benevens Olthoff.

Prins Maurits heeft van deze mannen veel steun en ondervraagt Van den Cornput, die met de plaatselijke gesteldheid zoozeer op de hoogte is, naar alles wat zijne operatieplannen gunstig kan doen slagen.

Op den morgen, na den dag waarop de Staatschen hun kwartier hebben betrokken en de Prins met Van den Cornput in zijne tent in een levendig gesprek is gewikkeld,

wordt een man aangediend, die den veldheer wenscht te spreken.

„Wie is hij?" vraagt Prins Maurits.

„Zeg maar dat de vrijbuiter van Steenwijk hier is," herneemt Marten.

„Ha, de dappere Watergeus," roept de veldheer verheugd uit, „die zoovele Spaansche zeekasteelen heeft doen vergaan? Laat hem binnen, ik verlang den kloeken man te zien."

Marten, die dit alles hoorde, was bijna verlegen met den lof, dien de Prins hem toezwaaide.

Toen de vrijbuiter binnenkwam, trad de veldheer op hem toe, reikte hem de hand en wees den zeeman een stoel aan.

Van den Cornput zag hem met aandacht in 't gelaat en vroeg toen: „Herken ik u niet; zijt ge niet dezelfde persoon, die als jongeling eene gewichtige zending van mij naar Norritz heeft uitgevoerd?"

„Dezelfde, heer kapitein," luidde 't antwoord.

„Dan heet ik u dubbel welkom," sprak Van den Cornput en stak Marten eveneens de hand toe.

„Als Uwe Hoogheid het toestaat," vervolgde de kapitein tot den Prins, wil ik Haar dat voorval even vertellen."

„Gaarne, kapitein!" sprak de Prins.

Nu volgde de geschiedenis, die in alle bijzonderheden werd weergegeven en duidelijk deed uitkomen, dat de hopman een uitstekend geheugen had.

„Bravo, flink gedaan!" zei de Prins en klopte Marten vertrouwelijk op den schouder.

De vrijbuiter bloosde als een jong meisje en was zichtbaar met zijne figuur verlegen.

„En wat was nu wel uw verlangen?" vroeg eindelijk de veldheer.

„Uw Hoogheid, ik kwam mijne diensten aanbieden tijdens het beleg van mijne geboortestad. Ik beschik over veertig jonge mannen van beproefden moed en groote trouw.

Misschien kunnen wij wel dienst doen om de kanonnen, de ammunitie en het kruit, dat gij in de schansen noodig hebt, langs de Aa te vervoeren en op te stellen.

Moet uit Holland of Friesland iets aangevoerd worden over zee, wees dan slechts zoo goed te bevelen en ik sta met al mijne manschappen voor u gereed.

Is er geld noodig om het beleg, wanneer 't van langen duur mocht zijn, voort te zetten, dan heeft Uwe Hoogheid het maar te bevelen en ik zal er zorg voor dragen.

Herneem Steenwijk, edele Prins, en wij zullen er u eeuwig dankbaar voor zijn."

„Ik dank u, goede vriend, voor uw hooggewaardeerd aanbod. Gaarne wil ik van uwe diensten en van die uwer manschappen gebruik maken. Waar en hoe ik die behoef, kan ik nu nog niet bepalen, doch zal er over nadenken. Wees zoo goed morgen maar eens weer te komen."

Den volgenden dag was Marten weer in tijds bij de hand.

Na een korte poos wachtens, werd hij bij den Prins toegelaten.

„Nu," vroeg de veldheer, „hebt gij reeds een of ander plannetje verzonnen, dat ons de vesting spoediger in handen kan doen vallen?"

„Ik heb wel een plannetje, Uwe Hoogheid!"

„Laat eens hooren!"

„Naar ik van ter zijde vernomen heb, heeft de vijand in de stad niet veel kruit in voorraad, en nu zou ik hem wel eene lading willen leveren."

„Hoe, gij?"

„Ja, Hoogheid; met krijgsvolk er bij."

„Ik begrijp u niet volkomen."

„Zie eens, Hoogheid! Ik had een plannetje gevormd om met een lading kruit naar Steenwijk te varen en te zorgen daar tegen den avond aan te komen.

Onder het dek wilde ik mijn volk, versterkt met een honderd man van uw voetvolk, verbergen om 's nachts in de stad te dringen, even als dat zoo goed gelukt is met

het turfschip, door Uwe Hoogheid naar Breda gezonden."

„Ik waardeer uw goeden wil, mijn vriend, doch de Spanjolen hebben duur geleerd en zullen zich niet voor de tweede maal op eenzelfde manier laten foppen. Derhalve mag ik van dit aanbod geen gebruik maken, te meer daar ik mij heb voorgenomen, zoo weinig volk in de waagschaal te stellen als maar mogelijk is.

Ik zal trachten de belegerden uit te graven, zooals men dat mollen doet.

Dat Steenwijk in onze handen moet vallen, staat bij mij vast. Ik hoop met 's Heeren hulp daarmede binnen drie maanden gereed te zijn."

„Maar heeft Uwe Hoogheid dan niets belangrijks voor mij en mijne manschappen te verrichten? Dat werkeloos ronddolen houd ik niet uit."

„Ja, ik heb u eene belangrijke taak op te dragen. Ons geschut, kogels en buskruit worden over de Zuiderzee gezonden. Dewijl de schepen met dit alles misschien te diep gaan om langs de Aa tot nabij onze schansen te kunnen komen, zou ik gaarne zien dat gij voor dat vervoer de noodige zorg wildet dragen."

„Dan vertrek ik oogenblikkelijk," Uwe Hoogheid."

„De oevers van de Aa zijn voldoende beschermd door de Friesche ruiterij en het voetvolk van graaf Willem Lodewijk, terwijl ook een gedeelte van de rivier door mijn voetvolk wordt bewaakt."

Marten groette en vertrok naar zijn scheepsvolk, dat reeds ongeduldig te Kuinre op hem wachtte.

Op eenigen afstand van dat dorp, lag een diepgeladen scheepje geankerd, met een scheepsboot op sleeptouw.

„Kapitein," zei een der opvarenden van de verbrande „Machteld", ziet ge wel dat die boot daar achter dat vaartuig precies op de verdwenen boot van ons schip gelijkt?"

„'t Is waar," hernam Marten.

„Kom, spoedig er heen; daar wil ik meer van weten."

Aanstonds had hij een scheepje gehuurd te Kuinre en

voer er mede naar het vreemde vaartuigje toe. Weldra lag de vrijbuiter er langs zijde en zag nu duidelijk dat de boot achter het vaartuig de zijne was.

De schipper met zijne beide knechten verscheen terstond aan dek, toen hij zooveel geraas bij zijn scheepje vernam.

„Hoe komt ge aan deze boot?" vroeg Marten.

„Die heb ik gisteren opgevischt, met twee Spaansche schipbreukelingen er in."

„Met twee! Heb je goed gezien?"

„Ja, zeker heb ik dat!"

„En weet ge ook vanwaar ze kwamen?"

„Zij vertelden mij bij het Vlie schipbreuk te hebben geleden. De een sprak alleen Spaansch en de andere ook Nederlandsch."

„Weet gij ook waar zij zijn heengegaan?"

Zij wilden beproeven naar Steenwijk of Koevorden te komen. De een, die ook Nederlandsch sprak, vroeg mij hen ergens aan land te willen zetten, kort nabij eene Spaansche bezetting, dan kon ik de boot voor mijne moeite behouden."

„Maar die boot is de mijne."

„Dat zou iedereen kunnen zeggen."

„Maar niet iedereen zou dat zoo goed kunnen bewijzen als de vrijbuiter van Steenwijk."

„Zijt gij die dan?" vroeg de schipper op een min of meer eerbiedigen toon.

„Die ben ik, ja! Op dit oogenblik in dienst van den Prins Maurits."

„Dus nog altijd tegen Spanje?"

„Zoolang ik leef, natuurlijk! Maar zeg mij eens even wat gij geladen hebt."

„Buskruit."

„O, zeker voor het leger van den Prins?"

„Neen, voor de Coquel, den bevelhebber te Steenwijk."

„En waar hebt gij dat kruit geladen?"

„Op de reede van Texel, van een Spaansch linieschip." Uit Steenwijk was een bode vooruitgezonden met de mede-

deeling, dat er in de vesting bijna geen kruit meer was; daarom heeft de kommandant van het linieschip zooveel afgegeven als hij maar kon missen."

„Gij zoudt zeker gaarne willen lossen, niet waar?"

„Dat wilde ik juist, maar eerst zal ik wat in een ander vaartuig moeten overladen, omdat ik anders te diep ga, om voor Steenwijk te kunnen komen."

„Hebt ge ook eigendom in de lading?"

„Neen, alleen honderd gulden vrachtpenningen."

„Hier," sprak de Watergeus, „zijn de vrachtpenningen. En nu maar dadelijk in mijn vaartuig gelost zooveel als ik kan bergen. Dan licht ge 't anker en vaart met mij mede naar Blokzijl, gaat daar binnen en zeilt dan op tot nabij Steenwijk."

„Maar ik dacht dat gij in dienst waart van Prins Maurits?"

„Dat ben ik ook en daarom kom ik in naam van den Prins dit kruit in ontvangst nemen."

„Maar 't is bestemd voor de Coquel."

„Die zal 't ook hebben; wij zullen 't hem eerlijk toeschieten. Je begrijpt, dat ik als vrijbuiter alles benader wat met Spaansch geld gekocht wordt om ons afbreuk te doen."

„Doch ik mag dit niet toelaten."

„Spreek er maar niet langer over; want als ge niet goedschiks inwilligt, zouden wij 't kwaadschiks moeten probeeren, en dat zou niet in je voordeel zijn."

„Komt, jongens," vervolgde Marten, „begint maar te lossen, doch hijscht op beide schepen eerst de driekleur met de Prinsenvlag."

Nog wilde de schipper tegenspartelen, doch toen de vrijbuiter hem beduidde, dat 't leelijk met hem kon afloopen als er gerapporteerd werd, dat hij behulpzaam was geweest bij 't ontsnappen van twee Spanjaarden, werd de man heel wat makker en schikte zich in de omstandigheden.

Het lossen was reeds aangevangen, en eer 't avond

was, werden de scheepjes kort nabij Steenwijk vastgemeerd en gelost.

Den volgenden dag was Marten met zijn volk weer vroegtijdig te Blokzijl, om het geschut en verder krijgsmaterieel te vervoeren, dat zooeven over de Zuiderzee was aangebracht.

Om het vervoer te kunnen bespoedigen, kocht hij het vaartuig dat hij te Kuinre had gehuurd en ook het scheepje hetwelk 't Spaansche kruit had aangevoerd.

Doordien eenige mannen wat onvoorzichtig te werk gingen om 't belegeringsgeschut in het vaartuigje van Kuinre over te laden, werd dit zoo lek, dat het met twee stukken er in zonk.

Marten dook aanstonds, voorzien van een stevig touw, naar beneden, bond het touw om een kanon en liet 't daarna ophalen. Het andere stuk werd op dezelfde wijze weer boven water gebracht.

Hij ging vervolgens met zijn volk aan land en kapte zooveel heesters en struikgewas als hij maar kon vinden. Daarvan werd een bedding in de vaartuigen gemaakt en toen 't zware geschut er op geladen.

De Prins was zeer tevreden, dat het krijgstuig zoo spoedig in de schansen was opgesteld, en betuigde daarover aan den vrijbuiter zijn ingenomenheid.

Toen de veldheer daarenboven nog vernam, op welke wijze Marten voor hem een lading buskruit had buitgemaakt, die voor de Spanjaarden was bestemd geweest, sprak de Prins: „Dat kruit willen wij eens 't allereerst beproeven; wij behoeven dan niet te zuinig te zijn op een schot."

„Schiet gerust heel Steenwijk plat, Uw Hoogheid; 't kan niet te erg, als de Spanjaard er maar uit verdreven wordt. Later wil ik de geheele stad wel weer voor mijne rekening laten opbouwen."

„Ik zal handelen naar omstandigheden; nu zit ik echter eenigszins in verlegenheid omtrent den weg tusschen hier en Giethoorn.

Gaarne zou ik daar een deel van mijne ruiterij samentrekken, doch het terrein is zoo drassig, dat bij eenigszins nat weer er bijna geen paard veilig kan komen."

„Als 't wezen moet, Uwe Hoogheid, verstaat een Watergeus alles en kan hij ook wel als wegwerker optreden.

In de vaartuigen, die ik gebruikt heb voor 't vervoer van het geschut, heb ik veel rijswerk aan boord laten brengen. Daarvan zal ik horden laten vlechten en er dan de wegen tusschen hier en Giethoorn mede laten beleggen."

„Dat is een uitnemend plan, Marten. Als gij daarmede gereed zijt, zou ik nog wel andere diensten van u verlangen. Daarover spreek ik u dan nog wel later. Wanneer gij mij iets belangrijks hebt te zeggen, zal ik steeds voor u te spreken zijn, zoowel bij nacht als bij dag."

De Prins reikte den vrijbuiter de hand en liet alles in gereedheid brengen om zoo spoedig mogelijk met de beschieting van Steenwijk te kunnen aanvangen.

Bijna 't geheele Staatsche leger was bezig met graafwerk, ten einde de stukken zoo kort nabij de stad op te stellen, als dit maar eenigszins kon geschieden.

De werkzaamheden vorderden flink.

De belegerden hadden nochtans een duren eed gezworen, dat zij zich liever zouden laten dooden, dan zich aan den Prins over te geven.

Deze zeide echter kalm: „Als ik hen met het kanon niet tot onderwerping breng, verwin ik hen wel met de spade; want als mollen zal ik hen uitgraven."

HOOFDSTUK XXII.

Een zwerftocht.

't Behoeft wel niet gezegd te worden, dat José's vrouw, die doodelijk ongerust was over het ongewoon lang uitblijven van haren man, zeer verbaasd opzag, toen hij in zulk gezelschap hare woning betrad.

Nauwelijks had zij in korte trekken de geschiedenis van het schoone vreemde meisje vernomen, dat zich hier van de monnikspij ontdeed en nu door de mannen met bijna eerbiedige blikken werd aanschouwd, of de goede vrouw sloofde zich af om door allerlei voorkomendheden het kind de geleden onaangenaamheden te vergoeden.

Ook voor haren man en zijne gasten zette zij 't beste gereed wat er in kelder en keuken te vinden was.

Toen de mannen zoo op hun gemak aan den disch zaten, sprak Abels: „Komaan, Pierre, vertel gij nu onze geschiedenissen aan José en zijne vrouw, dan wil ik in mijne moedertaal aan mijne landgenooten mededeelen hoe 't komt, dat de Spanjaarden den Watergeus niet om hals hebben gebracht."

Machteld zat reeds vol aandacht te luisteren en Abels ving aldus aan; „'t Is zeer wel te verklaren, dat mijne vrouw en hare betrekkingen in den waan verkeerden, dat ik dood was.

Weinigen, die zoo brutaal en vermetel tegen de Spanjaarden optreden als ik dat heb gedaan, zullen in staat zijn dit later na te vertellen, wanneer zij even als ik in 's vijands hand zijn gevallen.

Doch alvorens mijne lotgevallen te vervolgen, wil ik u die van mijn vriend Pierre Gouton vertellen.

Pierre dan, was eigenaar van een klein visschersscheepje, dat meestal nabij de Fransche kust in het Engelsche kanaal werkzaam was.

Eens, tijdens een harden westelijken wind, gevolgd door stilte en mist, was het vaartuigje van de koers geraakt en heel afgedreven tot aan de Vlaamsche banken, waar zich destijds een Spaansch eskader bevond.

De vloot der Watergeuzen verwijlde op dat tijdstip nabij de Engelsche kust.

Toen de Spaansche vlootvoogd het vaartuigje van den Franschen visscher gewaar werd, gaf hij last er met eene boot heen te roeien, ten einde te onderzoeken wat dat voor een scheepje was.

De onderofficier, aan wien 't bevel over de sloep was opgedragen, kwam er aan boord.

Al spoedig zag hij een flinke hoeveelheid prachtige visch liggen en meer aan 't kapen dan aan zijne zending denkende, greep hij eenige der grootste en mooiste visschen en wilde die in zijne boot werpen, toen Pierre, meer voortvarend dan voorzichtig, driftig op den Spanjaard toesprong en hem een slag in 't aangezicht toebracht.

Die slag zou hem noodiottig worden.

„Grijpt dien Franschen hond," riep de onderofficier tot zijne manschappen. Aanstonds werd hij aangegrepen, uit zijn scheepje gesleurd en in de Spaansche boot geworpen.

Aan boord van het oorlogsschip gekomen, verklaarde de onderofficier, dat de Franschman blijkbaar een spion was, op verkenning uit, ten einde de Watergeuzen op de hoogte te houden van het doen en laten der Spaansche vloot.

Nog voegde de vischdief er bij, dat de Franschman zich gewelddadig tegen zijne arrestatie had verzet en zich zelfs niet ontzien had hem een slag in 't gelaat toe te brengen.

Daarna werd de Franschman verhoord, die natuurlijk de beschuldiging valsch verklaarde en zijn verzet ophelderde door het misdrijf van den onderofficier.

De Spaansche roeiers echter waren op de hand van den vischroover en zoo werd Pierre gevangen gehouden, om zijn zaak later in Spanje te kunnen onderzoeken.

Het visschersvaartuig met de beide makkers van den Franschman liet men verder ongemoeid. Pierre werd intusschen met een der schepen, dat naar Spanje moest, als gevangene vervoerd en, omdat hij niet bekende en het hem ten laste gelegde niet voldoende bewezen geacht werd, als dwangarbeider gevangen gehouden.

In dien staat leerde ik hem kennen, nadat ook mij een gelijk lot te beurt was gevallen.

Met ons schip, de „Bloys van Treslong", hadden wij een groot Spaansch oorlogsschip geënterd. Ik was op de verschansing gesprongen met de bijl in de vuist en deed verscheidene vijanden onder mijn slagen vallen.

Een kameraad, een flinke moedige kerel, had naast mij post gevat en beukte op de Spaansche koppen los of 't stokvisch was.

Daar dagen plotseling uit den nevel andere oorlogsschepen ter hulpe aan.

Ons schip werd zoo lek geschoten, dat het zonk. Een ander schip der Watergeuzen, de „Batavier", enterde den Spanjaard aan de andere zijde, doch liet alles slippen en vluchtte, toen het geheele eskader te hulp kwam en op ons aandrong. In de hitte van het gevecht had ook de bevelhebber van het benarde Spaansche schip post gevat nabij de verschansing.

Door een onverhoedschen stoot verloor hij zijn evenwicht en tuimelt buiten boord.

Ik, in de meening, dat mijn kameraad daar in de diepte stort, spring onmiddellijk te water, duik, en heb den drenkeling in 't haar beet.

Toen wij weer boven water verschenen, zijn wij door

Spanjaarden omringd. Mijn vijand in zijn wapenrusting, zou ongetwijfeld verdrinken zoo ik hem losliet. Bij ingeving deed ik dit niet en hield den man boven, hoeveel inspanning 't ook mocht kosten.

Daar werden wij door het scheepsvolk gezien en wierp men eenige touwen buiten boord.

Weldra waren wij op het dek van het Spaansche schip geheschen.

Een woeste Spanjaard stormt op mij los, om mij met zijn speer te doorboren, toen de bevelhebber zich voor mij plaatst en den soldaat toebuldert: „Die man moet gespaard worden."

Van mijne makkers waren velen gesneuveld of verdronken. Gelukkig was niemand levend in de handen des vijands gevallen. Ik werd aan boord van het schip, dat spoedig naar Spanje vertrok om de geleden schade te herstellen, tamelijk goed verpleegd.

Na aankomst in 't vreemde land, werd ik als knecht op het landgoed van den bevelhebber gebezigd. Tot mijn ongeluk stierf mijn beschermer en werd ik als dwangarbeider aan de Ebro geplaatst, waar ik een hard lot had, en in een staat verkeerde, die aan levend begraven deed denken.

Dank zij mijn lotgenoot Pierre, gelukte 't ons vrij te komen, om van de eene ramp in de andere te vervallen."

Nu volgde het verhaal der aankomst, het verblijf in en de ontvluchting uit het hol der roovers.

Machteld hoorde vol belangstelling het boeiend verhaal van den Watergeus aan en deed toen op ongekunstelde wijze een verslag van alles wat haar was wedervaren.

Dat deze mededeelingen door Marten's vader met onverdeelde aandacht werden aangehoord, is gemakkelijk te begrijpen. Bij 't hooren der namen van vrouw en kind, van zijn land en stad, werd 't verlangen in hem om alles weer te zien, sterker dan ooit.

Toch duurde het ruim eene week, alvorens José 't tijdstip gekomen achtte, om te kunnen vertrekken.

„Ge zult echter zoo niet kunnen gaan," sprak de kruidenzoeker.

„Waarom niet?" vroeg Abels.

„Ik zal u eerst blind maken."

„Wat zegt ge, blind?"

„Ja, voor den schijn alleen. En dat mooie meisje kan nog minder zoo gaan als zij er thans uitziet. Ik zal haar een gelaat vol met puisten en zomersproeten bezorgen, dat haar een geheel ander voorkomen zal geven. Ook is 't niet kwaad haar een soort van bult of eenige andere misvorming te bezorgen."

„Foei, hoe afschuwelijk!" riep Machteld vol afkeer, toen Abels haar 't voornemen van José had medegedeeld.

De kruidenzoeker lachte en vervolgde: „Maak u niet ongerust; de puisten en sproeten verdwijnen bij de eerste flinke wassching en uw gezicht komt zoo mooi onder de kleurstoffen vandaan als 't ooit geweest is."

Toen onderwierp zij zich aan de kuur.

Voor de kruidenzoeker met het aftreksel van verschillende bladeren en gedroogde stengels Machteld's gelaat begon te bewerken, vroeg hij:

„Kunt gij ook zingen?"

„Een weinig", antwoordde het meisje bedeesd, nadat Marten's vader de vraag had vertolkt.

„Laat dan eens hooren!"

Het meisje aarzelde.

„Toe maar, kindlief", moedigde de Watergeus haar aan.

En toen begon zij 't zelfde weemoedige lied, dat Marten eenmaal van haar had gehoord. Eerst wat schuchter en beschroomd, scheen het lied zelf haar te begeesteren.

Woorden en melodie waren in volkomen overeenstemming en drukten zooveel zoet verlangen uit, dat de Watergeus 't hart week voelde worden.

Ook de andere mannen, en José's vrouw, waren in verrukking gebracht door den zang van 't meisje en juichten haar luide toe.

Abels drukte haar de hand en zeide: „Ik dank u! O, zing dat lied dikwijls voor mij; ik gevoel er mij zoo gelukkig door."

„Maar vrindlief," begon de kruidenzoeker weer, en wendde zich tot Abels; „bespeelt gij ook een of ander muziekinstrument?"

„Ik heb weinig kennis van muziek, doch voorheen kon ik nog wel een beetje terecht op de fluit."

„Goed zoo! Ik heb nog zulk een oud instrument liggen. Ge moet ook eens laten hooren wat ge kunt."

„Maar 't zal heusch niet gaan, 't is reeds zoo vele jaren geleden sinds ik wel eens de fluit bespeelde. Mijn Marten was toen nog een klein knaapje. Ik herinner mij nog levendig hoeveel schik de jongen er in had, als ik mijn best deed eenige dragelijke tonen aan het instrument te ontlokken."

„Ha, uitstekend, dat ge iets van de muziek weet en de fluit kunt bespelen. Laat ook eens hooren wat ge kunt."

Onwillekeurig nam Abels de fluit en begon een deuntje te spelen.

„'t Is vrij dragelijk," sprak José; „nu moet Machteld nog eens dat lied zingen en gij beproeven het gezang met de fluit te begeleiden."

„Maar waartoe dient dit alles?"

„Dat zal ik je aanstonds wel zeggen."

De fluitspeler ving aan, zoodra het meisje den eersten toon aanhief, en 't duurde niet lang of fluitspel en gezang maakten een tamelijk goed geheel, dat bij voortgezette oefening stellig in welluidendheid wel zou winnen.

„Zeg mij nu eerst eens waartoe ons dit dienen moet," zei Abels.

„Gij stelt een blinde fluitspeler voor en Machteld is uwe dochter, die u geleidt.

Overal heerscht nog al medelijden met blinden. Als het meisje nu bovendien door de kunstbewerking niet zoo in 't oogloopend schoon is, zal men haar nergens bemoeielijken.

Waar ge samen komt en het fluitspel en gezang doet hooren, zal men u goed ontvangen. Vergeet niet geheel in uw rol te blijven en ook giften in te zamelen.

De reis zal zoo wel driemaal langer duren dan gewoonlijk, doch ge stelt u aan geen enkel gevaar bloot en bereikt ongetwijfeld veel veiliger uw doel dan op de gewone manier te gaan reizen.

Neem uw weg door Duitschland; dit is voor 't oogenblik de veiligste reis voor u. Ik heb een kaartje voor u geteekend en daarop met roode lijnen aangegeven, welken weg voor u de beste zal zijn."

De eenvoudige kruidenzoeker scheen een veelzijdig ontwikkeld man te zijn, en de gewezen roovers waren blijde hem niet alleen het leven te hebben gespaard, doch hem tevens zoo uitstekend te hebben bejegend.

Wat hadden zij dien man reeds onschatbare diensten te danken.

Intusschen begon de kruidenzoeker Machteld's gelaat kunstmatig in die mate te misvormen, dat Pierre op hartstochtelijken toon uitriep: „'t Is zonde; houd nu op!"

't Meisje zelf schrikte er van toen zij haar gelaat in een spiegel aanschouwde.

„Uw allernaaste betrekkingen zouden u zoo onmogelijk herkennen," sprak Abels.

De kruidenzoeker glimlachte er over, dat zijn werk zooveel verbazing wekte.

„Nu zal ik u in een pakje eene hoeveelheid medegeven," zeide hij, waarmede gij van tijd tot tijd de kuur zult kunnen herhalen. Tevens zal ik u de bereiding der kleurstoffen leeren.

Bovendien zal ik straks nog 't een en ander gereed maken, dat u onderweg kan te pas komen."

„Vergeet dan niet," sprak Abels, „er eene hoeveelheid kruiden voor den slaapdrank bij te voegen."

„Ik zal zorgen dat gij geen gebrek zult lijden; maar nu moet ik u nog even onder handen nemen, om u 't uiterlijk van een blinde te geven."

Hij stelde Abels een klein kokertje ter hand met eenig poeder er in.

„Wrijf daarvan een weinig over uwe oogleden," ging José voort.

Abels deed het en bijna oogenblikkelijk hadden zijne oogen dat matte aanzien, hetwelk men bij zoovele blinden waarneemt.

Pierre was onuitputtelijk in zijn lof over José's bekwaamheden.

Den volgenden morgen zou de afreis plaats hebben. De kruidenzoeker poogde maar steeds zijne gasten afleiding te bezorgen, ofschoon de gedachte ook hem pijn deed reeds den anderen dag voor altijd afscheid te moeten nemen van de menschen tot wie hij op zoo zonderlinge wijze in betrekking was gebracht.

José's vrouw was ook eenigszins gedrukt bij de gedachte der naderende scheiding.

„U moest tot afscheid dat lied uit je vaderland nog eens zingen", voegde zij Machteld toe. Deze verstond de goede vrouw niet, doch Abels maakte haar het verlangen kenbaar.

„En dan moet u begeleiden met de fluit", zei José glimlachend.

„Vooruit nu, de generale repetitie vangt aan!"

Zacht klonk het fluitspel en welluidend hief Machteld dit lied aan:

„Een vogel uit het Noorden,
Die voor de stormen wijkt,
Denkt in de schoonere oorden
Waar hij straks nederstrijkt
Aan 't nest, waar hij geboren,
Gekweekt werd en gevoed.
Steeds blijft het hem bekoren,
Dat oord, zoo lief en goed.

Hij peinst vol stil verlangen
Steeds over het gewest,
Waar hij zich al de zangen
Herinnert van het nest.

Als zoo de voog'len wenschen,
Vol weemoed, keer op keer,
Dan hunkeren de menschen,
En lijden eind'loos meer.

't Oord, waar men werd geboren
Trekt levenslang ons aan;
Geen plek kan meer bekoren,
Geen doet het hart zoo slaan.
O, vriendlijkst plekje op aarde,
Al zijt gij slechts een kluis,
Toch zijt gij groot van waarde,
Gezegend ouderhuis!"

De laatste accoorden stierven smeltend weg als een diepe zucht, die langzaam heenvlood.

De zangeres had zich zelve overtroffen en de oude Watergeus pinkte heimelijk een traan weg, terwijl hij tot Machteld zei: „Dat dekselsche goed doet pijn aan de oogen". Hier zinspeelde hij op het poeder, dat José hem had verstrekt.

Het verdere van den avond werd in gedrukte stemming doorgebracht. Ieder scheen met zijne eigene gedachten bezig en in hoofdzaak waren al die gedachten op één punt vereenigd.

't Was een aangrijpend oogenblik toen Pierre en Abels elkaar den volgenden dag vaarwel zeiden. Beide kloeke mannen omhelsden elkander bij herhaling en met bevende lippen stamelden zij 't vaarwel, terwijl het oog vochtig werd.

Van José en diens echtgenoote viel het afscheid niet minder zwaar.

De bejaarde vrouw sloot Machteld in de armen, kuste haar innig en fluisterde haar een „God zegene u" toe.

Zoo begon dan de zwerftocht voor Abels en diens beschermelinge. Van dorp tot dorp, van stad tot stad trokken zij voort en overal vond men den blinden fluitspeler en diens dochter, die zoo verrukkelijk zong, even belangwekkend.

Al verstond men de woorden ook niet van het lied,

toch neurieden de jongelieden de zoet weemoedige melodie dra mede, overal waar Machteld en Abels deze ten gehoore brachten.

Midden-Duitschland was bereikt.

Toen Abels weer eens het reiskaartje raadpleegde, zag hij dat voortaan geheel in Noordelijke richting gereisd moest worden.

Toch zou hij lang geduld moeten oefenen alvorens verder te kunnen trekken.

Zijn gezellin toch werd ziek.

Reeds dagen lang had zij geklaagd over afmatting en moeheid. Vermoedelijk had de inspanning te veel van hare krachten gevergd.

Weken lang lag zij in bedenkelijken toestand en wanneer zij in ijlende koortsen neerlag, klonk gedurig Marten's naam van hare lippen. Ook neuriede zij soms zacht: „Een vogel uit het Noorden," en wanneer de oude Watergeus, die bijna niet van hare sponde week, haar diep bekommerd aanstaarde, dan kwamen hem telkens die ande regels van 't lied zijn gemoed in diepe beroering brengen:

„Hij peinst vol stil verlangen
Steeds over het gewest,
Waar hij zich al de zangen
Herinnert van het nest."

Ja, hij herinnerde zich zijn vriendelijk te huis, waar zijne liefdevolle Jacoba en hun aardig zoontje, hun Marten, hem zooveel rein genot hadden bereid en zijn verlangen werd sterker dan ooit.

Doch hoe hij ook getrokken werd naar zijn geboortestad, nooit zou hij er willen heengaan, zoolang de lieve zangster, die zoo ernstig krank was, zijn bijstand nog behoefde.

De beste dokters uit de stad liet hij bij de zieke ontbieden, die hij als een eigen kind ter zijde stond.

Eindelijk zegepraalden jeugd en kunst. Langzaam week de ziekte, en als herboren stond Machteld na een langdurig

lijden van het ziekbed op. Zij had wel wat krachten verloren, doch scheen er nog schooner op te zijn geworden dan voorheen.

Nog eenige weken gingen voorbij alvorens de zwerfster weer sterk genoeg was om de reis te vervolgen.

Welgemoed trok de fluitspeler met diens gewaande dochter weer verder, en overal viel hun een welwillende bejegening ten deel.

Zoo kwam men ten slotte door Pruisen en betrad den geliefden Overijselschen grond. Niet wetende of men met vrienden of vijanden te doen had, ging men voort om als fluitspeler en zangeres tot Oldemarkt door te reizen.

Daar eerst vernam Abels, dat Prins Maurits het beleg had geslagen voor Steenwijk, en vurig hoopte de oude Watergeus, dat de kloeke veldheer er in mocht slagen de geliefde stad te herwinnen.

Men deelde den zwerver voorts mede, dat de omstreken verontrust en onveilig gemaakt door allerlei zwervende benden.

Vooral met het oog op Machteld's veiligheid, gaf men hem den raad naar Friesland te trekken, waarheen ook wel eens Spaanschgezinden kwamen, doch waar 't overigens veel veiliger was dan in Steenwijk's omstreken.

Abels, die voorheen te Wolvega een oom had wonen, besloot met zijne beschermelinge naar die plaats te trekken en te pogen in een der herbergen een onderkomen te vinden.

Luid sloeg hem 't hart, toen hij van verre Steenwijk's toren in 't oog kreeg

Zouden zijne liefste panden er reeds zijn weergekeerd, of nog buiten de stad omzwerven, evenals hij?

O, dat hij toch zekerheid had of vrouw en zoon nog leefden en waar zij zich bevonden.

„Kom, Machteld", sprak hij, om een eind te maken aan zijn gepeins, „laat ons naar Wolvega trekken; wij kunnen nog voor den avond daar zijn".

HOOFDSTUK XXIII.

De herberg „Friso".

„'t Is wel zonderling, kind", sprak Abels onder 't loopen, „dat niemand ons nu eens volledige inlichtingen omtrent mijne vrouw en mijn zoon heeft kunnen geven.

Alleen heeft men mij kunnen zeggen, dat Marten vogelvrij verklaard is door den Spaanschen kapitein di Vingo, en dat deze last gegeven heeft, toen men mijn zoon niet kon vinden, om al zijne bloedverwanten uit te roeien".

„Wat zal die arme jongen veel hebben moeten verduren. Wie weet hoeveel ellende hij op zee heeft uitgestaan.

Och, 't is te vreezen dat wij hem nimmer weerzien!" „En zijne arme moeder evenmin.

Machteld, als wij te Wolvega behoorlijk ergens onder dak kunnen komen, zullen wij daar zoolang blijven, totdat het lot van Steenwijk beslist is.

Slaagt onze wakkere Prins Maurits er in, de stad te hernemen, dan gaan wij er spoedig heen.

Misschien vinden wij er iemand, die ons voldoende inlichtingen omtrent mijne bloedverwanten kan geven."

„Als er te Wolvega nu maar niet te veel Spaansch volk of vrienden des vijands vertoeven."

„Dat moeten wij onderzoeken; als gij behoorlijk in een herberg of ergens een goed tehuis kunt vinden, trek ik morgen naar Blokzijl en Kuinre om daar eens op verkenning uit te gaan."

Inmiddels hadden de zwervers de eerste woningen van het dorp bereikt.

„Moeten wij alweer zingen?" vroeg Machteld, die er hoe langer hoe meer tegenzin in scheen te krijgen.

„De voorzichtigheid gebiedt het ons, kindlief; doch gelukt het ons hier een goed tehuis te vinden, dan hopen wij ook eens weer een rustiger leven te smaken."

't Duurde niet lang of het oude lied, door Machteld zoo duizenden malen gezongen, weerklonk langs Wolvega's huizen. De trouwe fluitspeler deed weer zijn best en ontlokte werkelijk tonen aan zijn instrument, waar een ziel uit scheen te spreken.

De weemoedige melodie, zoo wegslepend ten gehoore gebracht deed weer iedereen vol verrukking luisteren. Gaarne reikte ieder zijn gave aan de dochter van den ongelukkigen blinden fluitspeler, wiens harte vervuld was met de gedachte aan vrouw en kind.

Inmiddels trad de schemering in.

't Was den geheelen dag drukkend weer geweest en drukkend was ook het gevoel, dat de borst van de zangeres en den fluitspeler beklemde.

Zij dacht aan haren Marten en de metgezel aan zijn liefste panden.

De lucht voorspelde onweer en reeds zag men felle bliksemstralen neerschieten uit het zwarte wolkgevaarte, dat den gezichteinder verduisterde.

De gewaande blinde, die zich weer geheel aan de weemoedige bekoring van muziek en lied overgaf, tuurde onwillekeurig naar de lucht, en zei zacht tot Machteld: „Wij zullen aan gindsche herberg, daar op den hoek van den grooten weg, nog even zingen en dan tevens zien daar te overnachten; want wij krijgen zwaar weer."

Weldra was men de oude herberg, op welker uithangbord in gouden letters „Friso" prijkte, genaderd.

Een meisje van ongeveer veertien à vijftien jaren, stond naast een knaapje van hoogstens elf à twaalfjarigen leeftijd aan de deur.

Zij hadden reeds eerder de liefelijke tonen vernomen.

„Tante," riep 't knaapje naar binnen; „komt u ook niet eens luisteren? Wat is dat mooi."

De vrouw, door 't kind bedoeld en als tante toegesproken, was onderwijl naar de buitendeur getreden.

Daar ving Machteld weer aan, en weemoed scheen haar stem te doortrillen: „Een vogel uit het Noorden."

Bijna ademloos luisterde de herbergierster toe, toen verbleekte zij en nadat zij de zangeres meer oplettend had beschouwd, zonk zij met een gil ter neder.

Aanstonds snelde Machteld op haar toe, boog zich over de bezwijmde, beurde haar hoofd van den grond en kuste onstuimig de vrouw, onder den uitroep: „moeder Jacoba, moeder Jacoba!"

„Groote God, mijn lieve vrouw," bracht de fluitspeler met moeite uit.

De beide kinderen stonden verschrikt en verslagen dit schouwspel aan te staren.

Abels had reeds de zoolang betreurde vrouw in de sterke armen genomen en droeg haar in een belendend vertrek.

Aanstonds snelde een knecht toe.

Men bracht water aan de bezwijmde en poogde haar bij te brengen.

„Vader Abels", zei Machteld, „laat ik bij haar blijven, als uwe vrouw dan straks 't bewustzijn heeft herkregen, zal ik haar eerst er op voorbereiden, dat gij niet dood zijt en spoedig tot haar komt".

„Uw raad is verstandig, kindlief," zei Abels op ontroerden toon, en liep den weg op naar buiten. Hij lette er niet op, dat het onweer losbrak en zware donderslagen dreunden, terwijl de regen kletterend begon neer te dalen.

Geheel vervuld van de zonderlinge ontmoeting, die hem onverwacht zooveel geluk deed te beurt vallen, had hij oog noch oor voor hetgeen om hem heen gebeurde.

Plotseling hoorde hij luide stemmen en gevloek in het Spaansch. Vier mannen stonden bij een omgeslagen rijtuig hetwelk een as gebroken had.

„Ik geloof, Rodrigo," zei een der mannen, „dat ons niets dan ongelukken treffen in dit vervloekte land."

„Een reden te meer om 't des te spoediger te verlaten, heer kapitein," luidde 't antwoord.

Bij dien naam Rodrigo schrikte Abels eensklaps op, alsof niet duizenden Spanjaarden zoo heeten.

Eensklaps dacht hij aan Machteld, die hij daar zoo onbeschermd had achtergelaten en ook aan zijne vrouw, over wier toestand hij zich eerst nu ongerust begon te maken.

Aanstonds keerde hij terug op zijne schreden en ijlde weer naar de herberg.

Zoodra hij den drempel overschreed, wenkte Machteld hem reeds toe; „Ze is bijgekomen en verwacht u!"

Een nameloos zalig gevoel doortrilde bij die woorden zijn borst. Wat deerde het hem, dat het noodweer daarbuiten alles op zijn grondvesten deed schudden? In hem was het vrede, een vrede zooals hij in lang niet had gekend.

Toch dacht hij niet aan eigen geluk alleen, doch ook aan het welzijn van zijn pleegkind. „Machteld", sprak hij in 't voorbijgaan, „blijf in mijne nabijheid; er is Spaansch volk in 't dorp."

Toen snelde hij naar het vertrek waar zijne vrouw hem verbeidde. „Jacoba, lieve Jacoba," klonk het haar reeds op den drempel tegen, en met den uitroep: „Abels" begroet, zonk de doodgewaande aan 't hart der vrouw, die hem zoolang beweend en nooit vergeten had.

Geen der echtelieden vermocht een woord te spreken. 't Waren weldadige tranen, die langs Jacoba's wangen biggelden en de oude Watergeus had weer eenzelfde gevoel als op dien avond, toen Machteld in José's huis dat lied had gezongen.

Ook de maagd stond in een hoek van 't vertrek te schreien, en daarbij zuchtte zij heimelijk: „O, mocht ook Marten hier zijn!"

Jacoba had dezelfde gedachte, want de eerste woorden,

die zij haren echtgenoot toefluisterde, luidden: „O, was nu onze jongen ook hier! Och, wie weet wat er van hem geworden is."

Buiten werden luide stemmen gehoord.

't Waren de vreemdelingen, die een onderkomen zochten tegen het noodweer.

„Laat mij in de gelagkamer gaan," sprak Abels; „misschien kom ik er dan nog achter met welk doel deze lieden hier zijn. Machteld, blijf bij mijne vrouw en zorg er voor de Spanjaarden niet onder de oogen te komen. Men kan nooit weten!"

„Peter is reeds voor," zei Jacoba.

„Wie is Peter?"

„De knecht, die op 't vaartuigje van uwen broeder voer, en 't ontkomen is, toen de beulen het scheepje lieten zinken en uw broeder doodden. Hij heeft ons onschatbare diensten bewezen, en doet nu nog altijd dienst in de herberg. Ik zelf kom daar bijna nooit.

Peter kan goed met de menschen terecht, alleen is 't jammer dat hij geen Spaansch verstaat, als er nog eens een enkele maal een of andere vreemdeling verschijnt."

„Maar sedert hoe lang woont gij hier?"

„Sinds onze vlucht uit Blokzijl. Onze Marten, die een der stoutste Watergeuzen was en misschien nog is, werd algemeen de vrijbuiter van Steenwijk genoemd.

De bevelhebber van onze goede stad, kapitein Don Diaz de Vingo, verklaarde onzen Marten vogelvrij en stelde een prijs van 1000 goudstukken op zijn hoofd.

Toen 't niet mocht gelukken hem te vangen, gaf de wreede Spanjaard last al zijn bloedverwanten te dooden, indien deze er niet voor zorgden hem Marten in handen te doen vallen.

Peter kwam ons die tijding brengen en drong er bij ons op aan naar Friesland te gaan vluchten. Wij gaven aan dien raad gehoor en bereikten Wolvega.

Daar waren reeds velen uit Steenwijk gaan wonen, nadat zij onze stad hadden verlaten.

Paul's vrouw, onze schoonzuster, die na hare vlucht uit Steenwijk lijdende was gebleven, was doodelijk krank. 't Was voor haar en hare vier kinderen een zeer moeielijke tocht.

Bijna stervend kwam zij hier aan; 't was reeds laat in den avond. Peter, die eenigszins in Wolvega bekend was, bracht ons naar deze herberg, „Friso" genaamd.

Hier vonden wij een gastvrij onderkomen.

De herberg toch was het eigendom van onzen voormaligen overbuur Dirks, die in weerwil van zijn bijna tachtigjarigen ouderdom, nog deze zaak, welke hij na zijn vlucht uit Steenwijk gekocht had, met voordeel beheerde.

Wij vertelden hem ons geheele wedervaren, en hij gaf mij den raad een anderen naam aan te nemen en mij de weduwe Reinert te noemen, om zoodoende veiliger te zijn voor de Spanjaarden, die 't op den ondergang van Marten's verwanten hadden gemunt.

Niemand die mij nu meer bemoeilijkte. Helaas, onze schoonzuster mocht niet lang de gastvrijheid genieten en overleed reeds drie dagen na onze aankomst.

Ook waren er twee van hare vier kinderen ziek geworden, die eveneens stierven.

Twee kinderen, Anna en Albert, zijn nog in leven en maken de vreugde uit van dit huis. Zonder dat lieve tweetal, zou 't gemis van onzen Marten, en de onzekerheid of hij nog in leven is, mij stellig hebben gedood.

Zoowel als de hemel mij zoo wonderdadig u heeft doen weervinden, zoo onverwacdt kan onze goede jongen ook nog wel eens tot ons wederkeeren."

„God geve het!" zei Abels en een zucht „amen" van Machteld's lippen bezegelde de bede.

't Noodweer was inmiddels bedaard en drie der vier vreemdelingen, die Abels straks om den hoek van den weg had gehoord, zaten in levendig gesprek gewikkeld in de gelagkamer.

„Ik moet toch eens hooren of ze werkelijk Spanjaarden

zijn," sprak hij en hij ging in de herberg. De vreemdelingen namen hem van 't hoofd tot de voeten op, doch hij deed of hij dit niet bemerkte.

Zij waren als reizende kooplieden gekleed, ofschoon het Abels veeleer voorkwam, dat zij krijgslieden moesten zijn.

In dat vermoeden was hij versterkt geworden, doordien hij straks een der mannen had hooren aanspreken met den naam van kapitein.

Alsof hij tot de logeergasten van de herberg behoorde, zette Abels zich in een hoek der kamer neer en bestelde een kan bier.

De vreemdelingen dronken wijn en bestelden een verschen kan.

Een van het drietal, een man met fraaien zwarten baard en knevel en fonkelende oogen, wendde zich tot den jongste en zei zacht in het Spaansch, doch luid genoeg om door den Watergeus verstaan te worden: „Carlos, beproef gij nu eens een ander rijtuig hier te vinden, dat ons naar Koevorden brengt; wij kunnen dan bij 't krieken van den morgen daar aankomen."

De aangesprokene verwijderde zich.

Toen wendde de spreker zich tot den bejaarden man, die rustig zijn kan bier dronk en vroeg hem: „Spreekt u ook Spaansch?"

Abels was voorzichtig genoeg om zich te houden alsof hij van die taal niets verstond. Daarna zetten de vreemdelingen hun gesprek in de Nederlandsche taal voort, over onbeduidende zaken. 't Duurde echter niet lang of de man met het donkere uitzicht begon iets zachter en nu in 't Spaansch met zijn metgezel te praten.

Abels deed alsof hij niet naar hen luisterde, doch zette terdege de ooren open, opdat hem geen woord zou ontsnappen.

„Ik kan het je nooit vergeven, Rodrigo", zei de kapitein, „dat ge de schoone Machteld hebt laten ontsnappen. In uw plaats zou ik hier nimmer hebben durven terugkeeren."

„Dat zou ik nooit gedaan hebben, heer kapitein, als die ellendige roovers in 't gebergte mij niet van mijn laatste spaarpenningen hadden beroofd. De kerels lieten mij niets behouden."

„En liet ge dit zoo stilletjes begaan?"

„Zij waren met acht à negen personen bij elkaar en omsingelden mij van alle kanten, plaatsten mij de dolken op 't lichaam en dwongen mij een beker wijn ledig te drinken. Deed ik het niet, dan zou ik gedood worden.

Ik dronk dus en lag onmiddellijk bedwelmd ter aarde. Toen ik eenige uren later ontwaakte, was ik niet alleen mijn geld en wapenen kwijt, doch de schobbejakken hadden mij ook mijne kleederen grootendeels ontstolen."

„Waarom gingt gij ook naar Spanje en zocht niet liever eerst in Frankrijk of ge een spoor van de ontvluchte maagd kondet vinden?"

„Ik dacht met de 2000 geeltjes wel in ons vaderland te kunnen leven, en in 't wild naar de ontsnapte meid té zoeken en daaraan mijn spaargeld op te offeren, achtte ik minder geraden."

„Rodrigo, ik had er vast op gerekend, dat gij mijn last zoudt hebben volbracht. Nu dit niet is geschied, heeft het leven zijn bekoorlijkheid voor mij verloren.

Ik beminde het meisje waarlijk. Mocht gij er nog in slagen haar weer te vinden en in mijne macht te stellen, dan zal ik u 5000 goudstukken betalen."

„Uw aanbod, heer kapitein, is vorstelijk en onbekrompen en ik zal alles aanwenden om het geld te verdienen, want niets zou mij aangenamer zijn dan om dit verwenschte land te kunnen verlaten, en als een rijk man in Spanje te mogen leven."

„Hebt ge niet eenig vermoeden waar 't meisje kan zijn?"

„Niets dan een zeer onbestemd vermoeden. Als zij niet ergens in Frankrijk verscholen zit, dan geloof ik dat zij wel ergens in de omstreken van Steenwijk verborgen zal zijn.

„Jammer, dat wij in die omstreken nu zooveel vijan-

delijk volk vinden, en er niet zoo vrij kunnen rondzoeken als anders. 't Ziet er met dat stadje benauwd uit en ik vrees werkelijk dat de rebellenprins het zal innemen."

„Waarom treedt onze regeering ook niet krachtiger op? Men moest dien Prins laten ombrengen, dan was 't wel uit. Even als zijn vader, dien men den Zwijger noemde."

„Is die ook uit den weg geruimd?"

„Ja, door zekeren Balthasar Gerards, die daartoe door de onzen werd omgekocht en den Prins door een pistoolschot doodde."

„En hoeveel ontving hij daarvoor?"

„De geldelijke belooning herinner ik mij niet juist, doch dat de bedrijver van het feit op lang geen malsche wijze is omgebracht, weet ik wel."

„Ah zoo, liet hij zich vangen; dat was jammer?"

„Zoudt gij u in zulk een geval niet laten vangen?"

„Ik geloof het niet, heer kapitein."

„En hebt gij u gisteren goed van uw last gekweten, en weet gij nu stellig waar Prins Maurits gelegerd is?"

„Ja, heer kapitein. Hij heeft zijn bivouac opgeslagen op het hooge land nabij Steenwijk. Ik ben in het kamp geweest en weet zelfs in welke tent de Prins slaapt."

„Bravo, dan hebt ge goed opgelet. Ge begrijpt toch zeker wel Rodrigo, dat ik u niet zonder bedoeling heb uitgezonden."

„Ik vat toch het doel nog niet, heer kapitein."

„Zoudt gij tegen eene belooning van twee duizend goudstukken Prins Maurits uit den weg willen ruimen?"

„En als ik niet slaag en hem alleen verwond?"

„Dan krijgt gij een vijfde van de som."

„Ik weet beter; u betaalt mij vier duizend goudstukken als ik slaag en niets als 't mij niet gelukt."

„Top, de koop is gesloten."

„En wanneer moet het feit volbracht worden?"

„Ik had gaarne dezen nacht gewild, doch dit kan niet

meer. Wij rijden nu vannacht naar Koevorden, waar Marinka, uwe reisgenoote, vertoeft.

„Moet zij ook mede, heer kapitein?"

„Als zij wil, ja; zij verstaat de Nederlandsche taal en doet zich voor als een zoetelaarster uit 's Prinsen leger.

Zij biedt de schildwachten eene versnapering aan, waarin zich iets bevindt, dat den slaaplust sterk bevordert.

Zijn de wachten ingedommeld, dan hebt gij vrij spel en zorgt er maar voor uw werk goed te verrichten.

Is eerst het opperhoofd der rebellen uit den weg geruimd, dan zal het verzet tegen onzen wettigen koning en heer spoedig gedaan zijn."

„Uwe plannen zijn waarlijk uitstekend beraamd. Wanneer zij slagen loopt mijn hoofd zeker weinig gevaar."

„Om u nog meer veiligheid te verzekeren, zult ge gekleed zijn in het costuum van een Nederlandschen musketier."

„Zeer goed, heer kapitein; en wanneer wilt gij dat de aanslag zal plaats hebben?"

„Morgen, tegen middernacht."

„Abels, die zich bij het voeren van dit gesprek gehouden had als iemand, die slaapt, zat onophoudelijk te knikkebollen, maar luisterde zoo scherp toe, dat hem geen woord ontging.

Welk een kostbaar en gewichtig geheim was daar door hem ontdekt geworden. Reeds peinsde hij over de middelen, die hem 't best tot zijn doel konden voeren, om den Prins in tijds te waarschuwen, en het plan te verijdelen, toen het geraas van een naderend rijtuig op den weg werd gehoord.

Abels was nu met 't hoofd op de armen op de tafel gezonken en snorkte luid.

Behalve de samenzweerders bevond zich niemand in de herberg. Toen zij het rijtuig vernamen riepen zij den bediende, betaalden den wijn en vertrokken naar Koevorden.

Nauwelijks waren zij heengegaan of onze Watergeus toog naar de woonkamer.

„'t Was hem duidelijk aan te zien, dat hij iets zeer gewichtigs had gehoord, want de man zag er zeer ontdaan uit.

„Nu," vroeg zijne vrouw; „hebben de Spanjaarden nog over onzen jongen gesproken?"

„Dat niet, maar wel over Machteld. Dezelfde verschrikkelijke Rodrigo, die haar heeft ontvoerd, en de kapitein op wiens last dit geschiedde, waren de bezoekers van zoo even.

Ik raad u dus ernstig aan, om vooreerst niet verder dan in deze kamer en in den tuin te komen. De listen der Spanjaarden gaan ver.

Morgen vertrek ik naar het leger van Prins Maurits, om bij Zijne Hoogheid bescherming te vragen en de gevangenneming der gevaarlijke personen te bewerken.

Ik weet waar zij zich bevinden en wat zij in hun schild voeren, doch met Gods hulp zullen al hunne booze plannen worden verijdeld."

HOOFDSTUK XXIV.

In 's Prinsen kamp.

Reeds vroegtijdig 's morgens was Abels uit Wolvega vertrokken, geheel vervuld van het gewichtig geheim, dat hem beangstte en tot spoed voortdreef.

Wel vreesde hij niet of voor den middag zou hij nog wel in 's Prinsen kamp zijn, doch bezorgdheid of hij wel tot den veldheer zou worden toegelaten, maakte hem zeer onrustig.

Het Staatsche leger was reeds ver vooruitgedrongen. Steenwijk had aan een geducht bombardement blootgestaan, dat maar zeer geringe schade had teweeggebracht. De belegeraars hadden een ontzettend hoog toestel getimmerd, van hout, dat verplaatst kon worden en gelegenheid gaf om van boven in de straten der stad neer te zien.

„'t Was zeer gevaarlijk dat toestel te beklimmen, want de vijand vuurde er onophoudelijk op. Marten was de eerste geweest om naar boven te gaan, en den Prins omtrent zijne bevinding te rapporteeren. Ook had hij een deel van den vestingmuur weten te ondermijnen, die reeds bij den aanvang der beschieting inviel en in de gracht neerkwam.

De belegerden hadden, reeds voor de Staatschen de vesting insloten, weinig voorraad van ammunitie.

Dat een deel van den vestingmuur was ingestort werd door de belegerden als een gunstig voorteeken beschouwd.

Later volgde weer de Prins zijn gewone taktiek, om door het opwerpen van schansen en het graven van verdekte wegen, tot aan de gracht door te dringen tot nabij

de stad. Zoodoende werd het doel langzaam doch zeker bereikt.

Kruit was er maar weinig meer in de belegerde veste.

Veel echter was er in aantocht en men verwachtte gedurig toevoer van Blokzijl.

Du Coquel, de bevelhebber vaa Steenwijk, bleef dapperen tegenstand bieden.

Slechts een paar malen werd een uitval beproefd.

Eenmaal had dit voor de onzen weinig gevolg, maar de tweede maal sneuvelde daardoor de kapitein Olthoff en vijfentwintig mannen van zijn vendel.

Als Van den Cornput met de zijnen niet te rechter tijd tot ontzet was komen opdagen, zouden er stellig honderden zijn gesneuveld.

Die laatste uitval had ten gevolge, dat er onder de belegeraars een geest van wraak ontstond, die zich ongeduldig uitte en er maar voortdurend op aandrong, om eene bestorming van de stad te ondernemen.

Prins Maurits achtte den tijd nog niet gekomen en wilde zijn volk niet noodeloos in de waagschaal stellen.

De belegerden, overmoedig door het voordeel bij den laatsten uitval behaald, hoonden de onzen meermalen en wisten zelfs spotliederen naar de belegeraars te zenden, die dezen smaad op dezelfde wijze beantwoordden.

Marten, die met zijn volk den weg naar Giethoorn voor de ruiterij in bruikbaren staat had gebracht, was daarna met eenige welgewapende scheepjes naar Blokzijl gezonden, om daar een wakend oog te houden op de vaartuigen, die kruit of andere zaken hadden geladen voor de Spanjaarden te Steenwijk.

Reeds tweemalen was het hem gelukt een schip in beslag te nemen, van welke 't eerste kruit en het andere ammunitie had geladen.

Juist op den dag, waarop Abels uit Wolvega was getrokken, slaagde de vrijbuiter er in om drie vaartuigen aan te houden, en na een kort gevecht te nemen.

Behalve kruit en ammunitie hadden zij proviand voor den vijand aan boord, en tevens eenig krijgsvolk, dat waarschijnlijk bestemd was om de bezetting van Steenwijk te versterken.

Marten had deze personen gevangen genomen en in de boeien geslagen, en wilde van den Prins vernemen, wat er verder met hen geschieden moest.

Met dit doel trok hij 's avonds, vergezeld van den Vlaming, zijn trouwen wapenbroeder, naar 's Prinsen kamp.

Dewijl de vrijbuiter gaarne 's morgens vroeg weer op zijn post wilde zijn, omdat er nog meer vaartuigen in aantocht waren, zou hij trachten nog denzelfden nacht den veldheer te spreken.

Intusschen was Abels in het kamp aangekomen, geheel vervuld van het gewicht der belangrijke taak, die hij vrijwillig op zich had genomen.

Van den schildwacht vernam hij, dat de Prins dien dag naar Giethoorn was vertrokken en vermoedelijk niet voor den avond zou terugkeeren.

De schildwacht gaf den Watergeus den raad om in een der naburige dorpen of gehuchten maar zoolang te wachten en dan tegen den avond terug te keeren.

Aan dien raad gaf Abels gehoor, doch toen hij zich 's avonds naar het kamp begaf, vernam hij van den schildwacht, dat de Prins nog niet was weergekomen. Niettemin bevond zich de veldheer, die aan de tegenovergestelde zijde 't kamp was binnengetrokken, reeds in zijne tent. Abels bleef wachten van het eene uur tot het andere.

De wacht werd afgelost en nog had men den Prins niet gezien.

't Was reeds tien uur in den avond en het nachtelijk duister, ofschoon in den zomer van geringe beteekenis, begon, doordien de lucht bewolkt was, meer en meer toe te nemen.

„Kunt gij mij uw boodschap niet opdragen, of wenscht gij dat ik een hopman roep?" vroeg de schildwacht.

„Neen," was 't antwoord; „mijne boodschap is eene geheime, die ik alleen aan Zijne Hoogheid persoonlijk kan mededeelen."

„Maar 't kan wel zijn, dat de Prins te Giethoorn blijft en vannacht niet in het kamp verschijnt."

„God geve 't," mompelde Abels.

„Wat zegt ge?"

„Niets; ik vroeg alleen maar of 't meer gebeurt, dat de Prins niet in zijne tent den nacht doorbrengt?"

„Voor zoover ik weet is 't slechts eenmaal gebeurd, zoolang wij hier ons kamp hebben."

„'t Zou ook kunnen zijn, dat Zijne Hoogheid langs een anderen weg in het kamp was gekomen."

„Gebeurt dat meer?"

„Bijna nooit."

„Maar zoudt ge niet kunnen onderzoeken of dit nu vanavond ook heeft plaats gehad?"

„Dat wil ik straks wel doen; zoodra ik afgelost word,"

„Hoe laat heeft dit plaats?"

„Te elf uur."

„Dan moet ik in vredes naam maar geduld oefenen en zoolang wachten. Kunnen ook andere personen, tot het kamp behoorende. langs een anderen weg binnenkomen?"

„Wanneer zij niet tot de hoofdofficieren of hoplieden behooren, niet. Hier is voor iedereen de gewone weg om 't kamp te verlaten of er in te komen.

Maar als ge toch blijft wachten, moogt ge wel zoolang in de veldtent gaan. Ik zal u wel waarschuwen zoo Zijne Hoogheid soms nog mocht komen."

Abels, die zeer moe was na zulk een dag zwerven, maakte een dankbaar gebruik van de vergunning om de tent binnen te gaan, waar hem gul een kroes bier en een stuk brood werd verstrekt.

De rust deed hem goed, en op den grond neergevlijd, geraakte hij zijns ondanks in een lichte sluimering.

Eensklaps schrikte hij op en zag naar buiten.

Juist op dat tijdstip zag hij hoe de schildwacht, na den noodlottigen dronk, in het gras neerzonk en onderscheidde Rodrigo, als Staatsch musketier gekleed, op eenige passen achter Marinka, het kamp binnensluipen.

Zou hij een luid geschreeuw aanheffen om den volgenden schildwacht opmerkzaam te maken?

Maar dan zou de Spanjaard met zijne ellendige bondgenooten ontvluchten en wie zou hem dan gelooven? Misschien werd hij dan nog zelf van booze oogmerken verdacht.

Toch sloop hij voorzichtig achter het verraderlijk paar aan, met het vaste voornemen om gerucht te maken, zoodra Rodrigo den schildwacht voor 's Prinsen tent genaderd zou zijn.

Buiten het kamp lagen di Vingo en Carlos in hinderlaag, om don sluipmoordenaar bijstand te kunnen verleenen, zoo deze soms bemoeielijkt mocht worden.

Behalve de schildwachten, sliepen allen in het kamp.

Daar zag Abels hoe de verleidelijke Spaansche naar den tweeden schildwacht trad en op zijn: „Wie daar?" met gedempte stem sprak: „Wees niet zoo luid en laat mij door; ik ben met mijn minnaar in een naburig dorp geweest, waar in een herberg gedanst werd; wij zijn wat lang uitgebleven. Hier, drink maar eens; ik heb een teug echten Spaanschen wijn meegebracht. Je kameraad ginds, heeft ook al lekker gedronken."

Zonder eenig kwaad vermoeden nam de soldaat de kroes aan, dronk hem ledig en zakte in zoete bedwelming op den grond.

Haastig schreed Marinka verder, op drie à vier passen door den sluipmoordenaar gevolgd. Eene ingeving als van den hemel schoot door Abels brein.

Met de snelheid der gedachte bukte hij naast den gevallen schildwacht neder en raapte diens musket van den grond.

Met dit wapen schreed hij verder. Reeds liet de schildwacht voor 's Prinsen tent zijn „wie daar" hooren, toen

Abels met stentorstem uitriep: „Schildwacht, drink niet! 't Is op 's Prinsen leven gemunt."

Tegelijk richtte de Watergeus het zware musket op den Spanjaard, drukte af en trof hem in de borst.

Rodrigo stortte voorover en was een lijk.

Marinka, op lijfsbehoud bedacht, ontrukte den sluipmoordenaar diens zwaar pistool en ging vluchten.

Abels poogde haar tegen te houden, doch eer hij er op verdacht was, ontving hij met haar wapen zulk een geduchten slag op het hoofd, dat hij als door den bliksem getroffen neerzonk.

„Verraad," schreeuwde de schildwacht en maakte alarm.

De trommen werden geroerd en in een oogwenk was in het kamp alles op de been.

Prins Maurits snelde met den degen in de vuist naar buiten.

Flambouwen en toortsen werden ontstoken om beter te kunnen zien wat er aan de hand was.

De schildwacht trad voor en verhaalde den Prins op gejaagden toon wat er was voorgevallen. Toen stuitte men op Rodrigo's lijk en vond even later den bewusteloozen ouden Watergeus, dien niemand in 't leger kende.

Met verbazing kwam men tot de ontdekking, dat de beide wachtposten in diepen slaap gedompeld lagen en niet wakker gemaakt konden worden.

Nu begreep de schildwacht wat de waarschuwing van dien vreemden man beteekenen moest.

Hij had er zeker lucht van gekregen, dat men 't op het leven van den Prins had gemunt en was nog juist te rechter tijd gekomen om den snooden aanslag te verijdelen.

„Draag dien man in mijne tent," gebood de veldheer, „en zend terstond mijn lijfarts bij hem. Men zoeke vervolgens door het geheele kamp en rapporteere mij onverwijld, zoodra iets verdachts wordt gevonden."

Inmiddels werd er buiten het kamp een hevig getwist vernomen. Spaansche vloeken en Nederlandsche verwen-

schingen klonken wild en krachtig dooreen. Men toog er heen om de oorzaak er van te onderzoeken. Weldra zag men vier mannen, twee aan twee worstelend over het gras rollen.

„Daar vlucht er een, in vrouwenkleeren, grijpt haar, mannen!" riep een der worstelaars op gebiedenden toon; wij zullen 't met die Spaansche verraders wel klaarspelen. Hoe heb je 't, kameraad? Houd je taai; ik zal je zoo dadelijk een handje helpen.

De knuisten van dien mooien kapitein, die mij de eene Machteld ontstal en de andere verbrandde, zijn reeds stevig gebonden. Nu zijn voetjes nog."

De Spanjaard knersetandde van machtelooze woede. De ijzeren greep van den pootigen vrijbuiter hield hem zoodanig in bedwang, dat hij 't niet verhinderen kon stevig geboeid te worden. Inmiddels was de Vlaming nog steeds met Carlos, den vluggen Spaanschen matroos, aan het worstelen. Deze laatste had zijn tegenstander, die hem stevig hield omklemd, met een dolk in den arm verwond.

Die wond deed hevig pijn en belette den Vlaming al zijn kracht te ontwikkelen, zoodat hij den Spanjaard moest loslaten.

Carlos poogde nu zijn aanvaller met een dolkstoot onschadelijk te maken, doch toen hij zich oprichtte en met alle kracht zijn wapen in 't lichaam van zijn vijand wilde planten, kreeg hij zulk een geweldigen slag in 't gelaat, dat hij achterover buitelde.

Op hetzelfde oogenblik sprong Marten, die met den Spaanschen kapitein was klaargekomen, en Carlos in 't kritieke oogenblik den vuistslag had toegebracht, op den Spaanschen matroos.

In een oogwenk had hij hem den dolk ontwrongen en slingerde dit wapen ver weg.

Hoe de Spanjaard ook vloekte en tegenspartelde, de vrijbuiter was hem te vlug en te sterk, en had den man juist geboeid, toen de soldaten uit het kamp te hulp kwamen.

„Neemt die schurken mede en laat hen onder geen voorwendsel los," riep hij tot het krijgsvolk, „dan ga ik je makkers even helpen, die vooruit zijn gesneld om dat wezen in vrouwenkleeding te vangen."

Snel als de wind spoedde Marten zich in de richting, waarheen de vluchtende gestalte was verdwenen.

In een oogwenk was hij de zoekende soldaten vooruitgekomen, en zag na eenige minuten een donkere gedaante haastig voortspoeden.

Nog eene minuut en hij had haar bereikt en in zijn stevige armen geklemd. Marinka gilde op hartverscheurenden toon, doch de vrijbuiter hield haar, ondanks haar verzet en gejammer, vast en sleurde de vrouw mede.

De toegeschoten soldaten namen de gevangene van Marten over en voerden haar naar het kamp.

Hij was reeds vooruitgesneld, om te zien hoe 't met den Vlaming was afgeloopen, en tevens om te trachten Prins Maurits nog te spreken.

De veldheer was bij den gewonden Watergeus met den lijfarts, die terstond was gekomen.

Men was bezig met koude omslagen om 't hoofd van den man, den lijder verzachting aan te brengen.

Marten verzocht den schildwacht hem aan te dienen, doch deze maakte bezwaar wegens het vergevorderde nachtelijk uur. Nog was de vrijbuiter hierover in levendig gesprek, toen Van den Cornput, die 't kamp in alle richtingen had doorkruist, naderde en aanstonds zijn goeden bekende bij den veldheer ging aandienen.

Marten moest terstond binnenkomen.

Weldra had hij den Prins verslag van een en ander gedaan en gevraagd wat met de gevangenen moest geschieden, die hij voorloopig aan boord van zijn vaartuig had opgesloten, toen de wacht kwam melden, dat twee Spanjaarden en eene vrouw buiten het kamp waren gevangen genomen die zeker niet onschuldig moesten zijn aan 't nachtelijk alarm.

„Als ik mij niet vergis, Marten," voegde Prins Maurits den vrijbuiter toe, „hebt gij geen gering aandeel gehad in de gevangenneming dezer nachtelijke bezoekers. Wees zoo goed mij daarover 't een en ander te vertellen". Marten voldeed aanstonds aan het verzoek en verhaalde op eenvoudigen, ongekunstelden toon, dat hij tegen den avond van Blokzijl was vertrokken, en, in de hoop bij Zijne Hoogheid te kunnen worden toegelaten, op weg was gegaan, dewijl hij 's morgens vroeg gaarne weer op zijn post wilde zijn.

Nabij den ingang van het kamp vernamen zij een schot en zagen op hetzelfde oogenblik twee mannen uit het gras opspringen, terwijl de een tot den ander zeide:

„Als nu de rebellenprins maar goed geraakt is!"

„Dit bracht mij oogenblikkelijk tot de overtuiging, dat de een of andere onverlaat een aanslag op het leven van Uwe Hoogheid had beraamd."

„Die Godlof door dezen man verijdeld schijnt te zijn," hernam de Prins, en wees op den ouden Watergeus, die in bewusteloozen staat allerlei onsamenhangende taal prevelde."

„Gelukkig dat die ramp is afgewend," vervolgde Marten. „Zoodra de kerels ons gezien hadden, wilden zij 't op een loopen zetten, doch ik raadde hun voornemen en werd versterkt in de overtuiging dat die mannen deel aan het complot moesten hebben.

„Gauw", riep ik tot den Vlaming".

„Wie is de Vlaming?"

„Sedert eenige jaren mijn onafscheidelijke makker, Uwe Hoogheid; een man, op wien ik onder allerlei omstandigheden kan bouwen."

„Ik riep dan: grijp jij den een, dan zal ik den ander pakken. Ik merkte al gauw met een ouden bekende te doen te hebben, dien ik al eens meer in handen had gehad. Nummer twee was mij onbekend, even als de vrouw die ik heb gegrepen."

De Prins stak Marten de hand toe en zei: „Ik dank u wel zeer, vriend, voor uw krachtig optreden. Betuig ook aan uwen makker, den Vlaming, mijne tevredenheid. Zijt ge beiden ongedeerd gebleven?"

„Mijn kameraad heeft een por door den arm gekregen, Hoogheid, doch dat zal wel weer beteren; hij is taai en niet kleinzeerig."

„Ik zal terstond mijn lijfarts zenden om naar den gekwetste te zien. Ware deze goede man maar ook slechts in den arm getroffen! Zie eens, kent gij hem soms?"

De Prins ging Marten voor naar het veldbed, waarop men den ouden vrijbuiter had neergelegd.

De vrijbuiter keek den bewusteloozen man oplettend aan, doch schudde met 't hoofd, dat hij hem niet kende.

Daar begon de getroffene weer allerlei wartaal te prevelen: „Machteld, zing dan kind, zing! Wees maar niet bang voor Rodrigo! Pierre, vaarwel, oude trouwe roover tegen wil en dank; je hoofdman groet je," en dan klonk zacht, op zingenden toon: „Een vogel van het Noorden," daarna weer: „Machteld, zijt gij ziek? Ik zal je weer in ons vaderland terugbrengen, meidlief!"

De zieke zweeg.

Marten was in eens marmerbleek geworden, en stond rillend naar dien bewusteloozen man te turen, zonder zelfs een flauw vermoeden te hebben dat daar zijn vader neerlag.

„Om 's Hemels wil, vriend, wat scheelt U; gij zijt hevig ontsteld," sprak de Prins.

„Wie is die man, Uwe Hoogheid?" klonk het gejaagd.

„Dat weet niemand in 't kamp die hem gezien heeft,"

„De woorden door hem gesproken, roepen droevige herinneringen voor mijn geest op, Uwe Hoogheid! De vrijbuiter van Steenwijk is nog een jonge man, maar sedert de Spanjaarden deze goede stad in handen hebben gekregen, hebben zij mijn leven verwoest.

Ik heb een droevige levensgeschiedenis achter den rug, Hoogheid! Gaarne wil ik deze aan Uwe Hoogheid vertellen,

zoo u mij de gunst waardig keurt naar het eenvoudig, doch treurig verhaal van een ruwen zeebonk te luisteren."

„Zeer gaarne, vriend, verfrisschen wij ons vooraf door een dronk wijn. Zet u zoolang neder!"

Prins Maurits liet wijn brengen, deed zijn gast bescheid en luisterde met klimmende aandacht naar de droevige geschiedenis van den jongen vrijbuiter, die reeds zoo veel doorleefd had.

Toen het verhaal ten einde was, sprak de veldheer:

„Marten, uw verhaal heeft mij getroffen; gij zult in den Prins van Oranje een beschermer hebben, die u behulpzaam wil zijn om uw geliefde weer te vinden.

Thans gaat het beleg van de stad voor alles. Intusschen zet ik mijne nasporingen in wijderen kring voort, zoodra du Coquel met zijne soldaten is heengetrokken. Ik vermoed dat dit geene maand meer kan uitblijven. Gij vertrekt morgen weer naar Blokzijl; want ik kan u daar moeielijk missen.

Mocht mijn lijfarts het geluk hebben den bewusteloozen man weer bij te brengen, dan zal ik den zieke naar een en ander vragen, dat betrekking kan hebben op uw verhaal en op de namen door u genoemd, die zoo zeer uwe belangstelling wekken."

„Uwe Hoogheid is wel zeer goed; maar wat ik u nog bidden mag, laat vooral zorgen dat de gevangenen niet ontsnappen."

„Maak u daarover niet bezorgd; morgen neem ik hen in verhoor. Als ge nog gelegenheid hebt, ga dan den dooden musketier zien, die ook door niemand herkend is, niettegenstaande hij de uniform der Staatschen draagt."

Marten groette en vertrok.

Reeds was de lijfarts bij den Vlaming geweest en had diens arm verbonden en gezegd, dat de gewonde maar een paar weken rust moest gunnen aan het getroffen lichaamsdeel, dan zou wel alles weer in orde komen.

Daarna gingen de beide Watergeuzen naar het lijk

van den gedooden soldaat zien, en bevonden dat hij sprekend geleek op den Spanjaard Rodrigo.

Marten liet dit nog weten aan Prins Maurits, van wien hij in last had de scheepsgevangenen aan boord te houden, totdat de veldheer een paar vendelen voetvolk zou zenden om hen te halen.

Abels, die nog lang in een staat van verdooving bleef, kwam toch eindelijk tot kalmte.

Een oppasser zorgde er voor, den geheelen nacht natte omslagen om 't hoofd van den lijder te leggen.

HOOFDSTUK XXV.

Na het beleg.

Niettegenstaande Coquel nog versterking had ontvangen uit Koevorden, en ook eenig buskruit in zijn bezit had weten te krijgen, zag hij ten slotte zelf in, dat tegen het veldheerstalent van Prins Maurits niet viel te strijden.

De belegerde bevelhebber, die er zoo vast op gerekend had, dat een Spaansch leger tot ontzet zou komen opdagen, zag in, dat hij op die hulp niet meer had te rekenen.

Op zekeren avond zond hij een trommelslager naar den Prins, ten einde over de ontruiming van Steenwijk te onderhandelen.

De veldheer verlangde, dat daartoe personen van hoogeren rang zouden worden afgevaardigd. Aan dien wenk werd dan ook spoedig voldaan.

Het gevolg der onderhandeling was, dat de Staatsche troepen op den 5en Juli, 's morgens te 8 uur binnen Steenwijk trokken, terwijl Coquel met zijn volk te twaalf uur de stad verliet en naar Koevorden trok.

Prins Maurits, die ook bij den vijand dapperheid en moed op hoogen prijs stelde en waardeerde, reikte aan de poort du Coquel en diens officieren hoffelijk de hand.

Steenwijk ademde eindelijk weer vrij.

Weldra trokken van alle zijden de vroegere bewoners naar de stad, die hun zoo lief was en nu weer veiligheid beloofde.

't Was niet te denken dat de sterkte voor de tweede maal

door de listen der Spanjaarden zou overrompeld worden.

Uit de dorpen Giethoorn, Oldemarkt, Wolvega, Blokzijl, Kuinre en andere nabijliggende dorpen en gehuchten, toog de Steenwijker bevolking, die tijdelijk buiten eene schuilplaats had gevonden, naar de stad terug.

Zoodra Prins Maurits meester was van Steenwijk, zond hij een renbode naar Blokzijl, om Marten bericht van de victorie te geven en hem naar de stad te ontbieden.

De jonge man verheugde zich onuitsprekelijk over deze tijding en ijlde weldra naar zijn bevrijde geboorteplaats.

„Dat nu Machteld er ook ware," dacht hij.

Met luid kloppend hart trad hij de stad binnen, waaraan voor hem zooveel liefelijke, maar ook zulke droevige herinneringen waren verbonden.

De Prinsevlag en de driekleur prijkten van de torens en uit de woningen.

Vroolijke zegeliederen klonken langs de straten en alles getuigde van de blijdschap der bevolking.

Drie personen waren nochthans de stad binnengetrokken, zonder dat zij eenig vreugdegevoel in zich bemerkten.

't Waren de drie gevangenen: di Vingo, Carlos en Marinka. Er zou dien dag recht over hen worden gesproken, althans wanneer het nader getuigenverhoor hun schuld zou bevestigen.

Het voorloopig verhoor had tengevolge gehad, dat beide Spanjaarden hardnekkig alle medeplichtigheid hadden geloochend.

Aan Marinka was 't behoud van haar leven toegezegd, zoo zij de waarheid onomwonden verklaarde. Daarop had zij getuigd het werktuig te zijn van kapitein Di Vingo, door wien ook Rodrigo was omgekocht.

Abels, die volkomen was hersteld, had eene verklaring afgelegd, die in hoofdzaak volkomen strookte met die van Marinka.

Voorts toonde hij den Prins nog den lastbrief van Di Vingo aan Rodrigo, om Machteld naar Spanje over te voeren.

De veldheer was bij het zien van dien brief en bij het vernemen der buitengewone avonturen van Abels zeer verrast.

Hij drukte den kloeken Watergeus bij herhaling de hand en dankte hem naast God het behoud van het leven.

Toen sprak hij tot Abels: „Gij hebt ook nog een zoon, niet waar?"

„Dat hopen wij tenminste, Uwe Hoogheid; maar mag ik zoo vrij zijn te vragen of u ook iets van hem weet?

„Ik weet dat hij gezond is en even kloek als zijn vader; voorts weet ik, dat gij hem spoedig zult zien."

„Goddank!" jubelde de man op blijden toon.

„Maar," vroeg de Prins weer; „ik heb u zoo dikwijls over Machteld hooren spreken in uw ziekelijken toestand.

Is zij dezelfde maagd, die in den lastbrief van den kapitein wordt bedoeld?

„Ja, Uwe Hoogheid!"

„Dus Machteld is de aanstaande van uwen zoon, uw toekomstige schoondochter?

„Dezelfde, uwe Hoogheid!"

„Dan willen wij uwe vrouw en Machteld een aangename verrassing bereiden. Ik zal uw zoon nog vandaag hier laten verschijnen. Ga gij met een rijtuig naar Wolvega om uwe vrouw, Machteld en den knecht uit de herberg af te halen.

Dezen laatsten moet ik nog verhooren in zake den moordaanslag.

Als gij soms den voerman kunt opsporen, die de mannen gereden heeft, zal alles wel uitlekken."

Intusschen werd Marten bij den Prins aangediend. Hij werd toegelaten en wenschte den veldheer hartelijk geluk met de behaale zegepraal.

„Maar weet Uwe Hoogheid nu nog iets naders omtrent Machteld?"

„Ik zal u vanavond nog wel doen weten wat mij van haar bekend is.

Eerst wil ik u mededeelen, wie de man is door wien ik gered werd, toen hij den Spaanschen sluipmoordenaar neerschoot. Raad eens!"

„'t Is mij niet mogelijk dat te raden."

„Die man heette Reinert Abels en was de vader van den vrijbuiter van Steenwijk."

„Maar, Uwe Hoogheid, dat kan niet zijn; mijn vader is reeds lang dood?"

„Welk bewijs hebt ge daarvoor?"

„Geen ander, dan dat hij met de vloot der Watergeuzen uitzeilde en wij nooit meer iets aangaande hem vernamen."

„Zulk een bewijs beduidt al zeer weinig; want ik zeg u, dat de man, die mij zulk een onbetaalbaren dienst bewees, uw vader is."

„Goede God, hoe is 't mogelijk! O, zeg mij, goede Prins, waar kan ik mijn vader vinden?"

„Wees niet ongeduldig. Nog vandaag ontmoet gij hem.

Maar nu eerst eens over de gevangenen gesproken.

Mag ik nog eens even van u vernemen, wat gij omtrent hen weet en van de woorden, die gij met uwen vriend hebt gesproken; hoe noemt gij hem ook weer?"

„De Vlaming!"

„Juist, de Vlaming."

„Met genoegen, Uwe Hoogheid!"

Hierna deed Marten een verslag van de ontmoeting op dien avond, en nu veel uitvoeriger dan 's nachts in 's Prinsen tent.

Daar werd een reisgezelschap aangediend bij den Prins.

„Laat de beide vrouwen en den echtgenoot der oudste maar binnen," gelastte de veldheer.

„Neem daar zoolang plaats en wacht tot ik U roep," vervolgde de Prins tot Marten, en schoof hem in een zijkamertje.

Abels, Jacoba en Machteld traden binnen en neigden diep voor den veldheer.

Glimlachend reikte hij hun de hand en verzocht hun te willen gaan zitten.

Toen daaraaan voldaan was, beschouwde hij aandachtig het meisje, wier schoonheid door al het lijden en de velerlei teleurstellingen nog scheen te zijn verhoogd.

Zij geleek eene vorstin, die aan den adel des gemoeds den adel van geboorte en voornaamheid paarde.

„Mijn vrienden," begon de Prins; „ik heb u eene aangename mededeeling te doen. Er zijn duizenden voorbeelden, dat personen die men dood waande, plotseling in de armen hunner geliefden werden teruggevoerd.

Uwe eigen geschiedenis, vriend Abels, is daarvan een sprekend getuigenis.

Gij, moeder en vader, wanhooptet reeds of uw zoon, uw kloeke Marten, die trotsch mag zijn op den naam vrijbuiter van Steenwijk, nog in leven zou zijn.

Gij, schoone Machteld, hebt reeds stroomen van tranen vergoten om den geliefde uws harten, uit vrees dat gij hem nimmer zoudt terugzien.

Ik zegen het oogenblik, dat ik getuige mag zijn van uwe hereeniging.

Weest dus voorbereid op de aangenaamste verrassing die u in 't leven wacht."

Toen klopte de Prins aan de deur, de vrijbuiter trad binnen, was een seconde als verbijsterd, maar snelde toen op het meisje toe, en riep hartstochtelijk:

„Machteld, mijne Machteld!"

Bijna op hetzelfde oogenblik sloeg hij den linkerarm om 't hoofd zijner moeder en zoende haar zoo hartelijk, alsof er geen Prins in de nabijheid was, die alles aanschouwde.

Toen wendde hij zich tot den trouwen vader, greep diens beide handen in de zijne, streelde daarna 't grijzend hoofd en stamelde hem toe: „goede beste vader!"

Nu was 't hem te machtig, zijne lippen trilden en de Prins zag hoe tranen van gelukzaligheid langs de wangen van den vrijbuiter van Steenwijk biggelden.

De jonge man behoefde er zich niet over te schamen,

want het schouwspel van zooeven had het gemoed van den veldheer in zulk een beroering gebracht, dat deze zich bij herhaling had moeten afwenden, om zijne ontroering niet te laten blijken.

„Zulk een hereeniging mag wel met een beker wijn bezegeld worden," sprak de Prins; „gij blijft vandaag mijne gasten."

Den volgenden dag had het verhoor van Di Vingo en de andere deelgenooten van het complot plaats.

De Prins had een hoofdofficier tot president van den krijgsraad benoemd.

Ook de voerman uit Wolvega was opgespoord.

Diens getuigenis was voor de sluipmoordenaars nog bezwarender dan al de andere verklaringen.

Het gericht eindigde dan ook met de schuldigverklaring van di Vingo, Carlos en Marinka. De beide Spanjaarden werden tot de galg verwezen en de vrouw tot levenslange opsluiting.

Plotseling richtte zich Di Vingo op, haalde een houten kokertje te voorschijn en liet een deel van den inhoud in den mond loopen.

Toen riep hij, met van pijn verwrongen gelaatstrekken:

„Een Spaansch edelman wordt nooit door rebellen opgehangen; hij weet zich zelf te dooden."

De ongelukkige, die een snelwerkend vergif had ingezwolgen, zonk in elkaar en was niet meer.

Op Marten's verzoek veranderde de Prins het vonnis dat over Carlos geveld was, in levenslange gevangenschap,

Toen de Prins afscheid nam van zijne gasten, die weer naar Wolvega vertrokken om hunne bezittingen in te pakken en naar Steenwijk te vervoeren, riep hij Marten achterna: „Wacht nu maar niet te lang met te gaan trouwen; anders zou ik niet bij de plechtigheid tegenwoordig kunnen zijn."

Toen daar de wagen heenreed en Abels naast zijne Jacoba en Marten naast Machteld was gezeten, scheen het

alsof zij zelf niet aan hun geluk konden gelooven, want telkens keken zij elkander aan en lachten dan zoo vergenoegd, dat het iemand reeds goed deed, 't gelukkige groepje te aanschouwen.

Drie dagen later was de herberg „Friso" te Wolvega, in eigendom overgegaan aan Peter, den trouwen knecht van schipper Paul.

De vorige bewoonster volgde haar man naar Steenwijk, waar ook Marten en Machteld weldra in den echt zouden worden verbonden.

Alvorens de plechtigheid plaats vond, noodigde de aanstaande bruidegom zijn vader uit hem te vergezellen naar het Vlie.

Daar wilde hij met al zijne makkers heenzeilen, om de geheime bergplaats te bezoeken en uit dien schuilhoek, die zoolang reeds niet door een der Watergeuzen was bezocht, alle schatten te vervoeren naar Steenwijk.

De Vlaming, die weer nagenoeg hersteld was, verheugde zich bijzonder in het geluk van zijn jongen vriend."

Ook hij maakte den tocht naar het Vlie mede. Toen er aanstalten werden gemaakt om een der duinen met een spade af te graven, keken zij, die de verborgen bergplaats nog nimmer gezien hadden, zeer verbaasd op.

De verbazing klom ten top, toen de deur ontbloot en geopend werd, niet op een machtspreuk, zooals in een der sprookjes uit de Arabische nachtvertellingen, maar op de zeer gewone manier.

Marten, vergezeld van zijnen vader en den Vlaming, trad het eerst naar binnen.

De overige schepelingen volgden hen op den voet.

Er waren een paar toortsen onstoken en toen vormde het geheel een fantastisch schouwspel.

Nadat echter de geheime bergplaats in den grond ontgraven en geopend was, en de rosse lichtvlam weerspiegelde in de kostbare steenen, het blinkend goud en zilver, werden allerlei uitroepen van verbazing gehoord.

Zelfs Abels, die in het roofhol der Pyreneën een grooten schat had bijeen gezien, betuigde nooit zooveel rijkdom te hebben aanschouwd.

Nu ving men aan, alles van waarde uit den kuil weg te halen en naar boord te brengen. Eerst den volgenden morgen lichtte men het anker en zeilden de Watergeuzen met hun schat naar Blokzijl. Vandaar trok men naar Steenwijk.

Vóór de uitplundering door de Spanjaarden, bevatte de stad stellig geen tiende deel van den rijkdom die nu binnen de muren was binnengebracht.

Een dag later had de verdeeling plaats der schatten.

Ieder was meer dan voldaan met de verdeeling, en het aandeel hem in den buit toegewezen.

„En nu, vrienden," sprak Marten; „geef ik u den raad om een rustiger leven op te zoeken. Wie van u niet getrouwd is, en ik meen dat het met bijna allen het geval is, geef ik den raad een vrouwtje te zoeken en zich in ons geliefd Steenwijk metterwoon neder te zetten.

Op die wijze brengen wij onze stad tot welvaart en aanzien terug."

„Als ik nu zulk een mooi en goed meisje kon vinden als gij," hernam de Vlaming; „dan zou ik terstond je raad volgen, ofschoon ik niet zoo piepjong meer ben."

„Voor gij gaat vertrekken, makkers en vrinden, deel ik u mede, dat ik plan heb nog voor 't einde dezer maand in het huwelijk te treden. Ik noodig u allen tot het bruiloftsfeest; laat niemand uwer ontbreken. Gij zijt deelgenooten van mijn lijden en strijden geweest, weest het ook van mijn geluk," zeide Marten.

„Hoezee, leve onze kapitein!" klonk het opgewekt uit de monden der vrijbuiters. Er ontbrak er dan ook niet een, toen de blijde dag aanbrak, waarop Marten en Machteld kerkwaarts gingen, gevolgd door de ouders van den bruidegom en verdere betrekkingen.

't Was of Abels en zijne vrouw tien jaren jonger waren geworden, zoo opgewekt zagen zij er uit.

Zij straalden van geluk.

Iedereen bewonderde het jonge paar en roemde om 't zeerst den kloeken bruidegom en 't lieftallig bruidje, die er schooner uitzag dan ooit te voren.

De grijze predikant, die 't huwelijk inzegende, roemde bijzonder in dit oogenblik Gods zorgende liefde en verheerlijkte den Vader, die na lijden verblijden schonk en uit de duisternis licht schiep.

Van alle zijden werd het jonge paar toegejuicht, toen het weer het kerkgebouw verliet.

Prins Maurits had voor een paar weken de stad verlaten, na eerst de familie Abels nog een bezoek te hebben. gebracht.

Nu was er feest in Steenwijk en de jonge Watergeuzen dansten lustig met de dochters der inwoners. Blij klonk het lied uit meer dan honderd monden; ter eere van den vrijbuiter van Steenwijk en diens bruid.

Daar stond Abels op, nam zijn fluit, het geschenk van José, ter hand, wendde zich tot Machteld en zei: „Kom, kindlief, laten wij ons lied nog eens ten gehoore brengen."

't Jonge vrouwtje, nu zoo zielsgelukkig, was aanstonds bereid aan het verlangen te voldoen.

Tranen van dankbare vreugde en gelukzaligheid kwamen in hare stem, toen zij weer 't weemoedige „Een vogel uit 't Noorden" aanhief.

Ademloos luisterden de feestgenooten naar de lieve melodie, daar door fluit en zangstem ten gehoore gebracht.

Allen waren verrukt over het talent, door de schoone zangster tentoongespreid.

Reeds waren de laatste tonen weggestorven, en bewaarden allen nog onder de bekoring een treffend zwijgen, toen er een storm van toejuichingen losbarstte, die lang, zeer lang aanhield, en het klonk: „Leve Marten en Machteld!"

Nadat er een poosje van rust was aangebroken, werd er eensklaps muziek gehoord.

't Scheen of daar buiten de feestzaal 't „Wilhelmus" weerklonk.

Velen ijlden naar buiten om te zien wat er aan de hand was, doch de Vlaming bleef lachend op zijne plaats.

Hij had nog eens 'n staaltje van zijne kunst in 't buikspreken willen geven en de uitkomst leerde, dat hij die kunst nog wel verstond.

't Was echter of de vroolijke Vlaming een voorgevoel had gehad, want na eenige minuten vernamen de gasten werkelijk de tonen van 't „Wilhelmus," dat al sterker en sterker in de feestzaal gehoord werd.

Toen men de overtuiging had, dat er nu geen fopperij in 't spel was, gingen enkelen naar buiten en kwamen met den jubeltoon weer binnen:

„De Prins, de Prins!"

Daar weerklonk 't Wilhelmuslied vlak voor de deur en de Prins met zijn gevolg trad de feestzaal binnen.

„Hoezee! Leve Prins Maurits! Hoezee, voor den bevrijder van Steenwijk!" luidde 't opgewekt en blij.

Prins Maurits verzocht stilte.

Hij richtte zich daarna tot de bruid en den bruidegom en vervolgens tot Abels en zijne goede vrouw, wien hij allen geluk wenschte met de heugelijke gebeurtenis van heden.

Voorts dankte hij den wakkeren Abels in het openbaar voor zijne onschatbare diensten en dronk daarna op de gezondheid van het jonge paar en op den bloei van Steenwijk.

Het scheen dat aan de toejuichingen, waarmede die woorden werden begroet geen einde zou komen.

Machteld hief ten slotte een lied aan, dat destijds in Steenwijk zeer algemeen was.

Haar fraaie stem deed eerst recht uitkomen, welke gevoelens van hulde en waardeering in 't lied waren uitgedrukt.

Even opgewekt als dankbaar, stemden allen in met het slotcouplet:

Prins Maurits richtte zich daarna tot de bruid en den bruidegom . . .
(Blz. 270).

„Hoezee, hoezee voor Maurits,
Die Steenwijk heeft bevrijd;
Hem zij door alle burgers
Het danklied steeds gewijd!
't Weergalme nog na eeuwen,
En altijd even blij:
Hoezee, hoezee voor Maurits!
Ons Steenwijk is weer vrij!"

EINDE.

ELIAS P.VAN BOMMEL. AMSTERDAM